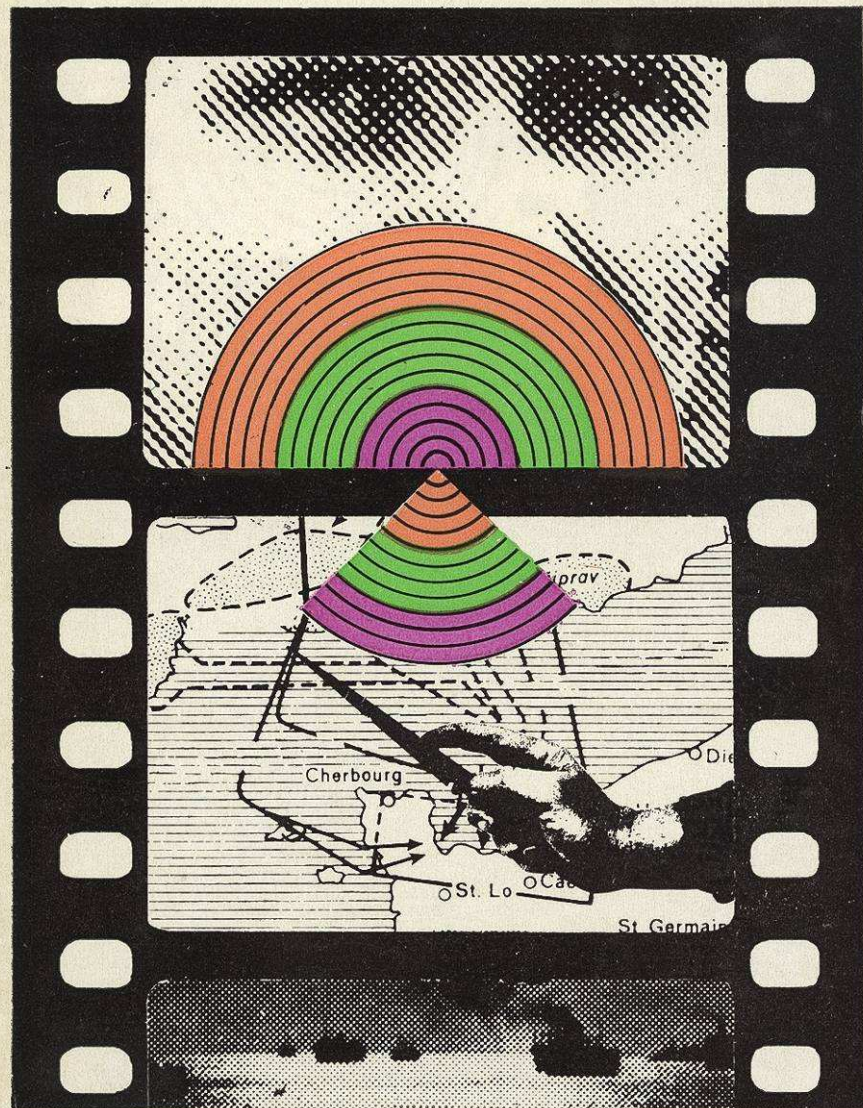
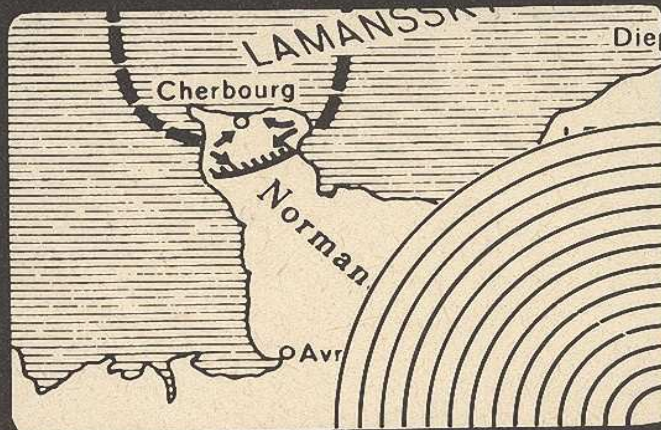
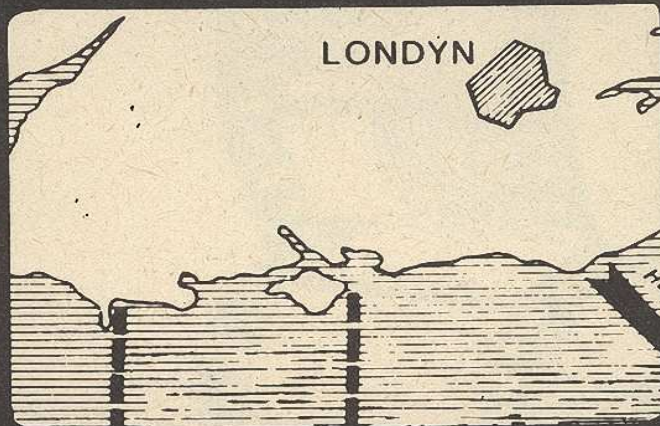
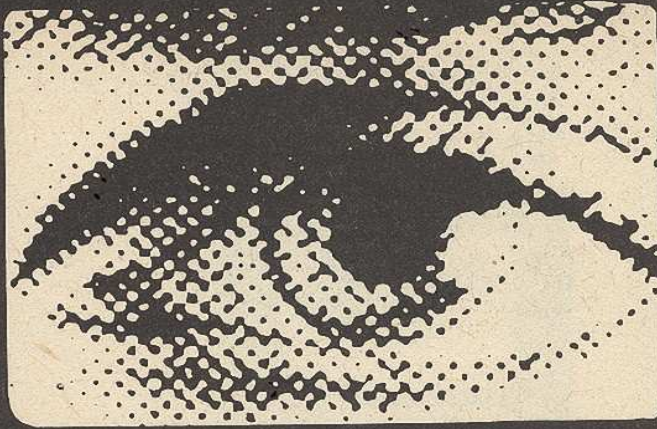


**Ken
Follett**

LABYRINT

OSTROV BÚROK





retagne

F R A N

Copyright © Ken Follett 1978
Translation © Alexandra Ruppelová 1981

Preložila Alexandra Ruppelová

*Ďakujem Malcolmovi Hulkovi
za veľkoryso poskytnutú a neoceniteľnú pomoc*

Predslov

Začiatkom roku 1944 skladala nemecká výzvedná služba mozaiku dôkazov o obrovskej armáde, umiestnenej v juhovýchodnom Anglicku. Prieskumné lietadlá dodávali snímky kasární, letísk a flotíl v zálive Wash; vídali generála Georgea S. Pattona v typických ružových jazdeckých nohaviciach, ako sa prechádza so svojím bielym buldogom; vysielачky pracovali naplno, pluky si vymieňali správy; nemeckí špióni v Británii potvrdzovali dohady.

V skutočnosti však o nijakej armáde nemohlo byť ani reči. Lode boli iba napodobeniny z dreva a gumy, kasárne mali so skutočnosťou spoločné vari toľko ako filmové kulisy; Patton nevelil jedinému vojakovi; rádiostanice vysielali nezmysly: nemeckí agenti väčšinou pracovali pre Britániu.

Cieľom bolo oklamať nepriateľa, ktorý mal očakávať inváziu cez Doverskú úžinu. V tom prípade by mali spojenci v deň D. pri vylodení v Normandii, výhodu prekvapenia.

Bol to veľkolepý, takmer neuveriteľný podvod. Na jeho príprave pracovali doslova tisícky ľudí. Bol by zázrak, keby sa o ňom daktorý z Hitlerových špiónov nedozvedel.

Jestvovali vôbec vyzvedači? V tých časoch sa ľudom videlo, že všade vokol nich sa tmolia takzvaní príslušníci piatej kolóny. Po vojne vznikol mýtus, že oddelenie Vojenskej spravodajskej služby MI5 ich všetkých pochytilo ešte pred Vianocami roku 1939. V skutočnosti ich naozaj bolo veľmi málo a MI5 ich takmer všetkých zneškodnilo.

Stačí však jeden...

Vieme, že Nemci videli, čo mali vo Východnej Anglii vidieť. Vieme tiež, že šípili podvod. Ba vieme aj to, že sa zo všetkých síl usilovali odhaliť pravdu.

Potiaľ história. Neobjavil som nič nové, čo by už nebolo v dejepisných knihách. Zvyšok je výplod fantázie.

No aj tak si myslím, že čosi veľmi podobné sa muselo udiat...

Camberley – Surrey
jún 1977

Nemcov sa podarilo takmer načisto zmiast' – iba Hitler mal správne tušenie, no nestál si za ním dost' pevne...

A. J. P. Taylor
Dejiny Anglicka 1914-1945

1

Bola to najstudenšia zima za posledných štyridsaťpäť rokov. Dediny na anglickom vidieku boli odrezané od sveta snehovými závejmi a Temža celá zamrzla. Jedného januárového dňa prišiel vlak z Glasgowa do Londýna na Eustonskú stanicu o dvadsaťštyri hodín neskôr. Sneh a zatemnenie sťažovali cestovanie autom: počet havárií sa zdvojnásobil a ľudia žartovali na tému, že je riskantnejšie viezť sa v Austine 7 v noci po Piccadilly, než prejsť v tanku cez Siegfriedovu líniu.

Po zime prišla nádherná jar. Na belasej oblohe sa majestátne vznášala balónová clona a vojaci na dovolenke flirtovali na londýnskych uliciach s dievčinami v šatách bez rukávov.

Londýn nevyzeral ako hlavné mesto krajiny, ktorá vedie vojnu, hoci isté znaky tomu nasvedčovali. A Henry Faber si ich po ceste na bicykli zo stanice Waterloo k Highgate dobre všímal: hĺby vrieč s pieskom pred dôležitými verejnými budovami, Andersonove kryty v predmestských záhradách, propagandistické plagáty o evakuácii a protináleťových opatreniach. Faber také veci sledoval oveľa pozornejšie ako priemerný železničný úradník. V parkoch videl húfy detí a bolo mu jasné, že plán vyst'ahovania sa nevydaril. Zarazilo ho, koľko motorových vozidiel je na cestách napriek tomu, že benzín je na prídely; dočítal sa o nových značkách, na ktoré upozorňovali výrobcovia áut. Vedel, čo znamená dav robotníkov, ktorý prúdi na noc do fabrík, hoci pred pár mesiacmi bolo práce sotva pre dennú smenu. Zo všetkého najväčšmi sledoval pohyb jednotiek okolo britskej železničnej siete: všetko

papierovanie prechádzalo cez jeho kanceláriu. Z tých dokumentov sa dalo všeličo zistiť. Napríklad dnes pečiatkoval zväzok formulárov, podľa ktorých usúdil, že sa sústreďuje nový expedičný zbor. Bol si takmer istý, že bude mať asi stotisíc mužov a že sa má vydať do Fínska.

Áno, zjavovali sa náznaky, no bolo v tom čosi smiešne. V rozhlase sa vysmievali z byrokracie vojenských predpisov, v protináletoch krytoch sa zborovo spievalo a dámy si nosili plynové masky vo vrecúškach, šitých v krajčírskych salónoch. Hovorilo sa o Nudnej vojne. Bolo to zároveň veľkolepé i malicherné ako vo filme. Bez výnimky všetky letecké popluchy boli falošné.

Faber o veciach zmýšľal inak, veď bol celkom iným človekom.

Nasmeroval bicykel do Archway Road a trochu sa naklonil dopredu, aby sa mu lepšie ťahalo do kopca; nohy mu zaberali neúnavne ako piesty rušňa. Na svoj vek bol v dobrej kondícii. Mal tridsaťdeväť, no vždy si dajaký ten rôčik odtajil: takmer vždy klamal, považoval to za bezpečnostné opatrenie.

Ako tak napredoval hore vĺškom k Highgate, začal sa potiť. Dom, v ktorom býval, bol jedným z najvyššie položených v Londýne; vlastne preto si ho vybral. Bola to viktoriánska tehlová stavba na konci radu šiestich domov. Všetky boli vysoké, úzke a tmavé ako mysle tých, pre ktorých ich stavali. Každý mal tri poschodia a suterén s vchodom pre služobníctvo – anglická stredná vrstva v devätnástom storočí nástojila na vchode pre služobníctvo, hoci nijaké nemala. Faber Angličanmi opovrhoval.

Číslo šesť patrilo kedysi pánu Haroldovi Gardenovi, majiteľovi malej spoločnosti obchodujúcej s čajom a kávou, ktorá pri prudkom poklese cien skrachovala. Keďže pán Garden žil podľa zásady, že insolventnosť je smrteľný hriech, nemal po bankrote inú možnosť ako zomrieť. Vdove zanechal iba dom a ona doň musela vziať nájomníkov. Páčilo sa jej byť domácou paňou, hoci etiketa

jej spoločenských kruhov vyžadovala, aby sa tvárila, že sa za to trochu hanbí. Faber mal izbu na najvyššom poschodí s oblokom v streche. Býval tam od pondelka do piatka a pani Gardenovej vravieval, že na víkendy chodíeva k mame do Erithu. V skutočnosti však mal v Blackheathe ďalšiu domácu, ktorá ho oslovovala pán Baker a bola presvedčená, že je obchodným cestujúcim akéhosi výrobcu písacích potrieb a celý týždeň trávi na cestách.

Tlačil bicykel záhradnou cestičkou a vysoké okná prednej izby sa naňho odmietavo mračili. Odstavil ho do kôlne a retiazkou pripútal ku kosačke na trávnik – nechávať vozidlá nezamknuté bolo protizákonné. Šopa bola zaprataná škatuľami zemiakov na sadenie, ktoré už klíčili. Vojna prinútila pani Gardenovú nasadiť clo kvetinových hriadok zeleninu.

Faber vošiel do domu, zavesil si kabát na vešiak v predsieni, umyl si ruky a pobral sa na čaj.

Ostatní traja nájomníci už jedli: uhrovitý mládenec z Yorkshiru, ktorý sa usiloval dostať do armády; obchodník s cukrovinkami s rednúcimi vlasmi pieskovej farby a námorný dôstojník vo výslužbe, ktorý Faberovi prichodil degenerovaný. Faber im kývol a prisadol si.

Obchodník rozprával vtip. „Tak veliteľ eskadry povie: Akosi zavčasu ste sa vrátili! Pilot sa zvrtnie a odvetí: Áno, pozhadzovali sme letáky v balíkoch, je to chyba? A veliteľ mu na to: Božemôj, veď ste mohli dakoho zabiť!“

Námorný dôstojník zakotkodákal a Faber sa usmial. Vošla pani Gardenová s čajníkom. „Dobrý večer, pán Faber. Začali sme bez vás, dúfam, že sa nehneváte.“

Faber si natrel krajec chleba z hrubej múky tenkou vrstvou margarínu a na chvíľočku zatúžil po mastnej klobáske. „Tie zemiaky by sa už mohli zasadiť.“ povedal domácej panej.

Faber sa s čajom ponáhlal. Ostatní sa dohadovali, či by bolo treba zosadiť Chamberlaina a nahradiť ho Churchillom. Pani Gardenová nepretržite vyslovovala

svoje názory a sledovala, ako pôsobia na Fabera. Bola to červenolíca, trochu pritučná žena. Mala približne Faberove roky, obliekala sa ako tridsiatnička a on tušil, že sa chce ešte raz vydať. Do rozhovoru sa nezapájal.

Pani Gardenová zapla rádio. Chvíľu v ňom hučalo a potom sa ozval hlásateľ: „Počúvate domáce spravodajstvo BBC s programom *Neznámy sa vracia*.“

Faber už toto vysielanie počul. Pravidelne venovalo pozornosť istému nemeckému špiónovi menom Funf. Ospravedlnil sa a pobral sa do svojej izby.

Po programe *Neznámy sa vracia* ostala pani Gardenová sama: námorný dôstojník a obchodník išli do krčmy a chlapec z Yorkshiru, ktorý bol veľmi nábožný, sa vybral na akési cirkevné stretnutie. Sedela v salóne s pohárikom ginu, hľadela na zatemnené okná a myslela na Fabera. Želala si, aby netrúvil toľko času vo svojej izbe. Potrebovala spoločnosť a on bol pre ňu ten pravý.

Tieto myšlienky ju zavalili pocitom viny. Aby ho utišila, spomenula si na pána Gardena. Spomienky mali dôverný ráz, no boli rozmazané ako stará filmová kópia s vydratou perforáciou a nezrozumiteľným zvukom. Aj keď si ľahko vybavila, aké to bolo, keď s ňou sedel tu, v izbe. Ťažko si vedela predstaviť jeho tvár, šaty, ktoré by mohol mať na sebe, či ako by reagoval na vojnové spravodajstvo dňa. Bol to nízky, úhladný chlap; ak mal šťastie, obchody sa mu darili, ak mal smolu, nešli mu; na verejnosti sa správal utiahnuto a v posteli nenásytné vášnivo. Veľmi ho milovala. Ak sa tá vojna poriadne rozbehne, veľa žien skončí tak ako ona. Naliala si ešte.

Faber bol tichý človek – v tom bola práve chyba. Zdalo sa, že nemá nijaké neresti. Nefajčil, nikdy v jeho dychu nezacítila alkohol a každý večer trávil vo svojej izbe, počúval z rozhlasu vážnu hudbu. Čítal hŕby novín a chodieval na dlhé prechádzky. Predstavovala si, že je dosť

múdry a vzdelaný, napriek nenápadnému zamestnaniu: do rozhovorov v jedálni prispieval oveľa rozumnejšie než ostatní. Keby chcel, isto by si mohol nájsť lepšie miesto. Zdalo sa jej, že vlastnou vinou ešte nedostal možnosť, akú by si zaslúžil.

Presne tak to bolo aj s jeho výzorom. Mal peknú chlapeckú postavu: bol vysoký, mal mocný krk a plecia, dlhé nohy a nebolo na ňom ani stopy po tučnote. Nebol krásavec, nijaká filmová hviezda, ale mal mužnú tvár, aká sa páči ženám – vysoké čelo, silnú čeľusť a belasé oči. Až na tie ústa, malé a úzke; vedela si predstaviť, že vie byť krutý. Pán Garden nebol schopný nijakej surovosti.

No napriek všetkému nebol typom chlapa, za ktorým by sa žena obzrela. Nohavice zo starého obnoseného obleku nemal nikdy vyžehlené – bola by mu ich vyhladila, a rada, no nikdy ju o to nepožiadala – a stále nosieval ošúchaný plášť a splasnutú šiltovku. Nemal fúzy a vlasy si nechával každý týždeň strihať nakrátko. Zdalo sa, že chce vyzeráť ako nula.

Potreboval ženu, o tom nebolo pochyb. Na chvíľu jej prišlo na um, či nebude, ako sa vraví, zoženštený, no rýchlo túto myšlienku zahнала. Chýbala mu žena, ktorá by ho trochu uhladila a dodala mu sebavedomia. Ona zasa potrebovala muža, ktorý by jej robil spoločnosť a... nuž, miloval ju.

Ani raz sa s ňou nepokúsil zblížiť. Dakedy by až revala od sklamaní. Bola presvedčená, že je príťažlivá. Keď si nalievala ďalší gin, pozrela sa do zrkadla. Mala peknú tváričku, svetlé vlnité vlasy a bolo ju za čo chytiť... Pri tejto myšlienke sa zachichotala. Už má asi dobre nakúpené.

Popíjala a uvažovala, či by sama nemala podniknúť prvý krok. Faber bol očividne hanblivý, chorobne hanblivý. No nebol chladný voči ženám, vedela to podľa výrazu jeho očí, keď ju dva razy zazrel v nočnej košeli. Azda by sa jej podarilo prekonať jeho zdržanlivosť trochu bezočivosti. Ved' čo môže stratiť? Usilovala sa predstaviť

si to najhoršie, len aby vedela, aký je to pocit. Čo keby ju odmietol? Hej, bolo by to trápne, priam ponížujúce. Úder pre jej hrdosť. Ale veď nikto by nemusel vedieť, čo sa stalo. Neostalo by mu iné, len odísť.

Myšlienka na neúspech ju od celého plánu odradila. Pomaly vstala a premýšľala: jednoducho nemám v sebe toľko bezočivosti. Bol čas ísť spať. Ak si dá v posteli ešte jeden gin, zaspí. Vzala si fľašu so sebou hore.

Spáľňu mala pod Faberovou izbou, a ako sa vyzliekala, počula z jeho rádia husľový koncert. Dala si na seba novú nočnú košeľu, ružovú s výšivkami okolo krku, a nikto ju nemal vidieť! Naliala si posledný pohárik. Predstavovala si, ako asi vyzerá Faber nahý. Iste má pevné brucho, chĺpky okolo bradaviek a vidno mu rebrá, pretože je chudý. Asi ma malý zadok. Opäť sa zachichotala a pomyslela si: som nehanebnica. Odniesla si pohár do postele a vzala rozčítanú knihu, no nemohla sa sústrediť. A navyše ju ten ľúbostný príbeh, ktorý sa týkal kohosi iného, nudil. Romány o nebezpečných láskach sa dobre čítajú, keď má človek celkom bezpečný ľúbostný vzťah s vlastným manželom. A žena potrebuje viac ako Barbaru Cartlandovú. Pochlipkávala gin a želala si, aby Faber vypol rádio. Bolo to ako pokúšať sa zaspáť na čaji o piatej!

Pravdaže, mohla by ho požiadať, aby vypol hudbu. Pozrela na hodiny na nočnom stolíku: desať preč. Mohla by si obliecť župan, zladený s nočnou košeľou, trochu si pričesať vlasy, šuchnúť nohy do papúč – celkom chutných s ružičkovým vzorom – vybehnúť hore schodmi o poschodie vyššie a... nuž, jednoducho mu zaklopať na dvere. Otvoril by, azda v nohaviciach a tielku, a potom by na ňu pozrel tak, ako hľadel, keď ju zočil v nočnej košeli na ceste do kúpeľne...

„Bláznivá baba,“, povedala si nahlas. „Len si vymýšľaš výhovorky, aby si mohla ísť hore.“

A potom si začudovane pomyslela, načo sú jej vlastne okolký. Bola zrelá, dospelá žena a bol to jej dom. Za desať

rokov nestretla iného chlapa, ktorý by stál za hriech, doparoma, veď potrebuje nad sebou cítiť kohosi mocného, svalnatého a zarasteného, kohosi, kto by jej stískal prsia, dychčal do uší a širokými dlaňami rozťahoval stehná; veď zajtra môžu prísť z Nemecka plynové bomby a všetci sa tu zadusia, otrávia, zomrú, lapajúc po vzduchu, a ona príde o poslednú šancu.

Dopila, vstala z postele, obliekla si župan, trocha si pričesala vlasy, nastokla papuče a vzala si celý zväzok kľúčov pre prípad, že by mal zamknuté a pre hudbu z rádia nepočul jej klopanie.

Na chodbe nebolo nikoho. V tme našla schody. Chcela prekročiť vŕzgajúci schod, no potkla sa na uvoľnenom koberci a celou váhou naň stúpila; zdalo sa však, že nikto nič nepočul. Vyšla teda hore a zaklopala na dvere na najvyššom poschodí. Jemne skúsila otvoriť. Boli zamknuté.

Faber stíšil rádio a zakričal: „Prosím?“

Rozprával pekne: ani londýnskym nárečím, ani s cudzím prízvukom, nie, naozaj mal príjemne neutrálny prejav.

„Mohla by som sa s vami pozhovárať?“ spýtala sa.

„Nie som oblečený,“ odvetil po chvíľke váhania.

„Ani ja,“ zachichotala sa a otvorila dvere náhradným kľúčom. Stál pred rádiom s akýmsi skrutkovačom v ruke. Mal na sebe iba nohavice, tielko nie. Biela tvár vyzerala na smrť vyľakaná.

Vošla dnu a zavrela za sebou dvere. Nevedela, čo povedať. Vtom si spomenula na vetu z jedného amerického filmu. „Nepozvali by ste opustené dievča na pohárik?“ spýtala sa. Bolo to naozaj smiešne, lebo vedela, že nemá v izbe nijaký alkohol a nebol oblečený, aby mohol ísť von, no znelo to zvodne.

Zdalo sa, že slová majú očakávaný účinok. Mlčky k nej pomaly podišiel. Naozaj mal okolo bradaviek chlípky. Vykročila k nemu a vtom ju objal; zatvorila oči, natrčila

tvár a on ju pobozkal. Trochu sa mu zamrvila v náručí, keď tu zrazu zacítila strašnú, mučivú, neznesiteľne ostrú bolesť v chrbte, otvorila ústa a chcela kričať.

Počul, ako sa potkla na schodoch. Keby bola ešte chvíľočku vydržala a on mal čas odložiť vysielaciu do kufríka a knihy kódov do zásuvky, nebola by musela zomrieť. Lenže skôr než stačil zahľadiť stopy, počul jej kľúč v zámke, a keď otvorila dvere, držal už v ruke stilet, krátku tenkú dýku.

Keďže sa mu zamrvila v náručí, netrafil srdce hneď na prvý raz a musel jej strčiť prsty do hrdla, aby nevykrikla. Zahnal sa znovu, ale opäť sa pohla, čepeľ narazila na rebro a škrabla po povrchu. Krv vystrekla a hneď vedel, že to nebude čistá robota, vždy to tak býva, keď človek zbabre prvý zásah.

Priveľmi sa vrtela, nemohol ju smrteľne bodnúť. Prsty mal stále v jej ústach, palcom zovrel čeľusť a pritlačil ju chrptom o dvere. Hlava s hlasným buchnutím narazila na drevo a Faber sa hneval sám na seba, že stíšil rádio. Ale ako mohol čakať dačo takéto?

Chvíľu váhal, kým ju zabil; bolo by bývalo lepšie, keby zomrela na posteli – ľahšie by sa zahladzovali stopy, už teraz na to bolo treba myslieť – ale nebol si istý, či by sa mu ju ta podarilo potichu dotiahnuť. Silnejšie stisol čeľusť, pevne ju pritlačil k dverám, aby nemohla hýbať hlavou, a oblúkovitým rezom jej krátkou tenkou dýkou rozpáral takmer celý krk; stilet totiž nebol nôž na rezanie a ani hrdlo Faberovým obľúbeným terčom.

Odskočil dozadu, aby sa vyhol prvému prudkému gejíru krvi, potom opäť vykročil dopredu, aby zachytil jej telo skôr, než sa zrúti na zem. Odtiahol ju k posteli, usilujúc sa nehľadiť na hrdlo, a uložil ju.

Nezabíjal po prvý raz, vedel teda, čo ho čaká: stávalo sa mu to vždy, len čo sa začal cítiť bezpečne. Podišiel k

umývadlu v kúte izby a čakal. Videl si tvár v malom toaletnom zrkadle. Bol biely a oči civeli do prázdna. Zablúdl sa na seba a pomyslel si: zabijak. Potom zvracal.

Keď bolo po všetkom, cítil sa lepšie. Mohol sa pustiť do práce. Vedel, čo treba urobiť: podrobnosti mu prichádzali na um dokonca už vtedy, keď vraždil.

Umyl si tvár, zuby a opláchol umývadlo. Potom si sadol ku stolu vedľa rádia. Pozrel do notesa, našiel správne miesto a začal vyťukávať. Bola to dlhá správa o sústreďovaní vojska pre Fínsko, a keď ho vyrušila, bol v polovici. Mal ju zašifrovanú v notese. Rozlúčil sa slovami: Pozdravujem Williho.

Vysielačku zabalil do špeciálne zhotoveného kufríka. Do druhého si poukladal zvyšné veci. Zobliekol si nohavice a špongiou z nich poumýval krvavé škvrny, potom sa celý opláchol.

Napokon pozrel na mŕtvolu.

Teraz ju už vnímal chladnokrvne. Bola vojna a boli nepriatelia: keby ju nebol zabil, stala by sa príčinou jeho smrti. Znamenala preňho hrozbu a teraz už cítil iba úľavu nad tým, že ju zneškodnil. Nemala ho tak vystrašiť.

No aj tak bola jeho posledná úloha nechutná. Rozopol jej župan a vyhrnul nočnú košeľu až po pás. Mala na sebe nohavičky. Roztrhol jej ich, až jej z lona začali vykúkať chĺpky. Chudera; veď ho chcela iba zviest'. Ale nebolo by sa mu podarilo dostať ju z izby tak, aby nezbadala vysielačku; a britská propaganda hučala do ľudí, nech sa majú na pozore pred špiónmi. Smiešne; keby mal abwehr naozaj toľko agentov, ako písali noviny, Briti by už dávno prehrali vojnu.

Odstúpil na krok, naklonil hlavu nabok a zablúdl sa na mŕtvolu. Čosi tu nesedelo. Pokúsil sa vžiť do úlohy maniaka. Keby som bol zaslepený chlipnosťou voči žene ako Una Gardenová a zabil ju len preto, aby som sa jej mohol zmocniť, čo by som urobil?

Pravdaže: taký šialenec by chcel vidieť jej prsia. Faber sa naklonil nad telo, zdrazil jej nočnú košeľu za výstrih a roztrhol ju až do pásu. Veľké prsia sa jej vyvalili na obe strany.

Policačný lekár rýchlo zistí, že nebola znásilnená, ale to podľa Faberovej mienky neprekážalo. Prešiel v Heidelbergu kriminalistickým kurzom a vedel, že mnohé zo sexuálnych zločinov sa nenapĺňajú. A okrem toho, nemohol by podvod zamaskovať až tak dokonale, ani pre vlast' nie. Nebol príslušníkom SS. Koľkí z tých by sa postavili do radu, len aby mohli znásilniť mŕtvolu... Vyhnal tú myšlienku z hlavy.

Opäť si umyl ruky a obliekol sa. Bola takmer polnoc. Ešte hodinu počká s odchodom, bude to bezpečnejšie.

Sadol si a premýšľal, v čom sa pomýlil.

Urobil chybu, to bolo jasné. Keby bola jeho maska dokonalá, bol by celkom bezpečný. Keby bol celkom v bezpečí, nikto by nemohol odhaliť jeho tajomstvo. Pani Gardenová jeho tajomstvo odhalila – či vlastne bola by odhalila, keby ju ešte niekoľko sekúnd nechal nažive – preto nebol celkom v bezpečí, jeho maska nebola dokonalá, vidno teda, že urobil chybu.

Mal si dať na dvere závoru. Radšej mal vyzerat' ako nevyliciteľný ostýchavec, než dopustiť, aby sa k nemu za tmy zakrádali domáce v nočnom úbore.

To bola povrchová chyba. Základný omyl bol v tom, že bol na starého mládenca priveľmi prít'azlivý. Pomyslel si to namrzene, nie s uspokojením. Vedel, že je príjemný, driečny muž a očividne nebolo príčiny, prečo by mal byť slobodný. Sústredene začal vymýšľat' rozprávku, ktorá by túto skutočnosť rozumne vysvetľovala a nedovoľovala podobným paniam Gardenovým podnikať naňho zvodcovské výpady.

Mal by sa nechať inšpirovať vlastným osudom. Prečo je slobodný? Nepokojne sa zamrvil: nemal rád zrkadlá.

Odpoveď bola prostá, pre svoje povolanie. Ak aj jestvovali hlbšie príčiny, nechcel ich vedieť.

Dnešnú noc bude musieť stráviť pod holým nebom. Highgatský lesík je na to ako stvorený. Ráno si odnesie kufre do staničnej úschovne a zajtra večer pôjde do svojej izby v Blackheathe.

Prevtelí sa do svojej druhej podoby. Neveľmi sa bál toho, že by ho polícia mohla chytiť. Obchodný cestujúci, čo trávil víkendy vo svojej izbe v Blackheathe, sa vôbec neponášal na železničného úradníka, čo zabil svoju domácu. Ten z Blackheathu bol rozšafný, vulgárny a kriklúnsky. Nosil nápadné kravaty, platil rundy a inak sa česal. Polícia rozošle opis drobného ošumelého zvrhlíka, ktorý nepovie bú, kým ho nezachváti vlna chlipnej vášne, a nikomu by neprišlo na um podozrievať príťažlivého obchodného cestujúceho v pásikavom obleku, chlapa, v ktorom sa takmer jednotaj búria vášne, no nemusí zabíjať ženy, aby im uvidel prsia.

Bude si musieť založiť ďalšiu existenciu – vždy mal aspoň dve. Potreboval nové zamestnanie, doklady – pas, preukaz, prídelovú knižku, rodný list. Aké to len bolo všetko riskantné. Do čerta aj s Gardenovou. Prečo sa nemohla opiť a zaspať ako zvyčajne?

Bola jedna. Faber si naposledy pohľadom premeral izbu. Netrápilo ho, že za sebou zanecháva stopy – odtlačky jeho prstov boli po celom dome a nikto by ani na chvíľu nezapochyboval o tom, kto je vrah. Nebol dojatý z toho, že opúšťa miesto, ktoré mu bolo dva roky domovom: nikdy ho za domov nepovažoval. Ani toto, ani nijaké iné.

Vždy si naň bude spomínať iba preto, že sa tu naučil dávať si na dvere haspru.

Zhasol svetlo, vzal kufre, zišiel dolu schodmi a vykročil von z domu do noci.

Henrich II. bol pozoruhodný kráľ. V čase, keď termín „blesková návšteva“ ešte nejestvoval, mihal sa medzi Anglickom a Francúzskom tak rýchlo, až mu začali pripisovať zázračné schopnosti; panovník pochopiteľne tento chýr nijako nevyvracal. Roku 1173 – v júni alebo septembri, podľa toho, ktorý prameň si vyberiete – pricestoval do Anglicka a vrátil sa do Francúzska tak rýchlo, že to nijaký vtedajší autor nestačil zaznamenať. Neskôr objavili historici záznam o jeho výdavkoch na pergamenových zvitkoch. V tom čase útočili na kráľovstvo jeho synovia, zo severu i z juhu – od škótskych hraníc a z južného Francúzska. Čo presne bolo cieľom jeho návštevy? S kým sa stretol? Prečo to bolo tajomstvom, keď povest' o jeho zázračnej rýchlosti mala cenu celého vojska? Čo tam robil?

Tento problém zamestnával Percivala Godlimana v lete roku 1940, keď sa Hitlerove vojská prehánali po francúzskych obilných poliach ako kosa a Briti sa valili v krvavom zmätku cez dunkerské hrdlo.

Profesor Godliman vedel o stredoveku viac než ktokoľvek z jeho žijúcich súčasníkov. Jeho kniha o morovej epidémii *Čierna smrť* prevrátila naruby všetky vžitú predstavy o medievalizme; stala sa bestsellerom a vyšla aj v populárnej edícii Penguin. S takýmito skúsenosťami sa zamerával na trochu skoršie a ešte náročnejšie obdobie.

Jedného krásneho londýnskeho júnového dňa o 12.30 našla sekretárka Godlimana, ako sa hrbí nad iluminovaným rukopisom, namáhavo z neho prekladá stredovekú latinu a robí si poznámky svojím ešte menej čitateľným písmom. Chcela sa ísť naobedovať do záhrady na Gordon Square a nemala rada túto miestnosť s rukopismi, pretože zaváňala smrťou. Pripomínala jej hrobku a človek potreboval toľko kľúčov, ak sa ta chcel dostať.

Godliman stál pri lektóriu na jednej nohe ako vták. Tvár mal zhora ožiarenú neprijemným svetlom reflektora: mohol byť hoci aj duchom mnícha, ktorý tú knihu napísal, a zimomrivo bdieť nad svojou vzácnou kronikou. Dievča si odkašlalo a čakalo, kým si ho všimne.

Mala pred sebou nízkeho päťdesiatnika v tvídovom obleku, s ovisnutými plecami a slabým zrakom. Vedela, že je celkom normálny, keď sa podarí vytrhnúť ho zo stredoveku. Opäť zakašlala. „Pán profesor,“ oslovila ho.

Zdvihol zrak, a keď ju zbadal, usmial sa. Už nevyzeral ako duch, ale skôr ako čísi bláznivý ocko. „Dobrý deň,“ povedal prekvapene, akoby práve stretol susedku uprostred Sahary.

„Kázali ste mi, aby som vám pripomenula, že máte ísť do Savoya na obed s plukovníkom Terrym.“

„Aha, áno.“ Vytiahol si z vrecka vesty hodinky a pozrel na ne. „Ak chcem ísť peši, už aby som sa vybral.“

Prikývla. „Priniesla som vám plynovú masku.“

„Vy myslíte na všetko!“ Opäť sa usmial a ona si uvedomila, že vyzerá celkom príjemne. Vzal si od nej masku. „Mám si dať kabát?“ spýtal sa.

„Ráno ste nemali. Je celkom teplo. Zamknúť za vami?“

„Ďakujem, ďakujem pekne.“ Strčil si notes do vrecka na saku a vyšiel von.

Sekretárka sa poobzerala, striasla sa a vyšla za ním.

Plukovník Andrew Terry bol Škót s červenou tvárou a riedkymi tmavožltými vlasmi zlepenými hrubou vrstvou brilantíny, vychudnutý ako bedár od dlhoročného silného fajčenia. Godliman ho našiel sedieť pri rohovom stole v Savoy Grille. Bol v civile. V popolníku pred ním ležali tri ohorky. Vstal a podal Godlimanovi ruku.

„Dobrý deň, strýko Andrew,“ pozdravil Godliman. Terry bol oveľa mladším bratom jeho matky.

„Ako sa máš, Percy?“

„Píšem knihu o Plantagenetovcoch.“ Godliman si sadol.
„A tvoje rukopisy sú stále ešte v Londýne? To sa čudujem.“

„Prečo?“

Terry si zapálil ďalšiu cigaretu. „Prest'ahuj ich na vidiek, čo ak budú bombardovať?“

„Myslíš?“

„Polovicu Národnej galérie zahrabali do akejsi poriadne hlbkej diery kdesi vo Walese. Mladý Kenneth Clark je rýchlejší ako ty. Najrozumnejšie by bolo, keby si aj sám odtiaľto zmizol, keď už sa okolo nich motáš. Iste ti neostalo veľa študentov.“

„Máš pravdu.“ Godliman si vzal od čašníka jedálny lístok. „Nebudem nič piť,“ povedal.

Terry na jedálny lístok ani nepozrel. „Vážne, Percy, čo tu v meste vlastne ešte robíš?“

Godlimanovi sa rozjasnili oči ako obraz na plátne, keď zapnú premietачku, akoby sa odvtedy, čo vošiel do miestnosti, musel po prvý raz zamyslieť. „Nemám nič proti tomu, keď odchádzajú deti a národné ustanovizne ako Bertrand Russell. Ale prečo ja – prichodí mi to ako utiecť a nechať druhých, nech bojujú za mňa. Uvedomujem si, že to nie je prísny logický argument. Je to skôr otázka cítenia ako logiky.“

Terry sa usmial ako človek, ktorému sa splnili očakávania. Ale nechal tému témou a zahl'adel sa na jedálny lístok. „Božemôj! Paštéta à la lord Woolton,“ prečítal po chvíli.

Godliman sa uškrnul. „Iste to budú len zemiaky so zeleninou.“

„Ako sa ti pozdáva nový ministerský predseda?“ spýtal sa Terry, keď si objednali.

„Je to somár. Ale vidíš. Hitler je blázon a pozri, ako mu to ide. A ty čo vravíš?“

„S Winstonom nám to pôjde. Ak nič iné, má aspoň bojového ducha.“

Godliman zdvihol obočie. „*Nám?* Si opäť v hre?“

„Vieš, nikdy som vlastne celkom nevypadol.“

„Ale vravel si...“

„Percy. Predstav si, že by celé oddelenie roztrubovalo, že pracuje pre armádu.“

„No na môj pravdu, celý ten čas...“

Priniesli im prvý chod a načali fľašu bieleho bordeaux. Godliman jedol nakladaného lososa a vyzeral zamyslene.

„Myslíš na to, ako to bolo minule?“ spýtal sa napokon Terry.

Godliman prikývol. „Na mladosť, vieš. Strašné časy.“ No povedal to roztúžene.

„Ale táto vojna je iná. Moji chlapci neprenikajú na nepriateľské územie a nepočítajú poľné tábory ako ty kedysi. Robí sa to síce, ale teraz to už nie je také dôležité. Dnes jednoducho zachytávame signály.“

„Nevysielajú v šifrách?“

Terry pokrčil plecami. „Šifry sa dajú rozlúštiť. Úprimne povedané, dnes sa dozvieme všetko, čo potrebujeme.“

Godliman sa poobzeral vôkol seba, no nablízku nebolo nikoho, kto by ich mohol počuť. A okrem toho, on predsa nemusí upozorňovať Terryho, že ľahkomyselné táranie stojí ľudské životy.

„No mojou úlohou je,“ pokračoval Terry, „postarať sa o to, aby *oni* nezískali informácie, ktoré potrebujú o nás.“

Obaja si ako druhý chod dali kuráciu pašétu. Hovädzina na jedálnom lístku nebola. Godliman zmĺkol, zato Terry pokračoval:

„Ten Canaris ti je zvláštny chlap. Admirál Wilhelm Canaris, šéf abwehru. Zoznámil som sa s ním, ešte než sa toto všetko začalo. Má rád Anglicko. Tuším nevelmi obľubuje Hitlera. No vieme, že dostal rozkaz rozpútať proti nám obrovskú výzvednú kampaň ako prípravu na inváziu – zatiaľ však veľa nepodnikol. Deň po vyhlásení vojny sme zatkli najlepšieho chlapa, ktorého mal v Anglicku. Teraz je

vo wandsworthskom väzení. Tí Canarisovi agenti sú celkom nanič. Staré dámy v penziónoch, šialení fašisti, drobní podvodníci...“

„Dost', kamarát, celkom stačilo,“ povedal Godliman.

Trochu sa chvel od hnevu a ničomu nerozumel. „To sú všetko tajné veci a nechcem o nich nič vedieť.“

Terry sa nedal vyviesť z miery. „Dáš si ešte niečo?“ ponúkol mu. „Ja si objednám čokoládovú zmrzlinu.“

Godliman vstal. „Už nie. Poberiem sa späť do práce, ak nemáš nič proti tomu.“

Terry sa naňho mierne pozrel. „Svet počká na tvoje prehodnotenie Plantagenetovcov, Percy. Je vojna, kamarát. Chcem, aby si pracoval pre mňa.“

Godliman sa naňho hodnú chvíľu díval. „A čo by som preboha mal robiť?“

Terry sa potmehúdsky usmial. „Chytať špiónov.“

Keď sa Godliman vracal do kolégia, bol aj napriek počasiu znechutený. Prijme ponuku plukovníka Terryho, o tom niet pochyb. Vlast' vedie vojnu, spravodlivú vojnu; ak je pristarý na to, aby bojoval, ešte vždy je dosť mladý, aby pomáhal.

Ale myšlienka, že bude musieť zanechať prácu – a ktovie na ako dlho – ho trápila. Miloval históriu a už desať rokov, od manželkinej smrti, bol do nej celkom pohrúžený. Rád lúštil záhady, hľadal skryté kľúče, vysvetľoval protirečenia, odhaľoval lži, propagandu, mýty. Jeho nová kniha mala byť tým najlepším, čo sa na danú tému za posledných sto rokov napísalo, a najmenej ďalšie storočie by sa jej nijaká iná nevyrovnala. Tak dlho vládla v jeho živote, že sa mu videlo takmer nemožné odtrhnúť sa od nej, asi tak, ako keď človek zistí, že je sirota a vlastne nemá nijaký príbuzenský vzťah k ľuďom, ktorých odjakživa oslovoval mama a otec.

Prenikavý zvuk leteckého poplachu mu prerušil myšlienky. Zvažoval, či ho má vôbec vziať na vedomie, veď koľkí ho nebrali vážne a on bol už iba desať minút cesty od kolégia. Ale nemal ozajstnú príčinu vrátiť sa do pracovne, vedel, že dnes už neurobí nič. Poponáhľal sa teda do stanice podzemnej dráhy a pridol sa k davu Londýňčanov, čo sa tlačil na schodoch a na špinavom nástupišti. Stál pritísnutý k stene, díval sa na plagát s reklamou na vývar Bovril a premýšľal: Nejde predsa len o to, čo opúšťam.

Trápilo ho, že by sa mal opäť zapojiť do toho istého kolotoča. Pravda, niektoré veci sa mu na ňom páčili: váha maličkostí, význam dôvtipu, presnosti, odhadu. No nenávidel vydieranie, zradu, podvod, zúfalú bezohľadnosť a spôsob, akým sa nepriateľovi vrážal nôž do chrbta.

Perón sa ešte väčšmi zaplnil. Godliman si sadol, kým bolo miesto, a zistil, že sa opiera o chlapa v uniforme šoféra autobusu. „Ó, byť v Anglicku teraz, keď prišlo leto. Viete, kto to povedal?“ spýtal sa s úsmevom.

„Keď je tu apríl,“ opravil ho Godliman. „Browning.“

„A ja som počul, že Adolf Hitler,“ odvetil šofér. Žena vedľa neho zapišťala od smiechu a on sa jej hneď začal venovať. „Počuli ste, čo povedal jeden evakuant farmárke?“

Godliman prestal počúvať a spomenul si, ako raz v apríli túžil po domove, keď sa krčil na vysokom konári akejsi plánky a v chladnej hmle sa usiloval dovidieť cez isté francúzske údolie až za nemecké línie. Hoci mal d'alekohľad, rozoznával iba matné tmavé obrysy. Už-už chcel zísť dolu a prejsť asi o míľu ďalej, keď odrazu kde sa vzali, tu sa vzali, vynorili sa traja nemeckí vojaci, sadli si pod strom a pofajčievali. Po chvíli vytiahli karty a začali hrať, až napokon mladý Percival Godliman pochopil, že sa im podarilo ubzknúť a že sa tu zberajú stráviť celý deň. Ostal na strome, takmer sa nehýbal, až sa napokon roztriasol, celé telo mu zvierali kĺče a mechúr mal napätý

na prasknutie. Vtedy vytiahol revolver a všetkých troch ich postrieľal, jedného za druhým, zvrchu, do ostrihaných hláv. Traja ľudia, ktorí sa smiali, kliali a mastili karty o svoj žold, prestali jednoducho odrazu jestvovať. Vtedy zabíjal po prvý raz a pomyslel si iba: To všetko preto, že mi bolo treba cikať.

Godliman sa zahniezdil na chladnom betóne staničného peróna a zaplašil spomienku. Od tunela zavial teplý vietor a do stanice vošiel vlak. Ľudia, ktorí z neho vystúpili, si našli miesta a čakali. Godliman sa započúval do hlasov.

„Počuli ste Churchilla v rozhlase? Práve sme popíjali v krčme u Wellingtona. Starý Jack Thornton plakal. Chudáčisko staré...“

„Kathy má tuším chlapca v štátnom sanatóriu a prideliť mu sluhu! Môj Álfie dojí kravu...“

„Tak dlho som už nejedol hovädzí rezeň, že som celkom zabudol, ako vlastne, dočerta, chutí... Vinári našťastie počítali s vojnou a chvalabohu nakúpili dvadsaťtisíc tuctov...“

„Áno, tichá svadba, ale načo čakať, keď človek nevie, čo prinesie zajtrašok?“

„Volá sa to jar, mama, vraví mi, a prichádza každý rok...“

„Viete, zasa je ťarchavá... áno, po trinástich rokoch opäť... Myslím, že už viem, v čom to je.“

„Nie, Peter sa z Dunkerku nevrátil...“

Šofér mu ponúkol cigaretu. Godliman odmietol a vytiahol si fajku. Ktosi začal spievať.

Kontroluje zatemnenie strážnik a kričí:

„Mamička, zatiahni si roletu!

Len pozri, čo tu ukazuješ.“

A my na to: „Nič to.“ Ach!

Už je kolenami hore matka Brownová...

Pieseň nakazila celý dav, spievali všetci. Aj Godliman sa pridala; vedel, že je to prejav národa, ktorý prehráva vojnu a nôti si, aby zakryl strach, tak ako si človek píska, keď kráča v noci okolo cintorína. Vedel, že tá podvedomá náklonnosť, ktorú pocítil voči Londýnu a Londýňčanom, je iba prchavým pocitom blízky davovej psychóze; nedôveroval hlasu, čo mu našepkával: *O toto ide v tejto vojne, pre toto sa oddá bojovať*; všetko chápal, no bolo mu to jedno, lebo po prvý raz po toľkých rokoch mu pocit spolupatričnosti spôsobil priam telesné vzrušenie, a to sa mu páčilo.

Keď sirény ohlásili koniec poplachu, dav vyšiel spievajúc hore schodmi do ulíc. Godliman pohľadal telefónnu búdku, zavolať plukovníkovi Terryemu a spýtal sa ho, kedy môže začať.

3

Vidiecky kostolík bol starý a krásny. Cintorín obkolesoval kamenný múr a rástli na ňom poľné kvety. Samotný kostolík, a či aspoň niektoré jeho časti, tu stáli takmer tisícročné, od posledného dobyvačného vpádu do Británie. Severná stena chrámovej lode, hrubá niekoľko desiatok centimetrov a prerušená iba dvoma maličkými oblôčkami, sa ešte na poslednú inváziu pamätala. Postavili ju v čase, keď kostoly boli nielen duchovným, ale aj telesným útočiskom a okrúhle okienka sa väčšmi ponášali na strieľne pre šípy než na miesta, kadiaľ má prenikať božie slniečko. A naozaj, aj miestna Dobrovoľná domobrana mala podrobné plány na využitie kostola, keby sa tá rozpínajúca horda európskych hrdlořezov preplavila cez Kanál.

V auguste 1940 však na dlaždičkách chóru nezadupotali vojenské baganče, ešte nie. Slnko žiarilo cez okná s farebnými mozaikami, ktoré prežili Cromwellových ikonoklastov i nenásytnosť Henricha VIII., od povaly sa odrážali tóny organu, čo zatiaľ statočne odolával črvotoču a ešte nezahnil.

Bola to pôvabná svadba. Lucy, pravdaže, celá v bielom, mala za družičky päť sestier v šatách marhuľovej farby. David bol v novučičkej slávnostnej uniforme dôstojníka Kráľovského letectva a mal ju oblečenú po prvý raz. Spieval sa 23. žalm. Pán je mojím pastierom, na celkom inú melódiu.

Lucin otec vyzeral hrdo, ako sa patrí na človeka v deň sobáša najstaršej a najkrajšej dcéry s dobrým mládencom v uniforme. Bol farmárom, no už dávno nesedel za traktorom: prenajal ornú pôdu a z renty choval dostihové kone, hoci tejto zimy pastviny rozorali a nasadili ta zemiaky. Aj keď v skutočnosti bol skôr panský človek ako farmár, mal vetrom ošľahanú pleť, širokú hrud' a veľké tvrdé ruky ako ľudia pracujúci v poľnohospodárstve. Väčšina chlapov, čo stáli na tej strane kostola ako on, sa naňho ponášala: mali vypuklé prsia, červené, vetrom ošľahané tváre a niektorí si namiesto fraku radšej obliekli tvídové obleky a masívne topánky.

Aj družičky mali čosi z nich; boli to vidiecke dievčence. Zato nevesta sa ponášala na matku. Mala tmavohrdzavé vlasy, dlhé a husté, lesklé, slovom nádherné a na oválnej tvári jantárové oči, zasadené ďaleko od seba. Keď pozrela na vikára jasným, priamym pohľadom a zreteľne povedala: „Áno,“ pomyslel si: „Božemôj, či to len myslí úprimne!“ čo je pre farára uprostred obradu dosť nezvyčajná myšlienka.

Rodina na druhej strane kostola pôsobila tiež dosť zvlášť. Davidov otec bol právnik: jednostaj sa mračil, no bola to iba profesionálna maska a ukrýval za ňou veselú povahu. (V poslednej vojne bol majorom v armáde a Kráľovské letectvo i vojnu vo vzduchu považoval za zábavku, ktorá čoskoro omrzí.) Nikto sa však naňho neponášal, ani len syn, ktorý teraz pred oltárom sľuboval lásku až po hrob, čo nemusí, bože uchovaj, už ani tak dlho trvať. Nie, všetci sa podobali Davidovej matke, ktorá teraz

sedela vedľa manžela. Mala takmer celkom čierne vlasy, počernú pleť a dlhé, štíhle nohy a ruky.

David bol zo všetkých najvyšší. Vlani lámal v Cambridgei rekordy v skoku do výšky. Na chlapa vyzeral až pridobre. Jeho tvár by pôsobila až žensky, keby ju nezastieral tmavý, nezmazateľný tieň hustej brady. Holil sa dva razy za deň. Mal dlhé mihalnice, pôsobil inteligentne a citlivo. Inteligentný bol, citlivý nie.

Hotová idyla: dvaja pekní šťastní ľudia, deti z dobrých, zabezpečených rodín, na ktorých stojí Anglicko, sa sobášia vo vidieckom kostolíku v jeden z najkrajších letných dní, aké môže britské počasie ponúknuť.

Keď ich manželstvo vyhlásili za uzavreté, obe matky mali suché oči a obaja otcovia plakali.

Bozkávanie nevesty je barbarský zvyk, pomyslela si Lucy, keď sa jej o líce obtreli ďalšie pery v zrelom veku, vlhké od šampanského. Má to vari korene v ešte barbarskejšom zvyku z obdobia temná, keď všetci chlapi z kmeňa smeli... no, najvyšší čas poriadne sa scivilizovať a zavrhnúť celú tú záležitosť.

Vedela, že táto časť svadobného obradu sa jej nebude páčiť. Mala rada šampanské, no netrhala sa veľmi za pečenými kuracími stehnamí ani za kôpkami kaviáru na štvorčekoch studených hrianok, a pokiaľ ide o prejavy, fotografovanie a vtipkovanie o svadobnej ceste, no... Ale mohlo byť aj horšie. Keby nebola vojna, otec by bol prenajal Albert Hall.

Doteraz jej deväť ľudí povedalo: „Veľa šťastia v spoločnom živote,“ a jeden trochu originálnejšie: „Do roka proroka.“ Lucy stisla nespočetné množstvo rúk a tvárila sa, že nepočuje poznámky typu: „Dnes v noci by som nedbal byť v Davidovej pyžame.“ David predniesol reč, v ktorej poďakoval Luciným rodičom za to, že mu dali dcéru, akoby bola bezduchý predmet, ktorý možno zabaliť do

hodvábneho papiera a darovať tomu, kto si ho najväčšmi zaslúži. Lucin otec bol natoľko bezočivý a povedal, že nestráca dcéru, ale získava syna. Celé to bolo beznádejne hlúpe, no človek to robí kvôli rodičom.

Od pultu sa blížil ktorýsi vzdialený strýko, trochu sa potácal a Lucy potlačila triašku. Predstavila ho manželovi. „Toto je strýko Norman, David.“

Strýko Norman potriasol Davidovu štíhlu ruku.

„Tak, chlapče, kedy nastupuješ do služby?“

„Zajtra.“

„Čože, nijaké medové týždne?“

„Iba dvadsaťštyri hodín.“

„Ale veď si tuším len teraz skončil výcvik.“

„Áno, ale už predtým som vedel lietať. Naučil som sa v Cambridgei. A okrem toho, dnes je škoda každého pilota. Počítam s tým, že už zajtra budem vo vzduchu.“

„Nevrav tak, David,“ zašepkala Lucy, no nevenovali jej pozornosť.

„Na čom budeš lietať?“ spýtal sa strýko Norman s priam chlapčenským nadšením.

„Na stíhačke spitfire. Včera som ju videl. To je lietadielko! Hotový šarkan.“ David si náročky osvojil vojenský letecký žargón, slová ako šarkan, kisňa, šťava, nemecké nočné letky nazýval banditmi. „Má osem guľometov, vytiahne tristo päťdesiat uzlov a obráti sa aj v škatuli od topánok.“

„Skvelé!, skvelé. Vy, chlapci, dáte luftwaffe poriadne zabrat, čo?“

„Včera sme dostali šesťdesiatich, a oni len jedenásť našich,“ vyhlásil David tak hrdo, ako keby ich všetkých sám zostrelil. „A predvčerom, keď útočili na Yorkshire, všetkých sme ich pekne hnali nazad do Nórska so stiahnutými chvostami a nestratili sme ani jedinu mašinu!“

Strýko Norman bodro schytil Davida za plece. „Nikdy,“ citoval pompézne, „ešte nikdy neboli toľkí tak

zaviazaní takej malej hŕstke ako dnes. To povedal minule Churchill.“

David sa pokúsil o skromný úsmev. „Asi vravel o tých, čo platili účty za parádne uniformy.“

Lucy sa nepáčil spôsob, akým zľahčovali krviprelievania a ničenie. „Mali by sme sa ísť preobliecť, David,“ povedala.

Do Lucinho rodičovského domu sa odviezli každý v inom aute. Matka jej pomohla vyzliecť svadobné šaty.

„Vieš, moja, neviem, čo očakávaš od dnešnej noci, ale mala by si vedieť...“ povedala jej.

„Ale, mama, nebuď trápna,“ prerušila ju Lucy. „Si s vysvetľovaním o desať rokov pozadu. Žijeme v roku 1940, vieš!“

Matka sa trochu začervenala. „Dobre, dobre, drahá,“ dodala nežne. „Ale keby si sa o dačom chcela neskôr pohovárať...“

Lucy si uvedomila, koľkú námahu stojí matku vypovedať čosi také, a začala ľutovať, že tak ostro odvrkla.

„Ďakujem,“ povedala. Dotkla sa matkinej ruky. „Budem na to myslieť.“

„Nechávam to na teba. Zavolaj ma, keď budeš čosi potrebovať.“ Pobožkala Lucy na líce a vyšla von.

Lucy si len v kombiné sadla k toaletnému stolčeku a začala si česať vlasy. Presne vedela, čo má dnes v noci čakať. Keď si na to spomenula, zaliala ju ľahká vlna pôžitku.

Mal veľmi dobre naplánované, ako ju zvedie, hoci vtedy Lucy ani na um neprišlo, že by si David mohol dopredu vypočítat každý krok.

Stalo sa to v júni, rok nato, ako sa zoznámili na univerzitnom plese. Vtedy sa stretávali každý týždeň a David strávil časť veľkonočných prázdnin u Luciných rodičov. Mame a otcovi sa páčil: bol driečny, múdry, mal dobré spôsoby a pochádzal presne z tej istej spoločenskej vrstvy ako oni. Otcovi sa videl trochu tvrdohlavý, no mama

sa vyjadrila, že statkári to o študentoch tvrdia už šesťsto rokov. Predpokladala, že na manželku bude dobrý, čo bolo napokon najdôležitejšie. Nato v júni strávila Lucy víkend u Davidových rodičov.

Dom bol viktoriánskou kópiou vidieckej kurie z osemnásteho storočia. Mal štvorcový pôdorys, deväť spálni a terasu s výhľadom na záhradu. Na Lucy najväčšmi zapôsobila predstava, že ľudia, čo ju zakladali, museli vedieť, že zomrú oveľa skôr, než sa rozvinie do plnej krásy. Rodinné ovzdušie bolo príjemne nenútené, David a Lucy popíjali vo dvojici pivo na terase zaliatej popoludňajším slnkom. Vtedy jej oznámil, že ho s ďalšími štyrmi kamarátmi z univerzitného leteckého klubu prijali na dôstojnícky výcvik do Kráľovského letectva. Chcel sa stať vojnovým pilotom.

„Viem celkom dobre lietať,“ povedal, „a keď sa táto vojna poriadne rozkrúti, bude treba ľudí. Vraví sa, že vzdušná bitka bude rozhodujúca.“

„Nebojíš sa?“ spýtala sa ticho.

„Ani trochu,“ odvetil. Potom si rukou zakryl oči a priznal sa: „Áno, mám strach.“

Pomyslela si, aký je len statočný, a chytila ho za ruku.

Neskôr sa preobliekli do plaviek a vybrali sa k jazeru. Voda bola priehľadná a chladná, no slnko ešte pripekalo a vzduch bol teplý. Rozšantene sa čľapkali, akoby vedeli, že je to koniec ich detstva.

„Vieš dobre plávať?“ spýtal sa jej.

„Lepšie ako ty!“

„Keď myslíš. Spravme si preteky na ostrov.“

Zatienila si rukou oči a zadívala sa do slnka. Chvíľu tak ostala stáť a predstierala, že netuší, aká je vzrušujúca v mokrých plavkách, so zdvihnutými rukami a zaklonenými plecami. Ostrov bol fliačik zeme porastený kríkmi a stromami asi tristo metrov od brehu, uprostred jazera.

Spustila ruky, zakričala: „Teraz!“ a vyrazila vpred rýchlym kraulom.

Zvíťazil, pravdaže, dlhonohý a dlhoruký David. Lucy vari päťdesiat metrov pred ostrovom prestala vládť. Začala plávať prsia, no aj na to bola priveľmi vyčerpaná, musela sa teda prevrátiť na chrbát a nechať sa unášať. David, ktorý už sedel na brehu a odfrkoval ako mrož, vklzol opäť do vody a plával jej v ústrety. Prešiel až za ňu, chytil ju popod pazuchy správnym záchranným hmatom a pomaly ju ťahal k brehu. Ruky mal iba kúsok poniže jej prs.

„Páči sa mi to,“ povedal a ona sa zachichotala, hoci ledva lapala dych.

„Tuším by som sa ti mal priznať,“ povedal po chvíli. „S čím?“ spýtala sa zadychčaná.

„Jazero je len poldruha metra hlboké.“

„Ty darebák!“ Vymanila sa mu z náručia a so smiechom a prskaním našla nohami dno.

Vzal ju za ruku, vyšli z vody a David ju zaviedol medzi stromy. Ukázal na akýsi drevený čln, ktorý tam hnil pod hlohom, obrátený hore dnom.

„Keď som bol malý, veslúval som na ňom až sem s jednou z otcových fajok, škatuľkou zápaliek a štipkou tabaku zakrútenou v papieri. Tu som fajčieval.“

Stáli na čistinke celkom obkolesenej krovím. Mačina pod nohami bola čistá a mäkká. Lucy sa hodila na zem.

„Nazad poplávame pomaly,“ povedal David.

„Zatiaľ o tom ešte vôbec nevravme,“ odvetila.

Sadol si k nej a pobožkal ju, potom ju nežne potisol dozadu, aby si ľahla. Hladkal jej boky, bozkával hrdlo a čoskoro sa prestala chvieť. Keď jej jemne a nervózne položil ruku na mäkký pahorok lona, nadvihla sa, aby ju chytil silnejšie. Pritiahla si jeho tvár k svojej a zmyselne ho pobožkala na ústa. Rukami nahmatal ramienka plaviek a stiahol jej ich cez plecيا. „Nie,“ namietla.

Zaboril si tvár medzi jej prsia. „Prosím, Lucy.“

„Nie.“

Pozrel na ňu. „Možno je to moja posledná príležitosť.“

Odkotúľala sa od neho a vstala. Potom, azda preto, že bola vojna, pre prosebný výraz jeho rozpálenej mladej tváre a pre túžbu vo vlastnom tele, ktorá nie a nie pominúť, si rýchlym pohybom zhodila plavky, stiahla kúpaciu čiapku, až sa jej hrdzavé vlasy rozsypali na pleciah, kľakla si pred neho, vzala mu tvár do dlaní a viedla jeho pery k svojim prsiam.

Panenstvo stratila bezbolestne, s radosťou a iba trochu prirýchlo.

Tá štipka pocitu viny nekazila spomienku, naopak, ešte ju spríjemňovala. Ak ju zviedol podľa vopred dobre pripraveného plánu, bola ochotnou, vari až dychtivou obeťou, najmä ku koncu.

Začala si obliekať kostým. Niekoľkokrát ho v to popoludnie na ostrove prekvapila: po prvý raz, keď chcela, aby jej bozkával prsia, a potom opäť, keď ho sama zaviedla do seba. Z kníh, čo čítal, sa podľa všetkého nič také nedozvedel. Lucy, ako väčšina jej priateľiek, hľadala poučenie o sexe u D. H. Lawrencea. Verila jeho návod a nedôverovala kadejakým rečiam; predstavovala si, že nežnosťky, ktorými sa jeho hrdinovia častovali, musia byť príjemné, no nič mimoriadne, nečakala, že jej ľúbostné prebúdzenie budú sprevádzať fanfáry, hromobitie a rinčanie činel.

David bol trochu menej podkutý ako ona, no zato bol nežný a jej pôžitok spôsoboval rozkoš aj jemu; vedela, že práve to je dôležité.

Odvtedy boli takto spolu už iba raz. Presne týždeň pred svadbou sa opäť pomilovali a práve z toho vznikla ich prvá škriepka.

Tentoraz to bolo u jej rodičov, ráno, keď všetci odišli z domu. Prišiel do jej izby len v župane a ľahol si k nej do postele. Takmer začala veriť Lawrenceovým fanfáram a činelám. Keď bolo po všetkom, David hneď vstal.

„Nechod“,“ prosila ho.

„Čo ak niekto príde?“

„Risknem to. Pod' si ešte ľahnúť.“ Bolo jej príjemne teplučko, cítila sa malátne a túžila mať ho vedľa seba.

Obliekol si župan. „Znervózňuje ma to.“

„Pred piatimi minútami ti to ešte neprekážalo.“ Natiahla sa za ním. „Pod' ku mne. Chcem spoznať tvoje telo.“

„Božemôj... nehanbíš sa?“

Pozrela naňho, chcela vedieť, či žartuje. Keď zistila, že nie, nahnevala sa. „Čo tým chceš, dofrasa, povedať?“

„Že sa to jednoducho... nepatrí!“

„Čo je to za hlúposť...“

„Správaš sa ako... ako pobeľhica.“

Vyskočila z postele, nahá a rozzúrená, krásne formované prsia sa jej od hnevu dvíhali. „A čo ty vieš o pobeľhiciach?“

„Nič!“

„A čo vieš o ženách?“

„Viem, ako sa má správať poctivé dievča!“

„Som... bola som... kým som sa neoznámila s tebou...“ Sadla si na peľasť a dala sa do plaču.

Tým sa, pravdaže, škriepka skončila. David ju objal a povedal: „Prepáč, prepáč, prepáč. Ved' aj ty si moja prvá, neviem, čo od toho čakať, som zmätený... Keď človeku dokopy nikto nič nepovie, však?“

Potiahla nosom a súhlasne pokývala hlavou. Uvedomila si, že najväčšmi ho iste znepokojuje vedomie, že už o osem dní bude musieť vzlietnuť na akomsi vratkom lietadle a nad oblakmi bojovať o život. Preto mu odpustila, utrela si slzy, obaja vkĺzli späť do postele a aby si dodali odvahy, tuho sa objímali.

Lucy referovala o nedorozumení svojej priateľke Joanne, no povedala jej, že išlo o šaty, ktoré sa Davidovi videli priveľmi odvážne. Joanna ju upokojila s tým, že snúbenci sa pred svadbou vždy hádajú: je to vraj posledná príležitosť, ako vyskúšať silu lásky.

Bola takmer hotová. Preskúmala sa vo veľkom zrkadle. Kostým, čo mala na sebe, pripomínal hranatými plecami a výložkami vojenskú uniformu, no všetko to vyvažovala žensky nežná blúzka. Vlasy jej padali v dlhých lokniach spod šviháckeho hranatého klobúčika. Tento rok by sa nebolo patrilo cestovať v oslnivých šatách, no mala pocit, že sa jej podarilo upraviť sa triezvo, prakticky, a predsa príťažlivo, ako to v poslednom čase rýchlo prichádzalo do módy.

David ju čakal v hale. Pobožkal ju a povedal: „Vynikajúco vyzeráte, pani Roseová.“

Odviezli ich naspäť na oslavu, aby sa so všetkými rozlúčili pred cestou do Londýna, kde mali spať v hoteli Claridge's. David mal potom ďalej pokračovať do Biggin Hillu a Lucy sa chystala vrátiť späť domov. Bývať bude u rodičov a na čas, keď David príde na dovolenku, bude mať k dispozícii chalupu.

Nasledovala ďalšia polhodina stískania rúk a bozkov, potom sa pobrali von k autu. Niekoľkí Davidovi bratanci sa postarali o jeho kabriolet MG. Na nárazníkoch boli povrazom popriväzované plechovice a stará baganča, stúpadlá obsypané konfetami a po celej karosérii sa tiahol nápis svetločerveným rúžom „Novomanželia“. Vyštartovali s úsmevom, kývali a cestu za nimi zaplnili hostia. Po míli zastali a dali auto do poriadku.

Keď sa opäť pohli, už sa stmievalo. Reflektory na aute boli zastreté zatemňovacími chráničmi, no David napriek tomu uháňal veľkou rýchlosťou. Lucy bola prešťastná.

„V skrinke je fľaša šampanského,“ povedal David.

Lucy otvorila odkladací priestor, našla fľašu a dva poháre, dôkladne zabalené v hodvábnom papieri. Šampanské bolo ešte celkom studené. Zátka s hlasným buchnutím vystrelila do noci. Kým Lucy nalievala víno, zapálil si David cigaretu.

„Prídeme neskoro na večeru,“ poznamenal.

„No a čo?“ Podala mu pohár.

Bola priveľmi unavená, nechcelo sa jej piť. Obchádzali ju driemoty. Videlo sa jej, že auto uháňa akosi veľmi rýchlo. David vypil skoro celé šampanské. Začal si pohvzdovať *St. Louis Blues*.

Cesta zatemneným Anglickom nebola ktovieakým pôžitkom. Človeku sa čnelo za svetlami, ktoré si pred vojnou ani neuvedomoval: za lampami na verandách chalúp a v oknách fariem, za ožiarenými kostolnými vežami a vývesnými štítmí hostincov a zo všetkého najväčšmi za trblietaním tisícov svetiel, ktoré kdesi na obzore ohlasovali neďaleké mestá. Aj keby bolo vidno, nebolo by sa na čo dívať, lebo všetky smerovky a značky odstránili, aby zmiatli nemeckých výsadkárov, ktorých každú chvíľu čakali. (Len pred pár dňami našli stredoanglickí farmári padáky, vysieľacky a mapy, no keďže z miesta neviedli nijaké stopy, usúdilo sa, že ľudia nepristali a že všetko je iba hlúpy nacistický pokus vyplašiť obyvateľstvo.) David však cestu poznal.

Dlho išli do vrchu. Malé športové autíčko hladko zdolalo stúpanie. Lucy sa poloprivretými očami dívala do tmy pred sebou. Cesta prudko klesala a bola samá zákruta. Lucy začula z diaľky hukot blížiaceho sa nákladného auta.

Pneumatiky škripali, ako David opreteký vyberal zákruty. „Ideš veľmi rýchlo,“ povedala Lucy mierne.

Zadné kolesá sa im šmykli v ľavotočivej zákrute. David zaradil nižšiu rýchlosť, bál sa brzdiť, aby opäť nedostal šmyk. Zatienené reflektory matne osvetlili pásy kríkov po oboch stranách cesty. Prišla pravotočivá zákruta a Davidovi opäť ušli zadné kolesá. Zákruta bola nekonečná. Autíčko sa skĺzlo nabok a obrátilo sa o stoosemdesiat stupňov; chvíľu sa zdalo, že ide v protismere, potom sa opäť vrátilo do pôvodnej polohy.

„David!“ skríkla Lucy.

Odrazu vyšiel mesiac a oni zočili nákladniak. Slimačím tempom sa vliekol do vrchu, zo špicatej kapoty chrlil hustý dym, ktorý v mesačnom svite vyzeral striebřistý. Lucy

zazrela šoférovu tvár, ba aj jeho plátennú čiapku a fúzy; dupol na brzdu, ústa mal rozd'avené od hrôzy.

Ich voz bol opäť obrátený v smere jazdy. Keby sa Davidovi ešte raz podarilo zvládnuť riadenie, bol by sa prešmykol tesne popri nákladniaku. Skrútol volant a pridal plyn. A to bola chyba.

Autíčko a nákladniak sa stretli v čelnom náraze.

4

Inde majú špiónov, Británia má Military Intelligence, Vojenskú spravodajskú službu. Akoby to samo osebe nebolo dostatočným eufemizmom, skracujú názov na MI. V roku 1940 bola MI súčasťou Ministerstva vojny. Nečudo, že sa v tom čase rozrastala ako pýr a jej jednotlivé oddelenia sa označovali číslami: MI9 malo na starosti únikové cesty z vojenských zajateckých táborov okupovanej Európy do neutrálnych štátov; MI8 sledovalo sieť nepriateľského vysielania a svojou prácou zavážilo väčšmi než šesť plukov; MI6 vysielalo agentov do Francúzska.

Profesor Percival Godliman vstúpil na jeseň roku 1940 do služieb oddelenia M15. Na Ministerstve vojny so sídlom vo Whitehalle sa objavil jedného chladného septembrového dňa po tom, čo celú noc hasil požiare v East Ende: *Blitzkrieg* vrcholil a on bol pomocným požiarnikom.

V čase mieru viedli Vojenskú spravodajskú službu vojaci, lebo vtedy – podľa Godlimanovej mienky – špionáž aj tak nebola dôležitá; teraz tu však, ako zistil, pôsobilo veľa civilov a s potešením skonštatoval, že pozná vari polovicu ľudí z M15. Hneď v prvý deň stretol istého právnika, ktorý bol členom jeho klubu, jedného historika umenia, s ktorým študoval, archivára z univerzity, kde pracoval, a autora detektívok, ktoré najradšej čítal.

Do pracovne plukovníka Terryho ho uviedli o desiatej hodine predpoludním. Terry mal už za sebou niekoľko hodín služby; v odpadkovom koši boli dve prázdne škatuľky Od cigariet.

„Mám ťa teraz oslovovať pán plukovník?“ spýtal sa Godliman.

„Na také hlúposti si tu nikto nepotrpí, Percy. Môžeš mi pokojne vravieť strýko Andrew. Sadni si.“

No aj tak bol Terry akýsi nepokojnejší ako vtedy na obede v Savoyi. Godliman si všimol, že sa neusmieva a že mu pohľad jednotaj priťahujú neprečítané správy na stole.

Terry pozrel na hodinky. „V krátkosti ťa zoznámim so situáciou,“ povedal. „Dokončím prednášku, ktorú som začal vtedy po obede.“

Godliman sa usmial. „Tentoraz sa nebudem tváriť povznesene.“

Terry si zapálil ďalšiu cigaretu.

Nadviazal na predchádzajúci rozhovor, akoby ho ani neboli prerušili pred tromi mesiacmi, ale len pred piatimi minútami. Hovoril o tom, že Canarisovi agenti v Británii sú celkom nanič. Dorothy O'Gradyová je vraj typický príklad: chytili ju, keď prestrihávala telefónne vedenie na ostrove Wight. Písala listy do Portugalska neviditeľným atramentom, aký predávajú v každom hračkárstve.

V septembri nastúpila nová vlna vyzvedačov. Mali za úlohu preskúmať, ako sa Británia pripravuje na inváziu: zmapovať pobrežia vhodné na vylodenie, polia a cesty, na ktorých by mohli pristáť lietadlá s vojskom, pasce na tanky, cestné prekážky a zátarasy z ostatných drôtov.

Zdá sa, že ich nevybrali dobre, pozháňali narýchlo; neprešli riadnym výcvikom a nedostali primerané vybavenie. Za všetkých vravia štyria, ktorí prišli na britské územie v noci z druhého na tretieho septembra: Meier, Kieboom, Pons a Waldberg. Kieboom a Pons pristáli na svitaní pri Hythe. Zatkol ich slobodník Tollervey zo Sommersetskej ľahkej pechoty, ktorý na nich naďabil v

pieskových dunách, ako sa napchávajú velikánskym nechutným wurstom.

Jedinému Waldbergovi sa naozaj podarilo poslať správu do Hamburgu:

PRÍCHOD V PORIADKU. DOKUMENT ZNIČENÝ. ANGLICKÁ PATROLA 200 METROV OD POBREŽIA. NA PLÁŽI HNEDÉ SIETE A ŽELEZNIČNÉ PODVALY VO VZDIALENOSTI 50 METROV. NIJAKÉ MÍNY. MÁLO VOJAKOV. NEDOSTAVANÝ VOJENSKÝ ZRUB. NOVÁ CESTA. WALDBERG.

Očividne nemal potuchy, kde vlastne je, a nepoužíval ani krycie meno. Ukážkou úrovne jeho výcviku je to, že nevedel nič o anglických výčapných zákonoch; o deviatej ráno sa vybral do krčmy a objednal si liter jablčného vína.

(Godliman sa tomu zasmial, no Terry ho upozornil: „Počkaj, zábava ešte len príde.“)

Majiteľ povedal Waldbergovi, nech sa vráti o desiatej. Za tú hodinku nech si vraj prezrie dedinský kostol. A na počudovanie, Waldberg bol presne o desiatej späť, na čo ho zatkli dvaja policajti na bicykloch.

(„Znie to ako námet do relácie *Neznámy sa vracia*,“ poznamenal Godliman.)

Meiera našli o pár hodín neskôr. Za niekoľko uplynulých týždňov vystopovali ďalších jedenásť agentov, väčšinu z nich už po niekoľkých hodinách pobytu na britskej pôde. Takmer všetkých odsúdili na smrť.

(„Takmer všetkých?“ pobúrili sa Godliman. „Áno,“ odvetil Terry. „Niekoľkých odovzdali našej sekcii B-1/a/. O chvíľu sa k tomu vrátim.“)

Ďalší pristáli v Írsku. Jedným z nich bol Ernst Weber-Drohl, známy akrobat, ktorý mal v Írsku dve nemanželské deti. Vystupoval po tamojších music-halloch ako „Najväčší silák na svete“. Garda Siochana ho zatkla, dali mu pokutu tri libry a odovzdali ho sekcii B-1/a/.

Iný prípad bol Hermann Goetz, ktorý takisto chcel pristáť s padákom v Írskej republike, no omylom zosadol v

Ulsteri, tam ho okradli členovia IRA, v kožušinovej bielizni preplával rieku Boyne a napokon prehltol kapsľu s jedom. Mal pri sebe baterku s nápisom Made in Dresden.

(„Pochytať takýchto babrákov je očividne ľahké,“ povedal Terry. „Prečo teda na nich posielat' takých mudrákov, ako si ty? Jestvujú dve príčiny. Po prvé: nemôžeme vedieť, koľkých sme nechytli. Po druhé: dôležité je to, čo urobíme s tými, ktorých sme neobesili. A tu vstupuje do hry B-1 /a/. Ale aby som ti to mohol všetko vysvetliť, musím sa vrátiť do roku 1936.“)

Alfréd George Owens bol elektrotechnikom v istej spoločnosti, ktorá plnila niekoľko vládnych objednávok. V tridsiatych rokoch párkrát navštívil Nemecko a dobrovoľne poskytoval Admiralite drobné informácie technického rázu, ktoré tam nazbieral. Napokon ho spravodajská služba vojenského námorníctva preradila do oddelenia MI6, kde ho začali cvičiť za agenta. Približne v tom istom čase ho zverboval aj abwehr. MI6 to zistilo, keď zachytili list, ktorý posielal na známu nemeckú kryciu adresu. Bol to očividne človek bez zmyslu pre lojálnosť: jednoducho chcel byť špiónom. Angličania ho volali Snow a Nemci Johnny.

V januári 1929 dostal Snow obálku, ktorá obsahovala návod na obsluhu bezdrôtovej vysielacky a lístok od úschovne zo železničnej stanice Victoria.

Deň po vypuknutí vojny ho zatkli a spolu s vysielackou (ktorú si na lístok vyzdvihol z úschovne) ho zatvorili do wandsworthskej väznice. Ďalej udržiaval spojenie s Hamburgom, no všetky správy písala sekcia B-1/a/ oddelenie MI5.

Abwehr ho napojil na ďalších dvoch nemeckých agentov v Anglicku, a tých okamžite zadržali. Dostal aj kód a podrobné inštrukcie o rádiovom spojení – všetko informácie na nezaplatenie.

Po Snowovi nasledovali Charlie, Dúha, Leto, Suchár a napokon sa v rukách britskej kontrašpionáže ocitla celá

menšia armáda nepriateľských agentov, ktorí boli v pravidelnom styku s Canarisom a ktorým očividne dôveroval.

Vtedy začalo MI5 nenápadne koketovať so zložitým, ale lákavým plánom: s trochou šťastia by sa dala ovládnuť a zmanipulovať celá nemecká špionážna sieť v Británii.

„Prinútiť nepriateľských agentov pracovať pre nás namiesto toho, aby sme ich vešali, má dve základné výhody,“ zakončil Terry. „Pokial' sa druhá strana domnieva, že jej ľudia pracujú ďalej, nepokúša sa ich nahradiť novými, ktorých by sa nám azda nepodarilo chytiť. A keďže informácie, ktoré títo agenti odovzdávajú svojmu ústrediu, dodávame my, môžeme tak miast' nepriateľa a zavádzať jeho stratégov.“

„Nemôže to byť predsa také ľahké,“ namietal Godliman.

„Pravdaže nie.“ Terry otvoril oblok a vypustil von oblak cigaretového a fajkového dymu. „Aby celý systém fungoval, musí byť takmer dokonalý. Ak tu ešte vždy operuje dosť ozajstných vyzvedačov a ich informácie budú protirečiť našim, ľahko sa môže stať, že abwehr zavetrí pascu.“

„Znie to náramne vzrušujúco,“ povedal Godliman. Fajka mu vyhasla.

Po prvý raz v to ráno sa Terry usmial. „Naši ľudia by ti vedeli povedať, aká je to drina – dlhé hodiny, napätie, zúfalstvo – ale áno, pravdaže, je to vzrušujúce.“ Pozrel na hodinky. „Teraz by som chcel, aby si sa zoznámil s jedným veľmi bystrým členom môjho štábu. Zavediem ťa do jeho kancelárie.“

Vyšli z pracovne, prešli niekoľkými schodiskami a chodbami.

„Volá sa Frederick Bloggs a nemá rád žarty na svoje meno,“ pokračoval Terry. „Pretiahli sme ho zo Scotland Yardu – bol inšpektorom Zvláštneho oddelenia. Ak bude treba ruky a nohy, využi jeho. Budeš mu nadriadeným, no

netreba to brať veľmi vážne, u nás sa to nerobí. Ale to ti vari ani netreba hovoriť.“

Vošli do malej neútulnej miestnosti s výhľadom na holý múr. Na dlážke chýbal koberec. Na stene visela fotografia pekného dievčaťa a na vešiaku putá.

„Frederick Bloggs, Percival Godliman,“ predstavil ich Terry. „Môžete sa pustiť do práce.“

Chlap za písacím stolom bol svetlovlasý, statný a nízky. Godliman si pomyslel, že má len-len výšku na to, aby sa mohol stať policajtom. Mal otrasnú viazanku, no príjemnú, úprimnú tvár a pôvabný úškrn. Pri predstavovaní pevne stisol ruku.

„Viete čo, Percy,“ povedal mu, „práve som sa chystal odskočiť si domov na obed. Podťe so mnou, žena robí dobré klobásy s opekanými zemiakmi.“ Mal silný londýnsky prízvuk.

Klobásy a opekané zemiaky neboli Godlimanovým obľúbeným jedlom, no predsa sa dal nahovoriť. Pobrali sa peši na Trafalgarské námestie a tam nastúpili na autobus do Hoxtonu. „Oženil som sa s ohromným dievčaťom, ale za ten svet sa nevie naučiť variť,“ vyhlásil Bloggs. „Každý deň mám klobásu so zemiakmi.“

Vo východnom Londýne sa ešte dymilo po nálete z minulej noci. Prechádzali okolo skupiniek požiarnikov a dobrovoľníkov, ktorí sa prehrabúvali v štrku, hadicami mierili do ustupujúcich plameňov, odpratávali z ulíc trosky. Akýsi starec si z polozrúcaného domu odnášal drahé rádio.

Godliman utrúsil: „Máme teda spolu chytať špiónov.“

„Pokúsime sa, Percy.“

Bloggs býval v dvojdomčeku s tromi spálňami v radovej zástavbe rovnakých domov, zaplňajúcej celú ulicu. V predných záhradkách teraz všetci pestovali zeleninu. V pani Bloggsovej spoznal Godliman pôvabné dievča z fotografie na stene kancelárie. Vyzerala unavená. „Pri

náletoch chodí so sanitkou; však, drahá?“ pochválil sa Bloggs. Bol na ňu hrdý. Volala sa Christine.

„Vždy keď idem ráno domov, bojím sa, či náš dom ešte stojí,“ povedala.

„Len pozrite, má strach o dom, nie o mňa,“ ozval sa Bloggs.

Z poličky nad kozubom vzal Godliman medailu v puzdre. „Za čo ste to dostali?“

„Odzbrojil zločinca, ktorý sa pokúšal vykradnúť poštu,“ odvetila Christine.

„Aký statočný párik,“ pochválil ich Godliman.

„Ste ženatý, Percy?“ spýtal sa Bloggs.

„Vdovec.“

„Ach.“

„Manželka mi v tridsiatom zomrela na tuberkulózu. Nemali sme deti.“

„Ani my zatiaľ nemáme,“ povedal Bloggs. „Ani nijaké nebudeme mať, kým je svet v takomto zmätku.“

„Ale, Fred, host'a to predsa nezaujíma!“ zahriakla ho Christine. Vyšla do kuchyne.

Usadili sa k štvorcovému stolu uprostred izby. Godlimarta dojímal tento manželský pár a domácke ovzdušie a pristihol sa, ako myslí na svoju Eleanor. Bolo to nezvyčajné: už niekoľko rokov úspešne odolával dojatiu. Azda sa v ňom napokon začali prebúdzat' city. Vojna zvlášťne pôsobila na ľudí.

Christine naozaj varila strašne. Klobásky boli pripečené. Bloggs si utopil jedlo v paradajkovom kečupe a Godliman ho s radosťou napodobnil.

Keď sa vrátili do Whitehallu, ukázal Bloggs Godlimanovi kartotéku dovtedy nezistených nepriateľských agentov, ktorí ešte podľa všetkého pracovali v Británii.

Informácie o týchto ľuďoch získavali z troch prameňov. Prvým boli prisťahovalecké záznamy Ministerstva vnútra.

Pasová kontrola bola už dlho nástrojom vojenskej výzvednej služby a jestvoval zoznam, ktorý sa datoval už od predchádzajúcej vojny a obsahoval cudzincov, čo prekročili hranice Británie a neopustili jej územie, pravda, s výnimkou tých, čo zomreli alebo získali štátne občianstvo. Keď vypukla vojna, predvolali ich všetkých pred súd, ktorý ich rozdelil na tri skupiny. Spočiatku sa pozornosť sústreďovala výlučne na cudzincov skupiny A; no v júli 1940, po niekoľkých panikárskych výstupoch novinárov z Fleet Street, vyradili z obehu aj skupiny B a C. Niekoľkých prisťahovalcov nevedeli vystopovať a jestvoval teda reálny predpoklad, že daktorí z nich sú špióni. Bloggs mal o nich materiály.

Druhým prameňom bolo bezdrôtové vysielanie. Sekcia C oddelenia MI8 noc čo noc pozorne sledovala éter a zaznamenávala všetko, o čom len trochu zapochybovala. Záznamy odovzdávali Vládnej kódovacej a šifrovacej škole. Táto ustanovizeň, ktorú nedávno presťahovali z londýnskej Berkeley Street do vidieckeho domu v Bletchley Parku, nebola nijakou školou, ale zhromaždením šachových majstrov, hudobníkov, matematikov a krížovkárskejších nadšencov, čo verili, že každú šifru, ktorú vymyslí človek, musí človek vedieť aj rozlúštiť.

Všetky signály vysielané z územia Spojeného kráľovstva, ku ktorým sa nehlásila nijaká organizácia, sa pripisovali vyzvedačom.

Dešifrované správy mal Bloggs tiež v kartotéke.

No a napokon tu boli ešte agenti, čo pracovali na obe strany; na tých sa však nedalo spoliehať, mohlo sa iba dúfať. Správy, ktoré dostávali od abwehru, upozornili na niekoľkých nastupujúcich agentov a vyradili jednu rezidentku, pani Matildu Krafftovú z Bournemouthu, ktorá poštou poslala Snowovi peniaze a nato ju zatvorili do hollowayskej väznice. No ani pomocou týchto dvojitéch agentov sa nepodarilo odhaliť totožnosť a pôsobisko nenápadných, no o to usilovnejších profesionálov, ktorí sú

pre tajnú službu najcennejší. Nikto nepochyboval o tom, že takíto ľudia v Británii operujú. Jestvovalo niekoľko záchytných bodov: niekto musel napríklad priniesť Snowovu vysielачku z Nemecka a uložiť ju do staničnej úschovne. No buď abwehr alebo samotní agenti boli natoľko opatrní, že ich „preškolení“ nemeckí špióni nemohli odhaliť.

Aj tieto záchytné body mal Bloggs v kartotéke.

Pracovalo sa i na ďalších zdrojoch: v tajných vojenských výskumoch sa zdokonaľovali metódy triangulácie (smerového zameriavania vysielачiek) a pracovníci MI6 sa usilovali v Európe opäť vybudovať špionážnu sieť, ktorá sa utopila v prívale hitlerovských vojsk.

Aj keď o tom jestvovalo málo informácií, Bloggs ich mal všetky v kartotéke.

„Dakedy to človeka privádza až do zúrivosti,“ povedal Godlimanovi. „Pozrite na toto.“

Vybral z kartotéky dlhý záznam rádiovej správy o prípravách britského expedičného zboru pre Fínsko. „Toto sme zachytili začiatkom roka. Informácie sú dokonalé. Práve sa usilovali dostať mu na kobyľku, keď odrazu prestal vysielat', azda ho dakto vyrušil. O pár minút začal znovu, no kým sa naši chlapci stačili napojiť, zmizol z éteru.“

„Čo má byť toto – ‚Pozdravujem Williho‘?“ spýtal sa Godliman.

„To je dôležité,“ odvetil Bloggs. Rozvášnil sa. „Tu je útržok ďalšej správy, celkom čerstvej. Pozrite – ‚pozdravujem Williho‘. Tentoraz dostal aj odpoveď. Oslovujú ho v nej ‚Die Nadel‘.“

„Ihla.“

„Je to profík. Všimnite si, ako vysielal: stroho, stručne, no vyčerpávajúco a celkom jednoznačne.“

Godliman si preštudoval fragment druhej správy. „Podľa všetkého informuje o následkoch bombardovania.“

„Očividne ,musel chodiť po East Ende. Je to profík, profík.“

„A čo ešte vieme o agentovi menom Nadel?“ Bloggsovo mladícke nadšenie spláaslo, „Bohužiaľ, to je všetko.“

„Má kryptonym Nadel, končí slovami ,Pozdravujem Williho‘ a je dobre informovaný – nič viac?“

„Žiaľ.“

Godliman si sadol na kraj písacieho stola a zadíval sa von oknom. Na stene náprotivnej budovy pod vyumelkovanou podobločnicou trónilo hniezdo belorítky.

„A akú máme na základe toho nádej chytiť ho?“

Bloggs pokrčil plecami. „Na základe toho veru nijakú.“

5

Slovo pochmúrny vzniklo práve na označenie takýchto miest.

Ostrov je vlastne kus skaly v tvare písmena J, ktorá neprívetivo vykúka zo Severného mora. Na mape vyzerá ako horná časť dolámanej vychádzkovej palice; leží rovnobežne s rovníkom, no kusisko na sever, zahnutá rukoväť smeruje k Aberdeenu, odlomený rozstrapkaný kýpeť hrozivo ukazuje k ďalekému Dánsku. Je šesťnásť kilometrov dlhý.

Takmer okolo celého ostrova vystupujú z chladného mora namiesto pláže útesy. Vlny, rozhnevané toľkou bezočivosťou, bezmocne udierajú do skál v návale desaťtisícročnej nevôle, ktorú si ostrov zaryto nevšíma.

V zátok rukoväte je more pokojnejšie, veď ho tam aj ostrov vládnejšie prijíma. Príliv tam navláčil toľko piesku a chalúh, drevného nánosu, kamienkov a mušlí, že sa medzi úpäťm útesu a morským brehom vytvoril krátky svah, ktorý aspoň trochu pripomína breh, ba s prižmúrením oka aj akúsi pláž.

Každé leto daruje porast na vrcholci útesu pláži za hrst' semien, ako keď boháč pohodí bedárovi zvyšné drobné. Ak

je zima mierna a jar príde zavčasu, časť semien sa neisto zakorení, no rastlinky nikdy nie sú natoľko silné, aby sa dočkali rozkvetu a vytrúsili vlastné semiačka; pláž musí teda rok čo rok čakať na milodary.

Na samotnom ostrove, na ozajstnej pôde, ktorú pred morom chránia útesy, zeleň rastie a množí sa. Je to väčšinou odolná tráva, ktorá sotva postačí niekoľkým vychudnutým ovciam, no aspoň spevňuje vrchnú vrstvu pôdy na skalnatom lôžku. Nájde sa tu aj zopár trnistých krikov, ktoré slúžia za úkryt zajacom, a záveterný svah východného cípu je zalesnený úctyhodným množstvom ihličnatých stromov.

Vyššie položené časti celkom ovládol šedivník. Raz za niekoľko rokov človek – áno, žije tu človek – zapáli šedivníkový porast a rozrastie sa tu tráva, na ktorej sa môžu pásť ovce: no o pár rokov sa vres vráti, nevedno odkiaľ, a opäť odoženie ovce, kým ho ľudská ruka znova nevypáli.

Zajace sa tu narodili; ovce sem priviezli a človek je tu na to, aby strážil stádo; len vtáky tu žijú preto, lebo sa im to páči. Sú ich tu stovky, tisíce: dlhonohé laptušky skalné, ktoré si popiskujú pí pí pí, keď sa vznášajú do výšok, a pe pe pe, keď sa ponárajú, ako keď sa stíhačka spitfire spúšťa z jasného neba na messerschmidtku; sluky, ktoré človek zriedka vidí, ale o ktorých vie, lebo ho krikom budia v noci zo sna; havrany, vrany, čajky trojprsté a vôbec, milióny čajok; párik kráľovských orlov, na ktoré človek strieľa, keď ich zazrie, lebo vie – nech si prírodovedci a odborníci z Edinburghu vravia, čo chcú – že sa krmia živými ovcami, a nie len ich zdochlinami.

Najčastejším návštevníkom ostrova je vietor. Zväčša prichádza od severovýchodu, z tých naozaj studených krajov, kde sú fjordy, ľadovce a kryhy; často so sebou prináša nevítaných návštevníkov ako sneh, dažďové prehánky, zimu a chladné hmly. Niekedy prichádza s prázdnyimi rukami, chce len zavýjať, vyčínať a rozpútať

peklo, pustoší kríky, ohýba stromy a bičuje búrlivý oceán do nových záchvatov speneného hnevu. Je neúnavný, a v tom je jeho chyba. Keby zafúkal len očistom, mohol by ostrov zaskočiť a narobiť ozajstné škody; no preto, že je tu takmer stálym hosťom, ostrov sa naučil s ním vychádzať. Rastliny zapúšťajú hlboké korene, zajace sa ukrývajú ďaleko do húštin, stromy rastú už s ohnutými chrbtami, akoby čakali bičovanie, vtáky hniezdia v skalných úkrytoch a ľudský príbytok je masívny a pevný, stavaný majstrom, čo dávno pozná tento vietor.

Dom je postavený z veľkých sivých balvanov a bridlicových tabúl farby mora. Má malé oblôčky, tesne priliehajúce dvere a na kraji komín, ktorý je obrátený k borovicovému lesíku. Stojí na vršku na východnej strane ostrova, neďaleko rozštiepeného kýpt'a dolámanej vychádzkovej palice. Korunuje kopec, vzdoruje vetru a dažďu, nie však zo spupnosti, ale preto, aby mal človek výhľad na ovce.

Šesťnásť kilometrov ďalej, na opačnom konci ostrova, neďaleko takzvanej pláže, stojí ešte jeden podobný dom, no nikto v ňom nebýva. Kedysi aj tu žil človek. Myslel si, že je múdrejší ako ostrov; nazdával sa, že sa mu podarí pestovať tu ovos, zemiaky a chovať zopár kráv. Tri roky bojoval s vetrom, chladom a pôdou, až si napokon priznal porážku. Keď odišiel, nikto neprejavil záujem o jeho príbytok.

Život je tu tvrdý. Vydrží len to, čo má tuhý koreň: skaly, drsná tráva, odolné ovce, divé vtáky, masívne domy a silní chlapi. Všetko, čo je tvrdé, chladné, kruté, zatrpknuté, ostré, drsné, ťarbavé a odhodlané; chladné, tvrdé a neľútostné ako ostrov sám.

Slovo pochmúrny vzniklo práve na označenie takýchto miest.

„Volá sa Ostrov búrok,“ povedal Alfred Rose. „Myslím, že sa vám tam bude páčiť.“

David a Lucy Roseovci sedeli na prope rybárskeho člna a hľadeli do nepokojnej vody. Bol celkom pekný chladný novembrový deň, povieval vánok, no bolo jasno a sucho. Neduživé slnko sa odrážalo od vln.

„Kúpil som ho v dvadsiatom šiestom,“ pokračoval papa Rose, „keď sme sa báli revolúcie a potrebovali úkryt pred robotníckou triedou. Ideálne miesto na zotavenie.“

Lucy sa videl až podozrivo srdečný, no musela uznať, že je tu pekne: všetko vyfúkané vetrom, prirodzené, svieže. A bol to dobrý ťah. Potrebovali sa dostať preč od rodičov, aby mohli začať nový manželský život; nemalo zmysel presťahovať sa do mesta a nechať sa vybombardovať, keď ani jeden z nich nebol schopný pomáhať civilnej obrane; vtedy sa Davidov otec priznal, že vlastní ostrov pri škótskom pobreží. Čo viac si mohli želať?

„Aj ovce sú moje,“ dodal Rose. „Každú jar prichádzajú z pevniny strihači a za vlnu utržím práve toľko, aby som mohol vyplatiť Toma McAvityho. Starý Tom je pastier.“

„Koľko má rokov?“ spýtala sa Lucy.

„Božemôj, vari... tak asi sedemdesiat?“

„Musí to byť svojrázny človek.“ Čln vplával do zátoky a Lucy zočila na móle dve postavičky: chlapa a psa.

„Svojrázny? Ako každý, kto žije dvadsať rokov osamote. Zhovára sa so psom.“

Lucy sa obrátila na kormidelníka člna. „Ako často sem chodievate?“

„Raz za dva týždne, pani. Nosím Tomovi nákupy, nie je toho veľa, a poštu; tej je ešte menej. Každý druhý pondelok mi dáte zoznam a všetko, čo sa dá kúpiť v Aberdeene, vám prinesiem.“

Vypol motor a hodil Tomovi lano. Pes sa rozbrechal a začal behať dookola, celý bez seba od vzrušenia. Lucy sa jednou nohou postavila na okraj člna a vyskočila na mólo.

Tom jej podal ruku. Mal zošúverenú tvár a velikánsku fajku s viečkom zo šedivníkového koreňa. Bol nižší ako ona, no plecnatý a vyzeral až smiešne zdravo. Mal na sebe tvídové sako s najdlhšími chlpmi, aké kedy videla, sveter, ktorý mu iste uplietla dajaká staršia sestra, károvanú čiapku a baganče. Z tváre trčal obrovský žilkovaný nos. „Teší ma,“ povedal zdvorilo, akoby bola dnes už deviatou návštevníčkou, a nie prvou ľudskou tvárou, ktorú /po dvoch týždňoch vidí.

„Nech sa páči. Tom,“ podával mu lodník z člna dve kartónové škatule. „Vajíčka teraz nemám, no zato ti nesiem list z Devonu.“

„To bude od netere.“

To vysvetľuje sveter, pomyslela si Lucy.

David bol ešte v člne. Lodník sa postavil zaňho a spýtal sa: „Môžeme?“

Tom a otec Rose sa pribrali na pomoc a všetci traja vyniesli Davida v invalidnom kresle na mólo.

„Ak sa hneď nepoberiem, budem musieť čakať ďalšie dva týždne na autobus.“ povedal otec Rose s úsmevom. „Dom je celkom pekne vynovený, uvidíte. Všetky veci máte už tam. Tom vám ukáže, čo treba.“ Pobožkal Lucy, stisol Davidovi plece a Tomovi potriasol ruku. „Pár mesiacov si oddýchnite, užite si jeden druhého, dajte sa celkom do poriadku a potom sa vráťte: ešte na vás oboch čakajú dôležité úlohy.“

Lucy vedela, že naspäť sa už nevrátia; iste nie pred koncom vojny: no nikomu o tom ešte nič nepovedala.

Papa opäť nastúpil na loď. Opísala kruh a odplávala. Lucy kývala, až kým nezmizla za výbežkom.

Tom tlačil vozík a Lucy mu niesla nákup. Koniec móla bol s okrajom útesu spojený dlhou strmou úzkou rampou, ktorá sa vypínala nad plážou ako most. Lucy by bola mala ťažkosti dostať sa cez ňu nahor s vozíkom, no Tom to zvládol bez väčšej námahy.

Domec bol pôvabný.

Malý, sivý, pred vetrom ho chránil víšok. Všetko drevo bolo čerstvo ponatierané a pri prahu rástla šípová ruža. Z komína stúpali kúdoly dymu, ktoré vietor hneď rozháňal. Z oblôčikov sa otváral výhľad na zátoku.

„Nádherné!“ vyhlásila Lucy.

Vnútrajšok domu bol vyupratovaný, vyvetraný, vymaľovaný a kamenné dlážky pokrývali hrubé rohože. Mal štyri miestnosti: dolu modernú kuchyňu a obývačku s kamenným kozubom; hore dve spálne. Časť domu prestavali a zaviedli do nej riadnu inštaláciu – tak vznikla hore kúpeľňa a dolu sa predĺžila kuchyňa.

Šatstvo bolo v skriniach. V kúpeľni viseli uteráky a v kuchyni ich čakalo jedlo.

„Musím vám ukázať čosi v stodole,“ povedal Tom.

Nebola to stodola, skôr akási kôlna. Stála ukrytá za chalupou a v nej sa skvel nový jeep.

„Pán Rose vraví, že je zvlášť preinačený, aby na ňom mohol mladý pán Rose šoférovať,“ dodal. „Má automatickú prevodovku a plyn a brzda sa ovládajú ručne. Tak povedal.“ Zdalo sa, že presne papagájuje, čo počul, akoby o prevodovkách, plynach a brzdách vedel pramálo.

„Nie je to fantastické, David?“ nadchýnala sa Lucy.

„Perfektné. Ale kam na ňom budem chodiť?“

„Vždy môžete prísť ku mne na návštevu, pofajčiť si a vypiť glg whisky. Tešil som sa, že budem mať opäť susedov.“

„Ďakujeme,“ odvetila Lucy.

„Toto tu je generátor,“ obrátil sa Tom a ukazoval im ho. „Ja mám presne taký istý. Sem sa dáva palivo. Vyrába striedavý prúd.“

„Zvlášťne,“ čudoval sa David, „malé generátory zvyčajne vyrábajú jednosmerný prúd.“

„Hej. Neviem, aký je medzi nimi rozdiel, no povedali mi, že toto je bezpečnejšie.“

„To je pravda. Keby vás kopol tento, preletíte len na koniec miestnosti, zato jednosmerný by vás zabil.“

Vrátili sa do chalupy. „No, isto sa chcete zabývať, ja sa musím postarať o ovce, a tak sa s vami rozlúčim,“ povedal Tom. „Ach! Ešte čosi. Keby sa dačo stalo, môžem sa vysielaczkou dohovoriť s pevninou.“

David bol prekvapený. „Vy máte vysielacšku?“

„Hej,“ hrdo odvetil Tom. „Sledujem nepriateľské lietadlá pre Kráľovský pozorovací zbor.“

„A už ste dajaké vystopovali?“ spýtal sa David.

Lucy prejavila nesúhlas s uštipačným tónom v Davidovom hlase, no Tom sa tváril akoby nič.

„Ešte nie,“ odvetil.

„Len tak ďalej,“ uškrnul sa David.

„Chce len prispieť svojou trochou do mlyna,“ povedala Lucy, keď Tom odišiel.

„Mnohí z nás by chceli prispieť,“ dodal David zatrpknuto.

A v tom je celý problém, pomyslela si Lucy. Ďalej túto tému nerozvádza a odtlačila si muža – mrzáka na vozíku – do nového domova.

Keď požiadali Lucy, aby zašla za nemocničným psychológom, bola presvedčená, že David si poranil mozog. Nebolo to tak. „Hlavu má v poriadku, pravda, až na tú škaredú odreninu na ľavej sluche,“ povedala jej psychologička. „Utrpel však traumy zo straty oboch nôh,“ pokračovala, „a zatiaľ nevedno, do akej miery to poznačí jeho myseľ. Veľmi chcel byť pilotom?“

Lucy sa zamyslela. „Bál sa, ale aj tak si myslím, že veľmi, veľmi chcel.“

„No, bude potrebovať porozumenie a podporu. Aj trepezlivosť: zatiaľ môžeme predpovedať iba to, že bude istý čas podráždený a mrzutý. Potrebuje lásku a odpočinok.“

No ako sa zdalo, počas prvých mesiacov pobytu na ostrove nepotreboval ani jedno ani druhé. Nemiloval sa s

ňou, azda preto, že čakal, kým sa mu rany celkom zahoja. Ale ani neodpočíval. Začal sa zaujímať o chov oviec, prevážal sa po ostrove na jeepe, vozík mával naložený vzadu. Staval ploty pozdĺž najzradnejších útesov, strieľal orly, pomáhal Tomovi cvičiť nového psa, keď mu Betsy začala slepnúť, a vypaľoval šedivníky; na jar trávil celé noci pri kotení oviec. Jedného dňa zoťal obrovskú starú borovicu neďaleko Tomovej chalupy a dva týždne lúpал kôru, rúbал strom na šikovné polená a odvážal ich domov na kúrenie. Vyžíval sa v ťažkej fyzickej práci. Prišiel na to, ako sa mocne priviazať ku kreslu, aby mal telo pevne podopreté, keď sa rozháňal sekerou či palicou. Vystrúhal si kolký a trénoval s nimi celé hodiny, keď už Tom nemal preňho nijakú robotu. Svaly na rukách a na chrbte sa mu vyvinuli do priam groteskných rozmerov ako dajakému kulturistickému šampiónovi.

Umývať riad, variť či upratovať bez zábran odmietal.

Lucy nebola nešťastná. Predtým sa bála, že bude celé dni vysedávať pri kozube a meditovať o svojom smutnom osude. Davidovo pracovné nadšenie ju trochu znepokojovalo, pretože robil ako posadnutý, aspoň však nemal čas na pochmúrne myšlienky.

Na Vianoce mu povedala o dieťati.

Ráno mu darovala motorovú pílu a on jej hodvábnu látku. Na večeru pozvali Toma, mali divú hus, ktorú sám zastrelil. Po čaji odviezol David pastiera domov, a keď sa vrátil, Lucy otvorila fľašu koňaku.

„Mám pre teba ešte jeden darček,“ povedala, „ale dostaneš ho až v máji.“

Zasmial sa. „O čom to, človeče, hovoríš? Koľko si si dala toho koňaku, kým som bol preč?“

„Budeme mať dieťa.“

Zízal na ňu a úsmev mu zmizol z tváre. „Prepánajána, ešte to sme potrebovali!“

„David!“

„Ale, preboha... kedy sa to stalo?“

„To vari nie je také ťažké uhádnuť.“ poznamenala s horkosťou v hlase. „Muselo to byť týždeň pred svadbou. Zázrak, že prežilo haváriu.“

„Bola si u lekára?“

„A kedy, prosím ťa?“

„Tak ako si môžeš byť taká istá?“

„Ale, David, nebuď trápny. Som si istá, nemám menštruáciu, bolia ma bradavky, ráno vraciam a v páse som o desať centimetrov širšia ako predtým. Keby si sa niekedy na mňa pozrel, aj ty by si na to prišiel.“

„V poriadku.“

„Čo ti je? Máš byť predsa vo vytržení!“

„Áno, pravdaže. Možno budeme mať syna a ja s ním budem chodiť na prechádzky, zahráme si futbal, a keď vyrastie, bude sa chcieť stať vojnovým hrdinom ako jeho otec, úbohá beznohá nula!“

„Ach, David. David,“ zašepkala. Klakla si pred vozík. „Nesmieš tak hovoriť. David. Bude si ťa vážiť. Bude na teba hrdý za to, že si sa opäť pozviechal, že na vozíku zastaneš robotu za dvoch chlapov a že si mal odvahu povzniesť sa nad vlastné nešťastie.“

„Dočerta, netvár sa tak blahosklonne,“ vyprskol. „Hovoríš ako dajaký farár z kančia.“

Vstala. „A ty sa netvár, akoby som bola na vine ja. Aj muži si môžu dávať pozor, ak o tom nevieš.“

„Akýže tam pozor pred neviditeľnými nákladníkmi v tmavej noci!“

Bola to smiešna, vratká výhovorka a obaja to vedeli, takže Lucy už radšej nevravela nič. Vianočná nálada jej odrazu prichodila smiešna: zdrapy farebného papiera na stenách, stromček v kúte, aj zvyšky husi, ktoré v kuchyni čakali, kým ich vyhodí – všetko sa jej teraz videlo cudzie. Zamyslela sa nad tým, čo vlastne robí na tomto pochmúrnom ostrove s mužom, ktorý ju očividne neľúbi a netúži ani po dieťati, ktoré čaká. Prečo by nemohla... prečo nie... vlastne by sa mala... Potom si uvedomila, že

nemá kam ísť a čo si počať, že jej neostáva nič iné, ako ostať pani Roseovou.

„Idem si ľahnúť,“ povedal napokon David. Doviezol sa do haly, zošuchol z kresla a chrptom napred sa vyvliekol po schodoch. Bolo počuť, ako sa šúcha po dlážke, potom zavízgala posteľ, keď sa na ňu vyšvihol, postrehla, ako sa vyzlieka a hádže šaty do kúta, napokon zastonali perá, keď si ľahol a prikryl sa dekami.

Ešte stále neplakala.

Pozrela na fľašu koňaku a pomyslela si: Ak to celé teraz vypijem a vykúpem sa, azda už ráno nebudem ťarchavá.

Dlho o tom premýšľala, až dospela k záveru, že život bez Davida, bez ostrova a bez dieťaťa by bol ešte horší, lebo by bol prázdny.

Tak sa teda nerozplakala, nevypila koňak a neodišla z ostrova; namiesto toho sa pobrala hore, uložila sa do postele a bdela vedľa spiaceho manžela, počúvala vietor a usilovala sa nepremýšľať, až kým sa nerozškriekali čajky a nad Severným morom nenastalo sivé daždivé svitanie, ktoré naplnilo malú spálňu studeným, neradosným striebristým svetlom; potom sa jej konečne podarilo zaspáť.

Na jar sa jej zmocnil akýsi pokoj, akoby sa všetka hrôza mala odložiť na čas, keď sa narodí dieťa. Keď sa roztopil februárový sneh, nasadila kvety a zeleninu na fliačik zeme medzi kuchynskými dverami a stodolou, hoci veľmi neverila, že budú rásť. Urobila veľké upratovanie v dome a oznámila Davidovi, že ak sa mu ešte raz do augusta zažiada, bude si ho musieť spraviť sám. Napísala matke, veľa plietla a poštou si objednala plienky. Navrhovali jej, aby prišla porodiť dieťa domov, ale ona vedela, že keby to urobila, už nikdy by sa ta nevrátila. Chodievala na dlhé prechádzky po slatinách s knihou o vtáctve pod pazuchou, až kým nepribrala tak, že ju nohy odmietali nosiť do takej diaľky. Fľašu koňaku ukrývala v skrinke, do ktorej David

veľmi nechodieval, a kedykoľvek jej bolo ťažko, vždy sa na ňu išla pozrieť a pripomenula si, o čo vtedy takmer prišla.

Tri týždne predtým, ako sa dieťa malo narodiť, pobrala sa loďou do Aberdeenu. David a Tom jej kývali z móla. More bolo rozbúrené a Lucy s kapitánom sa báli, že porodí skôr, než sa dostanú na pevninu. Utiahla sa do aberdeenskej nemocnice a o štyri týždne priviezla tou istou loďou dieťa domov.

Čo o tom všetkom David vedel? Azda si myslel, že ženy rodia tak ľahko ako ovce. Nemal potuchy o bolestivých kŕčoch, o strašnom, takmer nekonečnom otváraní, o všelijakých ďalších strastiach, o panovačných, vševedúcich sestričkách, ktoré človeku nechceli dovoliť dotknúť sa vlastného dieťaťa, keďže nikto nebol taký šikovný, skúsený a sterilný ako ony; videl ju len odchádzať s bruchom a vrátiť sa s krásnym, zdravým chlapčatom v bielej perinke. „Bude sa volať Jonathan,“ povedal.

Pridali k tomu Alfreda po Davidovom otcovi a Malcolma po Lucinom, ba i Thomasa po starom Tomovi, no chlapca volali Jo, lebo na Jonathana bol ešte primalý, o Jonathanovi Alfredovi Malcolmovi Thomasovi Roseovi ani nehovoriac. David sa naučil kŕmiť ho z fľaše, nechať odgrgnúť, prebaľiť, ba dakedy ho aj pohojdal v lone, no zaujímal sa oňho s akýmsi odstupom, neosobne. Pristupoval k nemu výsostne prakticky, ako tie sestričky; neznamenal preňho to, čo pre Lucy. Tom mal k dieťaťu bližší vzťah než David. Lucy mu zakazovala fajčiť v miestnosti, kde bolo bábätko, a starký si na celé hodiny kládol fajku s viečkom zo šedivníkového koreňa do vrečka a prihováral sa malému Joovi, pozoroval, ako kope nôžkami, alebo pomáhal Lucy pri kúpaní. Lucy mu opatrne naznačila, že azda zanedbáva ovce. Tom jej odvetil, že tie nepotrebujú, aby ich na paši pozoroval, radšej sa vraj bude dívať, ako kŕmi Joa. Z naplaveného dreva mu vyrezal hrkálku, naplnil ju drobnými hladkými kamienkami a bol

celý bez seba od radosti, keď ju Jo schytil a potriasol, a nikto mu nemusel ukázať ako.

A David a Lucy sa ešte vždy nepomilovali.

Najprv bolo treba brať ohľad na rany, potom bola ťarchavá, neskôr sa zotavovala po pôrode, no teraz už nebolo nijakej príčiny.

„Už som celkom v poriadku.“ povedala raz v noci.

„Ako to myslíš?“

„Po dieťati. Telo mám zasa ako predtým. Zotavila som sa.“

„Aha. No, to je dobre.“ A obrátil sa na druhý bok.

Vždy sa usilovala ísť si ľahnúť spolu s ním, aby videl, ako sa vyzlieka, no vždy sa odvrátil.

Keď líhali a zaspávali, hniezdila sa tak, aby sa rukou, stehnom alebo prsami o neho obtrela, a tým mu nenápadne, no jednoznačne čosi naznačila. Nedostávala nijakú odpoveď.

Bola skalopevné presvedčená, že je celkom normálna. Nebola nymfomanka: nešlo jej o to, vybiť si vášeň, chcela sa milovať s Davidom. Bola si istá, že keby aj na ostrove bol dajaký chlap pod sedemdesiatku, nehrozilo by jej pokušenie. Nebola ako pobehtica, lačná po sexe, bola manželkou, čo túži po láske.

Raz v noci, keď ležali bok po boku na chrbte, obaja bdeli, počúvali zvuky vetra zvonku a Joovo pomrknávanie zo susednej izby, sa situácia vyostřila. Lucy si povedala, že alebo sa to teraz stane, alebo jej bude musieť z mosta doprosta vysvetliť, prečo nechce; vedela, že sa bude tejto otázke vyhýbať, kým ho neprinúti; radšej ho teda priprie teraz, nech nežijú ďalej v trápnom neporozumení.

Rukou sa mu obtrela o stehná a už-už chcela čosi povedať – keď takmer vykřikla od prekvapenia: zistila, že po nej vlastne túži. Teda mohol! A chcel, prečo by inak... Víťazoslávne zovrela rukou dôkaz jeho túžby, prišuchla sa bližšie a zavzdychala: „David...“

„Ach, božemôj!“ vykrikol. Schmatol ju za zápästie, odtrhol jej ruku od seba a obrátil sa na druhú stranu.

Tentoraz však nebola ochotná nechať sa odbiť a preniesť sa cez to mlčaním. „Prečo nie, David?“ spýtala sa.

„Ježišikriste!“ Odhodil prikrývky, zošuchol sa na dlážku, jednou rukou schytil perinu a ťahal sa ku dverám.

Lucy si sadla na posteli a kričala naňho: „Prečo nie?“

Jo sa rozplakal.

David si vyhrnul prázdne nohavice odstrihnutéj pyžamy, ukázal na zošúverenú bielu pokožku kýpťov a povedal: „Preto! Pre toto nie!“

Zliezol dolu schodmi a ľahol si na pohovku. Lucy sa pobrala do susednej spálne utíšiť Joa.

Dlho trvalo, kým sa jej ho podarilo ukolísať; azda preto, že sama tak veľmi potrebovala útechu. Bábätko ochutnalo slzy, čo sa jej kotúľali po lícach, a Lucy premýšľala, či vie; čo znamenajú: nie sú vari slzy jednou z prvých vecí, ktorým dieťa porozumie? Tentoraz mu nemohla spievať, ani s čistým svedomím húst', že je všetko v poriadku; iba ho tuho stískala a hojdala, a až keď ju sám utíšil svojím teplom a tým, ako sa k nej túlil, zaspal jej napokon v náručí.

Uložila ho späť do postieľky, chvíľu pri nej postála a hľadela na dieťa. Nemalo význam ísť si ľahnúť. Počula, ako David v obývačke tvrdo spí a pochrapkáva. Musel užívať silné prášky, inak mu stará bolesť nedala usnúť. Lucy sa potrebovala dostať preč od neho, kamsi, kde by ho nevidela a nepočula, kde by ju niekoľko hodín nenašiel, ani keby veľmi chcel. Obliekla si nohavice, sveter, hrubý kabát, obula si baganče a vykradla sa dolu schodmi, von do noci.

Vonku sa vznášali chuchvalce hmly, bolo vlhko a nepríjemne chladno, tak ako na ostrove väčšinou bývalo. Vyhrnula si golier kabáta, rozmýšľala, či sa vrátiť dnu po šál, no rozhodla sa, že netreba. Čľapkala sa po blatistom

chodníčku a d'akovala hmle, čo ju pichala do hrdla; nečas jej odbremeňoval myseľ od väčších bolestí.

Došla na vrchol útesu a opatrne zišla strmým úzkym mostíkom, pozorne kladúc nohy na šmykl'avé dosky. Zoskočila dolu na piesčinu a pobrala sa k morskému brehu.

Víchrice a voda vybojúvali svoj večný súboj; vietor sa strmhlav spúšťal dolu a zabídal do vín, more sipelo a prskalo v nárazoch na pobrežie; oba živly boli naveky odsúdené hašterit' sa, veď kým jeden vyčíňal, druhý sa nemohol utíšiť, nemal kam odísť.

Lucy sa nechala unášať hukotom a vystrájaním počasia, kráčala po stvrdnutom piesku a došla až k miestu, kde sa pláž odrazu končila a voda sa stretávala s útesom. Tam sa obrátila a pobrala sa späť. Celú noc sa prechádzala po pobreží. Krátko pred svitaním sa jej z ničoho nič rozjasnilo v hlave: dokazuje tým svoju silu.

No v takejto podobe jej myšlienka veľa nevysvetľovala, akoby sa jej význam ukrýval v mocne zovretej pästi. Lucy sa chvíľu namáhala, päst' sa otvorila a odhalila v dlani čosi ako perličku múdrosti: David bol voči nej chladný pre to isté, prečo rúbal stromy, sám sa obliekal, vozil na jeepe, hádzal kolký a vôbec prišiel bývať na tento neprívetivý, krutý ostrov v Severnom mori...

Čo to povedal? „...otca, vojnového hrdinu, beznohú nulu...“ Musel čosi dokázať, čosi, čo by znelo malicherne, keby sa vyjadrilo slovami; čosi, čo mohol vykonať ako vojnový pilot, ale teraz to musel premietnuť do stromov, plotov, kolkov a kresla na kolieskach. Nedostal možnosť podrobiť sa skúške, no chcel, aby mohol povedať: „Isto by som ju bol zložil, len pozrite, ako viem trpieť.“

Bolo to kruto, beznádejne, donebavolajúco nespravodlivé: mal odvahu, vytrpel si svoje, no nemohol byť na to hrdý. Keby bol stratil nohy v súboji s messerschmidtom, vozík by bol preňho vyznamenaním, odznakom odvahy. No teraz bude celý život musieť vysvetľovať: „Stalo sa to za vojny... ale nie, nikdy som k

ozajstnému súboju ani neprivoňal, stalo sa mi to pri autonehode, mal som už za sebou výcvik a práve na druhý deň som mal ísť do boja, videl som už aj svoju stíhačku, krásna, bol by som býval statočný, viem to...”

Áno, takto dokazoval svoju silu. Azda ju dokáže aj ona. Mohla by sa pokúsiť zaplátať vrak svojho života, aby opäť vyplával. David býval kedysi dobrý, milý a nežný, azda si privykne trpezlivo čakať, kým vybojuje svoj zápas o to, aby sa opäť stal celým chlapom. Nájde si novú nádej, iné veci, pre ktoré sa oddá život. Koľké ženy našli silu zmieriť sa s bolestnými stratami, zbombardovanými domovmi, s tým, že majú mužov v zajateckých táboroch.

Zodvihla okružly kamienok, zahnila sa a celou silou ho hodila do mora. Nevidela ani nepočula, kam dopadol; mohol letieť donekonečna, krúžiť okolo zeme ako družica vo vedecko-fantastickom príbehu.

„Aj ja viem byť silná!“ zakričala.

Potom sa zvrtila a dala sa stúpať po mostíku k chalupe. Bol takmer čas dať Joovi raňajky.

6

Stavba vyzerala ako vidiecke sídlo a do istej miery ním aj bola; rozľahlý dom na súkromných pozemkoch v zelenom mestečku Wohldorf neďaleko severného Hamburgu. Mohol patriť majiteľovi bane, úspešnému obchodníkovi či priemyselníkovi. Vlastnil ho však abwehr.

Za svoj osud mohol ďakovať poveternostným podmienkam – nie tamojším, ale o tristo päťdesiat kilometrov ďalej na juhovýchod, v Berlíne, kde neboli vhodné atmosférické pomery na rádiové spojenie s Anglickom.

Dom bol vidieckym sídlom len po prízemie. Pod ním sa tajili dva obrovské betónové bunkre vybavené rádiostanicami za niekoľko miliónov ríšskych mariek. Elektronický systém zostrojil istý major Werner Trautmann a odviezol kus dobrej roboty. V každej

miestnosti bolo dvadsať zvukotesných kabíniek, v ktorých sedeli radisti schopní odhaliť špióna podľa toho, ako vyklepkáva správy, ako keď človek rozozná matkino písmo na obálke.

Prijímacie zariadenie muselo byť mimoriadne citlivé, lebo vysielačky, ktorými sa posielali správy, vyrábali skôr s ohľadom na skladnosť než na výkon. Väčšinou to boli malé kufříkové prístroje, prezývané *klamotten*, ktoré pre admirála Wilhelma Canarisa, šéfa abwehru, vyvinula firma Telefunken.

V tú noc sa v éteri veľa nedialo, takže všetci zaregistrovali Nadelovo vysielanie. Správu prijal jeden zo starších radistov. Vyťukal príjem, rýchlo prepísal signál, vytrhol lístok zo zápisníka a pobral sa k telefónu. Prečítal hlásenie na priamej linke s veliteľstvom abwehru na Sofijských terasách v Hamburgu a vrátil sa do svojej kabínky zafajčiť si.

Ponúkol cigaretu mládenkovi v susednom boxe, chvíľu spolu postáli, opierali sa o stenu a fajčili.

„Niečo nové?“ spýtal sa mladík.

Starší kolega pokrčil plecami. „Vždy sa čosi deje, keď volá on. No tentoraz toho nie je veľa. Luftwaffe opäť netrafila katedrálu svätého Pavla.“

„Nemáme preňho nijakú správu?“

„Všetci vedia, že nečaká na odpovede. Je to osamelý bežec. Vždy bol. Učil som ho vysielat', vieš, a sotva sme skončili, už bol presvedčený, že to vie lepšie než ja.“

Mládenec od prekvapenia skoro spadol z nôh. „Vy poznáte Nadela?“

„Pravdaže,“ odvetil veterán a odklepol popol.

„Aký je?“

„Ako kumpán pri poháriku je zábavný asi ako zdochnutá ryba. V kútiku duše má tuším rád ženy, ale aby s kamarátmi obrátil hore dnom pár džbánkov, na to ani pomyslieť. No aj tak je to náš najlepší agent.“

„Naozaj?“

„Bez debaty. Je naozaj profík. Aj führer to vie.“

„Hitler ho pozná?“

Starší chlap prikývol. „Jeden čas sme mu museli ukazovať všetky Nadelove správy. Nevie, či na tom ešte stále trvá. Nie že by si to Nadel dajako cenil. Tým ti nič nepohne. Vieš čo? Na každého hľadá rovnako: akoby premýšľal, ako ťa zabiť, keby si urobil nesprávny krok.“

„Som rád, že som ho nemusel učiť ja.“

„Išlo mu to rýchlo, to treba uznať.“

„Dobrý žiak?“

„Najlepší. Ťahal naplno dvadsaťštyri hodín denne, a keď všetko zvládol, ani mi nepovedal dobrý deň. Asi celý čas myslí na to, aby nezabudol pozdravovať Canarisa.“

„*Ach du meine Scheisse.*“

„Veru. Nevieš, že vždy končí slovami ‚Pozdravujem Williho‘? Z toho vidno, akú ťažkú hlavu si robí z hodností.“

„Nevravte. Pozdravujem Williho? *Ach du meine Scheisse.*“

Dofajčili, zahodili ohorky na dlážku a zašliapli ich. Potom ich starší chlap zdvihol a odložil do vrecka, lebo v kryte sa vlastné nesmelo fajčiť. Rádiostanice ešte vždy mlčali.

„Veru. Nepoužíva svoj kód,“ pokračoval starší radista. „Dal mu ho von Braun a nikdy sa mu nepáčil. Ani von Braun sa mu vlastne nikdy nepáčil. Pamätáš sa, keď... nie, bolo to ešte než si prišiel k nám... Braun kázal Nadelovi ísť na letisko Farnborough v Rente. Rýchlo ani blesk prišla odpoveď: ‚Letisko nie je vo Farnborough, Kent, ale vo Farnborough, Hampshire. Ešte šťastie, že sa Luftwfte vyzná v zemepise lepšie než vy, trpáci.‘ Presne takto.“

„Ani sa mu nečudujem. Keď urobíme chybu my, ohrozujeme ich životy.“

Starší chlap sa zamračil. Sám rád trúsil takéto múdrosti a nepáčilo sa mu, keď mu partner pri rozhovore konkuroval. „Ako sa to vezme,“ povedal s nevôľou.

Mládenec sa vrátil k svojej úlohe začudovaného chlapca. „Prečo sa mu nepáči krycie meno?“

„Vraví, že má obsah, a krycie meno, ktoré čosi znamená, môže vraj človeka prezradiť. Ale von Braun to nebral na vedomie.“

„Obsah? Die Nadel, ihla. Čo to značí?“

No v tej chvíli veteránov prístroj zapípal a on sa rýchlo vrátil na svoje miesto; tak sa teda mladík nedozvedel viac.

7

Správa Fabera podráždila, pretože ho nútila do vecí, ktorým sa vyhýbal.

Hamburg si dal čertovsky záležať na tom, aby ju naozaj dostal. Vyslali úvodný signál a namiesto zvyčajného „Potvrďte príjem a vykonajte“ mu oznámili „Uskutočnite stretnutie jedna“.

Potvrdil príjem rozkazu, odvysielal svoje hlásenie a zbalil vysielačku späť do kufríka. Potom sa na bicykli vyviezol z erithských slatín – tentoraz predstieral, že pozoruje vtáctvo – a dostal sa na cestu do Blackheathu. Ako tak smeroval späť do svojho tesného dvojizbového bytíka, premýšľal, či má alebo nemá rozkaz splniť.

Mal dva dôvody pätiť sa: profesionálny a osobný.

Ten prvý preto, že „stretnutie jedna“ bolo staré heslo, ktoré ustanovil Canaris ešte v roku 1937. Znamenalo to, že má ísť pod bránu istého obchodu medzi Leicesterským námestím a Piccadilly a stretnúť sa s iným agentom. Spoznať sa mali podľa biblie pod pazuchou a vymeniť si takéto táraniny:

„Ktorú kapitolu máme na dnes?“

„Starý testament, prvá kniha, trinásť.“

Potom, ak si budú istí, že ich nikto nesleduje, sa majú zhodnúť na tom, že oná kapitola je „mimoriadne podnetná“. Inak má jeden z nich povedať: „Ľutujem, ešte som ju nečítal.“

Možno ten obchod už ani nejestvoval, no to Fabera netrápilo. Myslel na to, že Canaris pravdepodobne dal heslo väčšine babráckych amatérov, ktorí v štyridsiatom prešli cez Kanál a zakotvili v náručí MI5. Faber vedel,

koľko ich pochytili, pretože popravy oznamovali v novinách, aby ubezpečili verejnosť, že čosi robia proti prisluhovačom piatej kolóny. Iste pred smrťou povyzrádzali tajomstvá, takže Briti pravdepodobne poznajú aj starý kód „stretnutie“. Ak zachytili správu z Hamburgu, musí sa ten vchod do obchodu hemžiť kultivovanými mladými Angličanmi s bibliou pod pazuchou, ktorí trénujú slová „mimoriadne podnetná“ s nemeckým prízvukom.

V tých zmätených dňoch, keď už-už hrozila invázia, abwehr celkom odpísal profesionalitu. Odvtedy Faber nedôveroval Hamburgu. Nedával im vedieť, kde býva, odmietal spolupracovať s inými agentmi v Británii, obmieňal frekvenciu bez obavy, že dakomu skočí do vysielania.

Keby vždy poslušol nadriadených, nebol by dnes tu.

Pri Woolwichi sa k Faberovi pridali huf d'alších bicyklistov, bolo medzi nimi veľa žien; v muničnej továrni sa totiž končila denná smena a robotníci odchádzali domov. Tvárili sa oduševnene, hoci museli byť utáhaní, a to pripomenulo Faberovi osobný dôvod neposlúchnuť: začínal chápať, že jeho strana prehráva vojnu.

Očividne strácali pôdu pod nohami. Pustili sa do nich Rusi aj Američania, prišli o Afriku, Taliani padli; spojenci sa čoskoro musia vylodiť vo Francúzsku: písal sa rok 1944.

Faber nechcel riskovať život pre nič za nič.

Prišiel domov a odložil bicykel. Ako si umýval tvár, pomaly prichádzal na to, že napriek všetkej logike chce na tú schôdzku ísť.

Bolo to šialené riziko pre stratenú vec, no všetci čerti ním šli, aby ho podstúpil. Jednoducho preto, že sa nevýslovné nudil. Zvyčajné vysielanie, pozorovanie vtákov, bicykel, olovranty v podnájmo: už štyri roky nezažil čosi, čo by sa aspoň trochu ponášalo na akciu. Zdalo sa, že mu vôbec nič nehrozí, a to ho znervózňovalo, stále si predstavoval nejestvujúce nástrahy. Najšťastnejší

bol, keď podchvíľou zavetрил nebezpečenstvo a mohol čosi podniknúť, aby ho odstránil.

Áno, pôjde na tú schôdzku. Ale nie tak, ako si myslia.

Londýnsky West End bol stále plný ľudí aj napriek tomu, že bola vojna; Faber premýšľal, či je to tak aj v Berlíne. V Hatchardovom kníhkupectve na Piccadilly si kúpil bibliu a strčil si ju do vnútorného vrečka kabáta, aby ju nebolo vidno. Bol tichý deň, vlhko, miestami mrholilo a Faber mal so sebou dáždňik.

Schôdzka sa mala uskutočniť buď medzi deviatou a desiatou hodinou predpoludním, alebo medzi piatou a šiestou popoludní. Dohovor znel tak, že agent má skúšať dovtedy, kým sa partner neobjaví. Ak sa po päť dní za sebou nepodariť nadviazať spojenie, treba tam dva týždne chodiť každý druhý deň. Až potom sa človek mohol vzdať.

Faber sa dostavil na Leicesterské námestie desať minút po desiatej. Partner bol tam, stál vo dverách trafiky, pod pazuchu držal bibliu v čiernej väzbe a predstieral, že sa skrýva pred dažďom. Faber ho spozoroval kútikom oka a rýchlo popri ňom prešiel so sklonenou hlavou. Bol to mladý chlapec so svetlými fúzmi a vyzeral dobre živený. Mal čierny dvojradový nepremokavý plášť, čítal *Daily Express* a žul žuvačku. Nebol mu povedomý.

Keď Faber prešiel okolo, druhý raz po náprotivnej strane ulice, zazrel špicľa. V hale akéhosi úradu stál nízky, zavalitý chlapík v trenčkote a tiroláckom klobúku, aké s obľubou nosia tajní anglickej polície, a hľadel cez sklenené dvere na druhú stranu ulice, rovno na agenta vo dverách obchodu.

Boli tu dve možnosti. Keby agent nevedel, že ho sledujú, mohol by ho Faber odlákať zo schôdzky a zbaviť sa špicľa. No bola tu aj druhá možnosť. Čo ak pravého agenta chytili a chlap vo dverách je pasca? V tom prípade ani on, ani špicel nesmú vidieť Faberovu tvár.

Faber sa priklonil k tomu najhoršiemu a premýšľal, ako zvládnuť situáciu.

Na námestí stála telefónna búdka. Faber vošiel dnu a naučil sa naspamäť číslo. Potom si našiel v Starom testamente kapitolu trinásť, vytrhol stranu a na okraj načarbal: „Chod'te do telefónnej búdky na námestí.“

Vybral sa zadnými uličkami poza Národnú galériu, až našiel kdesi na schodoch sedieť desať-jedenásťročného chlapca, čo hádzal kamienky do kaluží.

„Poznáš trafikku na námestí?“ spýtal sa Faber.

„Áno,“ odpovedal chlapec.

„Máš rád žuvačky?“

„Hej.“

Faber mu dal stránku vytrhnutú z biblie.

„Vo dverách obchodu stojí jeden pán. Keď mu odovzdáš toto, dá ti žuvačku.“

„Dobre,“ súhlasil chlapec. Vstal. „A je ten starý chren Američan?“

„Áno,“ ubezpečil ho Faber.

Chlapec odbehol. Faber ho sledoval. Keď sa chalan blížil k agentovi, Faber sa skryl do vchodu protiľahlej budovy. Tajný bol ešte vždy tam a zísal cez sklo. Faber sa postavil rovno pred dvere, zablokoval mu výhľad na druhú stranu ulice a ešte si aj otvoril dáždník. Predstieral, že sa s ním mocuje. Videl, ako agent čosi podal chlapcovi a vykročil. Skončil divadlo s dáždníkom a dal sa opačným smerom. Obzrel sa a zočil špicľa, ako vybieha na ulicu a hľadá stratený objekt.

Faber sa zastavil v najbližšej telefónnej búdke a vykrútil číslo automatu na námestí. Chvíľu mu trvalo, kým dostal spojenie. Napokon sa ozval hlboký hlas: „Haló?“

„Akú máme na dnes kapitolu?“

„Prvá kniha Starého testamentu, trinásť.“

„Mimoriadne podnetná.“

„Veru.“

Ten blázon nemá ani potuchy, v akej je kaši, pomyslel si Faber. No nahlas povedal: „Tak čo?“

„Muším sa s vami stretnúť.“

„To je, nemožné.“

„Ale ja musím.“ Hovoril tónom, ktorý podľa Faberovho odhadu hraničil so zúfalstvom. „Mám pre vás správu z najvyšších miest... chápete?“

Faber predstieral, že váha. „Dobre teda. Stretneme sa o týždeň o deviatej ráno pod klenbou na Eustonskej stanici.“

„Nešlo by to skôr?“

Faber zavesil a vyšiel von. Poponáhlal sa, prešiel poza dva rohy a už zazrel telefónnu búdku na námestí. Videl, ako sa mládenec poberá smerom k Piccadilly. Po špehúňovi nebolo ani stopy. Faber sa dal sledovať agenta.

Ten vošiel do stanice podzemnej dráhy na Piccadilly a kúpil si lístok do Stockwellu. Faberovi hneď zišlo na um, že sa ta dá dostať aj jednoduchšou trasou. Vyšiel zo stanice, rýchlo prešiel na Leicesterské námestie a nasadol na vlak severnej linky. Agent, ktorého sledoval, bude musieť na stanici Waterloo prestupovať, no Faber sa viezol priamym vlakom, dostane sa teda do Stockwellu skôr, alebo v najhoršom ta dôjdu naraz.

Dopadlo to tak, že Faber musel na agenta pred stockwellskou stanicou dvadsaťpäť minút čakať. Opäť sa pobral za ním. Mládenec vošiel do kaviarne.

Nikde naokolo nebolo miesta, kde by človek mohol nenápadne istý čas postávať.: nijaké výklady, do ktorých by sa dalo hľadiet, nijaké lavičky či parčíky, v ktorých by sa mohol prechádzať, nijaké autobusové zastávky, stanovište taxíkov či verejné budovy. Bolo to pochmúrne, pusté predmestie. Faber musel chodiť hore-dolu po ulici a jednoducho sa tváriť, že dakam ide; keď stratil z dohľadu kaviareň, obrátil sa a po druhej strane sa vracal späť, zatiaľ čo si agent sedel v teplej, zaparenej kaviarni, popíjal čaj a zajedal ho horúcou hriankou.

Po polhodine vyšiel. Faber mu bol v päťách. Prešli cez niekoľko ulíc s obytnými domami. Agent bezpochyby vedel, kam ide, no neponáhľal sa: kráčal ako človek, čo ide domov s tým, že zvyšok dňa už nemá čo robiť. Ani raz sa neobzrel a Faber usúdil, že má pred sebou ďalšieho amatéra.

Napokon vošiel do jedného z tých úbohých, neosobných a nenápadných nájomných domov, v akých sa zvyčajne ubytávajú špióni. V streche bolo okienko, to bude isto agentova izba, až celkom hore, kde je lepší príjem.

Faber šiel ďalej a pozorne pritom sledoval druhú stranu ulice. Áno – tam. Pohyb za jedným z horných okien, záblesk saka a kravaty, tvár pozorovateľa sa skryla: je tu teda aj protivník. Isto sa agent pobral na schôdzku aj včera a nechal sa sledovať až domov niekým z MI5, pravda, ak sám nebol ich človek.

Faber zašiel za roh a pustil sa najbližšou rovnobežnou ulicou, rátajúc domy. Takmer rovno za tým, kde býval agent, ležali rozvaliny zbombardovaného dvojdomčeka. Dobré.

Keď sa vracal ku stanici, zaplavilo ho vzrušenie. Kráčal rezkejšie, srdce mu bilo o poznanie rýchlejšie, zvedavo a so záujmom hľadel okolo seba. Cítil sa dobre. Hra sa začala.

V noci sa celý obliekol do čierneho; plstený klobúk, pod krátkou koženou leteckou bundou sveter s vysokým golierom, nohavice zastrčené do ponožiek, topánky s gumenými podrážkami; všetko mal čierne. Bude takmer neviditeľný, veď aj celý Londýn býva zahalený v tme.

Na bicykli zo zastretými svetlami prešiel tichými ulicami, hlavným cestám sa vyhýbal. Bolo po polnoci, nestretol nikoho. Bicykel nechal štyristo metrov pred cieľom a pripútal ho retiazkou o plot vo dvore hostinca.

Nešiel k domu, kde býval agent, ale k rumovisku v susednej ulici. Obozretne prenikol cez rozvaliny v prednej

záhradke, vstúpil cez vyvalené dvere a prešiel domom dozadu. Bola hlboká tma. Hustý nízky mrak zatienil mesiac aj hviezdy. Faber musel kráčať pomaly s rukami vystretými pred sebou.

Došiel až na koniec záhrady. V jednom z domov sa na chvíľu rozbrehal pes.

Záhrada nájomného domu bola neudržiavaná. Faber narazil do černicového kríka a potkol sa. Pichliače mu poškriabali tvár. Zohol sa popod šnúru s bielizňou – bolo dosť svetla na to, aby ju zbadal.

Našiel kuchynské okno a z vrecka vytiahol malé dlátko.

Git okolo sklenej tabule bol starý, drobil sa a na niektorých miestach odpadával. Po dvadsiatich minútach tichej práce vybral tabuľu z rámu a opatrne ju položil na trávnik. Baterkou si posvietil cez dieru, presvedčil sa, či ho dnu nečakajú dajaké prekážky, ktoré by mohli spôsobiť hluk, a napokon vliezol dnu.

Tmavý dom zapáchal varenými rybami a dezinfekčnými prostriedkami. Faber odomkol zadné dvere – pre prípad, že by musel rýchlo zmiznúť, a až potom vošiel do haly. Raz zažal baterku a hneď ju aj rýchlo zhasol. Za tú krátku chvíľu zmapoval očami vykachličkovanú dlážku haly, oválny stôl, ktorý musel obísť, kabáty navešané v rade na vešiaku a napravo schody pokryté kobercom.

Potichu po nich vyšiel hore.

Už bol v polovici plošinky, ktorá viedla k ďalšej časti schodiska, keď pod dverami zočil svetlo. O zlomok sekundy sa ozval astmatický kašeľ a splachovanie záchoda. Faber sa dvoma skokmi ocitol pri dverách a zamrel pritisnutý k stene.

Keď sa otvorili dvere, svetlo zaplavilo celú plošinku. Faber vytiahol z rukáva stilet. Zo záchoda vyšiel starec a prešiel cez odpočívadlo; svetlo nechal svietiť. Pri dverách svojej spálne zachrčal, obrátil sa a pobral sa späť.

Musí ma vidieť, pomyslel si Faber. Silnejšie zovrel rukoväť dýky. Starcove privreté oči sa upierali do zeme. Keď sa načahoval za svetlom, pozrel hore a Faber ho takmer zabil, no chlap nahmatal vypínač a Faber si uvedomil, že chodí ako námesačný, aký je rozospatý.

Svetlo zhaslo, stavec sa odšuchtal späť do postele a Faber opäť začal dýchať.

Na konci druhého schodiska boli iba jedny dvere. Faber ich opatrne skúsil otvoriť. Bolo zamknuté.

Z vrecka bundy vybral ďalší nástroj. Zvuk vody, natekajúcej do splachovacej nádrže, prehlušil štrkot, keď odomykal zámku pakľúčom. Faber otvoril a načúval.

Počul hlboké, pravidelné oddychovanie. V kročil dnu. Zvuk prichádzal z opačného kúta izby. Nič nevidel. Pomaličky prešiel cez miestnosť; bola tma ako v mechu a pri každom kroku šmátral pred sebou, kým sa nedostal k posteli.

V ľavej ruke držal baterku, stilet mal prichystaný v rukáve a pravú ruku voľnú. Zažal baterku a škrtiacim hmatom zdrapil spiaceho pod krk.

Agent vytreštil vyľakané oči, no nevydal ani hláska. Faber obkročil posteľ a sadol si naňho. Potom zašepkal: „Starý zákon, prvá kniha, trinásť,“ a uvoľnil zovretie.

„Vy!“ hlesol mládenec. Zízal do svetla baterky a usiloval sa zazrieť návštevníkovu tvár. Šúchal si hrdlo tam, kde ho Faber stískal.

„Ticho!“ zasípel Faber. Namieril svetlo agentovi do očí a pravou rukou vytiahol stilet.

„Nedovolíte mi vstať?“

„Budem radšej, ak ostanete v posteli, tam nemôžete narobiť ďalšie škody.“

„Škody? Ďalšie škody?“

„Pozorovali vás na Leicesterskom námestí, nechali ste ma sledovať vás až sem a strážia aj tento dom. Ako by som vám mohol dôverovať?“

„Božemôj, to mi je ľúto.“

„Prečo vás poslali?“

„Správu bolo treba doručiť osobne. Rozkazy prichádzajú priamo od fűhrera.“ Agent sa odmlčal. „Áno? Aké rozkazy?“

„Musím... musím mať istotu, že ste to naozaj vy.“

„Ako ju získate?“

„Musím vám vidieť do tváre.“

Faber zaváhal, potom na seba krátko posvietil baterkou.

„Spokojný?“

„Die Nadel,“ zhĺkol chlap.

„A kto ste vy?“

„Major Friedrich Kaldor, k vašim službám.“

„Mal by som sa k vám teda správať ako k vyššej šarži.“

„Kdeže. Počas neprítomnosti vás dvakrát povýšili. Teraz ste podplukovník.“

„Vari nemajú v Hamburgu dôležitejšiu robotu?“

„Nemáte z toho radosť?“

„Jedinú radosť by mi urobilo, keby som sa mohol vrátiť späť a poslať majora von Brauna čistiť latríny.“

„Smiem vstať, pán podplukovník?“

„Ani nápad. Čo ak major Kaldor trčí vo wandsworthskom väzení, vy ste náhradník a ledva čakáte, aby ste mohli dať znamenie kumpánom, ktorí pozorujú dom odnaproti?“

„No tak dobre.“

„Aké sú teda tie rozkazy od samotného Hitlera?“

„Ríšski predstavitelia sú presvedčení, pán podplukovník, že invázia do Francúzska sa uskutoční ešte tento rok.“

„Skvelé, skvelé. Len pokračujte.“

„Vedia, že Prvá americká armáda generála Pattona sídli vo Východnej Anglii. Ak má byť toto vojsko údernou silou, vyplýva z toho, že zaútočia cez Doverskú úžinu.“

„To znie logicky. No zatiaľ som po Pattonovej armáde nevidel ani stopy.“

„Aj v najvyšších berlínskych kruhoch sa ozývajú pochybnosti. Führerov astrológ...”

„Čože?”

„Áno, pán podplukovník, má astrológa, ktorý mu radí sústrediť obranu v Normandii.”

„Božemôj. Až tak ďaleko to tam zašlo?”

„Dostáva aj hrbu celkom pozemských rád. Osobne si myslím, že astrológa používa ako zbraň, keď tuší, že generáli sa mýlia, a nevie, ako im to dokázať.”

Faber si vzdychol. Báľ sa takýchto správ.

„Pokračujte.”

„Máte za úlohu zistiť silu Prvej americkej armády: počet vojsk, delostrelectvo, letectvo...”

„Viem, ako sa odhaduje sila armád, ďakujem.”

„Pravdaže.” Odmlčal sa. „Mám zdôrazniť dôležitosť poslanca, pán podplukovník.”

„To ste urobili. Povedzte, naozaj to v Berlíne vyzerá tak zle?”

Agent zaváhal a potom povedal: „Nie. Morálka je vysoká, výroba munície vzrastá každý mesiac a ľudia plávajú na britské bombardéry...”

„To stačí,” prerušil ho Faber. „Propagandistické reči si môžem vypočúť z rádia.”

Mladík mlčal.

„Máte mi ešte niečo povedať?” spýtal sa Faber. „Myslím oficiálne.”

„Áno. Po celý čas budete mať pripravenú únikovú cestu.”

„Fíha, ale to považujú za dôležité,” prekvapil sa Faber.

„V Severnom mori, šesťnásť kilometrov od mesta Aberdeen vás bude čakať ponorka. Stačí zavolať na zvyčajnej vysielacej frekvencii a vynoria sa. Len čo vy alebo ja oznámime Hamburgu, že rozkazy ste dostali, cesta bude otvorená. Ponorka tam bude každý piatok a pondelok o šiestej večer a bude čakať do šiestej ráno.”

„Aberdeen je veľké mesto. Viete presnú polohu?”

„Áno.“ Agent odrecitoval čísla a Faber si ich vryl do pamäti.

„To je všetko, major?“

„Áno, pán podplukovník.“

„Čo chcete podniknúť s tým pánom z MI5, v dome oproti?“

Agent pokrčil plecami. „Budem mu musieť ubziknúť.“

To neveští nič dobrého, pomyslel si Faber. „A čo máte robiť po stretnutí so mnou? Aj vás čaká dajaká úniková cesta?“

„Nie. Mám sa dostať do akéhosi Weymouthu a ukradnúť čln, na ktorom sa preplavím späť do Francúzska.“

To predsa nie je nijaký plán. Tak, povedal si Faber, Canaris musel veľmi dobre vedieť, ako to dopadne, veľmi dobre.

„A ak vás Briti chytia a budú mučiť?“ spýtal sa.

„Mám kapsľu s jedom.“

„A použijete ju?“

„Bezpochyby.“

Faber sa naňho pozrel. „Myslím, že k tomu dôjde,“ povedal. Ľavou rukou sa celou váhou oprel o agentovu hrud', akoby sa chystal vstať z postele. Tak sa mu podarilo presne nahmatať koniec oblúka rebier a začiatok brucha. Vrazil mu čepeľ stiletu tesne pod rebrá a viedol ju hore, smerom k srdcu.

Agentovi sa na chvíľu od hrôzy rozšírili oči. Do hrdla sa mu tisol výkrik, no nevydral sa von. Telo sa mu kŕčovito stiahlo. Faber pichol dýku ešte o kúsok ďalej. Oči sa zatvorili a telo ochablo.

„Videl si moju tvár,“ povedal Faber.

8

„Tuším sa nám to vymklo z rúk,“ vyhlásil Percival Godliman.

Frederick Bloggs súhlasne prikývol a dodal: „Je to moja chyba.“

Chlapec vyzerá uťahaný, pomyslel si Godliman. Pôsobil takým dojmom už takmer rok, od onej noci, keď spod trosiek ich zbombardovaného domu v Hoxtone vyhrabali znetvorené Christinino telo.

„Nechcem ťa nijako viniť,“ dodal rýchlo Godliman. „Faktom je, že vtedy, keď si na Leicesterskom námestí stratil z očí toho blondína, sa čosi muselo stať.“

„Myslíš, že nadviazali spojenie?“

„Možné to je.“

„Keď sme sa naňho v Stockwelli opäť napojili, myslel som, že sa v ten deň prosto vzdal.“

„Keby to bola pravda, bol by prišiel na schôdzku opäť včera aj dnes.“ Godliman si na stole skladal obrázky zo zápaliek, pomáhalo mu to premýšľať a stalo sa mu zlovykom. „V dome stále nijaký pohyb?“

„Nič. Trčí tam zatvorený štyridsaťosem hodín. Je to moja chyba,“ zopakoval Bloggs.

„Nebud' fádny, starký,“ odporoval mu Godliman. „Ja som rozhodol, aby sme ho nechali behať, nech nás k niekomu dovedie; a stále si myslím, že to bol správny ťah.“

Bloggs nehybne sedel s bezvýraznou tvárou a rukami vo vreckách pršiplášťa. „Ak naozaj nadviazali spojenie, mali by sme blondiáčka drapnúť a zistiť, čo mal za lubom.“

„Tým by sme stratili všetky šance, že nás dovedie k niekomu naozaj nebezpečnému.“

„Ako myslíš.“

Godliman postavil zo zápaliek kostol. Chvíľu sa naň díval, potom vytiahol z vrečka polpenny a hodil si ju. „Rub.“ poznamenal. „Dajme mu ešte jeden deň.“

Domáci bol chlap stredných rokov z írskej Lisdoonvarny v okrese Clare. V duchu tajne dúfal, že Nemci vyhrajú vojnu a oslobodia tak naveky Smaragdový ostrov od anglického

jarma. Reumatický pokrívkaľ po starom dome, vyberal týždenné nájomné a premýšľal, koľko by zarobil, keby ho mohol zdvihnúť na skutočnú trhovú cenu. Nebol bohatý, vlastnil iba dva domy, tento a ešte jeden menší, v ktorom býval. Mal večne zlú vôľu.

Na prvom poschodí zaklopal na starcove dvere. Tento nájomník sa vždy potešil jeho návšteve. Pravdepodobne rád privítal akéhokoľvek host'a. „Dobrý deň, pán Riley, nedáte si čaj?“ pozýval ho.

„Dnes nemám čas.“

„Nuž, škoda.“ Starec mu podal peniaze. „Dúfam, že ste už videli kuchynský oblok.“

„Nie, tam som ešte nebol.“

„Ach! Chýba tam celá okenná tabuľa. Zastrel som ho zatemňovacím závesom, no máme prievan.“

„Kto ho rozbil?“ spýtal sa domáci.

„Zvláštne, ale nie je rozbité. Sklo leží vedľa na tráve. Starý git asi povolil. Opravím ho sám, ak zoženiete trocha tmelu.“ Starý blázon, pomyslel si domáci. No nahlas povedal: „Nezišlo vám na um, že to azda mohlo byť vlámanie?“

Starec užasol. „Na to som vôbec nepomyslel.“

„Nechýbajú dakomu cennosti?“

„Nikto sa o ničom takom nezmienil.“

Domáci sa pobral ku dverám. „V poriadku, pozriem sa na to, keď pôjdem dolu.“

Starec ho odprevadil von. „Myslím, že ten nový zhora nie je doma,“ upozornil. „Už niekoľko dní odtiaľ nepočuť nijaký zvuk.“

Domáci potiahol nosom. „Varil čosi v izbe?“

„To neviem, pán Riley.“

Obaja vyšli hore schodmi. „Ak je dnu, musí byť naozaj veľmi ticho,“ povedal starec.

„Nech varí čokoľvek, bude s tým musieť prestať. Riadne to zapácha.“

Domáci zaklopal na dvere. Nedostal nijakú odpoveď. Otvoril si, vošiel dnu a starec vkročil za ním.

„Tak, tak, tak,“ povedal starý seržant dobrosrdečne. „Myslím, že máte v dome mŕtvolu.“

Stál medzi dverami a pohľadom premeriaval izbu. „Dotkli ste sa niečoho, pán Ír?“

„Nie,“ odvetil domáci. „A volám sa Riley.“

Policajt to nebral na vedomie. „Ale nie je dlho mŕtvy. Už som zažil aj horší zápach.“ Prezrel starý bielizník, kufor na nízkom stolčeku, vyblednutý štvorec koberca, špinavé záclony na obloku v streche a rozhádzanú posteľ v kúte. Nenašiel nijaké stopy zápasu.

Prešiel k posteli. Mládencova tvár vyzerala pokojne, ruky mal pritisknuté k hrudi. „Keby nebol taký mladý, tipoval by som na infarkt.“ Nijaká prázdna fľaštička od tabletiiek na spanie nenaznačovala, že ide o samovraždu. Z bielizníka vzal koženú náprsnú tašku a prezrel jej obsah. Bol v nej preukaz, prídelové lístky a pomerne hrubý zväzok bankoviek. „Papiere má v poriadku a neokradli ho.“

„Býva tu len asi týždeň,“ odvážil sa poznamenať domáci. „Takmer nič o ňom neviem. Prišiel zo severného Walesu hľadať prácu v továrni.“

„Ak bol taký zdravý, ako vyzerá, mal byť vojakom,“ podotkol seržant. Otvoril kufor na stole. „Dopekla, a čo je toto?“

Domáci a starec opatrne vošli do izby. „Vysielačka,“ povedal domáci. „Krváca,“ upozornil práve vtedy starec.

„Nedotýkajte sa tela!“ zvolal seržant.

„Vrazili mu do brucha nôž,“ trval na svojom starec.

Seržant opatrne nadvihol mŕtvemu jednu ruku z prs a pod ňou sa objavila škvrnka zaschnutej krvi. „Krvácal,“ opravil starca. „Kde je najbližší telefón?“

„O päť domov ďalej, dolu ulicou,“ oznámil mu domáci.

„Zamknite miestnosť a ostaňte vonku, kým sa nevrátim.“

Seržant vyšiel z domu a zaklopal na dvere suseda, ktorý mal telefón. Otvorila mu akási žena. „Dobrý deň. Mohol by som použiť váš telefón?“

„Nech sa páči dnu.“ Ukázala mu aparát na stolíku v predizbe. „Stalo sa niečo... niečo mimoriadne?“

„Jeden z nájomníkov z domu povyššie vás zomrel,“ vysvetlil jej, keď vykrúcal číslo.

„Vražda?“ spýtala sa s vyvalenými očami.

„To nech posúdia odborníci. Haló? Prosím si superintendenta Jonesa. Tu Canter.“ Pozrel na ženu. „Môžem vás poprosiť, aby ste odskočili do kuchyne, kým to vybavím so svojim šéfom?“

Sklamane odišla.

„Haló, pán superintendent? Mŕtvola má bodnú ranu a kufríkovú vysielaciu.“

„Zopakujte adresu, seržant.“ Seržant zopakoval.

„Áno, je to ten, ktorého pozorovali. Prípad patrí MI5, seržant. Chodte na číslo 42 a povedzte chlapcom, ktorí ho sledovali, čo ste našli. Ja sa spojím s ich šéfom. Do videnia.“

Canter poďakoval žene a prešiel na druhú stranu ulice. Bol mimoriadne vzrušený: za tridsaťjeden rokov v službách mestskej polície to bola iba jeho druhá vražda a objavila sa v nej súvislosť so špionážou! Azda sa ešte stane aj inšpektorom.

Zaklopal na dvere štyridsaťdvojky. Otvorili sa a za nimi stáli dvaja chlapi.

„Ste tajní agenti MI5?“ spýtal sa seržant Canter.

Bloggs prišiel naraz s inšpektorom Harrisom zo Zvláštneho oddelenia, ktorého poznal ešte z čias pôsobenia v Scotland Yarde. Canter im ukázal mŕtvolu.

Chvíľu ticho stáli a hľadeli na pokojnú mladú tvár so svetlými fúzmi.

„Kto je to?“ spýtal sa Harris.

„Krycie meno Blondín,“ odvetil Bloggs. „Predpokladáme, že u nás pristál padákom pred niekoľkými týždňami. Zachytili sme rádiovú správu, ktorou si dohovárať schôdzku s iným agentom. Poznali sme kód, a tak sme mohli stretnutie pozorovať. Dúfali sme, že nás azda Blondín dovedie k rezidentovi, ktorý by pre nás mohol byť oveľa nebezpečnejší.“

„A čo sa tu stalo?“

„Podľa všetkého ho zapichli.“

Harris si obzrel ranu na agentovej hrudi. „Stiletom?“

„Čímsi takým. Veľmi čistá práca. Popod rebrá a rovno do srdca. Rýchla smrť.“

„Viem si predstaviť veru aj horšie.“

„Chcete sa pozrieť, ako sa vrah dostal dnu?“ spýtal sa seržant Canter.

Zaviedol ich dolu do kuchyne. Ukázal im okenný rám a celé, nerozbité sklo na tráve.

„A zámku na izbe otvorili šperhákom,“ dodal.

Posadali si ku kuchynskému stolu a Canter uvaril čaj.

„Stalo sa to v noci po tom, čo som ho stratil na Leicesterskom námestí,“ povedal Bloggs. „Celé som to zbabral.“

„Nikto nie je dokonalý,“ utešoval ho Harris. Chvíľu mlčky pili čaj.

„A ako vlastne žiješ?“ spýtal sa Harris. „Na Scotland Yarde sa ani neukážeš.“

„Veľa roboty.“

„Ako sa má Christine?“

„Zahynula pri bombardovaní.“

Harris vypúľil oči. „Prepáč, starký.“

„A ty ako?“

„Stratil som brata v severnej Afrike. Poznal si Johnnyho?“

„Nie.“

„Bol to chlapík. Nevieš si predstaviť, ako ten pil. Tol'ko mínať na chl'ast, že si nikdy nemohol dovoliť oženiť sa – a vlastne, ako dobre, keď to takto dopadlo.“

„Skoro každý niekoho stratil.“

„Ak ti bude smutno, príď k nám v nedeľu na večeru.“

„Ďakujem, teraz každú nedeľu pracujem.“

Harris prikývol. „Tak inokedy, kedykoľvek budeš mať chuť.“

Spoza dverí sa vystrčila strážnikova hlava. „Môžeme začať zbierať dôkazový materiál, šéfe?“ spýtal sa Harrisa.

Harris pozrel na Bloggsa.

„Ja som skončil,“ povedal Bloggs.

„V poriadku, mladý, dajte sa do toho,“ zavelil Harris.

„Predpokladajme,“ začal Bloggs, „že keď sme ho stratili, podarilo sa mu nadviazať spojenie a dohovoriť sa s rezidentom na schôdzke uňho v izbe. Rezident azda šípil pascu – to vysvetľuje, prečo vošiel oknom a dvere otvoril šperhákom.“

„Podľa všetkého je to čertovsky podozrievavá mrcha,“ poznamenal Harris.

„Vari preto sme ho doteraz nechytali. Tak teda, vojde do Blondínovej izby a zobudí ho. Už vie, že to nie je pasca, hej?“

„Hej.“

„Prečo teda Blondína zabije?“

„Možno sa pohádali.“

„Nenašli sme nijaké stopy po bitke.“

Harris sa zamračil do prázdnej šálky. „Azda prišiel na to, že Blondína sledujú, a bál sa, aby sme ho nechytali a neprinútili vysypať pravdu.“

„V tom prípade je to surová sviňa.“

„Azda práve preto sme ho doteraz nedostali.“

„Pod ďalej. Sadni si. Práve mi volali z MI6. Canaris dostal padáka.“

Bloggs vošiel, sadol si a spýtal sa: „Je to dobrá, či zlá správa?“

„Veľmi zlá,“ odvetil Godliman. „Stalo sa to v najnevhodnejšej chvíli.“

„Prezradíš mi prečo?“

Godliman naňho pozrel prižmúrenými očami. „Myslím, že by si to mal vedieť. V súčasnosti pre nás pracuje štyridsať nemeckých agentov, ktorí vysielajú do Hamburgu falošné informácie o plánoch spojencov na inváziu do Francúzska.“

Bloggs hvizdol. „Netušil som, že je to až také veľkolepé. Akiste im tvrdia, že sa chystáme na Cherbourg, a pritom to bude Calais, alebo naopak.“

„Tak dajako. Podľa všetkého netreba, aby som vedel podrobnosti. Ani mi ich nepovedali. No celá vec je ohrozená. Canarisa sme poznali; vedeli sme, že sa nám ho podarilo oblafnúť; mohli sme ho vodiť za nos aj ďalej. Nová metla nemusí dôverovať predchodcovým ľuďom. A ešte je tu čosi: nepriateľskí odpadlíci – ľudia z druhej strany, o ktorých abwehr vie, že by nám mohli vyzradiť agentov, operujúcich na našom území. Tých už síce dávno takmer všetkých máme, ale práve preto ich Nemci môžu začať podozrievať.“

Možné je aj to, že v systéme je kdesi štrbina. Doslova tisíce ľudí vedia o sieti falošných agentov. Máme ich na Islande, v Kanade, na Cejlóne. Búdu sme postavili aj na Strednom východe.

Vlani sme urobili veľkú chybu, keď sme poslali domov istého Nemca, Ericha Carla. Neskôr sme zistili, že to bol skutočný agent abwehru a v internácii na ostrove Man sa mohol dozvedieť o dvoch falošných agentoch Muttovi a Jeffovi, ba azda aj o treťom, Tateovi.

Šmýkame sa teda na tenkom ľade. Ak sa čo len jeden schopný agent abwehru v Británii dozvie o „Statočnosti“ –

to je krycí názov zavádzacieho manévru – ohrozí celú stratégiu. Inými slovami, mohli by sme prehrať celú tú poondiatu vojnu.“

Bloggs potlačil úsmev. Pamätal sa na časy, keď profesor Godliman takéto slová vôbec nepoznal.

„Výbor dvadsiatich,“ pokračoval Godliman, „sa vyjadril veľmi jasne. Mám sa postarať o to, aby v Británii » neostal ani jeden schopný agent abwehru.“

„Ešte minulý týždeň sme boli skalopevné presvedčení, že nijaký nejestvuje,“ povedal Bloggs. „Teraz vieme, že je tu najmenej jeden.“

„A my si ho necháme pred nosom ujst’.“

„Musíme ho teda opäť nájsť.“

„Neviem, neviem,“ povedal Bloggs sklúčene. „Nemáme potuchy, v ktorom kúte Anglicka vlastne pôsobí, nemáme najmenšieho poňatia o tom, ako vyzerá. Je to macher, nenechá sa zamerať pri vysielaní – inak by sme ho už dávno boli drapli. Nevieme ani, aké má krycie meno. Kde teda začať?“

„Pri nevyriešených zločinoch,“ povedal Godliman. „Pozri sa: špión vždy musí porušiť zákon. Falšuje doklady, kradne benzín a muníciu, vyhýba sa kontrolám, vniká na zakázané územia, fotografuje, a keď ho ktosi nachytá, zabije ho. Ak tu agent pôsobí dlhší čas, musí mať polícia dajaký z týchto priestupkov v záznamoch. Keď si prelistujeme kartotéky nevyriešených zločinov od začiatku vojny, isto nájdeme stopy.“

„Nevieš, že väčšina prípadov ostáva otvorená?“ spýtal sa Bloggs, akoby nechcel veriť vlastným ušiam. „Veď toľké spisy by zaplnili aj celý Albert Hall!“

Godliman pokrčil plecami. „Tak to zúžime na Londýn a začneme s vraždami.“

To, čo hľadali, našli hneď v prvý deň.

Náhodou na to nadšabil Godliman a spočiatku si ani neuvedomil celý význam veci.

Bol to spis o vražde istej Uny Gardenovej z Highgate z roku 1940. Mala podrezané hrdlo a vrah ju sexuálne obťažoval, no neznásilnil. Našli ju v izbe jedného z podnájomníkov so značným množstvom alkoholu v krvi. Všetko bolo pomerne jasné: mala tam schôdzku s nájomníkom, ten chcel zájsť ďalej, ako si ona predstavovala, poškriepili sa, zavraždil ju, čím uspokojil svoje chlipne chůtky. No polícia toho nájomníka nikdy nenašla.

Godliman chcel už-už spis založiť: špióni sa nikdy nezapletali do sexuálnych zločinov. No pokiaľ išlo o záznamy, bol punktičkár, prečítal si teda slovo za slovom a napokon zistil, že nešťastná pani Gardenová mala na chrbte rany od stiletu a smrteľný rez na hrdle.

Godliman a Bloggs sedeli oproti sebe za dreveným stolom v kartotéke Starého Scotland Yardu. Godliman hodil spis cez stôl a povedal: „Myslím, že to je ono.“

Bloggs si ho prezrel. „Stilet,“ skonštatoval.

Podpísali, že preberajú spis, a peši prešli kúsok k Ministerstvu vojny. Keď sa vrátili do Godlimanovej pracovne, na jeho stole ležala dešifrovaná správa. Zbežne si ju prečítal a vzrušene udrel dlaňou do stola. „To je on!“

„Rozkaz prijatý. Pozdravujem Williho,“ čítal Bloggs. „Pamätáš sa naňho?“ spýtal sa Godliman. „Die Nadel.“

„Áno,“ váhavo odvetil Bloggs. „Ihla. No z toho sa veľa nedozvedáme.“

„Premýšľaj, premýšľaj! Stilet je tenký a ostrý ako ihla. Je to ten istý chlap: vražda pani Gardenovej, všetky tie signály z roku 1940, ktorým sme nevedeli prísť na koreň, schôdzka s Blondínom...“

„Možno.“ Bloggs vyzeral zamyslene.

„Viem to dokázať,“ povedal Godliman. „Pamätáš sa na vysielanie o Fínsku, ktoré si mi ukazoval hneď v prvý deň, ako som nastúpil? Na to prerušené?“

„Áno.“ Bloggs sa pobral vyhľadať ho v záznamoch.

„Ak mi pamäť dobre slúži, dátum vysielania súhlasí s dátumom vraždy... a stavím sa, že čas prerušenia sa zhoduje s časom vraždy.“

Bloggs si prezrel správu v spise. „Oboje sedí.“

„Tak vidíš!“

„Pôsobí v Londýne najmenej päť rokov, a až teraz sme sa mu dostali na kobyľku,“ poznamenal Bloggs. „Nebude ľahké nachytať ho.“

Godliman sa odrazu zatváril zúrívo. „Môže byť akokoľvek múdry, mňa nepretromfne,“ vyhlásil odhodlane. „Aj keď sa poondie, priklincujem ho k stene.“

Bloggs sa nahlas zasmial. „Božemôj, či si sa len zmenil, profesor.“

„Vieš o tom, že si sa po roku prvý raz zasmial?“ spýtal sa Godliman.

9

Zásobovacia loď obišla výbežok zeme a vplávala pod belasou oblohou do zálivu Ostrova búrok. Na palube boli dve ženy: lodníkova manželka – muža jej povolali na vojnu a teraz ona viedla podnik – a Lucina matka.

Matka vystúpila z člna; mala na sebe praktický kostým – kabátik pánskeho strihu a sukňu nad kolená. Lucy ju prudko objala.

„Mama! To je prekvapenie!“

„Ale veď som napísala.“

List bol spolu s ostatnou poštou na lodi – Lucina matka zabudla, že na Ostrov búrok sa pošta doručuje iba raz za dva týždne.

„Toto je môj vnúčik? Aký je už veľký!“

Takmer trojročný malý Jo sa hanblivo odvrátil a skryl sa Lucy za sukňu.

„Či sa len ponáša na otca!“ pokračovala mama.

„Áno,“ potvrdila Lucy, hoci v jej hlase zneli náznaky nesúhlasu. „Musíš byť premrznutá, poďme hore, do domu. Kde si zohnala takú sukňu?“

Vzali potraviny a vykročili po mostíku na útes. Matka celou cestou rozprávala. „To je teraz móda, drahá moja. Šetrí sa látka. Ale na pevnine nie je až takáto zima. A tento vietor! Myslím, že si pokojne môžem nechať kufor na móle, veď tu mi ho nemá kto ukradnúť! Jane sa zasnúbila s jedným americkým vojakom – belochom, chvalabohu. Pochádza odkiaľsi z Milwaukee a neprežúva žuvačku. Nie je to fajn? Teraz mi už ostávajú na vydaj iba štyri dcéry. Vravela som ti, že otec sa stal kapitánom domobrany? Pol noci stráži park a čaká na nemeckých parašutistov. Obchod strýka Stephena zbombardovali... Nevieš, čo si počne, je akýsi vojnový zákon...”

„Neponáhľaj sa, mama, budeš mať štrnásť dní času porozprávať mi všetky novinky,“ zasmiala sa Lucy.

Došli k domu. „Aké milé!“ povedala matka. Vošli dnu. „Je to prosto chutnučké.“

Lucy usadila matku za kuchynský stôl a urobila čaj.

„Tom ti vynesie hore kufor. „Čoskoro príde na obed.“

„Ten pastier?“

„Hej.“

„Zamestnáva dajako Davida?“

Lucy sa zasmiala. „Je to práve naopak. Ale veď on ti to isto povie sám. Ešte si mi neprezradila, prečo si prišla.“

„No toto, veď už bolo načas navštíviť ťa. Viem, že teraz netreba zbytočne cestovať, no raz za štyri roky, to nie je nijaký výstrelok, nemyslíš?“

Zvonku začuli jeep a o chvíľu sa dnu na vozíku priviezol David. Pobožkal svokru a predstavil jej Toma.

„Tom,“ povedala Lucy, „dnes si môžeš zarobiť na obed tým, že vynesieš hore mamin kufor. Ona vliekla tvoje potraviny.“

David si ohrieval ruky nad sporákom. „Dnes je surovo.“

„Naozaj berieš tie ovce tak vážne?“ spýtala sa matka.

„Stádo sa za tri roky zdvojnásobilo,“ pochválil sa David. „Otec sa o ostrov nikdy poriadne nestaral. Oplotil

som šesť míľ planiny na útesoch, zlepšil pastviny a zaviedol moderné chovné metódy. Nemáme iba viac oviec, ale každý kus dáva viac mäsa a vlny.“

„Predpokladám, že Tom oddrie všetku telesnú robotu a ty komanduješ,“ podkušovala matka.

David sa zasmial. „Sme rovnocenní partneri, mama.“

Na obed boli srdiečka a obaja chlapi zjedli horu zemiakov. Matka pochválila Joa, ako sa vie správať pri stole. David si potom zapálil cigaretu a Tom si napchal fajku.

„No teraz ma najväčšmi zaujíma, kedy mi darujete ďalšie vnúčence,“ povedala matka so širokým úsmevom. Nastalo dlhé ticho.

„Páči sa mi, ako sa David so všetkým tak obdivuhodne vyrovnal,“ poznamenala.

„Áno,“ dodala Lucy a v hlase jej opäť zaznel nesúhlasný tón.

Prechádzali sa po útese. Na tretí deň matkinej návštevy sa vietor utíšil a bolo celkom príjemne, dalo sa vyjsť von. Vzali aj Joa v rybárskom svetri a kožuchu. Na kopci zastali a pozorovali Davida, Toma a psa, ako zaháňajú stádo. Lucy videla na matkinej tvári, ako bojuje sama so sebou, ako v nej súperí starostlivosť so zdržanlivosťou. Rozhodla sa ušetriť jej námahu.

„Nelúbi ma,“ povedala.

Matka sa rýchlo presvedčila, či ich Jo nepočuje.

„Vari to nebude až také zlé, moja. Muži prejavujú lásku všelijako...“

„Mama, nežijeme ako ozajstní manželia už od svadby.“

„Ale...?“ Ukázala hlavou na Joa.

„To sa stalo týždeň pred sobášom.“

„Ach! Božemôj.“ Bola z toho celá preč. „Je to, no, pre tú nehodu?“

„Áno, ale nie tak, ako si myslíš. Telesne je v poriadku. Prosto... nechce.“ Lucy tíško plakala, slzy jej stekali po vetrom ošľahaných lícach.

„Rozprávali ste sa o tom?“

„Skúšala som. Čo mám robiť, mama?“

„Azda časom...“

„Veď sú 10 už takmer štyri roky!“

Odmlčali sa. Vykročili cez šedivník do popoludňajšieho slnka. Jo naháňal čajky.

„Raz som skoro odišla od tvojho otca,“ začala matka.

Teraz bola pre zmenu zarazená Lucy. „Kedy?“

„Krátko nato, ako sa narodila Jane. Vtedy sme sa nemali tak dobre, vieš... otec ešte pracoval pre tvojho deda a prišiel prudký pokles cien. Čakala som tretie dieťa za tri roky a čo som mala pred sebou? Rodiť deti a premýšľať, ako vyžiť – stále ten istý pochmúrny kolobeh. Vtedy som sa dozvedela, že sa stretáva s bývalou milou, Brendou Simmondsovou. Nepoznáš ju, odišla do Basingstoku. Odrazu som sa sama seba spýtala, načo to všetko robím, a nevedela som nájsť odpoveď.“

Lucy si matke, útržkovito spomínala na tie časy: na starého otca s bielymi fúzmi; na otca, takého istého, iba v štíhlejšom vydaní; ako všetci sedávali za stolom vo veľkej kuchyni na farme; na veľa smiechu, slnka a zvierat. Vtedy sa jej manželstvo rodičov videlo spoľahlivou zárukou spokojnosti, trvalého šťastia. „Prečo si to neurobila?“ spýtala sa. „Myslím prečo si neodišla?“

„Vieš, vtedy sa to nerobievalo. Nebolo toľko rozvodov a žena v tých časoch ťažko hľadala zamestnanie.“

„Dnes už ženy pracujú všelikde.“

„Aj za minulej vojny to bolo tak, no potom, keď prišla nezamestnanosť, všetko sa zmenilo. Aj teraz to vari dopadne rovnako. Muži sa vždy presadia, vieš, vo všetkom.“

„A si rada, že si ostala.“ To nebola otázka.

„Ľudia v mojich rokoch by nemali vyhlasovať veľké slová o živote. Ale ja som zakúsila len samé obete ako väčšina žien, čo poznám. Neochvejnosť vždy pôsobí ako obeť, no zvyčajne to tak nie je. No nič, nebudem ti radiť.“

Aj tak by si si nenechala, a keby aj, potom by si azda všetku vinu zvaľovala na mňa.“

„Ach, mama,“ usmiala sa Lucy.

„Nevrátime sa?“ spýtala sa matka. „Myslím, že na jeden deň sme zašli dosť ďaleko.“

Jedného večera povedala v kuchyni Lucy Davidovi: „Bola by som rada, keby tu mama ostala ešte dva týždne, ak bude chcieť.“

Matka bola hore, ukladala Joa spať a rozprávala mu rozprávku.

„Vari ste za dva týždne nestačili rozpitvať moju osobnosť?“ spýtal sa David. „Nebud' smiešny.“ Doviezol sa na vozíku k jej stoličke. „Chceš povedať, že sa o mne nezhovárate?“

„Pravdaže zhovárame – ved' si môj manžel.“

„A čo jej vravíš?“

„Čo ťa to toľko znepokojuje?“ spýtala sa Lucy trochu zlomyselné. „Za čo sa tak hanbíš?“

„Dočerta, nemám sa za čo hanbiť. Ale kto by chcel, aby jeho súkromie dopodrobna rozoberali dve klebetné baby?“

„Neklebetíme o tebe.“

„A čo jej hovoríš?“

„Nebud' nedotklivý.“

„Odpovedz mi.“

„Vravím, že chcem od teba odísť, a ona sa ma usiluje od toho odhovoriť.“

Obrátil sa na vozíku a odišiel. „Povedz jej, nech sa o mňa nestrachuje.“

„To myslíš vážne?“ zavolala za ním.

Zastal. „Nikoho nepotrebujem, rozumieš? Postarám sa o seba sám. Som samostatný.“

„A čo ja?“ spýtala sa ticho. „Čo ak ja kohosi potrebujem?“

„Načo?“

„Aby ma mal rád.“

Vošla matka a ihneď vycítila stiesnené ovzdušie, panujúce v izbe. „Tvrdo spí,“ oznámila. „Zaspal, ešte než sa Popoluška dostala na bál. Azda si pôjdem pobaliť dajaké veci, aby som si to všetko nenechávala na zajtra.“ Opäť vyšla von.

„Myslíš, že sa to ešte dakedy zmení, David?“ spýtala sa Lucy.

„Neviem, na čo narážaš.“

„Bude to ešte dakedy tak... ako to bývalo pred svadbou?“

„Nenarastú mi nové nohy, ak myslíš na to.“

„Božemôj, či nevieš, že to ma vôbec netrápi? Chcem iba lásku.“

David pokrčil plecami. „To je tvoja starosť.“ Vyšiel, ešte než sa rozplakala.

Matka neostala ďalšie dva týždne. Na druhý deň ju Lucy odprevadila k mólu. Husto pršalo a obe mali na sebe pršíplášť. Mlčky stáli a čakali na loď, pozorovali, ako dážd' vydlabáva na morskej hladine drobné krátery. Matka držala Joa v náručí.

„Časom sa to zmení, uvidíš,“ povedala. „Štyri roky v manželstve nič neznamenajú.“

„Neverím, že sa zmení,“ odporovala Lucy, „ale čo iné mi ostáva, ako dúfať? Je tu Jo, je vojna, David je postihnutý – ako môžem odísť?“

Čln prišiel a Lucy vymenila matku za tri škatule potravín a päť listov. More bolo nepokojné. Matka si sadla do malej kajuty. Kývali jej, kým loď neobopľávala výbežok. Lucy sa cítila veľmi opustená.

Jo sa rozplakal. „Nechcem, aby stará mama išla preč!“

„Ani ja,“ povedala Lucy.

Godliman a Bloggs kráčali vedľa seba po chodníku zbombardovanej londýnskej ulice. Nehodili sa k sebe: zhrbený profesor, ponášajúci sa na vtáka, s okuliarmi, čo vyzerali ako sklíčka drobnohl'adu, a s fajkou drobčil krátkymi rýchlymi krokmi a vôbec nehľadel, kadiaľ ide; mladík s plochými nohami, svetlovlasý a rozhodný, bol v pršiplášti, aký nosievajú detektívi, a v smiešnom klobúku. Pripomínali kreslený vtip bez slov.

„Myslím, že Nadel má dobré styky,“ vykladal Godliman.

„Prečo?“

„Iba tak mohol chladnokrvne odmietnuť poslušnosť. Myslím na tie slová ‚Pozdravujem Williho‘. Iste to patrí Canarisovi.“

„Myslíš, že bol zadobre s Canarisom?“

„Musí byť s dakým zadobre – azda ešte s väčším esom.“

„Mám pocit, že to kamsi vedie.“

„Ľudia sa väčšinou zbližujú v laviciach, na univerzite, v štábnej škole. Pozri sa na to.“

Stáli pred obchodom, ktorý mal na mieste, kde kedysi bývala sklenená tabuľa výkladu, obrovskú dieru. Akási čarbanica písaná rukou a priklincovaná k okennému rámu hlásala: „Väčšmi otvorené ani nemôžeme mať“.

Bloggs sa zasmial. „Videl som čosi podobné pred zbombardovanou policajnou stanicou,“ dodal. „Správajte sa slušne. Vidíme vás.“

„Hotová nová vlna ľudovej tvorivosti.“

Kráčali ďalej. „Čo ak teda Nadel chodil do školy s ktorými z vysokých dôstojníkov wehrmachtu?“ spýtal sa Bloggs.

„V škole sa vždy fotografuje. Midwinter má v Kensingtone, tam, kde sídlilo MI6 pred vojnou, zbierku tisícok fotografií nemeckých dôstojníkov: školské snímky,

zábery z flámov v kasíne, z vojenských prehliadok, podávanie rúk Hitlerovi, výstrižky z novín – všetko.“

„Aha,“ povedal Bloggs. „Takže ak máš pravdu a Nadel prešiel podobnými školami ako náš Eton a Sandhurst, pravdepodobne, máme jeho fotografiu.“

„Takmer iste. O špiónoch sa všeobecne vie, že sa vyhýbajú fotoaparátom, no vyzvedačmi sa stávajú až v dospelosti. V Midwinterových archívoch nájdeme Nadela v mladom vydaní.“

Obišli obrovskú jamu pred akýmsi holičstvom. Obchod bol neporušený, iba typická červeno-biela pásikavá výveska ležala rozbitá na chodníku. Nápis vo výklade oznamoval: „Dôkladne nás oholili, poďte sa dať aj vy.“

„Ako ho spoznáme?“ vyzvedal Bloggs. „Nikto ho doteraz ešte nevidel.“

„Ale áno. V dome pani Gardenovej v Highgate ho poznajú dosť dobre.“

Viktoriánsky dom stál na vršku s výhľadom na Londýn. Bol z červených tehál a Bloggsovi to prichodilo, akoby nahnevane gánil na škody, ktoré Hitler spôsobuje mestu. Stál vysoko; ako stvorený na vysielanie. Nadel isto býval na najvyššom poschodí. Bloggs sa usiloval predstaviť si, aké tajomstvá odvysielal odtiaľto do Hamburgu v oných pochmúrnych dňoch roku 1940. Údaje o polohe leteckých tovární a ocelární, podrobnosti o pobrežných bariérach, politické klebety, správy o plynových maskách, Andersonových krytoch a vreciach s pieskom, o morálke Britov, správy o škodách po bombardovaní. „Dobre, chlapci, napokon ste dostali aj Christine Bloggsovú...“ Dost' už.

Dvere mu otvoril starší chlap v čiernom saku a pásikavých nohaviciach.

„Dobrý deň. Som inšpektor Bloggs zo Scotland Yardu. Rád by som sa pohovárал s majiteľom domu.“

Bloggs si všimol, ako sa chlapovi do očí vkradol strach, vtom sa však vo dverách zjavila žena a pozvala ho: „Nech sa páči dnu.“

Vykachličkovaná hala páchla voskom. Bloggs si zavesil kabát a klobúk na vešiak. Starec zmizol v útrobach domu a žena zaviedla Bloggsa do salónu. Bol nákladné zariadený, bohato a staromódne. Na servírovacom stolíku stáli fľaše whisky, ginu a sherry, všetky neotvorené. Žena si sadla do kvietkovaného kresla a prekrížila si nohy.

„Prečo sa ten starý pán bojí polície?“ spýtal sa Bloggs.

„Môj svokor je nemecký žid. Ušiel sem v tridsiatom piatom pred Hitlerom a vy ste ho strčili do koncentračného tábora. Práve ho prepustili z ostrova Man. Jeho žena vtedy spáchala samovraždu. Dostal list od kráľa s ospravedlnením za všetky nepríjemnosti, ktorým ho vystavili.“

„Nemáme predsa koncentračné tábory,“ protestoval Bloggs.

„Veď sme ich sami vynášli. V Južnej Afrike. Nevedeli ste? Rozprávame o histórii a zabúdame pritom na drobnosti. Vždy sa nám vynikajúco darí obchádzať nepríjemné fakty.“

„Azda je to aj dobre.“

„Prosím?“

„V roku 1939 sme ignorovali nepríjemnú skutočnosť, že sa nám nemôže podariť zvíťaziť vo vojne s Nemeckom – a pozrite, ako to dopadlo.“

„To vraví aj môj svokor. Nie je taký cynický ako ja. A čím môžeme poslúžiť Scotland Yardu?“

Bloggsovi sa táto výmena názorov páčila a veľmi neochotne sa teraz vracal k práci.

„Prišiel som kvôli tej vražde, čo sa tu stala pred štyrmi rokmi.“

„Tak dávno?“

„Podľa všetkého sa objavili nové dôkazy.“

„Pravdaže, viem o tom, čo sa udialo. Predchádzajúcu majiteľku zabil nájomník. Môj muž kúpil dom od vykonávateľa jej závetu, nemala dedičov.“

„Chcel by som sa dostať na stopu tých ostatných, čo tu vtedy bývali.“

„Áno.“ Ženino nepriateľstvo pominulo a na jej inteligentnej tvári bolo teraz vidno, ako úporné premýšľa. „Keď sme sem prišli, zo starých nájomníkov tu bývali traja: akýsi námorný dôstojník vo výslužbe, jeden obchodník a istý mládenec z Yorkshiru. Chlapec potom narukoval – ešte stále nám píše. Povolali aj obchodníka, zahynul na mori. Viem to preto, že sa nám ozvalo všetkých jeho päť žien. A kapitán je ešte tu.“

„Ešte tu!“ To bolo šťastie. „Rad by som sa s ním stretol, prosím vás.“

„Pravdaže, nech sa páči.“ Vstala. „Veľmi zostarel. Zavediem vás do jeho izby.“

Vyšli po schodoch zakrytých kobercom na prvé poschodie. „Kým sa s ním budete zhovárať,“ povedala, „vyhl'adám posledný list od toho chlapca na fronte.“ Zaklopala na dvere. Tol'ko by moja domáca nikdy neurobila, pomyslel si Bloggs s úškom.

„Je otvorené,“ ozval sa hlas znútra. Bloggs poďakoval žene a vošiel.

Kapitán sedel na stoličke pri okne, kolená mal prikryté dekou. Obliekol si flanelový kabátec, založil golier a viazanku. Mal okuliare, riedke vlasy, sivé fúzy a prevísajúcu zvráskavenú kožu na tvári, ktorá kedysi mohla byť ráznou. Izba očividne prezrádzala domov človeka, čo žije zo spomienok: obrazy lodí na mori, sextant a teleskop, jeho vlastná fotografia, keď bol ako chlapec v službách Jeho veličenstva na palube lode *Winchester*.

„Len sa pozrite,“ povedal a ani sa neobrátil. „Povedzte mi, prečo ten chlap nie je na mori?“

Bloggs podišiel k obloku. Pred domom pri obrubníku stál pekársky voz s konským záprahom: kým vykladali,

obstarožný kôň zabáral papuľu do vreca s ovsom. Tým „chlapom“ bola žena s nakrátko ostrihanými vlasmi a v nohaviciach. Mala pozoruhodne objemné prsia. Bloggs sa zasmial. „Je to žena v nohaviciach!“

Potom sa predstavil. „Opäť sme sa pustili do prípadu vraždy, ktorá sa stala v štyridsiatom roku. Dozvedel som sa, že ste tu bývali aj vtedy, keď tu žil podozrivý číslo jeden, istý Henry Faber.“

„Pravda! Ako vám môžem pomôcť?“

„Dobre sa naňho pamätáte?“

„Vynikajúco. Vysoký, tmavovlasý, zdvorilý, tichý. Obliekal sa skôr ošumelo, a ak človek súdi podľa výzoru, ľahko by ho mohol zle zaradiť. Bol mi celkom sympatický, rád by som sa s ním bol bližšie zoznámil, no on nechcel. Myslím, že mal asi tak vaše roky.“

Bloggs potlačil úsmev: zvykol si na to, že ho ľudia pokladajú za staršieho už iba preto, že je detektív.

„Som presvedčený, že to neurobil, viete,“ dodal starý dôstojník. „Poznám trochu ľudí, bez toho sa nedá veliť na lodi, no ak ten chlap bol zvrátený, potom ja som Hermann Göring.“

Bloggs si odrazu dal dokopy svetlovlasú ženu v nohaviciach so zlým odhadom svojho veku a záver ho zronil.

„Viete, že by ste si vždy mali nechať predložiť policajný preukaz?“ upozornil.

Kapitána to zarazilo. „Tak dobre, ukážte mi ho.“

Bloggs otvoril náprsnú tašku, poskladal ju a odkryl Christininu fotografiu.

„Nech sa páči.“

Starký si ju chvíľu prezeral a potom prehlásil: „Vynikajúca podoba.“

Bloggs si vzdychol. Starec bol takmer celkom slepý. Vstal.

„To je zatiaľ všetko,“ povedal. „Ďakujem.“

„Rád poslúžim. Len aby vám to pomohlo. V týchto dňoch už zo mňa Anglicko veľký osoh nemá – človek musí byť celkom nanič, keď ho vyradia aj z domobrany.“

„Do videnia.“ Bloggs vyšiel.

Žena čakala v predizbe. Podala Bloggsovi list.

„Mám len číslo vojenskej schránky,“ povedala. „Isto si budete vedieť zistiť, kde je.“

„Vedeli ste, že mi kapitán veľmi nepomôže, však?“ spýtal sa Bloggs.

„Myslela som si to. No, keď k nemu dakto príde, je potom celý deň šťastný.“ Otvorila dvere.

„Nešli by ste so mnou na večeru?“ spýtal sa Bloggs znenazdajky.

Tvár jej zahalil tieň. „Môj muž je ešte stále na ostrove Man.“

„Prepáčte... Myslel som si...“

„To nič. Zalichotili ste mi.“

„Chcel som vás presvedčiť, že nie sme gestapo.“

„Viem, že nie ste. Ale opustená žena ľahko zatrpkne.“

„Manželka mi zahynula pri bombardovaní.“

„Viete teda, ako človek začne nenávidieť.“

„Áno,“ pritakal Bloggs. „Človek začne nenávidieť.“
Zišiel po schodoch. Dvere sa za ním zatvorili. Začalo pršať.

Pršalo aj vtedy. Bloggs išiel domov neskoro. Študoval s Godlimanom dajaký nový spis. Teraz sa ponáhlal, aby mohol byť aspoň polhodinku s Christine, kým sa nepoberie do sveta s tou svojou sanitkou. Bola tma a nálet sa už začal. Christine vídala po nociach toľko hrôzy, že o tom celkom prestala hovoriť.

Bloggs bol na ňu pyšný, veľmi pyšný. Spolupracovníci o nej vraveli, že je za dvoch chlapov: prehánala sa po zatemnenom Londýne, sedela za volantom ako veterán, vyberala nárožia na dvoch kolesách, pohvizdovala si a vtipkovala, keď sa mesto okolo nej obracalo v plamene. Hovorili jej Trúfanlivá. No Bloggs to vedel lepšie: bála sa,

len to nechcela ukázať. Poznal to, lebo vídal jej oči zarána, keď vstával a ona si líhala, keď sa jej skončila služba a na pár hodín mala pokoj. Vedel, že to nie je trúfanlivosť, ale odvaha, a bol na ňu pyšný.

Keď vystúpil z autobusu, už lialo. Stiahol si klobúk a vyhrnul golier. V stánku kúpil cigarety pre Christine; nedávno začala fajčiť ako veľa žien. Predali mu iba päť, bol ich nedostatok. Vložil ich do bakelitovej tabatierky od Woolwortha.

Zastavil ho policajt a pýtal od neho doklady: opäť stratil dve minúty. Prešla okolo sanitka, podobná Christininej, bolo to zrekvirované sivé auto, čo predtým rozvážalo ovocie.

Čím viac sa blížil k domu, tým väčšmi sa znepokojoval. Výbuchy duneli čoraz hrozivejšie a zreteľne počul lietadlá. Dnes v noci sa na East End chystala ďalšia pohroma: bude musieť spať v Morrisonovom kryte.

Nedáľeko bol jeden veľký a Bloggs pridal do kroku. Aj večerať bude v kryte.

Zabočil do svojej ulice, zočil sanitky a hasičské autá a dal sa do behu.

Bomba padla na tú stranu ulice, kde bývali, približne doprostred. Musí to byť blízko ich domu. Ježišikriste, azda nie, to nie...

Strecha dostala priamy zásah a ten doslova zrovnal dom so zemou. Prihnal sa k davu divákov, susedov požiarnikov a dobrovoľníkov. „Čo je s mojou ženou? Je vonku? Alebo dnu?“

Jeden z požiarnikov naňho súcitne pozrel.

„Nikto odtiaľ nevyšiel, kamarát.“

Záchrancovia prehrabúvali štrk. Odrazu jeden zvolal: „Tu! Prepánajána, veď je to Trúfanlivá Bloggsová!“ dodal.

Frederick sa vrhol za chlapom. Christine ležala privalená obrovským kusom steny. Bolo jej vidno tvár: oči mala zatvorené.

„Zdviháky, chlapci, ale rýchlo!“ zvolal záchranca.

Christine zastonala a pohla sa.

„Žije!“ vykrikol Bloggs. Kľakol si vedľa nej a podstrčil ruky pod kus betónu.

„To nenadvihneš, synak,“ povedal záchranca. Kusisko sa pohlo.

„Íha, veď vás to zabije,“ vystríhal ho chlap a zohol sa, aby mu pomohol.

Keď bolo kusisko múru tak na pol metra od zeme, podopreli ho plecami. Váha už teraz nespočívala na Christine. Pridal sa k nim tretí chlap, štvrtý. Spoločne sa narovnali.

„Zdvihnem ju,“ povedal Bloggs.

Preplazil sa popod šikmý kus steny a vzal manželku do náručia.

„Boha jeho, šmýka sa!“ zvolal ktosi.

Bloggs rýchlo vyliezol s Christine pritisknutou na prsia. Len čo bol vonku, pustili záchrancovia kusisko betónu na zem a odskočili. Keď dopadlo, príšerne to zadunelo; vtedy si Bloggs uvedomil, že ak *toto* privalilo Christine, iste zomrie.

Odniesol ju do sanitky a tá hneď odštartovala. Než zomrela, iba raz otvorila oči a zašepkala: „Budeš musieť vyhrať vojnu bezo mňa, zlatko.“

Po vyše roku, keď schádzal z Highgate do londýnskeho kotla a dážď sa mu na tvári opäť miešal so slzami, uvedomil si, že žena z domu toho špióna povedala veľkú pravdu: vtedy človek začne nenávidieť.

Vo vojne sa chlapci stávajú chlapmi, chlapi vojakmi, a tých postupne povyšujú; preto osemnásťročného Billyho Parkina, ktorý mal byť učňom v otcovej garbiarskej dielni v Scarborough, armáda pokladala za dvadsaťjedenročného, urobila z neho čatára a prikázala mu viesť prieskumnú čatu cez horúci suchý les smerom k prašnej, vápnom vybielenej talianskej dedine.

Taliani sa vzdali, no Nemci nie a bránili Taliansko proti spojenej anglo-americkej invázii. Spojenci tiahli na Rím a pre Parkinovú čatu to bola dlhá prechádzka.

Vyšli z lesa na vršok, políhali si na bruchá a pozorovali dedinu v doline. Parkin vytiahol ďalekohľad a vyhlásil: „Doriti, čo by som dal za poondiatu šálku čaju.“

Dal sa na alkohol, cigarety a ženy a rozprával ako všetci vojaci. Už nechodieval na bohoslužby.

Niektoré dediny mali obranu, niektoré nie. Parkin uznával, že je to dobrá taktika: človek nikdy nevedel, ktoré sú nechránené, a tak sa ku všetkým bolo treba približovať opatrne, čo však znamenalo stratu času.

Na svahu vršku sa veľmi nebolo kde kryť – rástlo tam iba zopár kríkov – a dedina sa začínala na jeho úpätí. Tvorilo ju pár bielych domov, riečka s dreveným mostom, ďalšie domy okolo malého námestíčka s radnicou a vežou s hodinami. Z veže bol dobrý výhľad na most: ak tu nepriateľ je, musí byť na radnici. Na okolitých poliach pracovalo niekoľko postavičiek, ktovie, čo sú zač. Môžu to byť naozaj roľníci, ale aj príslušníci dajakej z mnohých skupín: fašisti, mafia, korzári, partizáni, komunisti... no aj Nemci. Človek nevedel, na čej strane sú, až kým sa nezačalo strieľať.

„V poriadku, desiatnik,“ oznámil Parkin.

Desiatnik Watkins zmizol v lese a päť minút nato sa objavil na prašnej ceste do dediny – na hlave mal civilný klobúk, cez uniformu prehodenú starú špinavú deku. Skôr sa tackal, ako kráčal, cez plece mal prehodený akýsi predmet, ktorý mohol byť všeličím od mechu cibule po mŕtveho zajaca. Došiel k najbližšiemu koncu dediny a zmizol v tieni učupeného domca.

Po chvíli vyšiel. Pritisol sa tesne ku stene, kde ho z dediny nebolo vidno, pozrel hore k vojakom na vršku a zakýval: raz, dva, tri razy.

Čata zliezla dolu kopcom do dediny.

„Všetky domy sú prázdne, pán čatár,“ hlásil Watkins.

Parkin kývol hlavou. Nič to neznamenal.

Pomedzi domy prešli až k brehu rieky.

„Teraz ste na rade vy, Smieško. Preplávajte tú Mississippi,“ zavelil Parkin.

Slobodník „Smieško“ Hudson si poukladal výzbroj na úhl'adnú kôpku, zložil si prilbu, baganče a košeľu a vklzol do úzkeho potoka. Vynoril sa na druhej strane, vyliezol na breh a zmizol medzi domami. Tentoraz bolo treba čakať dlhšie: musel preskúmať väčší priestor. Napokon sa Hudson vrátil po drevenom moste. „Ak sú tam, potom sa skrývajú,“ zahlásil.

Pozbieral si veci a čata prešla po moste do dediny. Na ceste k námestiu sa držali krajov ulice. Z jednej strechy zletelo vtáča a vyplašilo Parkina. Niektorí chlapi kopnutím do dverí otvorili pár domov. Boli prázdne.

Stáli na kraji námestia. Parkin kývol smerom k radnici.

„Boli ste aj tam dnu, Smieško?“

„Áno, pán čatár.“

„Vyzerá to teda tak, že dedina je naša.“

„Áno.“

Parkin vykročil, chcel prejsť cez námestie, keď sa tu strhla búrka. Zabrechali pušky a všade navôkol lietali guľky. Ktosi vykrikol. Parkin utekal, skákal, vyhýbal sa. Watkins, ktorý bežal pred ním, zakričal od bolesti a chytil sa za nohu; Parkin ho sám zodvihol. Od prilby mu odskočila strela. Uháňal k najbližšiemu domu, vrazil do dverí a vpadol dnu.

Strel'ba utíchla. Parkin sa odvážil vyzrieť. Na námestí ležal jeden ranený: Hudson. Taká nespravodlivosť. Hudson sa pohol a zarachotil osamelý výstrel. Potom už ostal nehybne ležať.

„Poondiate svine!“ ul'avil si Parkin.

Watkins si čosi robil s nohou a klial. „Ešte tam máš guľku?“ spýtal sa Parkin.

„Aau!“ zajačal Watkins, potom sa uškrnul a čosi ukazoval. „Už nie.“

Parkin opäť vyzrel von. „Sú vo veži,“ povedal. „Človek by si nepomyslel, že je tam toľko miesta. Nemôže ich tam byť veľa.“

„Ale strieľať vedia.“

„Hej. Dostali nás.“ Parkin sa zamračil. „Máme dajaké výbušniny?“

„Máme.“

„Pozrime sa na to.“ Parkin otvoril Watkinsovu tašku a vytiahol z nej dynamit. „Tu je. Vyrobite mi desaťsekundovú poistku.“

Ostatní boli v dome oproti.

„Hej!“ zavolať na nich Parkin.

Vo dverách sa objavila tvár. „Prosím?“

„Idem do nich hodiť paradajku. Keď zakričím, kryte ma paľbou.“

„Rozkaz.“

Parkin si zapálil cigaretu. Watkins mu podal dynamitovú nálož. Parkin zvolal: „Pál!“ Zapálil knôť cigaretou, vybehol na ulicu, zahnal sa a hodil bombu do vežových hodín. Skryl sa späť do domu, v ušiach mu hučala strelba vlastných chlapov. Akási guľka oškrela drevo a črepina ho zasiahla do brady. Počul výbuch dynamitu.

Prv než sa stačil pozrieť, už z druhej strany ktosi kričal: „Plný zásah!“

Parkin vykročil von. Stará veža s hodinami sa rozletela. Keď už na rozvaliny sadal prach, znenazdajky zaznel úder hodín.

„Hrávali ste kriket?“ spýtal sa Watkins. „Bola to čertovsky presná rana.“

Parkin prešiel doprostred námestia. Z ľudských súčiastok, ktoré sa tam povalovali, by sa dali poskladať vari traja Nemci. „Veža už bola aj tak na spadnutie,“ povedal. „Asi by sa bola zrútila, keby sme všetci odrazu kýchli.“ Odvrátil sa. „Ďalší deň, ďalší dolár.“ To vravievali Američania.

„Pán čatár, volajú vás.“ Bol to radista.

Parkin sa vrátil a vzal si od neho ručnú vysielaciu.

„Tu čatár Parkin.“

„Tu major Roberts. S okamžitou platnosťou vás zbavujeme aktívnej služby, čatár Parkin.“

„Prečo?“ Parkin si najprv pomyslel, že azda zistili, koľko má naozaj rokov.

„Túži po vás londýnske šéfstvo. Nepýtajte sa prečo, sám neviem. Odovzdajte velenie desiatnikovi a vyberte sa naspäť k základni. Na ceste vás bude čakať auto.“

„Rozkaz, pán major.“

„V rozkaze ďalej stojí, že za nijakých okolností nemáte riskovať život. Rozumiete?“

Parkin sa uškrnul pri myšlienke na vežu a dynamit.

„Rozumiem.“

„V poriadku. Dajte sa na cestu. Máte z pekla šťastie.“

Všetci naňho spomínajú ako na chlapca, ale poznali ho predtým, než narukoval, premýšľal Bloggs. Bezpochyby to teraz je dospelý chlap. Kráčaľ sebavedome, bystro hľadel okolo seba, v spoločnosti vyšších dôstojníkov sa správal úctivo, no necítil sa nesvoj. Bloggs vedel, že sa vydáva za staršieho, nie podľa výzoru či vystupovania, no usudzoval tak z nepatrných náznakov, vždy keď ktosi spomenul roky. Bloggs, skúsený vyšetrovateľ, si takéto prejavy zo zvyku všímal.

Pobavilo ho, keď mu povedali, že chcú, aby si prezeral fotografie. Teraz, na tretí deň v zaprášenej kensingtonskej pivnici pána Midwintera ho zábava prešla a začal sa otravovať. Najväčšmi ho hnevalo, že tam nesmie fajčiť.

No ešte väčšmi sa nudil Bloggs, ktorý musel pri ňom sedieť a pozorovať ho.

„Nevolali ste ma z Talianska pre štyri roky starú vraždu, ktorá môže počkať, kým sa vojna skončí,“ ozval sa odrazu Parkin. „A potom, na väčšine týchto fotografií sú

nemeckí dôstojníci. Ak mám o prípade držať jazyk za zubami, mali by ste mi radšej povedať, o čo ide.“

„Áno, mali by ste držať jazyk za zubami,“ potvrdil Bloggs.

Parkin sa vrátil k fotografiám.

Všetky boli staré, väčšinou zažltnuté a vyblednuté. Mnohé boli výstrižky z kníh, časopisov a novín. Niekedy Parkin vzal do ruky zväčšovacie sklo, ktoré mu Midwinter predvídavo nachystal, aby sa mohol lepšie prizrieť niektorej malej tváričke v dave; v takýchto prípadoch Bloggsovi vždy poskočilo srdce, no vždy sa opäť sklamane upokojilo, keď Parkin odložil lupu a siahol po ďalšom obrázku.

Pobrali sa na obed do neďalekého hostinca. Pivo bolo slabé, ako býva všade za vojny, no Bloggs aj tak považoval za rozumné obmedziť Parkinovú dávku na dva pollitre – bez dozoru by bol vydrúľal aj desať.

„Pán Faber bol tichý človek,“ povedal Parkin. „Nikdy by som to naňho nepovedal. Nevravím, že domáca nebola fešná. A chcela to. Keď sa tak nad tým zamyslím, vidí sa mi, že by som ju bol dostal aj ja, keby som vtedy vedel, ako na vec. Vedť som mal iba... osemnásť.“

Jedli chlieb so syrom a Parkin pohltal tucet nakladaných cibuliek. Na ceste späť sa zastavili pred budovou a Parkin si vyfajčil ešte jednu cigaretu.

„Viete,“ pokračoval, „bol to vysoký chlap, fešák, vyjadroval sa slušne. Nemysleli sme si o ňom ktoviečo, obliekal sa biedne, chodil na bicykli a smrdel grošom. No azda to bol iba taký šikovný krycí manéver.“ Spýtavo zdvihol obočie.

„Možno,“ odvetil Bloggs.

V to popoludnie našiel Parkin nie jednu, ale hneď tri Faberove fotografie.

Jedna z nich bola iba deväť rokov stará. A pán Midwinter mal negatív.

Henrik Rudolph Hans von Mueller-Guder („Volajme ho prosto Faber,“ povedal Godliman so smiechom) sa narodil 26. mája 1900 v dedine Oln v západnom Prusku. Rodina jeho otca celé generácie patrila k najväčším tamojším statkárom. Otec, tak ako Henrik, bol druhorodený syn a všetci druhorodení synovia sa stávali armádnymi dôstojníkmi. Matka, dcéra vysokého hodnostára druhej ríše, sa narodila a vyrastala na to, aby sa stala manželkou šľachtica, a tak sa aj stalo.

Ako trinásťročný začal chodiť do Karlsruheskej kadetskej školy v Badene; o dva roky neskôr ho preložili do poprednejšieho ústavu v Gross-Lichterfelde neďaleko Berlína. Na oboch miestach panovala tvrdá, prísna výchova, chlapčenské hlavy sa naprávali trstenicami, studeným kúpeľom a zlou stravou. No Henrik sa tu naučil po anglicky a po francúzsky, študoval dejiny a zmaturoval s najlepšimi známami, aké tu od začiatku storočia zaznamenali. Počas rokov strávených v škole o ňom zapísali už iba tri veci: jednej krutej zimy sa vzbúril proti vrchnosti až natoľko, že sa v noci vykradol zo školy a peši prešiel takmer dvestopäťdesiat kilometrov až k svojej tete; zlomil ruku učiteľovi zápasenia v cvičnom súboji; dostal výprask za neústupčivosť.

V roku 1920 krátko slúžil ako kadet-práporčík v neutrálnej zóne Friedrichsfeld neďaleko Weselu; v roku 1921 absolvoval doplnovací dôstojnícky výcvik na vojenskej škole v Metách a v dvadsiatom druhom ho povýšili na podporučíka.

(„Ako si to povedal?“ spýtal sa Godliman Bloggsa. „Nemecká obdoba Etonu a Sandhurstu?“)

Za ďalších pár rokov podnikol niekoľko služobných ciest na viaceré miesta ako ktosi, koho školia pre generálny štáb. Nadalej vynikal v atletike, špecializoval sa na beh na dlhé trate. Nenadväzoval bližšie priateľstvá, nikdy sa neoženil a odmietol vstúpiť do Národnosocialistickej strany. Trochu dlhšie trvalo, kým ho povýšili na poručíka,

a to všetko pre drobný incident – oťarchavela dcéra istého podplukovníka z ministerstva obrany – no napokon sa ním v dvadsiatom ôsmom stal. Jeho zvyk zhovárať sa s vyššími dôstojníkmi ako so seberovnými ospravedlnili a postupne prijali, keďže bol perspektívnym mladým kádrom a navyše pruským šľachticom.

Koncom dvadsiatych rokov sa admirál Wilhelm Canaris spriatelil s Henrikovým strýkom Ottom, starším otcovým bratom, a strávil niekoľko dovolení na rodinnom majetku v Olne. V roku 1931 tu bol hosťom aj Adolf Hitler, ktorý vtedy ešte nebol ríšskym kancelárom.

V tridsiatom treťom povýšili Henrika na kapitána a povolali ho do Berlína za bližšie neurčenými povinnosťami. Z tohto roku je aj posledná fotografia.

Podľa dostupných prameňov približne v tom čase akoby odrazu prestal jestvovať.

„Zvyšok si možno domyslieť,“ povedal Percival Godliman. „Abwehr ho učí vysielat', šifrovať, mapovať, lupiť, vydierať, sabotovať a ticho zabíjať. Asi v tridsiatom siedmom odchádza do Londýna a má dosť času založiť si solídnu existenciu, ba azda aj dve. Jeho samotársky pud sa hrou na špióna ešte cibí. Keď vypukne vojna, cíti sa povolaným vraždiť.“ Pozrel na fotografiu. „Fešák.“

Bol to obrázok bežeckého mužstva Desiateho hanoverského jágerského bataliónu. Faber stál uprostred a držal pohár. Mal vysoké čelo s pristrihnutými vlasmi, dlhú bradu a malé ústa obrúbené úzkymi fúzikmi.

Godliman podal fotografiu Billymu Parkinovi. „Veľmi sa zmenil?“

„Vyzerá oveľa starší, no možno to iba... predstiera.“ Pozorne študoval fotografiu. „Vlasy má teraz dlhšie, fúzy si oholil.“ Vrátil obrázok. „Ale je to isto on.“

„V spisoch stojí, že do výzvednej služby nastúpil roku 1933 – to je bežný predpoklad, keď sa odrazu, bez akejkoľvek príčiny, končia dôstojníckove záznamy.“

Bloggs zmenil tému. „A čo podnikneme ďalej?“

Godliman uvažoval. „Nechajme si k sebe preložiť čatára Parkina. Je to jediný človek, ktorého poznáme, čo Nadela naozaj videl. A okrem toho vie priveľa na to, aby sme riskovali jeho život v prvej frontovej línii: mohli by ho chytiť, vypočúvať a dozvedieť sa celé tajomstvo. Po druhé, dáme urobiť prvotriedne kópie portrétu, retušér mu predĺži vlasy a zmaže fúzy. Potom ich môžeme rozdať.“

„Pôjdeme na to zhurta?“ spýtal sa Bloggs pochybovačne.

„Nie. Začneme opatrne. Ak dáme vec do novín, dozvie sa to a zmizne. Najprv treba fotografie postúpiť policajným jednotkám.“

„A to je všetko?“

„Nazdávam sa. Pokiaľ ti neprichodí na um nič iné.“ Parkin zaodfhal. „Prepáčte...“

„Nech sa páči.“

„Ja by som sa radšej vrátil k svojej jednotke. Nie som úradnícky typ, viete?“

„Nedávame vám na výber, čatár Parkin. Pri súčasnom stave vojenských operácií nerozhoduje jedna talianska dedina hore-dolu; kvôli tomu Faberovi by sme však mohli prehrať celú vojnu. A nerobím si srandu, ako vravia Američania.“

11

Faber sa vybral na ryby.

Vylihoval na palube desaťmetrovej loďky, tešil sa z jarného slnka a napredoval dolu kanálom rýchlosťou okolo troch uzlov. Jednou rukou lenivo držal páku kormidla, druhá spočívala na prúte, ktorý brázdil vodu za člnom.

Za celý deň nechytí nič.

Okrem rybačky pozoroval aj vtáctvo – zo záujmu (naozaj už dosť veľa vedel o tých prekliatych operencoch) aj preto, aby mal výhovorku nosiť ďalekohľad. Dnes už videl aj hniezdo rybárika.

Majitelia požičovne v Norwichi boli celí bez seba, že mu môžu prenajať loď na celé dva týždne. Obchody išli zle: mali už iba dva člny a jeden z nich neprenajali od čias Dunkerku. Faber sa naoko jednal o cene. Napokon mu pridali ešte kartón konzerv.

V neďalekom obchode si kúpil návnadu; rybárske náčinie si priniesol z Londýna. Poznamenali, že vystihol pekné počasie, a popriali mu lovu zdar. Nikto sa nezaujímal o doklady.

Zatiaľ išlo všetko dobre.

Starosti ho ešte len čakali. Lebo odhadnúť silu armády je naozaj ťažké. Najprv ju treba totiž nájsť.

V čase mieru si vojsko dáva na cesty značky, aby sa ľahšie hľadalo. Teraz odmontovali nielen vojenské, ale aj všetky ostatné tabule.

Najjednoduchšie by bolo sadnúť do auta a sledovať prvé vojenské vozidlo, až kým nezastane. No Faber nemal auto; pre obyčajného smrteľníka bolo takmer nemožné zaobstarať si ho, a keby sa mu to aj podarilo, nedal by sa doň zohnať benzín. A okrem toho civila, ktorý by sa prevážal po kraji, sledoval vojenské nákladné autá a prezeral si vojenské tábory, by veľmi rýchlo posadili za mreže.

Preto si najal loď.

Pred niekoľkými rokmi, keď ešte nebolo zakázané predávať mapy, Faber zistil, že Británia má tisícky míľ vnútrozemských vodných ciest. V devätnástom storočí rozšírili pôvodnú riečnu sieť o pavučinu kanálov. V niektorých končinách bolo takmer toľko vodných ako suchozemských ciest. A Norfolk bol jednou z takýchto oblastí.

Čln mal mnoho výhod. Po ceste sa človek dakam uberal, po rieke sa prosto plavil. Spať v odstavenom aute bolo podozrivé, no prenocovať v zakotvenej lodi bolo prirodzené. Priplavy zívali prázdnotou. A kto kedy počul o prekážkach na kanáloch?

Malo to však aj nevýhody. Letiská a kasárne museli stáť neďaleko ciest, no bez ohľadu na prístup k vode. Faber musel skúmať krajinu v noci, opustiť pripútaný čln a za mesačného svitu sa túlať po úbočiach, podnikáť šesťdesiatkilometrové okružné výlety, na ktorých mohol ľahko prehliadnuť to, čo hľadal: pre tmu, či prosto preto, že nemal dosť času prebádať každý štvorcový meter územia.

Keď sa niekoľko hodín po svitaní vrátil, spával do poludnia a potom pokračoval v ceste. Príležitostne sa zastavoval, liezol na neďaleké vršky a pozoroval okolie. Pri stavidlách, osamelých vidieckych domoch a pobrežných hostincoch sa zhováral s ľuďmi a dúfal, že padnú narážky na prítomnosť vojsk. Zatiaľ nemal šťastie.

Už začínal pochybovať, či je v správnom kraji. Usiloval sa vžiť do položenía generála Pattona a premýšľal: Keby som plánoval inváziu z východného Anglicka do Francúzska na východ od Seiny, kam by som umiestnil základňu? Prirodzene, do Norfolku: šira pustá krajina, samé roviny vhodné pre lietadlá, rýchly prístup k moru. A záliv Wash je ako stvorený na sústredenie flotily. Pravdaže, môže sa myliť, nepozná všetky okolnosti. Čoskoro bude musieť začať uvažovať o rýchlom presune do Fens.

Objavilo sa pred ním stavidlo a Faber nastavil plachtu tak, aby spomalil čln. Elegantne vklzol do vzdúvadlá a zľahka narazil do vrát. Na brehu stál domček strážcu stavidla. Faber si priložil ruky k ústam a zavolať. Potom sa usadil a čakal. Už prišiel na to, že ľudí, čo obsluhujú toto zariadenie, nemožno naháňať. A navyše bol čas olovrantu a vtedy bolo takmer vylúčené nimi pohnúť.

Vo dverách domu sa zjavila žena a kývla prstom. Faber jej zamával, potom vyskočil na breh, priviazal čln a vošiel dnu. Strážca sedel v košeli za kuchynským stolom.

„Neponáhľate sa, však?“ spýtal sa. „Vôbec nie,“ usmial sa Faber. „Nalej mu čaj, Mavis.“

„Nie, naozaj nebudem,“ ohradil sa Faber zdvorilo.
„Nebojte sa, práve sme urobili plný čajník.“
„Ďakujem.“ Faber si sadol. Kuchynka bola vzdušná a čistá a čaj mu podali v chutnej porcelánovej šálke.
„Na rybačke?“ spýtal sa strážca.
„Hej, a pozorujem vtáctvo,“ odvetil Faber. „Chystám sa tu kdesi zakotviť a niekoľko dní stráviť na súši.“
„Aha, hej. No radšej sa držte druhej strany kanála. Tu je zakázané pásmo.“
„Nevravte. Nevedel som, že je v týchto končinách vojenské územie.“
„Veru, začína sa asi pol kilometra odtiaľto. Ale neviem, či je vojenské. Nepovedali mi.“
„No, veď nám to ani netreba vedieť,“ zakončil Faber.
„Veru. Dopite a pustím vás. Ďakujem, že ste ma nevyrušili pri čaji.“
Vyšli z domu, Faber nastúpil na čln a odviazal ho. Vráta sa za ním pomaly zatvorili a strážca otvoril stavidlo. Lod'ka sa postupne spúšťala s hladinou vo vzdúvadle a potom chlapík otvoril predné vráta.
Faber napäl plachtu a vyplával. Strážca mu zakýval.
Šesť kilometrov ďalej zastal a priviazal loď o hrubý strom na brehu. Kým čakal na zotmenie, urobil si večeru, ktorá pozostávala z mäsovej konzervy, suchárov a vody z fľašky. Obliekol sa do čierneho, do plecniaka si uložil ďalekohľad, fotoaparát a knihu *Vzácné vtáctvo Východnej Anglie*, do vrečka si dal kompas a vzal si baterku. Bol pripravený.
Zhasol lodnú lampu, zamkol kabínu a vyskočil na breh. Vo svetle baterky sa zorientoval podľa kompasu a vošiel do pásu lesného porastu, ktorý sa tiahol pozdĺž kanála.
Kráčal asi pol míle smerom na juh od člna, až narazil na plot. Bol z obyčajného pletiva, dva metre vysoký, navrchu obohnaný ostnatým drôtom. Vrátil sa do lesa a vyšplhal sa na veľký strom.

Na oblohe plával dokmásaný oblak. Chvílami cezeň presvitalo mesačné svetlo. Za plotom sa rozprestierala šira krajina s miernym stúpaním. Faber už čosi takéto predtým podnikal, v Biggin Hille, Aldershote a v mnohých ďalších vojenských pásmach južného Anglicka. Bývali strážené dvojmo: patrolou, ktorá obchádzala okolo obvodného plota, a stálymi hliadkami pri samotných zariadeniach.

Pri troche trpezlivosti a opatrnosti sa obom dalo vyhnúť.

Faber zliezol zo stromu a vrátil sa k plotu. Skryl sa za krík a vyčkával.

Musel zistiť, kedy tadiaľto prechádza vonkajšia stráž. Ak sa do svitania neobjavia, jednoducho sa ďalšiu noc vráti. Ak bude mať šťastie, čoskoro sa vynoria. Podľa rozlohy stráženého priestoru usúdil, že každú noc vykonávajú iba jedinú obchôdzku okolo plota.

Mal šťastie. Krátko po desiatej začul dupot nôh a traja chlapi pripochodovali po vnútornej strane ohrady.

O päť minút nato ju Faber preliezol.

Kráčal rovno na juh: keď nevedno, kadiaľ sa pustiť, vždy je najlepšie pobrať sa rovno. Baterku nepoužíval. Keď sa dalo, držal sa neďaleko kríkov a stromov a vyhýbal sa vyvýšeninám, kde by mohli zočiť jeho siluetu, keby odrazu vyšiel mesiac. V pustej krajine sa prelínala čierna, sivá a strieborná. Zem pod nohami bola trochu vlhká, akoby sa kdesi neďaleko rozprestierali močariny. Cez pole pred ním prebehla líška, rýchlo ako chrt a ladne ako mačka.

O 23.30 sa objavili prvé náznaky prítomnosti vojska – a boli veru veľmi čudné.

Vyšiel mesiac a vari štvrt' míle pred sebou zočil Faber niekoľko radov jednoposchodových budov; podľa toho, ako presne boli usporiadané, nebolo pochyb, že sú to kasárne. V tej chvíli sa hodil na zem, no hneď zapochyboval o tom, čo videl na vlastné oči; nikde sa totiž nesvietilo, neozývali sa nijaké zvuky.

Desať minút ticho ležal a čakal, že sa objaví dajaké vysvetlenie, no nič sa nestalo, až na to, že mu pred nos vliezol jazvec, zbadal ho a ufujazdil.

Faber sa plazil vpred.

Keď sa priblížil, zistil, že baraky sú nielen neobývané, ale aj nedostavané. Väčšinu z nich tvorila iba strecha, podopretá rohovými stĺpmi. Podaktoré mali aj jednu stenu.

Odrazu ho zadržal akýsi zvuk: mužský smiech. Ticho ležal a pozoroval. Na chvíľu vzbĺkla zápalka a zhasla, nechala za sebou dve žeravé bodky v jednej z nedokončených chatrčí: stráže.

Faber sa dotkol stiletu v rukáve a opäť sa začal plaziť k okraju tábora, ďalej od hliadky.

Rozostavané baraky nemali dlážku ani základy. Nebolo tu vidno nijaké stavebné stroje, nijaké fúriky, miešačky, lopaty či hľby tehál. Od tábora cez polia viedla blatistá stopa, no v koľajach vyrastala jarná travička: dlho tadiaľ nič nešlo.

Bolo to, akoby sa ktosi chystal umiestniť sem desaťtisíc vojakov a niekoľko týždňov po začatí stavebných prác si to rozmyslel.

No čosi tu aj tak nehralo.

Faber kráčaľ dookola, mäkko našľapoval, dával pozor, keby si hliadka náhodou zmyslela vydať sa na obchôdzku. Uprostred tábora stála skupinka vojenských vozidiel. Boli staré, hrdzavé a vypitvané – ani jedno nemalo motor či vnútorné vybavenie. Ale ak sa ktosi rozhodol vybrakovať autá, ktoré už doslúžili, prečo potom nedať karosérie do starého železa?

Baraky s jednou stenou stáli vo vonkajších radoch, múrom von. Vyzeralo to skôr ako filmové kulisy, nie ako stavenisko.

Faber usúdil, že tu už zistil, čo sa dalo. Prešiel k východnému cípu tábora, spustil sa na ruky a na kolená a odplazil sa späť do úkrytu živého plota. Keď prešiel pol

míle, zastal tesne pod vrcholom kopca a obzeral sa. Budovy opäť vyzerali ako kasárne.

V mysli sa mu začala rodiť myšlienka. Doprial jej čas.

Terén bol ešte stále pomerne rovný, miestami iba mierne zvlnený. Kde-tu sa našli fliačky lesa a močiarnych krovín, ktoré Faberovi pomáhali. Raz musel obísť jazero – jeho hladina sa leskla v mesačnom svetle ako strieborné zrkadlo. Počul húkať sovu, zadíval sa tým smerom a zočil v diaľke zrúcanú stodolu.

Osem kilometrov odtiaľ našiel letisko.

Bolo tu viac strojov, než mohlo podľa jeho odhadu mať celé Kráľovské letectvo: prieskumné lietadlá na zhadzovanie svetelných púm, lancastery, americké bojové, B-sedemnástky, hurikány, spitfiry, mapovacie a bombardovacie moskyty – hotová invázna letka.

Všetky do jedného mali podvozky zaborené v mäkkej zemi a až po bruchá trčali, v blate.

Ani tu neboli svetlá, nič sa neozývalo.

Faber aj tu postupoval rovnako; priplazil sa až k lietadlám, kým nezazrel strážu. Uprostred letiska stál malý stan. Cez celtovinu presvital slabý záblesk lampy. Boli v ňom dvaja, azda traja chlapi.

Keď sa Faber priblížil k strojom, zazdali sa mu akési spl'asnuté, akoby ich všetky zgniavili.

Podišiel k najbližšiemu a ohromene sa ho dotkol. Bol to kus asi centimeter hrubej preglejky v tvare stíhačky, natretý maskovacími farbami a priviazaný k zemi.

Všetky ostatné akoby mu z oka vypadli.

Stálo ich tam vyše tisíc.

Faber vstal, kútikom oka pozoroval stan, pripravený hodiť sa na zem pri najmenšom náznaku pohybu. Prešiel cez celé falošné letisko, prezeral si všetky tie atrapy bojových a bombardovacích lietadiel, dával ich do súvislosti s kulisami kasární a spriadal závery z toho, čo našiel.

Vedel, že keby skúmal ďalej, našiel by ešte podobné letiská, nové rozostavané kasárne. Keby si vzal na mušku Wash, objavil by celé flotily preglejkových torpédoborcov a lodí na prepravu vojska.

Bol to obrovský, premyslený, nákladný, bezočivý trik.

Pravdaže, diváka by tým nadlho neoklamali. No budú nešili na pozorovateľov zo zeme.

Malo to byť vidno zo vzduchu.

Ba aj nízko lietajúce prieskumné lietadlá vybavené najmodernejšími fotoprístrojmi a citlivým filmom by sa vrátili domov s obrázkami, ktoré by nevyvrátiteľne dokazovali veľkolepé sústredenie vojska a techniky.

Nečudo, že generálny štáb očakával inváziu na východ od Seiny.

Predpokladal, že jestvujú aj ďalšie zavádzacie manévry. Briti sa isto obracajú na Prvú americkú armádu v dešifrovateľných kódoch. Akiste posielajú do Hamburgu falošné špionážne správy cez španielsku diplomatickú poštu. Možností bolo nekonečne veľa.

Briti mali štyri roky na to, aby sa vyzbrojili na inváziu. Väčšina nemeckých vojsk bojovala proti Rusku. Keby spojenci raz vstúpili na francúzsku pôdu, nič by ich nemohlo zastaviť. Nemecko má jedinú šancu: prekvapiť ich priamo na pobreží a zlikvidovať ihneď pri vylod'ovaní.

Keby čakali na nesprávnom mieste, premárnili by túto poslednú možnosť.

Odrazu pochopil celú stratégiu. Bola jednoduchá a mohla mať katastrofálne následky. Faber musí vystríhať Hamburg. Premýšľal, či mu uveria.

Vojnovú stratégiu len málokedy menia na slovo jediného človeka. Má mimoriadne dôveryhodné postavenie, no bude to stačiť?

Potrebuje dôkaz a musí ho dopraviť do Berlína.

Potrebuje fotografie.

Urobí snímky tohto obrovského fingovaného vojska, odíde do Škótska, nalodí sa na ponorku a osobne ich odovzdá führerovi. Viac urobiť nemôže.

Na fotografovanie potrebuje svetlo. Bude musieť počkať do svitania. Kúsok späť stála polozrúcaná stodola: mohol by tam stráviť zvyšok noci.

Skontroloval smer podľa kompasu a vydal sa na cestu. Stodola bola ďalej, ako si myslel, a cesta mu trvala hodinu. Bola to stará drevená stavba s deravou strechou. Už aj potkany z nej dávno ušli, lebo tu nemali čo žrať, zato v senníku sídlili netopiere.

Faber si ľahol na akési dosky, no nedalo mu spať; v hlave mu vírila myšlienka, že teraz vlastne drží v rukách osudy najväčšej vojny v dejinách ľudstva.

Svitať malo o 5.21. O 4.20 opustil Faber stodolu.

Aj keď nespál, za dve hodiny pokojného poliehovania si telo oddýchlo a myseľ sa utíšila; bol v dobrej pohode. Západný vietor odohnal oblak, a hoci mesiac už zapadol, oblohu osvetľoval hviezdny svit.

Všetko mal načasované správne. Keď sa priblížil na dohľad k „letisku“, obloha sa podstatne vyjasnila.

Hliadka ešte vždy trčala v stane. Pri troche šťastia by ešte mohli spať: Faber z vlastnej skúsenosti vedel, že najťažšie je vydržať hore tých posledných pár hodín.

A keby vyšli, musel by ich jednoducho pozabíjať.

Vyhliadol si miesto a do leicy založil tridsaťšesťobrázkový tridsaťpäťmilimetrový citlivý film Agfa. Dúfal len, že chemikálie citlivé na svetlo nestratili účinnosť; skladoval ho v kufri ešte z predvojnových čias: dnes sa v Británii film nedal kúpiť. No azda vydržal, mal ho uložený v nepriesvitnom vrecúšku a nevystavoval ho účinkom tepla.

Keď sa na obzore zjavil červený okraj slnka, začal fotografovať. Urobil sériu snímok z rozličných polôh a vzdialeností, zakončil ju detailom atrapy lietadla: obrázky ukážu ilúziu aj skutočnosť.

Keď naposledy stisol spúšť, kútikom oka zočil pohyb. Hodil sa na zem a odplazil sa pod lepenkového moskyta. Zo stanu vyšiel vojak, urobil niekoľko krokov a zapálil si cigaretu. Poobzeral sa po letisku, striaslo ho a vrátil sa do stanu.

Faber vstal a dal sa do behu.

Keď prebehol asi pol kilometra, obzrel sa. Letisko už nebolo vidno. Zamieril na západ, ku kasárňam.

Toto nebola obyčajná špionážna akcia. Hitler bol zvyknutý mať vždy a výlučne pravdu. Človek, ktorý prinesie dôkazy o tom, že fűhrer opäť uvažoval správne a všetci experti sa mýlili, môže čakať viac než potľapkáme po pleci. Faber vedel, že Hitler ho už označil za najlepšieho agenta abwehru: týmto triumfom si pravdepodobne vyslúži Canarisovo miesto.

Ak sa mu to podarí.

Zrýchlil krok, dvadsať metrov zdolal klusom, ďalších dvadsať krokom, a opäť sa dal do klusu, takže ku kasárňam dorazil o 6.30. Bol už biely deň a nemohol sa veľmi priblížiť, pretože tunajšia hliadka nesedela v stane, ale v chatrči bez stien a mala teda naokolo dobrý výhľad. Lahol si za kríky a fotografoval z diaľky. Na bežných snímkach by jednoducho bolo vidno kasárne, no veľké zväčšeniny by mali odhaliť podrobnosti podvodu.

Keď zamieril späť k lodi, mal tridsať záberov. Opäť sa ponáhlal, pretože teraz bol mimoriadne podozrivý – chlap v čiernom s plátennou kapsou plnou prístrojov, utekajúci po šírych poliach zakázaného pásma.

O hodinu dobehol k plotu; po ceste okrem divých husí nevidel nič. Keď preliezal drôt, pocítil veľkú úľavu. Za ohradou svedčila prevaha podozrivých okolností proti nemu, vonku bol na tom lepšie. Môže opäť hrať úlohu pozorovateľa vtákov, rybára, jachtára. Najväčšie riziko mal za sebou.

Pomaly prešiel cez pás lesa, lapal dych a striasal zo seba únavu nočnej práce. Rozhodol sa, že sa preplaví ešte niekoľko míľ, potom zakotví a pár hodín si pospí.

Došiel ku kanálu. Všetko mal za sebou. Lod' sa skvela v rannom slnku. Len čo vypláva, urobí si čaj a...

Z lodnej kajuty vykročil chlap v uniforme a spýtal sa: „No, no. A čo ste vy zač?“

Faber zamrel a chvíľu vyčkal, kým opäť nezíska chladnokrvný pokoj a neozve sa podvedomý inštinkt. Votrelec mal na sebe uniformu kapitána domobrany. Mal pištoľ v puzdre zapnutom na gombičku. Bol vysoký a štíhly, no zdalo sa, že nemá ďaleko do šesťdesiatky. Spod čiapky mu trčali sivé vlasy. Nepokúšal sa vytiahnuť zbraň. Toto všetko si Faber stačil všimnúť, kým povedal: „Ste na mojej lodi, azda by som sa mal spýtať ja vás, kto ste.“

„Kapitán domobrany Stephen Langham.“

„James Baker.“ Faber ostal na brehu. Kapitán tu nehliadkoval sám. „A čo tu robíte?“

„Som na dovolenke.“

„Kde ste boli?“

„Pozoroval som vtáky.“

„Ešte pred svitaním? Držte ho v šachu, Watson.“

Po Faberovej ľavici sa objavil mladík v bavlnenej uniforme, v ruke držal pušku. Faber sa poobzeral. Po pravici mu stál ďalší chlap a za ním štvrtý.

„Odkiaľ prišiel, desiatnik?“ zavolať kapitán.

Odpoveď sa ozvala z koruny duba. „Zo zakázaného pásma, pán kapitán.“

Faber zvažoval šance. Štyria na jedného – kým nezíde desiatnik zo stromu. Mali len dve zbrane: pušku a kapitánovu pištoľ. A boli to amatéri. Aj lod' mu pomôže.

„Zo zakázaného pásma?“ spýtal sa. „Videl som len akýsi plot. Pozrite, čo keby ste odložili tú búchačku. Mohla by vystreliť.“

„Za tmy nikto nechodí pozorovať vtáky,“ namietal kapitán.

„Ak sa človek ukryje pod rúškom tmy, je nenápadný, keď sa vtáky prebudia. Tak sa to bežne robieva. Pozrite, nemám nič proti domobrane, ste všetci nadšení vlastenci, horliví, no netreba to preháňať, čo vy na to? Nestačí, keď mi prezriete doklady a podáte hlásenie?“

Kapitán hľadel trochu podozrievavo.

„Čo máte v tej plátennej taške?“

„Ďalekohľad, fotoaparát a príručku.“ Faber sa už-už načahoval do tašky.

„Nie, vy nie,“ upozornil ho kapitán. „Prezrite ju, Watson.“

A už je to tu: amatérska chyba.

„Ruky hore,“ zavelil Watson.

Faber zodvihol ruky nad hlavu, pravú pritisol tesne k ľavému rukávu kabáta. V duchu plánoval niekoľko nasledujúcich sekúnd: nesmie sa strieľať.

Watson podišiel zľava k Faberovi, stále naňho mieriac puškou, a otvoril plátennú kapsu. Faber vytiahol z rukáva stilet, vstúpil medzi Watsona a ostatných domobrancov a vrazil mu nôž do hrdla až po rukoväť. Ľavou rukou vychytil mladíkovi zbraň.

Ďalší dvaja vojaci, čo stáli na brehu, vykročili k nemu a bolo počuť praskot vetvičiek, ako desiatnik zliezal z duba.

Watson sa zrútil na zem a Faber mu z krku vytiahol dýku. Kapitán nešíkovne omaciaval uzáver puzdra na pištoľ. Faber skočil do spúšťacej komory člna. Loď sa rozhojdala a kapitán sa zapotácal. Faber naňho zaútočil nožom, no chlap bol príďaleko na presný zásah. Hrot zasiahol chlopnú saka uniformy, prerazil ju a rozpáral mu bradu. Kapitán odtiahol ruku z puzdra a chytil si ranu.

Faber sa prudko obrátil, aby stál čelom k brehu. Jeden z vojakov zoskočil. Faber vykročil a ruku držal pevne vystretú pred sebou. Vojak sa v skoku napichol na dvadsaťcentimetrovú ihlicu.

Náraz zhodil Fabera z nôh a vytrhol mu z ruky stilet. Vojak spadol na dýku. Faber si kľakol: nebolo času

vytiahnuť nôž, lebo kapitán už otváral puzdro. Faber naňho skočil, mieriac rukami na tvár. Dôstojník vytiahol zbraň. Faber mu pichol palcami do očí, kapitán vykrikol od bolesti a usiloval sa odtlačiť mu ruky.

Zaznel buchot; štvrtý gardista zoskočil na loď. Faber sa odvrátil od kapitána, ktorý teraz nebude vidieť, kam vystreliť, aj keby sa mu podarilo odistiť pištoľ. Štvrtý chlap mal policajný obušok. Poriadne sa ním rozohnal. Faber sa uhol doprava, takže úder mu nezasiahol hlavu, iba ľavé plece. Ľavá ruka mu ihneď znehybnela. Bokom pravej ruky sekol útočníkovi do väzu silným presným úderom. Na jeho veľké prekvapenie to chlap prežil, ba rozohnal sa obuškom na ďalší úder. Faber sa k nemu priblížil. Ľavá ruka mu opäť precitla a začala veľmi bolieť. Vzal vojakovu tvár do oboch rúk, tlačil, krútil a opäť tlačil. Odrazu sa ozvalo ostré prasknutie zlomených väzov. Práve v tej chvíli dopadol obušok znovu, tentoraz Faberovi na hlavu. Omráčený sa odkotúľal.

Tackajúci sa kapitán doňho narazil. Faber ho odtisol. Chlap sa prevalil chrbtom cez palubné zábradlie, odletela mu čiapka a s čľapotom spadol do kanála.

Z výšky dva metre už desiatnik zo stromu zoskočil. Faber vytiahol stilet z mŕtveho domobranca a vyskočil na breh. Watson ešte žil, no už to nemohlo trvať dlho: z rany na krku mu striekala krv.

Faber a desiatnik stáli tvárou v tvár. Desiatnik mal pušku.

Bol načisto prestrašený. Za tých pár sekúnd, kým liezol dolu z duba, zabil tento neznámy troch jeho druhov a štvrtého hodil do kanála. Hrôza mu blčala v očiach ako fakľa.

Faber pozrel na pušku. Bola stará – vyzerala ako muzeálny kus. Keby jej majiteľ dôveroval, už dávno by bol vystrelil.

Desiatnik vykročil a Faber si všimol, že nedošľapuje na pravú nohu – azda si ju poranil, keď zoskakoval zo stromu.

Faber odstúpil nabok a prinútil tak protivníka preniesť váhu na slabú nohu, keď sa obracal, aby nestratil prenasledovaného z mušky. Faber podobral špicou topánky kamienok a vykopol ho hore. Desiatnik mimovoľne pozrel za kameňom a Faber sa pohol. Protivník stisol kohútik, no nič sa nestalo. Stará puška zlyhala. No aj keby bol vystrelil, netrafil by Fabera; sústredoval sa na kamienok, neisto stál na slabej nohe a Faber sa pohol.

Faber ho zabil pichnutím do krku.

Ostával už iba kapitán.

Keď sa Faber obzrel, videl, ako sa ťarbavo štvorá z vody na druhý breh. Našiel kameň a hodil ho. Trafil kapitána do hlavy, no chlap sa predsa vyšplhal na suchú zem a rozbehol sa.

Faber utekal k brehu, skočil do vody, preplával niekoľko temp a vyliezol na druhej strane. Chlap bol asi sto metrov od kanála a stále bežal; bol však už starý. Faber sa ho pustil naháňať. Postupne ho dobiehal, až napokon začul zúfalý, nepravidelný dych prenasledovaného. Kapitán spomalil a napokon sa zrútil do kríka. Faber dobehol k nemu a obrátil ho.

„Diabol...!“ hlesol kapitán.

„Videl si moju tvár,“ povedal Faber a zabil ho.

12

V Rastenburgu vo Východopruskom lese zastalo na rozjazdovej dráhe mokrej od dažďa trojmotorové dopravné lietadlo JU-52 s hákovými krížmi na krídlach. Vystúpil z neho nízky chlapík s výraznými črtami dlhým nosom, širokými ústami a veľkými ušami – a rýchlo prešiel kamenistou cestou k čakajúcemu vozu.

Keď sa poľný maršal Erwin Rommel viezol autom cez neprívetivý vlhký les, sňal si čiapku a nervózne si rukou hladkal začínajúcu plešinu. Vedel, že o niekoľko týždňov prejde touto istou cestou muž s bombou v aktovke – s bombou určenou samotnému fuhrerovi. Dovtedy sa však

musí bojovať ďalej, aby nový vodca Nemecka – ktorým by sa azda mohol stať aj sám Rommel – mal pevnú pozíciu pri rokovaní so spojencami.

Po šesťnástich kilometroch cesty dorazilo auto do Wolfsschanze, Vlčieho brlohu, hlavného stanu Hitlera a uzavretého kruhu neurotických generálov, ktorí ho obkolesovali.

Neprestajne mrholilo a z vysokých ihličnatých stromov uzavretého vojenského priestoru stekali kvapky dažďa. Pri bráne do Hitlerovho súkromného stanu si Rommel opäť nasadil čiapku a vystúpil z auta. Oberführer Rattenhuber, veliteľ telesnej stráže SS, bez slova vystrel ruku a čakal na Rommelovu pištoľ.

Porada sa mala konať v podzemnom bunkri, studenom, vlhkom, dusnom betónovom kryte. Rommel zišiel po schodoch a vstúpil. Niekoľko dôstojníkov tu už čakalo na poludňajšiu schôdzku: Himmler, Göring, von Ribbentrop, Keitel; Rommel kývol na pozdrav, sadol si na tvrdú stoličku a dal sa čakať.

Keď vošiel Hitler, všetci vstali. Mal na sebe sivú košeľu a čierne nohavice, a ako si Rommel všimol, stále väčšmi sa hrbil. Rovno prešiel až na koniec bunkra, kde bola na betóne pripevnená veľká nástenná mapa severozápadnej Európy. Vyzeral unavene a podráždene. Začal bez úvodu:

„Očakávame inváziu spojencov v Európe. Ešte toho roku. Zaútočia z Británie a budú sa na nej podieľať anglické a americké jednotky. Vylodia sa vo Francúzsku. Musíme im hneď v najlepšom schladiť hlavy. O tom niet čo diskutovať.“

Poobzeral sa navôkol, akoby vyzýval štáb, nech mu protirečia. Všetci mlčali. Rommel sa striasol: bunker bol chladný ako smrť.

„Otázka znie: kadiaľ zaútočia? Podajte hlásenie, von Roenne...“

Plukovník Alexis von Roenne, ktorý napokon prevzal funkciu po Canarisovi, vstal. Keď vypukla vojna, bol iba kapitánom, vyznamenal sa však vynikajúcimi informáciami o slabinách francúzskej armády, čo sa považovalo za rozhodujúci činiteľ nemeckého víťazstva. V roku 1942 sa stal veliteľom Úradu vojenskej výzvednej služby, ktorý po Canarisovom páde pohltil aj abwehr. Rommel o ňom počul, že je hrdý, otvorený a schopný.

„Máme rozsiahle, no v nijakom prípade nie vyčerpávajúce správy. Krycí názov akcie je Overlord. Sústreďenie vojsk v Británii vyzerá nasledovne.“ Vzal si paličku a prešiel cez miestnosť k nástennej mape. „Po prvé: pozdĺž južného pobrežia. Po druhé: tu, v oblasti, ktorá sa nazýva Východná Anglia. Po tretie: v Škótsku. Nesporne najväčšia sila sídli vo Východnej Anglii. Usudzujeme, že invázia prebehne v troch prúdoch. Po prvé: útok zboku na Normandiu. Po druhé: hlavný nápor cez Doverskú úžinu na Calaiské pobrežie. Po tretie: opäť bočný atak zo Škótska cez Severné more do Nórska. Všetky špionážne pramene potvrdzujú tento predpoklad.“ Sadol si.

„Máte k tomu čo dodať?“ spýtal sa Hitler.

Ozval sa Rommel, veliteľ armády B, ktorá ovládala severné pobrežie Francúzska. „Aj ja to môžem potvrdiť jednou skutočnosťou,“ povedal. „Doteraz ďaleko najsilnejšie bombardovali Doverskú úžinu.“

„Aké špionážne správy podporujú vašu predpoveď, von Roenne?“ spýtal sa Göring.

Roenne opäť vstal. „Trojaké: letecký prieskum, odpočúvanie nepriateľského vysielania a hlásenia agentov.“ Sadol si.

Hitler si založil ruky do rozkroku, akoby si ho chcel chrániť; robieval to z nervozity vždy, keď sa chystal rečniť.

„Teraz vám poviem,“ začal, „ako by som premýšľal, keby som bol Winstonom Churchillom. Núkajú sa mi dve možnosti: na východ od Seiny alebo na západ od Seiny.

Východ má jednu výhodu: je bližšie. No v modernom vojenstve poznáme iba dve vzdialenosti – v dosahu letectva a mimo neho. Obe spomínané alternatívy sú v dosahu vzdušných síl. Preto vzdialenosť nehrá úlohu.

Na západe je veľký prístav – Cherbourg – východ nemá nijaký. A čo je najdôležitejšie – východ je lepšie opevnený ako západ. Aj nepriateľ má prieskumné letectvo.

Ja by som si teda vybral západ. A čo by som v tom prípade podnikol? Usiloval by som sa presvedčiť Nemcov o opaku! Do Doverskej úžiny by som posielal raz toľko bombardérov ako do Normandie. Pokúsil by som sa zrucať všetky mosty cez Seinu. Vysielal by som falošné signály, nepravdivé špionážne správy, rozmiestnil by som vojská tak, aby zavádzali polohou. Prekabátil by som bláznov ako Rommel a von Roenne. Dúfal by som, že sa mi podarí oblafnúť aj samotného fűhrera!“

Po zdĺhavom tichu prvý prehovoril Gűring.

„Nelichotíte azda Churchillovi, keď mu prisudzujete duchaplnosť vlastnú iba vám?“

V stiesnenom ovzduší bunkra očividne trochu opadlo napätie. Gűring povedal presne to, čo bolo treba, a podarilo sa mu vyjadriť nesúhlas v podobe komplimentu. Ostatní ho nasledovali, no vyslovovali sa k veci trochu zásadnejšie: spojencom ide o rýchlosť, a preto si isto vyberú kratšiu cestu; bližšie pobrežie má tú výhodu, že krycie bojové lietadlá sa budú môcť rýchlejšie vrátiť a natankovať* z juhovýchodného pobrežia Anglicka sa ľahšie vypravujú lode, je tu viac ústí a prístavov: je nepravdepodobné, že by sa výzvedné pramene všetky do jedného mýlili.

Hitler polhodinu počúval, potom zdvihol ruku a vyžiadal si ticho. Vzal zo stola zopár zažltnutých papierov.

„V roku 1941,“ povedal, „som vydal direktívu *Budovanie pobrežných opevnení*, v ktorej som predpokladal, že rozhodujúci útok spojencov bude smerovať na vyčnievajúce cípy Normandie a Bretónska, kde vynikajúce prístavy tvoria ideálne predmostia. Také

som mal vtedy tušenie a mám ho aj teraz!“ Na fűhrerovej spodnej pere sa objavila škvŕna peny.

Ozval sa von Roenne. (Má viac odvahy ako ja, pomyslel si Rommel.) „Pátrame, pravdaže, ďalej a sústredili sme sa na jeden zo zdrojov správ, o ktorom by ste mali vedieť. Prednedávnom som poslal do Anglicka posla; má nadviazať spojenie s agentom, ktorého krycie meno je Die Nadel.“

Hitlerovi sa rozžiarili oči. „Aha! Toho chlapa poznám. Pokračujte.“

„Nadel dostal rozkazy odhadnúť silu Prvej americkej armády vo Východnej Anglii, ktorej velí generál Patton. Ak zistí, že sme ju precenili, budeme, pravdaže, musieť predpovede poopraviť. Ak nám však oznámi, že spomínané vojsko je také silné, ako v súčasnosti odhadujeme, nebude pochyb o tom, že invázia bude smerovať na Calais.“

Gűring pozrel na von Roenneho. „Kto je ten Nadel?“

Na otázku odpovedal Hitler. „Jediný schopný agent, ktorého sa Canarisovi podarilo zverbovať – aj to len preto, že ho vzal do služieb na môj príkaz. Poznám jeho rodinu, opora ríše. Rázni, lojálni, bezűhonní Nemci. A Nadel je skvelý človek, skvelý! Osobne sledujem všetko, čo hlási. Do Londýna odišiel, ešte než Anglicko vstúpilo do vojny. A predtým sa mu podarilo...“

„Môj vodca...“ prerušil ho von Roenne.

Hitler naňho zagánil, no podľa všetkého si uvedomil, že náčelník výzvednej služby má pravdu. „Prosím?“

„Spolahneme sa na Nadelove správy?“ spýtal sa von Roenne opatrne.

„Ten človek vypátra pravdu,“ prikývol Hitler.

13

Faber sa oprel o strom, triasol sa a zvracal.

Potom začal premýšľať, či má tých piatich mŕtvych pochovať.

Odhadol, že by mu to trvalo tridsať až šesťdesiat minút, podľa toho, ako by chcel telá ukryť. Za ten čas by ho mohli chytiť.

Tí piati budú čoskoro niekomu chýbať, okolo deviatej ich začnú hľadať. Ak boli na pravidelnej obchôdzke, budú vedieť, kadiaľ chodievajú. Hneď kohosi pošlú, aby prešiel celú trasu. Ak nechá telá, ako sú, nájde ich a vyhlási poplach. Inak iba podá hlásenie a vypukne rozsiahle pátranie, stopovacie psy a policajti budú prečesávať kroviny. Azda im potrvá aj celý deň, kým nájdu mŕtvoly. Za ten čas môže Faber byť už späť v Londýne. Dôležité je, aby sa odtiaľto dostal, kým prídu na to, že hľadajú vraha. Rozhodol sa, že riskuje tú hodinu navyše.

Preplával späť cez kanál s obstarožným kapitánom na chrbte. Bez akejkoľvek úcty ho hodil za krík. Dovliekol ďalšie dve telá z lode a navíšil ich na kapitána. Napokon pridal aj Watsona a desiatnika.

Nemal lopatu a musel vyhlíbiť veľký hrob. Niekoľko metrov od okraja lesa našiel flák kyprej zeme. A pôda tam navyše tvorila malú úžľabinku. Z lodnej kuchynky si vzal panvicu a pustil sa kopat'.

Spočiatku narážal len na vrstvu pôdy zo zotletého lístia, ktorá sa mu odhrabávala ľahko. Potom sa dostal až k hline, a tu sa už rylo nesmierne ťažko. Za polhodinu postúpil iba o štyridsaťpäť centimetrov. To musí stačiť.

Jedno za druhým dovliekol telá k jame a pohádzal ich dnu. Potom si zobliekol zablatené a zakrvavené šatstvo a uložil ho navrch. Hrob zasypal vyhrabanou hlinou a vrstvou lístia, ktoré otrhal z neďalekých kríkov a stromov. Malo by to postačiť, aby ich hneď na prvý pohľad nenašli.

Nohou navráštil trochu zeme na miesto pri brehu, kde vykrvácal Watson. Aj na lodi bola krv, tam, kde ležal prepichnutý vojak. Faber našiel handru a zmyl palubu.

Potom si obliekol čisté šaty, napol plachtu a vyplával.

Nechytal ryby, ani nepozoroval vtáctvo: nebolo času vychutnávať pôžitky krycieho manévru. Namiesto toho stále zrýchľoval, aby ho od hrobu delila čo najväčšia vzdialenosť. Ako tak napredoval, premýšľal, či má cestovať vlakom, alebo ukradnúť auto, zvažoval výhody aj nevýhody. Auto bolo rýchlejšie, ak ho, pravda, bude kde potiahnuť; no čoskoro by po ňom mohli začať pátrať, i keď by nikto nemusel dávať krádež do súvislosti so zmiznutím hliadky domobrany. Železničnú stanicu môže síce dosť dlho hľadať, no tento spôsob je bezpečnejší: ak si dá pozor, celý deň ho nemusí nikto podozrievať.

Premýšľal, čo robiť s loďou. Najlepšie by bolo potopiť ju, no mohli by ho pri tom vidieť. Keby ju nechal kdesi v prístave alebo jednoducho priviazal k brehu, polícia by čoskoro našla súvislosti s vraždou a prezradilo by to smer jeho úteku. Oddialil rozhodnutie.

Nanešťastie nevedel presne, kde je. Mal síce mapu vodných ciest Anglicka, ktorá zachytávala každý most, prístav a stavidlo, no neboli na nej železničné trate. Predpokladal, že v okolí musí byť aspoň pol tucta dedín tak na hodinu-dve cesty odtiaľto, no osada neznamenalala vždy aj stanicu.

No napokon náhoda vyriešila oba problémy odrazu: kanál podtekal popod železničný nadjazd.

Vzal si kompas, film z fotoaparátu, náprsnú tašku a stilet. Všetko ostatné pôjde ku dnu spolu s loďou.

Chodníky pozdĺž kanála tienili po oboch stranách stromy a v okolí neviedli nijaké cesty. Zvinul plachtu, sňal ju zo stožiara a uložil ho na palubu. Potom vytiahol zátku z kýlu a s lanom v ruke vystúpil na breh.

Loď sa postupne napĺňala vodou a ponárala sa pod mostom. Povrazom usmerňoval Faber čln, aby sa potopil presne pod tehlovým oblúkom. Kormá zmizla prvá, za ňou prova a napokon sa hladina kanála zatvorila nad strechou kajuty. Zjavilo sa pár bublín a nič viac. Pred náhodným pohľadom skrýval obrysy lode tieň mosta. Faber odhodil lano do vody.

Železnica viedla od severovýchodu na juhozápad. Faber vyliezol na násyp a zamieril na juhozápad, smerom k Londýnu. Bola to dvojkoľajka, pravdepodobne dajaká bočná vidiecka trať. Isto tadiaľ chodí málo vlakov, no zastavujú na všetkých staniciach.

Slnko pripekalo a bolo mu horúco od námahy. Keď zakopal zakrvavené čierne šatstvo, obliekol si dvojradový flanelový kabátec a hrubé flanelové nohavice. Teraz si sako zobliekol a prehodil cez plece.

O štyridsať minút začul v diaľke odfukovanie a skryl sa za krík vedľa trate. Smerom na severozápad okolo neho pomaly prešla stará parná lokomotíva. Vypúšťala veľké oblaky dymu a ťahala za sebou vozne s uhlím. Keby okolo prechádzal vlak opačným smerom, mohol by naň naskočiť. Urobiť to? Ušetrilo by mu to dlhú cestu peši. No na druhej strane, zašpinil by sa, vyzeral by podozrivo a mohol by mať ťažkosti, keby chcel nepozorovane zoskočiť. Nie, bezpečnejšie bude kráčať ďalej peši.

Trať letela priamo ako šíp rovnou krajinou. Faber prešiel okolo farmára, ktorý traktorom oral pole. Nedalo sa mu vyhnúť. Roľník mu zakýval, no neprestal pracovať. Bol príďaleko na to, aby mu mohol dobre vidieť do tváre.

Prešiel šesťnásť kilometrov, Sced' zočil pred sebou stanicu. Bol od nej ešte vari tri štvrté kilometra a videl iba

kopčky nástupíšť a spleť návěstí. Odbočil od trate a dal sa cez polia, držal sa stromoradií, kým nenarazil na cestu.

O pár minút vošiel do dediny. Nič neprezrádzalo jej meno. Teraz, keď hrozba invázie bola iba spomienkou, všade sa opäť umiestňovali značky a tabuľky s názvami, no v tejto dedine sa k tomu ešte nedostali.

Bola tu pošta, sklad obilia a hostinec, ktorý sa volal U býka. Keď prechádzal okolo vojnového pomníka, akási žena s detským kočíkom ho priateľsky pozdravila. Stanička sa ospanlivo vyhrievala na jarnom slnku. Faber vošiel dnu.

Na oznamovacej tabuli bol prilepený cestovný poriadok. Faber si zastal pred ním. Spoza okienka pokladnice sa ozval hlas:

„Na vašom mieste by som to nebral veľmi vážne. Je to najväčšie dielo ľudskej fantázie po *Forsythovskej ságe*.“

Faber vedel, že cestovný poriadok nebude platiť, no potreboval zistiť, či tadiaľto chodia vlaky do Londýna. Chodili.

„Neviete náhodou, kedy pôjde ďalší spoj na Liverpool Street?“ spýtal sa.

„Ak budete mať šťastie, ešte dnes,“ uštipačne sa zasmial železničiar.

„Aj tak si kúpim lístok. Obyčajný prosím.“

„Päť štyridsať. Vraví sa, že talianske vlaky chodia načas,“ pokračoval chlapík.

„Už nie,“ poznamenal Faber. „No aj tak som radšej, že máme svoju politiku a takéto vlaky.“

Chlap naňho nervózne pozrel. „Jasné, máte pravdu. Nechcete počkať U býka? Budete počuť vlak, a keby nie, pošlem po vás.“

Faber nijako nestál o to, aby mu ďalší ľudia videli do tváre.

„Nie, ďakujem. Iba čo by som zbytočne míňal peniaze.“ Vzal si lístok a vyšiel na perón.

O niekoľko minút sa železničiar pobral za ním a prisadol si k nemu na slnkom zaliatu lavičku. „Ponáhľajte sa?“ spytoval sa.

Faber pokrútil hlavou. „Na dnes som si vzal dovolenku. Neskoro som vstal, povadil sa so šéfom a nákladník, ktorým som sa chcel zviezť, sa pokazil.“

„Poznám také dni. Ach jaj.“ Železničiar pozrel na hodinky. „Ráno išiel hore načas; a čo ide, musí sa aj vrátiť, ako sa vraví. Možno budete mať šťastie.“ Vrátil sa do svojej kancelárie.

Faber mal šťastie. O dvadsať minút prifrčal vlak. Bol nabitý farmármi, ženami s deťmi, obchodníkmi a vojakmi. Faber si našiel miesto na zemi pri okne. Keď sa vlak ťažkopádne rozhýbal, zodvihol odhodené dvojďňové noviny, požičal si ceruzku a pustil sa do krížovky. Bol hrdý na to, že vie lúštiť anglické krížovky: je to najťažšia skúška z cudzieho jazyka. Po chvíli ho trmácanie vlaku ukolísalo, zadriemal a začalo sa mu snívať.

Už poznal ten sen o svojom príchode do Londýna.

Preplavil sa z Francúzska s belgickým pasom na meno Jan van Gelder, ktorý mal byť zástupcom firmy Phillips (čo malo vysvetľovať kufríkovú rádiostanicu, keby mu ju colníci otvorili.) Vedel vtedy plynné po anglicky, no nie dost hovorovo. Na colníci mu dali pokoj: bol spojenec. Nastúpil na vlak do Londýna. Vtedy bývalo vo vagónoch dost voľných miest a človek sa tu mohol aj najesť. Faber si dal na večeru roastbeef s yorkshirským pudingom. Bola to zábavná cesta. Zhováral sa s akýmsi študentom z Cardiffu o politickej situácii v Európe. Sen pripomínal skutočnosť do chvíle, kým vlak nezastal na stanici Waterloo. Potom sa zmenil na nočnú moru.

Starosti sa začali pri kontrole cestovných lístkov. Ako všetky sny; – aj tento mal nelogické záhady.

Nezapochybovali o jeho falošnom pase, ale o naskrze pravom cestovnom lístku.

„Toto je lístok z abwehru,“ vyhlásil kontrolór.

„Ale kdeže, vôbec nie,“ bránil sa Faber so smiešne silným nemeckým prízvukom. Kam sa podeli jeho čisté anglické spoluhlásky? Akosi sa mu nedarili. „Sám som si ho v Doveri *gekauft*.“ Dočerta, ale si zavaril.

No kontrolór, ktorý sa odrazu premenil na londýnskeho policajta v prilbe, akoby si nevšimol nemčinu, ktorá sa Faberovi zaplietla do reči. Zdvorilo sa usmial a povedal: „Pre istotu si prezriem vašu *klamotte*.“

Stanica bola plná ľudí. Faber si pomyslel, že ak sa mu podarí zamiešať do davu, mohol by zmiznúť. Pustil z ruky kufříkové rádio a dal sa na útek, predierajúc sa pomedzi zástup. Odrazu si uvedomil, že si vo vlaku zabudol nohavice a na ponožkách má hákové kríže. V najbližšom obchode si bude musieť kúpiť nové nohavice, kým ľuďom nebude nápadný polonahý chlap v nacistických pančuchách. Vtom ktosi z davu povedal: „Túto tvár som už niekde videl,“ dal mu podnožku, on s rachotom spadol a pristál na dlážke železničného vagóna, kde zaspal.

Zažmurkal, zívól a poobzeral sa. Bolela ho hlava. Na chvíľu ho zaplavila úľava z toho, že všetko bol iba sen, potom sa začal zabávať na smiešnej symbolike sna – ponožky s hákovými krížmi, prepánajána!

„Dobre ste si pospali,“ skonštatoval chlap v montérkach, ktorý sedel vedľa neho.

Faber sa naňho skúmavo zahľadel. Vždy sa bál, že bude hovoriť zo spánku a prezradí sa. „Mal som zlý sen,“ povedal. Chlap sa k tomu nevyjadril.

Stmievalo sa. Naozaj dlho spal. Odrazu sa rozsvietilo vozňové svetlo, obyčajná belasá žiarovka, a ktosi zatiahol závesy. Tváre ľudí sa zmenili na bledé bez tvaré ovaly. Robotník sa mu opäť prihovril.

„Prišli ste o vzrúšo,“ oznámil Faberovi.

„Čo sa stalo?“ zamračil sa Faber. Bolo vylúčené, že by prespal policajnú prehliadku.

„Prešiel okolo nás jeden z tých amerických vlakov.¹ Fičal rýchlosťou asi šesťnásť kilometrov za hodinu, viedol ho akýsi černoš, vyzváňal a vpredu mal obrovský ochranný rám! Potom nech mi niekto hovorí o divokom západe.“

Faber sa usmial a opäť si spomenul na sen. V skutočnosti nemal na ceste do Londýna nijaké ťažkosti. Najprv sa ubytoval v hoteli pod belgickým menom. Za týždeň navštívil niekoľko vidieckych cintorínov, z náhrobkov si vybral mená mužov vo svojom veku a dal si vypísať tri duplikáty rodných listov. Potom si našiel podnájom a tiché zamestnanie na základe falošného odporúčania nejestvujúcej manchesterskej firmy. Pred vojnou sa dokonca dostal do volebných zoznamov v Highgate. Hlasoval za konzervatívcov. Keď sa zavádzal lístkový systém, prídelové knižky rozdávali majitelia domov každému, kto v určitú noc spal v ich dome. Faberovi sa podarilo stráviť časť noci vo všetkých troch podnájmoch, a tak dostal lístky na všetky svoje tri podoby. Belgický pas spálil – keby na to prišlo a náhodou by potreboval cestovný doklad, mohol si vybaviť hneď tri britské.

Vlak zastal a podľa hluku zvonku cestujúci usúdili, že sú na mieste. Keď Faber vystúpil, uvedomil si aký je hladný a smädný. Naposledy jedol včera mäsovú konzervu, sucháre a vodu. Prešiel cez kontrolu lístkov a vyhládal staničný bufet. Bolo tam plno ľudí, väčšinou vojakov, ktorí spali alebo sa pokúšali spať na stoloch. Faber si objednal obložený chlebík so syrom a čaj.

„Jedlo máme len pre vojakov,“ oznámila mu žena za pultom.

„Tak aspoň čaj.“

„Máte šálku?“

„Nemám,“ zatváril sa Faber prekvapene. „Ani my, priateľko.“

Faber znechutene odišiel. Uvažoval, či ísť na večeru do hotela Great Eastern, no to by dlho trvalo. Našiel akúsi krčmu, vypil dve slabé pивá, v bufete si kúpil vrecko opekaných zemiakov a na chodníku ich postojacky zjedol z novinového papiera. Napodiv ho zasýtili.

Teraz musí nájsť drogériu a vlámať sa do nej.

Chcel vyvolať film, aby mal istotu, že sa fotografie vydarili. Nechcelo sa mu riskovať a vrátiť sa do Nemecka s kotúčom pokazeného bezcenného celuloidu. Keby obrázky nevyšli, musel by ukradnúť nový film a ísť späť. Myšlienka na to mu prichodila neznesiteľná.

Musí si vyhliadnuť malý, nezávislý obchodík, nie zberňu, ktorá posielala filmy vyvolávať centrálnе. Musí to byť vo štvrti, kde si ľudia môžu fotoaparáty dovoliť, alebo aspoň pred vojnou si mohli. Tá časť východného Londýna, v ktorej bola Liverpool Street, sa na to nehodila. Rozhodol sa vydať do Bloomsbury.

Ulice ožiarené mesačným svetom boli tiché. Dnes večer sa zatiaľ neozvali sirény. Na Chancery Lane ho zastavili dvaja príslušníci vojenskej polície a pýtali si doklady. Faber predstieral, že je trochu podnapitý, a tak sa ani nepýtali, čo robí vonku.

Na severnom konci Southampton Row našiel to, čo hľadal. Vo výklade visel emblém Kodaku. Na jeho prekvapenie bol obchod ešte otvorený. Vošiel.

Za pultom stál zhrbený popudlivý človečik v bielom plášti s rednúcimi vlasmi a okuliarmi.

„Teraz vydávame lieky už iba na lekárske predpis,“ oznámil.

„V poriadku. Chcem sa iba opýtať, či vyvolávate filmy.“

„Áno, ak prídete zajtra...“

„A robíte ich priamo tu?“ spýtal sa Faber. „Viete, potrebujem to rýchlo.“

„Áno, ak prídete zajtra...“

„Vyhotovíte mi obrázky v ten istý deň? Mám tu brata na dovolenke a chcel by si zopár vziať so sebou...“

„Najskôr za dvadsaťštyri hodín. Prídite zajtra.“

„Ďakujem, prídem,“ zalahal Faber. Keď vychádzal, zistil, že o desať minút majú zatvoriť. Prešiel cez cestu a vyčkával v tme. 1 Presne o deviatej vyšiel lekárnik von, zamkol za sebou obchod a pustil sa dolu ulicou. Faber sa vybral opačným smerom a dva razy zabočil za roh.

Zdalo sa, že zozadu nie je k obchodu nijaký prístup. To bola rana. Faber sa nechcel vlámať spredu: čo keby si okoloidúci policať všimol odomknuté dvere, kým bude dnu? Prechádzal rovnobežnou ulicou a hľadal priechod. Očividne nijaký nejestvoval. No vzadu musí byť svetlík, ulice boli priďaleko na to, aby sa domy dotýkali chrbtami.

Napokon našiel veľký starý dom s tabuľkou, ktorá oznamovala, že je to internát neďalekej vysokej školy. Vonkajšie dvere boli odomknuté. Faber vstúpil a rýchlo sa pobral do spoločnej kuchyne. Za stolom tam samo sedelo akési dievča, pilo kávu a čítalo knihu.

„Školská kontrola zatemnenia,“ zahundral Faber. Dievča prikývlo a opäť sa začítalo. Faber vyšiel zadnými dverami.

Prešiel cez dvor, po ceste vrazil do kopy vyhodených konzerv a našiel dvierka do uličky. O pár sekúnd už bol pri zadnom vchode do drogerie. Tieto dvere podľa všetkého nikdy nepoužívali. S námahou preliezol hrbu pneumatík a starých matracov a plecom vrazil do dverí. Prehnité drevo sa rýchlo poddalo a Faber sa ocitol dnu.

Našiel tmavú komoru a zatvoril sa do nej. Vypínačom sa zažihala sliepňavá červená lampka na plafóne. Komora bola pomerne dobre vybavená, vývojka bola v označených fľašiach, stál tu zväčšovák, ba aj sušička.

Faber pracoval rýchlo a obozretne, presne sledoval teplotu v nádržkách, vlnil tekutinu, aby sa film vyvolával

rovnomerne, úkony načasúval ručičkami veľkých elektrických hodín na stene.

Negatívy vyšli dokonale.

Nechal ich vysušiť a zväčšovacím prístrojom vyrobil kompletnú sadu fotografií desať krát osem. Zmocnil sa ho pocit pýchy, keď videl, ako sa vo vývojke vynárajú obrisy. Fíha, to sa mu teda podarilo.

Teraz stál pred veľkým rozhodnutím.

Celý deň mal ten problém na mysli a teraz, keď sa fotografie vydarili, sa s ním musel vyrovnáť. Čo ak sa nedostane domov?

Cesta, ktorú mal pred sebou, bola, mierne povedané, hazardom. Bol presvedčený, že sa mu podarí dôjsť na miesto stretnutia aj napriek obmedzeným cestovným možnostiam a pobrežným hliadkam; nemal však záruku, či tam ponorka bude, alebo či sa jej podarí preplaviť späť cez Severné more. A čo ak odtiaľto vyjde a zrazí ho autobus?

Myšlienka na to, že odhalil najväčšie vojnové tajomstvo a že by mohlo zmiznúť zo sveta spolu s ním, bola taká mučivá, že ju radšej zavrhol.

Musí vymyslieť dajakú šikovnú lešť, druhý spôsob, ako zabezpečiť, aby sa dôkaz o úskoku spojencov dostal do abwehru. To znamená napísať do Hamburgu.

Pošta medzi Anglickom a Nemeckom, prirodzene, nefungovala. Zásielky bolo treba posielat' cez niektorý neutrálny štát a všetky bez výnimky prezerali. Mohol by dopis zašifrovať, ale čo z toho: musí poslať fotografie, lebo iba tie sú dôkazom.

Jestvovala jedna cestička, no bola už veľmi stará. Na portugalskom veľvyslanectve v Londýne pracoval istý úradník, ktorý z politických príčin, a najmä preto, že bol dobre podplatený, sympatizoval s Nemeckom. Mohol by poslať správy diplomatickou poštou na nemecké veľvyslanectvo do Lisabonu. Toto spojenie sa otvorilo ešte začiatkom roku 1939 a Faber ho nikdy nepoužil, okrem

jednej bežnej skúšky správnosti, ktorú od neho žiadal Canaris.

Bude to musieť risknúť.

Faber sa odrazu z ničoho nič nahneval. Len veľmi nerád sa spoliehal na iných. Azda už táto cesta nefunguje, alebo nie je bezpečná; v tom prípade by sa Briti mohli dozvedieť, že prišiel na ich trik.

Základným pravidlom špionáže vždy bolo, že protivník nesmie vedieť, ktoré z jeho tajomstiev odhalili, inak sa hodnota objavu rovná nule. No v tomto prípade to nebolo celkom tak; veď čo by to Britom pomohlo? Ešte vždy by stáli pred nejednoduchou otázkou, ako dobyť Francúzsko.

Faber mal jasnú hlavu. Na vážkach argumentov neodškriepiteľné prevládla potreba zveriť zistenie styčnej osobe na portugalskom vyslanectve.

Nedbal na predtuchy, sadol si a začal písať list.

14

Frederick Bloggs strávil nepríjemné popoludnie na vidieku.

Keď päť ustarostených žien ohlásilo na miestnej policajnej stanici stratu manželov, vidiecky strážnik vypál všetky svoje dedukčné schopnosti a usúdil, že zmizla celá hliadka domobrany. Bol si takmer istý, že sa jednoducho stratili – všetci boli totiž hluchí, nasprostastí alebo senilní, inak by boli narukovali – no aj tak upovedomil okres, hoci iba preto, aby bol krytý. Službukonajúceho seržanta, čo prevzal hlásenie, hneď trklo, že nezvestní hliadkovali v mimoriadne chúlостivej vojenskej oblasti, oznámil to svojmu predstavenému inšpektorovi, ten ďalej Scotland Yardu, ktorý na miesto činu vyslal chlapa zo Zvláštneho oddelenia a oboznámil s vecou aj MI5, kde prípadom poverili Bloggsa.

Zvláštne oddelenie Scotland Yardu zastupoval Harris, ktorý mal na starosti aj stockwellsnú vraždu. Stretol sa s Bloggsom vo vlaku ťahanom jednou z tých lokomotív z divokého západu, ktoré si Británia pre nedostatok

vlastných požičala od Ameriky. Harris zopakoval pozvanie na nedeľnú večeru a Bloggs mu opäť zvestoval, že v nedeľu väčšinou pracuje.

Vystúpili z vlaku, požičali si bicykle a šli cestičkou pozdĺž kanála, až narazili na pátraciu skupinu. Pre Harrisa, o desať rokov staršieho a o sedem kíľ ťažšieho ako Bloggs, bola jazda na bicykli námahou.

Časť pátracej skupiny našli pod železničným mostom.

Harris sa veľmi potešil, že môže zosadnúť z bicykla. „Čo ste našli?“ spýtal sa. „Telá?“

„Nie, loď,“ odvetil jeden z policajtov. „Kto ste?“

Predstavili sa. Strážnik v spodnej bielizni sa ponáral do vody a skúmal plavidlo. Vyšiel von so zátkou v ruke.

Bloggs sa pozrel na Harrisa. „Náročky potopená?“

„Vyzerá to tak.“ Harris sa obrátil na potápača. „Objavili ste ešte dačo?“

„Nie je dlho pod vodou, vyzerá zachovaná a stožiar má zložený, nie zlomený.“

„To všetko ste zistili za takú chvíľku pod hladinou?“ čudoval sa Harris.

„Lode sú môj koníček,“ odvetil potápač.

Harris a Bloggs opäť nasadli na bicykle a pobrali sa ďalej.

Hlavná časť oddielu, na ktorú onedlho narazili, už mala telá.

„Zavraždení, všetci piati,“ oznámil im inšpektor v uniforme, veliteľ akcie. „Kapitán Langham, desiatnik Lee a slobodníci Watson, Dayton a Forbes. Dayton má zlomené väzy a ostatných zabili akýmsi nožom. Langhamovo telo bolo aj v kanáli. Všetkých sme našli pokope v plytkom hrobe. Krvavá vražda.“ Bol z toho celkom otrasený.

Harris sa bližšie prizrel piatim mŕtvolám naukladaným v rade. „Už som takéto rany videl, Fred,“ poznamenal.

Aj Bloggs sa lepšie zahľadel. „Ježišikriste, on!“

„Stilet,“ prikývol Harris.

„Vy viete, kto to urobil?“ spýtal sa s úžasom inšpektor.

„Trúfame si hádať,“ odvetil Harris. „Podľa všetkého vraždil už dva razy predtým. Ak je to ten istý chlap, vieme, kto to je, no nemáme potuchy, kde ho hľadať.“

Inšpektor prižmúril oči. „Nedaleko je chránené pásmo. Zvláštne oddelenie a MI5 bleskovo poslali svojich ľudí, nemali by ste mi o tomto prípade povedať čosi viac?“

„Len to,“ informoval ho Harris, „aby ste držali jazyk za zubami, kým policajný prezident neprehovorí s našimi ľuďmi.“

„To mi stačí.“

„Našli ste ešte niečo?“ spýtal sa Bloggs.

„Stále prečesávame okolie a zväčšujeme záber, no zatiaľ nič. V hrobe bolo aj dajaké šatstvo.“ Ukázal naň.

Bloggs sa ho opatrne dotkol: čierne nohavice, čierny sveter, krátky čierny kožený kabát podobný leteckej bunde.

„Odev na prácu v noci,“ usúdil Harris. „Na mohutného chlapa,“ dodal Bloggs. „Aký vysoký je ten váš?“

„Vyše dva metre.“

„Stretli ste skupinu, čo našla potopenú loď?“ spýtal sa inšpektor.

„Áno.“ Bloggs sa zamračil. „Kde je najbližšie stavidlo?“

„Šesť kilometrov hore prúdom.“

„Ak náš chlap išiel loďou, musel ho predsa stavidlár vidieť.“

„To hej,“ súhlasil inšpektor.

„Mali by sme sa s ním pozhovárať,“ dodal Bloggs. Vrátil sa k bicyklu.

„Božemôj, ešte šesť kilometrov,“ ťažkal si Harris.

„Treba zhodiť pár tých nedeľných večeri,“ vysmieval sa Bloggs.

Tých šesť kilometrov išli takmer hodinu, pretože chodník popri kanáli robili pre kone, a nie pre kolesá; bol hrboľatý, blatistý, trčali z neho balvany a korene stromov. Keď sa blížili k stavidlu, Harris sa potil a klial.

Strážca stavidla sedel pred svojím domčekom, fajčil fajku a vychutnával popoludňajšiu pohodu. Bol to chlap stredných rokov, rozprával a pohyboval sa pomaly. Potuteľne sa zabával pohľadom na dvoch cyklistov.

Oslovil ho Bloggs, lebo Harris lapal dych.

„Sme dôstojníci polície,“ povedal.

„Nevravte,“ začudoval sa chlapík. „A prečo ste celí bez seba?“ Sám bol vzrušený asi ako mačka pri kozube.

Bloggs vytiahol z náprsnej tašky Nadelovu fotografiu a podal ju chlapovi. „Poznáte ho?“

Stavidlár si položil obrázok do lona, kým si opäť zapaloval fajku. Potom si fotografiu chvíľu prezeral a vrátil ju.

„Tak čo?“ spýtal sa Harris.

„Hej.“ Stavidlár pomaly prikývol. „Bol tu včera asi o takomto čase. Pozvali sme ho na čaj. Celkom fajn chlap. Čo spáchal? Svietil v čase zatemnenia?“

„Tak to je jasné,“ povedal Bloggs a sťažka si sadol.

„Kúsok dolu prúdom odtiaľto priviaže loď,“ premýšľal nahlas Harris, „a po zotmení sa poberie do vojenského pásma.“ Rozprával ticho, aby ho stavidlár nepočul. „Keď sa vráti, vidí, že člň obsadila domobrana. Zbaví sa ich, preplaví sa ešte kúsok ďalej k železnici, potopí loď a... naskočí na vlak?“

Bloggs sa obrátil na stavidlára. „Kam vedie trať, čo pretína kanál osem kilometrov dolu prúdom?“

„Do Londýna.“

„Doriti,“ uľavil si Bloggs.

O polnoci sa Bloggs dostavil na Ministerstvo vojny vo Whitehalle. Čakal ho tam Godliman s Parkinom.

„Je to bezpochyby on,“ vyhlásil Bloggs a všetko im rozpovedal.

Parkin bol vzrušený, Godliman vyzeral iba napäto. Keď Bloggs skončil, ozval sa profesor: „Teraz je teda opäť v Londýne a zasa hľadáme ihlu v kope sena.“ Hral sa so

zápalkami, staval si z nich na stole obrázok. „Vždy keď pozriem na jeho fotografiu, zmocní sa ma pocit, že som toho prekliateho chlapa už kdesi videl.“

„Tak premýšľaj!“ nabádal ho Bloggs. „Kde?“

Godliman zúfalo pokrútil hlavou.

„Muselo to byť iba raz a aj to za nezvyčajných okolností. Prichodí mi ako tvár, ktorú som zazrel medzi poslucháčmi na prednáške alebo kdesi v pozadí na koktailovom večierku. Letmý pohľad, náhodné stretnutie – ak si aj spomeniem, najskôr nám to nebude nič platné.“

„Čo strážia v tom zakázanom pásme?“ spýtal sa Parkin.

„Neviem, a to znamená, že pravdepodobne čosi vrcholne dôležité,“ odvetil Godliman.

Nastalo ticho. Parkin si zapálil cigaretu jednou z Godlimanových zápaliek. Bloggs pozrel hore. „Mohli by sme dať narobiť milión kópií jeho fotografie, rozdať ich všetkým policajtom, hliadkam protileteckej obrany, príslušníkom domobrany, vojakom, staničným nosičom, vylepiť ich ako plagáty a uverejniť v novinách...“

„To by bolo veľmi riskantné,“ pokrútil hlavou Godliman. „Čo ak už oznámil Hamburgu, čo videl? Ak okolo toho chlapa rozvírime verejný škandál, budú mať istotu, že naozaj vypátral pravdu. Iba čo by našou vinou získal väčšiu dôveru.“

„Ale musíme čosi podniknúť.“

„Pravdaže. Rozpošleme jeho portrét policajným staniciam. Dáme opis novinám a vyhlásime, že je to obyčajný vrah. Môžeme uverejniť podrobnosti highgatskej a stockwellskej vraždy a nemusíme dodať, že to má čosi spoločného so špionážou.“

„Podľa vás máme teda bojovať s jednou rukou spútanou za chrbtom,“ ozval sa Parkin.

„Nateraz veru budeme musieť.“

„Kľbko začneme odvíjať od Scotland Yardu,“ navrhol Bloggs. Zdvihol telefón.

Godliman pozrel na hodinky. „Dnes v noci už toho veľa nenarobíme, ale nechce sa mi ísť domov. Nezaspal by som.“

Parkin vstal. „V tom prípade idem pohľadať kanvicu a uvarím čaj.“ Vyšiel von.

Godliman si na stole zo zápaliek postavil koňa a voz. Vzal zvieratú jednu nohu a zapálil si ňou fajku. „Máš dievča, Fred?“ spýtal sa akoby nič.

„Nie.“

„Odvtedy si vôbec...?“

„Nie.“

Godliman bafkal z fajky. „Vieš, raz treba žiaľu urobiť koniec.“

Bloggs neodpovedal.

„Pozri,“ pokračoval Godliman, „azda by som s tebou nemal hovoriť ako farár z kančia, ale viem, ako ti je – sám som to prežil. Jediný rozdiel je v tom, že ja som nemal koho viniť.“

„Ale neoženil si sa druhý raz,“ povedal Bloggs a na Godlimana pritom ani nepozrel.

„Nie. Práve preto nechcem, aby si urobil tú istú chybu. Pre človeka stredných rokov môže byť samota veľmi sklúčujúca.“

„Spomínal som ti, že jej vraveli Trúfanlivá Bloggsová?“

„Hej.“

Konečne sa Bloggs pozrel na Godlimana. „Povedz, kde nájdem na svete ešte jedno také dievča?“

„Musí byť hrdinka?“

„Po Christine áno.“

„Anglicko je teraz plné hrdiniek, Fred.“

Vtom vošiel plukovník Terry.

„Aha, strýko Andrew,“ privítal ho Godliman.

„Nevstávaj,“ prerušil ho Terry. „Mám pre vás dôležitú vec. Počúvajte pozorne, lebo vám to musím oznámiť rýchlo. Aj vy to musíte vedieť, Bloggs. Človek, čo zabil

tých piatich z domobrany, odhalil naše najdôležitejšie tajomstvo.

Po prvé: naša invázia do Európy má smerovať cez Normandiu. Po druhé: Nemci si myslia, že jednotky sa majú vylodiť v Calais. Po tretie: jednou z najdôležitejších zložiek celého manévru je obrovské fingované vojsko – Prvá americká armáda, umiestnená práve v pásme, ktoré tí piati strážili. Stoja tam atrapy kasární, preglejkové lietadlá, gumené tanky – hľba hračiek, ktoré z prieskumných lietadiel, čo sme tadial' náročky prepúšťali, vyzerajú ako ozajstné.“

„Ako viete, že to ten špión naozaj odhalil?“ spýtal sa Bloggs.

Terry sa pobral ku dverám. „Vstúpte, Rodriguez.“

Do miestnosti vošiel vysoký driečny chlap s vlasmi ako uhoľ a dlhým nosom, zdvorilo kývol Godlimanovi i Bloggsovi.

„Pán Rodriguez je náš človek na portugalskom veľvyslanectve,“ predstavil ho Terry. „Povedzte im, čo sa stalo, pán Rodriguez.“

Chlap ostal stáť pri dverách s klobúkom v ruke. „Okolo jedenástej zastal pred veľvyslanectvom taxík. Cestujúci nevystúpil, ku dverám prišiel len šofér s obálkou adresovanou Franciscovi. Vrátnik ma podľa dohovoru zavolať a ja som sa obálky zmocnil. Ešte som mal aj čas zapísať si číslo toho auta.“

„Po taxíku pátrame,“ oznámil Terry. „V poriadku, Rodriguez, mali by ste sa vrátiť. A ďakujeme vám.“

Vysoký Portugalec vyšiel von. Terry podal Godlimanovi veľkú žltú obálku adresovanú Manuelovi Franciscovi. Godliman ju otvoril – aj tak už bola odpečatená – a vytiahol z nej druhú, počarbanú nezmyselným radom písmen: podľa všetkého šifrou.

Vnútná obálka obsahovala niekoľko stránkov papiera popísaných rukou a sériu fotografií s rozmermi desať krát osem. Godliman študoval list.

„Vyzerá to na jednoduchú šifru,“ povedal.

„Nemusiš čítať,“ prerušil ho Terry netrpezlivo. „Pozri sa na fotografie.“

Godliman poslúchol. Bolo ich tam vari tridsať a všetky si ich rad za radom preštudoval. Potom ich podal Bloggsovi. „Katastrofa,“ skonštatoval.

Bloggs si letmo prezrel fotografie a odložil ich.

„Toto boli iba zadné vrátka,“ upozornil Godliman. „Ešte vždy má negatívy a kamsi sa s nimi zberá.“

Všetci traja sedeli v malej kancelárii ako živý obraz. Osvetľovala ich iba lampa na Godlimanovom stole. Podľa krémových stien, zatemneného obloka, skromného nábytku a zošliapaného úradného koberca mohli byť kdekoľvek na svete.

„Budem to musieť oznámiť Churchillovi,“ ozval sa Terry.

Zazvonil telefón a plukovník zdvihol slúchadlo. „Áno, dobre. Hneď ho prived’te, prosím vás – no najskôr sa ho spýtajte, kde vyložil zákazníka. Čože? Naozaj? Ďakujem, ponáhľajte sa.“ Položil. „Taxikár vysadil nášho chlapa pred Univerzitnou nemocnicou.“

„Azda sa zranil v bitke s hliadkou domobrany,“ poznamenal Bloggs.

„Kde je to?“ spýtal sa Terry.

„Asi päť minút pešo od Eustonskej stanice,“ odvetil Godliman. „Z Euston chodia vlaky do Holyheadu, Liverpoolu, Glasgowa... všade, odkiaľ sa dá loďou dostať do Írska.“

„Z Liverpoolu do Belfastu,“ dodal Bloggs. „Potom autom na hranice a šup do írskej republiky; na atlantickom pobreží čaká ponorka. Cestu Holyhead – Dublin by neriskoval kvôli pasovej kontrole a nechápem, prečo by mal ísť cez Liverpool do Glasgowa.“

„Radšej sa vyber na stanicu, Fred, a poukazuj tam Faberovu fotografiu,“ povedal Godliman. „Zisti, či ho niekto nevidel nastupovať na vlak. Zatelefonujem tam a

upozorním ich, že prídeš, zároveň zistím, koľko vlakov vypravili zhruba od pol jedenástej.“

Bloggs si vzal klobúk a kabát. „Idem na to.“

Godliman zdvihol slúchadlo. „Áno, ideme na to.“

Na Eustonskej stanici bolo ešte stále rušno. Za normálnych okolností tu okolo polnoci zatvárali, no za vojny železnica toľko meškala, že posledný nočný vlak často odchádzal až po prvom mliekárenskom. Staničná hala bola zaprataná hrbami batožiny a spiacich tiel.

Bloggs ukázal fotografiu trom príslušníkom železničnej polície. Nikto z nich tvár nespoznal. Skúsil to s desiatimi nosičkami: nič. Podišiel ku všetkým kontrolám lístkov. Jeden z kontrolórov vyhlásil: „Dívame sa na lístky, nie na tváre.“ Bezvýsledne sa spýtal niekoľkých cestujúcich. Napokon sa pobral do pokladnice a všetkým predavačom podstrčil Faberov portrét.

Istý náramne tučný plešivý úradník so zle nasadenou protézou ho spoznal. „Mám takú hru,“ povedal Bloggsovi. „Usilujem sa uhádnuť, prečo ten-ktorý človek vlastne cestuje. Jeden má, povedzme, čiernu viazanku, ide teda na pohreb, zablatené baganče prezrádzajú farmára, ktorý sa zberá domov, šál s farbami kolégia, biele miesto na ženinom prste po snubnom prsteni... rozumiete? Mám jednotvárne zamestnanie, nie že by som sa sťažoval...“

„A čo ste si všimli na tomto chlapovi?“ prerušil ho Bloggs.

„Nič. Práve o to ide, viete – nevedel som ho nikam zaradiť. Skôr akoby sa usiloval byť nenápadný, chápete, čo tým chcem povedať?“

„Chápem,“ skočil mu do reči Bloggs. „A teraz vás prosím, aby ste dobre popremýšľali. Kam cestoval – spomeniete si?“

„Áno,“ odvetil tučný úradník. „Do Invernessu.“

„Neznamená to, že ta naozaj ide,“ upozornil Godliman. „Je profesionál – vie, že sa môžeme vypytať po železničných staniciach. Predpokladám, že si automaticky kupuje lístok inde.“ Pozrel sa na hodinky. „Musel nasadnúť na ten jedenásť štyridsaťpäť. Na vlak, čo teraz uháňa k Staffordu. Overil som si to na železnici a oni u strážcu návestia,“ dodal na vysvetlenie. „Zastavia vlak na našej strane v Crewe. Už nám pripravili lietadlo, aby ste vy dvaja mohli odletieť do Stoke-on-Trentu.“

Keď vlak zastaví pred Crewe, Parkin, nastúpíte doň. Oblečiete sa za revízora a prezriete každúčký lístok a každú tvár. Keď zbadáte Fabera, budete sa držať pri ňom.

Ty budeš čakať pri kontrole lístkov v Crewe, Fred, pre prípad, že by sa Faber rozhodol vystúpiť. Ale to sa nestane. Potom opäť nasadneš, v Liverpoole zosadneš prvý a pri kontrole budeš čakať na Parkina a Fabera. Polovica miestneho policajného zboru vám tam bude kryť chrbát.“

„To je všetko skvelé, pokiaľ ma nespozná,“ podotkol Parkin. „Čo ak si ma pamätá z Highgate?“

Godliman otvoril zásuvku stola, vytiahol pištoľ a dal ju Parkinovi. „Ak vás ten prašivec spozná, zastreľte ho.“

Parkin si bez slova vložil zbraň do vrečka.

„Chcem, aby ste si obaja uvedomili dôležitosť akcie,“ pokračoval Godliman. „Ak toho chlapa nechytíme, inváziu do Európy bude treba odložiť až o rok. Za ten čas by sa pomery síl vo vojne mohli zmeniť v náš neprospech. Azda už nikdy nebude taká vhodná chvíľa ako teraz.“

„Smieme vedieť, koľko času ostáva do dňa D?“ spýtal sa Bloggs.

„Viem iba, že je to otázka niekoľkých týždňov.“

„Tak teda v júni,“ nahlas premýšľal Parkin.

„Dofrasa,“ ulľavil si Bloggs.

„Bez komentára,“ povedal Godliman.

Zazvonil telefón a Godliman zobral slúchadlo. O chvíľu zdvihol pohľad. „Auto vás čaká.“

Bloggs a Parkin vstali.

„Počkajte chvíľu,“ zadržal ich Godliman.

Stáli pri dverách a hľadeli na profesora. „Áno, pane. Pravdaže, poviem im to. Do videnia, pane,“ hovoril do telefónu.

Bloggs nevedel prísť na to, koho by mohol Godliman takto úctivo oslovovať. „Kto to bol?“ spýtal sa. „Churchill,“ odvetil Godliman.

„A čo vravel?“ vyzvedal sa Parkin s priam posvätnou úctou.

„Obom vám praje veľa úspechov a šťastnú cestu,“ referoval Godliman.

15

Vo vozni bola tma ako v mechu. Faberovi prichodili na um žarty, ktoré si ľudia robili: „Dajte preč tú ruku z môjho kolena. Nie vy, vy.“ Angličania si vedia robiť vtipy z hocičoho. Železnica im teraz fungovala horšie ako kedykoľvek predtým, no nikto sa nestážoval, keďže to bolo pre dobro vecí. Faberovi tma vyhovovala, aspoň nebol nikomu na očiach.

Predtým sa spievalo. Začali traja námorníci na chodbičke a pridali sa k nim celý vozeň. Odspievali *Pískaj si ako čajová kanvica*, *Anglicko vydrží naveky* (a hneď žatým škótske *Môj Glasgow* a *Krajina otcov*, aby zachovali národnostnú rovnováhu) a aktuálnu *Už sa tu viac neukazuj*.

Ozvali sa zvuky leteckého poplachu a vlak spomalil na päťdesiatku. Všetci šli mali poľíhať na dlážku, no nebolo, pravdaže, dosť miesta. Akýsi neznámy ženský hlas povedal: „Božemôj, bojím sa,“ a mužský hlas, takisto anonymný, ibaže s londýnskym prízvukom, ju upokojoval: „Ste na najbezpečnejšom mieste, dievčatko – pohyblivý cieľ nemôžu zasiahnuť.“ Nato sa všetci zasmiali a nikto sa už nestrachoval. Ktosi otvoril kufor a dal kolovať vrecúško obložených chlebíkov so sušenými vajíčkami.

Jeden z námorníkov si chcel zahrať v karty.

„Ako môžeme hrať potme?“

„Skús okraje. Harry má všetky karty poznačené.“

O štvrtej ráno vlak neočakávane zastal. Ozval sa kultivovaný hlas – Faber tipoval, že patrí človeku, čo rozdával chlebíčky: „Vidí sa mi, že sme neďaleko Crewe.“

„Ako poznám naše železnice, môžeme byť kdekokoľvek medzi Boltonom a Bournemouthom,“ vyhlásil chlap s londýnskym prízvukom.

Vlakom trhlo a poskočil dopredu. Všetci sa potešili. Kam sa podela karikatúra chladného, odmeraného Angličana so strnulou hornou perou, začudoval sa Faber. Odtiaľto zmizla.

O niekoľko minút sa z chodbičky ozvalo: „Lístky, prosím.“ Faber začul yorkshirský prízvuk: boli na severe. Začal vo vrecku zhl'adúvať lístok.

Sedel v rohu pri dverách, mal teda výhľad do chodbičky. Revízor si na lístky svietil baterkou. V odraze svetla zazrel Faber jeho črty. Prichodili mu akési povedomé.

Opäť sa usadil na svoje miesto a čakal. Spomenul si na sen: „Toto je lístok z abwehru“ – a usmial sa v tme.

Potom sa zachmúril. Vlak nečakane zastane; čoskoro nato príde kontrola lístkov; revízorova tvár je mu akási povedomá... Možno to nič neznamená, ale Faber ostal nažive práve preto, že bral vážne veci, ktoré nemuseli nič znamenať. Opäť nazrel do chodbičky, no chlap medzitým už vošiel do jedného z oddelení.

Vlak na chvíľu zastavil v stanici – podľa vyjadrenia odborníka vo Faberovom kupé to bolo Crewe – a opäť sa pohol.

Faber ešte raz pozrel revízorovi do tváre a spomenul si. Podnájom v Highgate! Ten chlapec z Yorkshiru, čo sa chcel dostať do armády!

Faber ho pozorne sledoval. Baterkou osvetlil tvár každého cestujúceho. Nekontroloval iba lístky.

Nie, povedal si Faber, nerob prenáhlené závery. Ako by sa mu len mohli dostať na stopu? Nemohli predsa prísť na

to, v ktorom vlaku cestuje, splašiť jedného z mála ľudí na svete, čo vedia, ako vyzerá, preobliecť ho za revízora a za taký krátky čas ho posadiť do vlaku. Bolo to na neuverenie.

Parkin, tak sa volal. Billy Parkin. Vyzeral akosi staršie... Približoval sa.

Musí to byť jeho dvojník – azda starší brat. Nemôže to byť nič iné ako náhoda.

Parkin vošiel do susedného kupé. Už nebolo času nazvyš.

Faber sa pripravil na najhoršie.

Vstal, vyšiel z oddelenia a predieral sa chodbičkou cez kufre, batožinu a telá k záchodu. Bol voľný. Vošiel dnu a zamkol sa.

Iba získaval čas. Revízori nikdy nezabúdajú prezrieť tieto miestnosti. Sedel na doske a premýšľal, ako sa dostať z kaše. Vlak nabral rýchlosť, uháňal, vyskočiť sa nedalo. A okrem toho by ho mohol niekto vidieť, a ak ho naozaj hľadajú, zastavili by.

„Lístky, prosím.“

Parkin sa opäť približoval.

Faberovi čosi prišlo na um. Spoje medzi vozňami vytvárali maličký priestor podobný kesónovej komore, uzavretý zvrchu krytom ako kováčske mechy a z oboch bokov dverami proti hluku a prievanu. Vyšiel zo záchodu, predral sa na koniec vozňa, otvoril dvere a vstúpil do spojovacej chodbičky. Zatvoril za sebou.

Bola tu ukrutná zima a hrozitánsky hluk. Faber si sadol na zem, skrútil sa a predstieral, že spí. Iba mŕtvy by tu vedel zaspať, no v týchto dňoch stvárali ľudia vo vlakoch čudné veci. Usiloval sa prekonať triašku.

Dvere za ním sa otvorili. „Lístky, prosím.“

Nevšímal si to. Počul, ako sa zavreli.

„Zobud'ťe sa. Spiaca krásavica.“ Podľa hlasu to bol nepochybne on.

Faber sa naoko zahniezdil, potom vstal; stále sa držal chrbtom k Parkinovi. Keď sa obrátil, mal už v ruke stilet. Pritisol Parkina ku dverám, hrotom noža sa mu dotýkal hrdla a povedal: „Ticho, lebo ťa zabijem.“

Ľavou rukou vzal Parkinovi baterku a zasvietil mláďencovi do tváre. Parkin nevyzeral taký vyľakaný, ako by mal.

„Tak teda,“ pokračoval Faber. „Billy Parkin chcel do armády, a skončil ako železničiar. No, predsa len si sa dostal k uniforme.“

„Vy,“ povedal Parkin.

„Vieš čertovsky dobre, že som to ja, malý Billy Parkin. Hľadal si ma. Prečo?“ Všetmožno sa usiloval pôsobiť hrozivo.

„Neviem, prečo by som vás mal hľadať – nie som policajt.“

Faber melodramatický pokýval dýkou. „Prestaň klamať.“

„Naozaj, pán Faber. Pustite ma ^ nikomu nepoviem, že som vás videl, sľubujem.“

Faber začal pochybovať. Bud' hovoril pravdu, alebo kombinoval aspoň tak dobre ako Faber sám.

Parkin sa zamrivil, pravá ruka sa mu v tme pohla. Faber ho oceľovým hmatom schytil za zápästie. Parkin sa chvíľu bránil, no Faber mu zapichol čepel' stiletu, tenkú ako ihlu, niekoľko milimetrov do krku a mladík znehybnel. Faber našiel vrečko, do ktorého sa Parkin usiloval dostať, a vytiahol z neho zbraň.

„Revízori nebývajú ozbrojení,“ povedal. „Pre koho pracuješ, Parkin?“

„Všetci teraz nosíme pištole – vo vlakoch býva tma a pácha sa tu veľa všelijakých zločinov.“

Parkin odvážne a vytrvalo klamal. Faber si uvedomil, že obyčajnými hrozbami mu nerozviaže jazyk.

Znenazdajky urobil rýchly, presne vymeraný pohyb. Stilet mu poskočil v hrsti. Hrotom sa vnoril na centimeter do Parkinovho ľavého oka a opäť vykĺzol von.

Faber zakryl rukou Parkinovi ústa. Tlmený výkrik smrteľnej úzkosti zanikol v rachote vlaku. Parkin si priložil obe dlane k zmrzačenému oku.

Faber využil príležitosť. „Zachráň si aspoň druhé, Parkin. Pre koho pracuješ?“

„Pre vojenskú kontrašpionáž, božemôj, prosím vás, nerobte mi to už.“

„Pre koho? Pre Menziesa? Mastermana?“

„Ach, bože, pre Godlimana, Percyho Godlimana.“

Godliman! Faberovi bolo toto meno povedomé, no teraz nemal čas loviť v pamäti podrobnosti. „Čo o mne majú?“

„Fotografiu – našiel som vás v archíve.“

„Akú fotografiu? *Akú fotografiu?*“

„Mužstvo... preteky v behu... s pohárom... v armáde ...“

Faber si spomenul. Kristepane, kde to len vzali? Bolo to ako zlý sen: *majú fotografiu*. Poznajú jeho tvár. Jeho tvár.

Priložil nôž bližšie k Parkinovmu pravému oku. „Ako ste vedeli, kde som?“

„Nerobte to, prosím... agent na portugalskom veľvyslanectve zachytil váš list... zapísal si číslo taxíka... pýtali sme sa na Eustonskej stanici... prosím, druhé oko nie...“ Zakryl si rukami obe oči.

„Aký je plán? Kde je pasca?“

„V Glasgowe. Čakajú na vás v Glasgowe. Vyprázdnia tam vlak.“

Faber presunul nôž nižšie, na úroveň Parkinovho brucha. Aby mu odviezol pozornosť, spýtal sa: „Koľkí?“ Potom doňho celou silou vrazil stilet a viedol ho hore, do srdca.

Parkinovo zdravé oko sa vypučilo od hrôzy, no chlapec nezomrel. Bola to nevýhoda Faberovej obľúbenej vražednej metódy. Zvyčajne stačil šok z bodnutia, a srdce prestalo biť. No ak bolo silné, nie vždy to vyšlo napokon, chirurgovia dakedy pichajú injekcie adrenalínu rovno do srdca. Ak srdce pracovalo ďalej, pohybom vytvorilo okolo čepele dieru, z ktorej striekala krv. Rana bola tak či onak smrteľná, iba to dlhšie trvalo.

Napokon Parkinovo telo ochablo. Faber ho chvíľu držal pritísnuté k stene a premýšľal. Pred smrťou sa mu na tvári zjavilo čosi zvláštne – záblesk odvahy, tieň úsmevu. Čosi to znamenalo. Také veci vždy čosi znamenali.

Pustil telo na zem, uložil ho do spiacej polohy tak, aby nebolo vidno rany. ŽelezničiarSKU čiapku odkopol do kúta. Očistil si stilet o Parkinove nohavice a utrel si ruky. Bola to špinavá robota.

Schoval nôž do rukáva a otvoril dvere do vozňa. V tme sa predieral späť do svojho kupé.

Keď si sadol, chlap s londýnskym prízvukom sa ho spýtal: „Ale vám to trvalo, je tam šóra?“

„Asi som čosi pojedol,“ odvetil Faber.

„Akiste chlebič so sušeným vajcom,“ zasmial sa chlap.

Faber premýšľal o Godlimanovi. To meno mu bolo známe – vedel si k nemu priradiť aj nejasné črty tváre: chlap stredných rokov, v okuliároch a s fajkou, neprítomný profesorský výzor. To je ono – bol to naozaj profesor.

Pomaly sa rozpomätúval. Prvých pár rokov nemal Faber v Londýne čo robiť. Vojsa sa ešte nezačala a väčšina ľudí ani neverila, že vypukne. (Faber nepatrila k týmto optimistom.) Užitočnej práce bolo málo – väčšinu času mohol študovať a opravovať staré mapy abwehru, podávať všeobecné správy, založené na vlastných pozorovaniach a informáciách z novín – nebolo toho veľa. Aby zabil čas, zdokonalil sa v angličtine a prispôbil sa novej podobe, chodil po pamätihodnostiach.

Canterburskú katedrálu navštívil s celkom nevinným zámerom, aj keď si kúpil pohľadnicu s leteckým záberom mesta a katedrály a poslal ju luftwaffe – nie že by im to dajako veľmi pomohlo: v štyridsiatom druhom sa ju takmer celý rok márne usilovali zasiahnúť. Faber si celý deň prezeral stavbu: čítal starobylé iniciálky vyryté v stenách, rozoznával rozličné architektonické slohy, pomaly sa prechádzal dookola a podrobne si čítal turistického sprievodcu.

Stál v južnom ambulatóriu chóru, díval sa na slepé podlubie, keď si odrazu uvedomil, že pri ňom ktosi zamyslene stojí: bol to starší chlap. „Nie je to úchvatné?“ ozval sa a Faber sa spýtal, čo tým myslí.

„Jediný končistý výklenok v oblúkovitom stĺporadí. Celkom bezdôvodne – tamtú časť isto neprestavovali. Ktosi musel mať príčinu jeden pozmeniť. Rád by som vedel prečo?“

Faber si všimol, o čom hovorí. Chór bol v románskom slohu, loď gotická; a na chóre bol jeden gotický oblúk. „Azda,“ povedal, „chceli mnísi vidieť, ako by vyzerali špicaté, a staviteľ im to takto predviedol.“

Starší chlap sa naňho zahľadel. „Aká skvelá domnienka! Pravdaže, tak to bolo. Ste historik?“

Faber sa zasmial. „Nie, obyčajný úradník a sem-tam čítam dejepisnú literatúru.“

„Za takéto objavné dohady dostávajú ľudia doktoráty!“

„A vy ste? Myslím historik.“

„Áno, pykám za svoje hriechy.“ Podal Faberovi ruku. „Percy Godliman.“

Je to možné, premýšľal Faber vo vlaku, ktorý rachotil cez Lancashire, že by tá nevýrazná postavička v tvídovom obleku mohla byť tým istým človekom, čo odhalil jeho totožnosť? Špióni sa zvyčajne vydávajú za štátnych zamestnancov alebo za čosi podobne neurčité; nikdy nie za historikov – také klamstvo ľahko vyjde najavo. No povrávalo sa, že vojenská kontrašpionáž požiadala o

pomoc niekoľkých vysokoškolských učiteľov. Faber si ich predstavoval mladých, v dobrej kondícii, útočných, bojovných a zároveň múdrych. Godliman bol z toho všetkého iba múdry. Pokiaľ sa nezmenil.

Faber ho odvtedy videl ešte raz, aj keď sa s ním pri druhej príležitosti nezhováral. Po krátkom stretnutí v katedrále si raz prečítal oznam, ktorý pozýval na verejnú prednášku o Henrichovi II., ktorú mal profesor Godliman vo svojom kolégiu. Išiel ta zo zvedavosti. Prednášateľ hovoril zasvätené, živo a presvedčivo. Pre Fabera ešte stále Godliman ostával trochu smiešnou postavičkou, čo rozhadzovala rukami na lektóriu a vzrušovala sa nad predmetom svojho štúdia; bolo však jasné, že myseľ má britkú ako nôž.

Taký bol človek, ktorý vypátral, ako vyzerá Nadel.

Ježišikriste, *amatér*.

Pravdaže, robil amatérske chyby. To, že naňho poslal Billyho Parkina, bola jedna z nich: Faber chlapca spoznal. Godliman mal nasadiť niekoho, koho Faber nepozná. Parkin mal síce väčší predpoklad Fabera spoznať, no nijakú nádej stretnutia prežiť. To by profesionál vedel.

Vlak sa začal natriasť, až zastavil a dajaký priškrtený hlas zvonku oznámil, že sú v Liverpoole. Faber zakliak popod fúz: celý ten čas mal premýšľať o tom, čo podnikne ďalej, a nie rozpamätávať sa na Percivala Godlimana.

Čakajú v Glasgowe, tak povedal Parkin, než zomrel. Prečo v Glasgowe? Svedkovia na Eustonskej stanici im predsa museli povedať, že je na ceste do Invernessu. A keby mali podozrenie, že Inverness je búda, čakali by ho tu, v Liverpoole, pretože odtiaľto je najbližšie loďou do Írska.

Faber nemal rád prenáhlené rozhodnutia.

V každom prípade sa musí dostať z vlaku.

Vstal, otvoril dvere, vykročil a zamieril ku kontrole lístkov.

Ešte o čomsi premýšľal. Čo to prebleslo pred smrťou v oku Billymu Parkinovi? Nebola to nenávisť, ani strach či bolesť – hoci to všetko musel cítiť. Vyzeralo to skôr ako... triumf.

Faber sa zahľadel ponad kontrolóra a pochopil.

Na druhej strane čakal v klobúku a nepremokavom plášti blondín, ktorý vtedy sledoval agenta na Leicesterskom námestí.

V smrteľnom zápase, keď umieral pokorený a oklamáný, podarilo sa napokon Parkinovi Fabera prekabátiť. Pasca bola tu.

Chlap v nepremokavom plášti ešte nezbadal obeť v dave. Faber sa obrátil a opäť nastúpil. Keď už bol dnu, odtiahol trochu záves a vyzrel von. Chlap si prezeral tváre v zástupe. Nevšimol si človeka, čo sa vrátil do vlaku.

Faber sa díval, kým cestujúci neprešli bráničkou a perón sa nevyprázdnil. Blondín sa nástoľčivo prihovril kontrolórovi lístkov, ale ten záporne pokrútil hlavou. Chlap očividne naliehal. Po chvíli zakýval na niekoho, koho nebolo vidno. Z prítmnia sa vynoril policajt a zhováral sa s kontrolórom. Ku skupinke sa pridala perónna stráž a napokon ešte muž v civile, podľa všetkého vyšší železničný úradník.

Z lokomotívy vystúpil rušňovodič s kuričom a obaja prešli ku kontrole. Hodnú chvíľu všetci rozhadzovali rukami a krútili hlavou.

Železničiari napokon pokrčili plecami, obrátili sa alebo prevrátili oči na znak toho, že sa vzdávajú. Blondín a policajný dôstojník zvolali ďalších policajtov a tí rozhodne vykročili k nástupišťu.

Chystali sa prezrieť vlak.

Všetci železničiari vrátane rušňovodiča s kuričom zmizli opačným smerom; akiste sa vybrali na čaj a chlebičky, kým sa tamtí blázni budú usilovať prehľadať naprataný vlak. To priviedlo Fabera na myšlienku.

Otvoril dvere a vyskočil na opačnú stranu, kde ho vagóny kryli pred policajtmi. Utekal popri koľajniciach k lokomotive, potkýnal sa o podvaly, šmýkal na štrku.

Pravdaže, nemohol čakať nič dobrého. Hneď ako zistil, že Billy Parkin nevystúpil z vlaku, bolo Frederickovi Bloggsovi jasné, že sa im Nadel opäť prešmykol pomedzi prsty. Keď sa policajti v uniformách vo dvojiciach rozchádzali, k vlaku – vždy dvaja a dvaja mali prezrieť jeden vozeň – hľadal Bloggs niekoľko možných vysvetlení, prečo sa Parkin neobjavil na nástupišti: všetky boli neutešené.

Vyhrnul si golier a prechádzal sa po veternom peróne. Veľmi chcel chytiť Nadelu: nielen pre výsledok invázie – aj keď to bol sám osebe dostatočný dôvod – ale aj kvôli Percymu Godlimanovi, za tých piatich z domobrany a za Christine.

Pozrel na hodinky: boli štyri. Čoskoro sa rozvidnie. Bloggs bol celú noc hore a od predošlých raňajok nemal nič v ústach. Doteraz mu dodával energiu adrenalín. To, že pasca klapla naprázdno – a o tom nebolo pochyb – z neho vycicalo sily. Prepadol ho hlad a únava. Musel sa zo všetkých síl premáhať, aby nezačal snívaj o teplom jedle a vyhriatej posteli.

„Hej!“ Jeden z policajtov sa vykláňal z vožňa a kýval mu. „Hej!“

Bloggs vykročil k nemu, potom sa rozbehol. „Čo ste našli?“

„Mohol by to byť ten váš Parkin.“

Bloggs vyliezol do vagóna. „Akože mohol by byť.“

„Radšej sa poďte pozrieť.“ Policajt otvoril dvere do spojovacieho priestoru medzi vožňami a zasvietil dnu baterkou.

Bol to Parkin: to vedel Bloggs hneď podľa revízorskej uniformy. Ležal schúlený na zemi. Bloggs si vzal od policajta baterku, kľakol si k Parkinovi a obrátil ho.

Pozrel mu do tváre a rýchlo sa odvrátil. „Ach, božemôj.“ vydralo sa mu z úst.

„Je to teda Parkin?“ spýtal sa policajt.

Bloggs prikývol. Pomaličky vstal, vyhýbal sa pohľadu na telo. „Vypočujeme každého v tomto a susednom vozni,“ povedal. „Každého, kto videl alebo počul čosi nezvyčajné, zadržíme. Nie že by nám to pomohlo: vrah musel ešte pred stanicou vyskočiť von z vlaku.“

Bloggs sa vrátil na perón. Policajti už vykonali svoje a čakali tu v skupinke, Určili šiestich, ktorí mali pomáhať pri výsluchu.

„Zločinec vám teda zdúchol.“ ozval sa policajný inšpektor.

„Pravdepodobne,“ priznal Bloggs. „Prezreli ste všetky záchody aj služobný vozeň?“

„Áno, aj strechu, podvozok, rušeň i tender.“

Akýsi cestujúci vystúpil z vlaku a podišiel k Bloggsovi a k inšpektorovi. Bol to územčistý chlapík, očividne mal ťažkosti s dýchaním a chrapľavo sipel. „Prepáčte...“ začal.

„Nech sa páči,“ vyzval ho inšpektor. „Premýšľam, či niekoho nehladáte,“ povedal cestujúci.

„Prečo?“

„Lebo ak áno, či to nie je taký vysoký chlap?“

„Prečo sa pýtate?“ trval na svojom inšpektor.

Bloggs ho netrpezlivo prerušil. „Áno, hľadáme vysokého chlapa. Poďme, povedzte, čo viete.“

„No, iba toľko, že akýsi dlháň vystúpil z opačnej strany vlaku.“

„Kedy?“

„Minútu či dve po tom, ako vlak vošiel do stanice. Najprv akože nastúpil a opäť vyšiel na opačnej strane. Vyskočil na násyp. Ibaže nemal batožinu, viete, a to je tiež čudné, tak som si pomyslel...“

„Dočerta!“ ulľavil si inšpektor.

„Zavetril pascu.“ povedal Bloggs. „Ale ako? Nepozná ma a vaši chlapci boli ukrytí.“

„Čosi mu bolo podozrivé.“

„Tak prešiel cez koľajnice na susedné nástupište a vyšiel tadiaľ. Myslíte, že ho tam nikto nevidel?“

Inšpektor pokrčil plecami. „O takomto čase sa tam nemota veľa ľudí. A keby ho zastavili, mohol by jednoducho povedať, že sa mu nechcelo toľko čakať pri kontrole lístkov.“

„A ostatné kontrolné stanovištia ste nedali strážiť?“

„Neprišlo mi to na rozum.“

„Ani mne.“

„No, môžeme prehladať okolie a neskôr jednotlivé mestské štvrte, a pravdaže, prezerat' lode do Írska...“

„Áno, prosím, urobte to,“ povedal Bloggs. No akosi tušil, že Fabera nenájdu.

Vlak sa pohol až o dobrú hodinu. Faber mal kľč v Ťavom lýtku a plný nos prachu. Počul, ako železničari nastupujú do kabíny rušňa, a zachytil útržky rozhovoru o mŕtvole, ktorá sa našla vo vlaku. Ozval sa kovový rachot, keď kurič lopatou naberal uhlie, potom syčanie pary, rinčanie piestov, náraz a výdych dymu, ako sa vlak pohol. Našťastie sa Faberovi podarilo zmeniť polohu a uľaviť si priduseným kýchnutím. Potom sa začal cítiť lepšie.

Ležal zahrabaný na konci tendra plného uhlia tak, že by chlapovi s lopatou trvalo desať minút usilovnej práce, kým by ho odhádzal. Ako dúfal, policajná prehliadka tendra sa obmedzila na dlhý skúmový pohľad a nič viac.

Rozmýšľal, či sa už môže odvážiť vyliezť. Akiste sa brieždi: bolo by ho vidno z mosta nad traťou? Pravdepodobne nie. Pokožku mal teraz celkom čiernu a v uháňajúcom vlaku a slabých zábleskoch svitania bude iba tmavou škvrnou na tmavom pozadí. Áno, riskne to. Pomaly a obozretne sa prekopával zo svojho uhol'ného hrobu.

Zhlboka sa nadýchol chladného vzduchu. Uhlie naberali spredu malým otvorom. Azda neskôr, keď ho

ubudne, bude musieť kurič vojsť do tendra. Zatiaľ bol v bezpečí.

Keď sa trochu rozvidnelo, poobzeral sa. Od hlavy po päty bol pokrytý uhoľným prachom ako baník, čo vychádza zo šachty. Niekde sa musí umyť a preobliecť.

Odvážil sa vyzrieť ponad okraj tendra. Vlak sa ešte vždy motal po predmestiach, prechádzal okolo tovární, obchodov a radov špinavých domčekov. Musel si rozmyslieť, čo podnikne ďalej.

Pôvodne plánoval vystúpiť v Glasgowe, presadnúť na vlak do Dundee a tadiaľ sa dostať na východné pobrežie do Aberdeenu. Ešte stále mal možnosť odviezť sa až do Glasgowa. Nemohol by však vystúpiť na stanici, musel by pred ňou alebo za ňou zoskočiť. No bolo to riskantné. Vlak má isto zastávku kdesi medzi Liverpoolom a Glasgowom a mohli by ho zočiť. Nie, musí sa čo najskôr dostať dolu a nájsť si iný dopravný prostriedok.

Najlepšie by sa mu hodil opustený násyp neďaleko dajakého mesta či dediny. Pustý preto, aby ho nikto nevidel skákať z tendra; no zároveň by to malo byť neďaleko domov, kde by azda mohol ukradnúť šaty a auto. Trať tam musí stúpať do vrchu, aby vlak spomalil a on mohol vyskočiť.

Teraz však uháňali vyše šesťdesiatkou. Faber sa uložil späť na kopy uhlia a čakal. Nedalo sa jednoducho sledovať, kadiaľ idú, bál sa, že by ho mohli zbadáť. Rozhodol sa vyzrieť von vždy, keď vlak spomalí. Inak bude ticho ležať.

O niekoľko minút sa pristihol, že napriek nepohodlnému lôžku zaspáva. Zmenil polohu, podoprel sa laktami, aby spadol a prebudil sa, keby sa mu opäť začalo driemať.

Vlak naberal rýchlosť. Z Londýna do Birminghamu skôr stál, ako išiel; teraz letel krajinou úctyhodným tempom. Aby si už vonkoncom nemohol voľkať, začalo pršať; vytrvalý chladný dážď mu premočil šaty a akoby mu

primfzal na tele. O dôvod viac vyskočiť z vlaku: mohol by zamrznúť, kým dôjdu do Glasgowa!

Keď už polhodinu statočne uháňali, začal premýšľať, či nepobiť posádku rušňa a nezastaviť vlak. Život im zachránilo návestie. Vlak brzdil a prudko spomaľoval. Strácali rýchlosť. Vyzrel von. Boli opäť na vidieku. Pochopil, prečo sa už tak neženú – blížili sa k železničnej križovatke a návestia im hlásili stop.

Kým stáli; ostal Faber v tendri. O päť minút sa vlak opäť rozbehol. Faber sa vyšplhal na okraj tendra, chvíľu tam neisto posedel a napokon zoskočil.

Dopadol na násyp a ostal ležať dolu tvárou na prerastajúcej tráve. Keď už vlak nebolo počuť, vstal.

Jediným znamením blízkej civilizácie bola návestná buda, dvojposchodová drevená stavba s veľkými oblokmi na hornej kontrolnej miestnosti, schodiskom zvonku a dverami na úrovni prízemia. Na druhej strane kamsi viedla škvarová cestička.

Faber urobil veľký kruh, aby sa k budove dostal zozadu, keďže tam neboli okná. Vošiel dverami na prízemie a našiel, čo hľadal: záchod, umývadlo a na háčik zavesený kabát.

Zobliekol si do nitky premočené šaty, umyl si ruky a tvár a poriadne sa celý vyšúchal špinavým uterákom. Malé valcovité puzdro s negatívmi mal stále ešte pevne prilepené na prsiach. Opäť sa obliekol, no svoju premočenú bundu vymenil za železničiar sky kabát.

Teraz už potreboval iba dajaký dopravný prostriedok. Strážca návestia sa sem musel dajako dostať. Faber vyšiel von a našiel bicykel, pripútaný o zábradlie na druhej strane domca. Zámku vypáčil čepel'ou stiletu. Pobral sa s bicyklom rovno, čo najďalej od slepej zadnej steny návestnej budy, tlačil ho dovedy, kým ho z budovy nemohlo byť vidno. Potom sa zvrtoľ smerom k cestičke vysypanej škvarou, nasadol na bicykel a vrazil sa preč.

Percival Godliman si z domu priniesol malú rozkladaciu posteľ. V košeli a v nohaviciach na nej ležal vo svojej kancelárii a márne sa usiloval zaspáť. Nestalo sa mu to už takmer štyridsať rokov, od záverečných skúšok na univerzite. Veľmi rád by vymenil vzrušenie tých čias za starosti, ktoré mu nedali spať teraz.

Vedel, že vtedy bol celkom iný človek: nielen mladší, ale aj oveľa menej roztržitý, výbojný, prudký, ambiciózny: chcel sa dať na politiku. Vtedy nebol taký zažratý do vedy – bolo prečo znepokojovať sa pred skúškami.

V tých časoch mal dva celkom protichodné záujmy – rečenie a spoločenské tance. V Oxfordskom klube sa jeho prejavy stretávali s nadšením a v časopise *The Tatler* uverejnili jeho fotografiu, ako tancuje valčík s debutantkami. Nebol veľký sukničkář: túžil sa zbližiť iba so ženou, ktorú by mal rád; nie že by v tomto smere zastával dajaké ušľachtilé zásady, ale jednoducho preto, že to tak cítil.

A tak ostal panicom, až kým sa nezoznámil s Eleanor. Nebola jednou z tých začiatočníčok; skvelá absolventka matematiky, pôvabná a milá, otec jej umieral na pľúcnu chorobu po štyridsaťročnej práci v bani. Mladý Percival ju priviedol predstaviť rodine. Jeho otec bol vysokým okresným hodnostárom a ich dom sa Eleanor videl hotovým panstvom, no správala sa nenútene, očarujúco a vôbec sa netvárila zarazene. A keď sa k nej Percyho matka pri akejsi príležitosti nepekne zachovala, reagovala s nemilosrdným vtipom, za čo mu ešte väčšmi prirástla k srdcu.

Pokračoval v štúdiu, získal ďalší titul, po prvej svetovej vojne učil v súkromnej škole a kandidoval v troch doplňovacích voľbách. Obaja boli sklamaní, keď zistili, že nemôžu mať deti; no aj napriek tomu sa mali radi a boli šťastní. Jej smrť bola pre Godlimana najväčšou tragédiou,

akú si vedel predstaviť. Vtedy sa prestal zaujímať o okolitý svet a utiahol sa do stredoveku.

Rozumeli si s Bloggsom, lebo ich oboch postihlo rovnaké nešťastie. Godlimana však vojna vtiahla späť do života; prebudila v ňom vlastnosti, pre ktoré kedysi býval vynikajúcim rečníkom, učiteľom a nádejou Liberálnej strany – pohotovosť, bojovného ducha a zápal. Prial si, aby sa aj v Bloggsovom živote objavilo čosi, čo by ho zachránilo pred zatrpknutosťou a uzavretosťou.

Práve v čase, keď naňho Godliman myslel, telefonoval Bloggs z Liverpoolu, že im Nadel vykĺzol zo siete a zavraždil Parkina.

Godliman teraz sedel na peľasti postele, aby mohol telefonovať; v zúfalstve zatvoril oči. „Mal som poslať do vlaku teba,“ zahundral.

„Ďakujem,“ ozval sa Bloggs. „Iba preto, že ťa nepozná.“

„A možno aj pozná,“ protirečil mu Bloggs. „Máme podozrenie, že zbadal pascu; a keď vychádzal z vlaku, mohol vidieť iba moju tvár.“

„Ale odkiaľ by ťa mohol poznať? Ach! Nie, to isto nie... azda z Leicesterského námestia?“

„Nechápem ako, ale... stále ho akosi podceňujeme.“

„Škoda, že nie je na našej strane,“ zamrmľal Godliman. „Strážite lode do Írska?“

„Áno.“

„Som presvedčený, že na nijakú z nich nenasadne, bolo by to priehľadné. Skôr kdesi ukradne čln. No na druhej strane, možno ešte vždy putuje do Invernessu.“

„Zalarmoval som tamojšiu políciu.“

„Dobre. Ale pozor; ako vlastne vieme, kam sa zberá? Musíme si zachovať jasnú hlavu.“

„Jasné.“

Godliman vstal, vzal do ruky telefón a začal sa prechádzať po koberci. „A takisto nemôžeš vedieť, či ten, čo vystúpil z druhej strany vlaku, bol práve on. Radšej

predpokladaj, že vystúpil predtým, alebo až za Liverpoolom.“ Godlimanov mozog opäť pracoval, preosieval kombinácie a možnosti. „Daj mi policajného šéfa.“

„Hneď.“

Nastala krátka pauza a potom sa ozval nový hlas: „Tu hlavný superintendent Anthony.“

„Aj vy ste toho názoru, že chlap, ktorého hľadáme, vystúpil z vlaku kdesi vo vašom okolí?“ spýtal sa Godliman.

„Áno, vyzerá to tak.“

„Dobre. Ako prvé bude potrebovať odvoz – chcem teda, aby ste zistili podrobnosti o každom aute, člnе, bicykli či somárovi ukradnutom počas nasledujúcich dvadsaťštyri hodín v okruhu stopäťdesiat kilometrov okolo Liverpoolu. Podávajte mi správy cez Bloggsa.“

„Rozumiem.“

„Sledujte aj iné prečiny, ktoré by mohol spáchať muž na úteku – krádeže potravín či šatstva, nevysvetlené priestupky, nepresnosti v dokladoch a tak ďalej.“

„V poriadku.“

„Je vám dúfam jasné, pán Anthony, že tu nejde len o masového vraha.“

„Pochopil som to už len z toho, ako vám na ňom záleží. Podrobnosti však neviem.“

„Ani netreba. Stačí, ak vám poviem, že ide o národnú bezpečnosť; o vážnosti veci svedčí aj to, že sám ministerský predseda sa každú hodinu u nás informuje.“

„Rozumiem. Ach, ešte pán Bloggs by vás chcel na slovíčko.“

Bloggs sa vrátil k telefónu. „Už si si spomenul, kde si ho videl?“

„Aha, áno – ale, ako som predpokladal, nemá to pre nás nijakú cenu. Stretli sme sa náhodou v canterburskej katedrále a zhovárali sme sa o architektúre. Možno z toho

usúdiť iba toľko, že mu to myslí – ak sa dobre pamätám, mal niekoľko pozoruhodných poznámok.“

„Vedeli sme predsa, že mu to páli.“

„Až pridobre.“

Hlavný superintendent Anthony bol hrmotný chlap zo strednej vrstvy a v reči starostlivo potláčal liverpoolsky prízvuk. Nevedel, či sa nafúkať za to, ako ho MI5 diriguje, alebo sa vzrušovať, že osud Anglicka leží takpovediac v jeho raji.

Bloggs presne vedel, ako bojuje sám so sebou – stretával sa s tým vždy, keď pracoval s miestnou políciou – a vedel, ako nakloniť jazýček váh na svoju stranu. „Som vám vďačný za obetavú pomoc, pán hlavný superintendent. Na takéto veci sa vo Whitehalle nezabúda.“

„Konám iba svoju povinnosť,“ odvetil Anthony. Nebol si istý, ako má Bloggsa oslovovať.

„No jestvuje rozdiel medzi pasívnou a ochotnou pomocou.“

„To hej. No, podľa všetkého pár hodín potrvá, než prídeme tomu chlapovi opäť na stopu. Nechcete si zdriemnuť?“

„Rád by som,“ vďačne sa priznal Bloggs.

„Ostaňte tu,“ ponúkol mu Anthony svoju kanceláriu. „Budem dolu v operačnej miestnosti. Zobudím vás, len čo dačo zistíme. Urobte si pohodlie.“

Anthony vyšiel, Bloggs sa presťahoval do kresla, oprel sa a zatvoril oči. Hneď sa mu vynorila Godlimanova tvár, ktorá akoby sa mu premietala na vnútornej strane viečok. „Každému zármutku musí raz byť koniec... Nechcem, aby si urobil rovnakú chybu,“ vravel mu. Bloggs si odrazu uvedomil, že nechce, aby sa vojna skončila, lebo by sa musel vyrovnávať s vecami, o ktorých hovoril Godliman. Vojna mu zjednodušovala život, lebo vedel, prečo nenávidí nepriateľa a čo má v tej veci robiť. A potom... akákoľvek

myšlienka na inú ženu mu prichodila ako zrada, nielen Christine, ale akosi hmlisto aj celého Anglicka.

Zívol a spustil sa hlbšie do kresla; myšlienky sa mu rozpíjali, pomaly sa k nemu zakrádal spánok. Keby bola Christine zomrela pred vojnou, celkom inak by sa díval na otázku nového manželstva. Vždy ju mal rád, a pravdaže, vážil si ju; no odkedy sa dala šoférovať sanitku, vážnosť sa zmenila priam na posvätný obdiv a náklonnosť na lásku. Vtedy ich spájalo čosi zvláštne, čosi, čo iní milenci nemali. Teraz, po vyše roku, by si Bloggs ľahko mohol nájsť inú ženu, ktorú by si vedel vážiť a mať rád, bol si však istý, že by mu to nikdy nestačilo. Všetné manželstvo, všedná žena, to všetko by mu jednotaj pripomínalo, že už raz dosiahol ideál.

Zahniezdil sa na stoličke, usiloval sa striasť zo seba tieto nezmyselné otázky a zaspať. Keby im Nadel ušiel, Anglicko by sa zmenilo na krajinu otrokov. Veci treba brať poporiadku...

Ktosi ním pomykal. Spal veľmi tvrdo, snívalo sa mu, že je v jednej miestnosti s Nadelom, no nemôže ho chytiť, lebo špión ho oslepil stiletom. Keď sa prebral, ešte vždy si myslel, že je slepý, nevidel, kto ho budí, až si napokon uvedomil, že má ešte stále zatvorené oči. Otvoril ich a nad sebou zazrel veľkú postavu hlavného superintendenta Anthonyho v uniforme. Bloggs sa nadvihol, trochu sa narovnal v kresle a pretrel si oči. „Máte niečo?“ spýtal sa.

„Veľa vecí,“ odvetil Anthony. „Otázka znie, čo z toho je dôležité. Priniesol som vám raňajky.“ Položil na písací stôl šálku čaju a sušienku a išiel si sadnúť na druhú stranu.

Bloggs vstal z kresla a pritiahol si k stolu stoličku. Chlípал čaj. Bol slabý a presladený. „Tak teda čujme,“ vyzval Anthonyho.

Ten mu podal zväzok piatich či šiestich hárkov papiera.

„Len mi nevravte, že sa vo vašom rajóne spáchalo len toľko zločinov...“ povedal Bloggs.

„Pravdaže nie,“ odvetil Anthony. „Ale nezaujíma nás predsa opilstvo, domáce zvady, porušenie zatemnenia, dopravné priestupky či zločiny, za ktoré už vinníkov uväznili.“

„Prepáčte,“ povedal Bloggs. „Ešte stále sa preberám. Dovoľte mi prečítať si to.“

Boli tu záznamy o troch domových vlámانيach. V dvoch prípadoch išlo o krádeže cenností – v prvom šperkov, v druhom kožušín. „Môže krahnúť drahé veci, aby nás zviedol zo stopy,“ upozornil Bloggs. „Zaznačte mi tieto miesta na mape, prosím. Azda nám to dačo prezradí.“ Dva prečítané papiere vrátil Anthony. Tretie vlamanie práve ohlásili a zatiaľ neboli známe nijaké podrobnosti. Anthony zaznačil polohu na mape.

Na Prídelovom úrade v Manchestri ukradli stovky prídelových knižiek. „Nepotrebuje lístky, ale potraviny,“ povedal Bloggs a odložil hlásenie nabok. Nedáľeko Prestonu odcudzili bicykel a z Birkenheadu hlásili znásilnenie. „Nemyslím, že by sa vrhal na ženy, ale pre istotu to zaznačte,“ kázal Bloggs Anthony.

Miesta krádeže bicykla a tretieho vlamania boli blízko seba. „Tá návestná búda, odkiaľ vzali bicykel, je na hlavnej trati?“ spýtal sa Bloggs.

„Myslím, že áno,“ odvetil Anthony.

„Predpokladajme, že Faber sa ukryl kdesi vo vlaku a my sme ho nenašli. Je tá návestná búda prvým miestom za Liverpoolom, kde vlak stojí?“

„Tuším.“

Bloggs sa zahľadel na papier. „Odcudzili zvrchník a miesto neho podhodili mokrú bundu.“

Anthony pokrčil plecami. „To by mohlo znamenať všeličo.“

„Nijaké krádeže áut?“ spýtal sa Bloggs pochybovačne.

„Nie, ani člnov, ani somárov,“ odvetil Anthony. „Teraz sa autá veľmi nekradnú, dajú sa zohnať, skôr sa ide po benzíne.“

„Bol som presvedčený, že kdesi v Liverpoole potiahne auto,“ povedal Bloggs. Od zúfalstva sa plesol po stehne. „Bicykel mu isto veľmi nepomôže.“

„Ale aj tak by sme mali za tým ísť,“ nástojil Anthony. „Je to najlepšia stopa, akú máme.“

„V poriadku. No medzitým sa ešte raz pozrite na tie vlámnia, či predsa nezmizli aj dajaké potraviny a šatstvo – poškodení si to azda hneď nevšimli. Obedi znásilnenia ukážte Faberovu fotografiu. A zaujímajte sa o všetky zločiny. Môžete ma dajako dopraviť do Prestonu?“

„Zožením vám voz,“ povedal Anthony. „Kedy sa asi dozvieme podrobnosti o treťom vlámaní?“

„Vypočúvanie je akiste v plnom prúde,“ informoval ho Anthony. „Kým dôjdete k návestnej búde, mal by som už mať celkovú predstavu.“

„Len im nedajte zaháľať.“ Bloggs sa načiahol za kabátom. „Zavolám vám, len čo ta dorazím.“

„Anthony? Tu Bloggs. Som v návestnej búde.“

„Nestrácajte tam zbytočne čas. To tretie vlámanie spáchal váš chlap.“

„Ste si istý?“

„Hej. Iba ak by sa tu po okolí potulovali dvaja blázni, čo sa ľuďom vyhrážajú stiletom.“

„Komu?“

„Dvom osamelým starenkám.“

„Ach, božemôj. Sú mŕtve?“

„Nie, iba ak by medzitým zomreli od vzrušenia.“

„Čože?“

„Ponáhľajte sa späť. Uvidíte, čo tým myslím.“

„Už letím.“

Bol to presne taký domec, v akom zvyčajne bývajú dve osamelé staršie dámy. Bol malý, štvorcový a starý, okolo dverí sa ťahala šípová ruža, ktorú už pohnojili tisíce čajníkov vylúhovaných čajových lístkov. V prednej

záhradke, obohnanej pristrihnutým živým plotom, rástla v úhl'adných hriadkach zelenina. Na oknách do ulice viseli ružovobiele záclony a bránička v'rzgala. Vchodové dvere akiste prácne natrel dajaký amatér a klopadlo bolo z mosadze.

Na Bloggsovo zaklopanie otvorila osemdesiatročná starenka s brokovnicou v ruke.

„Dobrý deň,“ pozdravil Bloggs. „Som policajný úradník.“

„Nie, nemôžete byť,“ povedala. „Tí tu už boli. A teraz sa stratíte, lebo vám odstrelím hlavu.“

Bloggs si ju prezrel. Bola nízka, husté biele vlasy mala stiahnuté do uzla a bledú tvár zvráskavenú. Rukami tenkými ako zápalky pevne zvierala pušku. Vrecko na zástere mala plné štipcov na bielizeň. Bloggs jej pozrel na nohy a všimol si, že má obuté mužské pracovné baganče. „Dnes ráno bola u vás miestna polícia,“ povedal. „Ja som zo Scotland Yardu.“

„Ako ma o tom presvedčíte?“ spýtala sa.

Bloggs sa obrátil a zavolať na svojho policajného šoféra. Strážnik vystúpil z auta a podišiel k bráničke. „Stačí vám uniforma?“ spýtal sa starenky.

„V poriadku,“ odvetila a ustúpila, aby mohol vojsť do domu.

Vkročil do nízkej miestnosti s vykachličkovanou dlážkou. Bola zaprataná ťažkým starým nábytkom, preplneným porcelánovými a sklenenými ozdobami. V kozube horelo trochu uhlia. Zaváňalo tu levanduľou a mačkami.

Druhá stará dáma vstala zo stoličky. Ponášala sa na prvú, ibaže bola dva razy širšia. Keď sa zdvihla, zoskočili jej z lona dve mačky. „Dobrý deň,“ pozdravila. „Ja som Emma Partonová, moja sestra je Jessie. Brokovnicu si nevšímajte, našťastie nie je nabitá. Jessie miluje drámu. Nesadnete si? Na policajta vyzeráte primladý. Prekvapuje ma, že sa takouto drobnou krádežou zaoberá Scotland

Yard. Prišli ste dnes ráno z Londýna? Urob chlapcovi čaj, Jessie.“

Bloggs si sadol. „Ak usudzujeme správne, nie je to obyčajný zloděj, ale človek, čo uniká pred spravodlivosťou,“ povedal.

„Hneď som ti vravela,“ namietala Emma. Obrátila sa na Bloggsa. „Bol to príjemný človek.“

„Povedzte mi, čo sa stalo,“ vyzval ju Bloggs.

„No, ja som bola vonku, vzadu,“ začala Emma. „Hľadala som v kuríne vajíčka. Jessie bola v kuchyni...“

„Prekvapil ma,“ prerušila ju Jessie. „Nemala som čas ísť si po pušku.“

„Priveľa chodíš na kovbojky,“ karhala ju posmešne Emma.

„Vždy lepšie ako tie tvoje filmy o láske – samé slzy a bozky...“

Bloggs vytiahol z náprsnej tašky Faberovu fotografiu. „Je to on?“

Jessie si ju podrobne preštudovala. „Áno, on.“

„Akí ste len šikovní!“ povedala s obdivom Emma.

„Keby sme boli šikovní, už by sme ho mali,“ odvetil Bloggs. „Čo urobil?“

„Priložil mi pod krk nôž,“ začala Jessie, „a povedal: Jediný chybný krok, a rozpáram ti črevá.‘ A myslel to vážne.“

„Ale, Jessie, mne si vravela, že ti povedal: ‚Neublížim vám, ak urobíte, čo vám poviem.‘“

„No, čosi v tom zmysle, Emma!“

„A čo chcel?“ spýtal sa Bloggs.

„Jedlo, kúpeľ, suché šaty a auto. Tak sme mu dali vajíčka, pravdaže. Našli sme dajaké šaty po Jessinom nebohom manželovi Normanovi...“

„Mohli by ste ich opísať?“

„Hej. Modré pracovné sako, modré montérky a károvaná košeľa. A vzal si aj auto chudáka Normana.“

Neviem, ako budeme bez neho chodiť do kina. Viete, je to naša jediná nerest.“

„Aké to bolo auto?“

„Morris. Norman ho kúpil v dvadsiatom štvrtom. To autíčko nám robilo dobré služby.“

„Ale teplý kúpeľ nedostal!“ ozvala sa Jessie.

„No,“ dodala Emma, „musela som mu vysvetliť, že dve osamelé staré ženy nemôžu dopustiť, aby sa v ich kuchyni kúpil chlap...“ Zapýrila sa.

„Tuším by si sa radšej nechala podrezať, ako by si pozrela na chlapa v spodkoch, ty blázon!“ vysmievala sa Jessie.

„Čo povedal, keď ste odmietli?“ spýtal sa Bloggs.

„Zasmial sa,“ odvetila Emma. „No myslím, že pochopil náš postoj.“

Bloggs nemohol premôcť úsmev. „Ste veľmi statočné,“ povedal.

„To teda neviem.“

„Takže odtiaľto odišiel v morrise z roku 1924, v montérkach a belasom saku. Koľko bolo hodín?“

„Asi pol desiatej.“

Bloggs neprítomne hladkal hrdzavú mačku. Zažmurkala a začala priasť. „Bolo v aute veľa benzínu?“

„Pár litrov – ale vzal nám kupóny.“

Bloggsovi čosi zišlo na um. „Na základe čoho vy dve žiadate prídel benzínu?“

„Na poľnohospodárske účely,“ bránila sa Emma. Začervenala sa.

„A sme osamelé a staré. Pravdaže máme nárok,“ odvrkla Jessie.

„Vždy, keď ideme do kina, zijdeme aj do obilného skladu,“ pridala sa Emma. „Neplytváme benzínom.“

Bloggs sa usmial a zdvihol ruku. „V poriadku, nemáte sa čoho báť... A okrem toho prídeľy nie sú môj obor. Akú rýchlosť dosiahne to auto?“

„Nikdy nechodíme viac ako päťdesiatkou,“ odvetila Emma.

Bloggs sa pozrel na hodinky. „Aj pri takej rýchlosti už zatiaľ mohol prejsť stodvadsať kilometrov.“ Vstal. „Musím oznámiť podrobnosti do Liverpoolu. Nemáte náhodou telefón?“

„Nie.“

„Aký morris je to?“

„Cowley. Norman ho volal Býčí ňufák.“

„Farba?“

„Sivá.“

„Poznávacia značka?“

„MLN 29.“

Bloggs si všetko pozapisoval.

„Myslíte, že ho ešte dakedy dostaneme naspäť?“ spýtala sa Emma.

„Ale áno – no azda nie v perfektnom stave. Keď človek šoféruje na ukradnutom aute, zvyčajne naň veľmi nedáva pozor.“ Pobral sa ku dverám.

„Dúfam, že ho chytíte,“ zakričala za ním Emma.

Jessie ho odprevadila. Ešte vždy zvierala v ruke pušku. Pri dverách chytila Bloggsa za rukáv a spýtala sa pošepky ako herec na scéne: „Povedzte – kto je to? Odsúdenec na úteku? Vrah? Násilník?“

Bloggs sa na ňu zhora pozrel. Malé zelené očka mala rozšírené od vzrušenia. Uverila by všetkému, čo by jej natáral. Sklonil hlavu a zašuškal jej do ucha: „Nepovedzte to ani duši. Je to nemecký špión.“

17

Faber prešiel cez most ponad rieku Sark zavčasu popoludní a ocitol sa v Škótsku. Prešiel okolo nízkej budovy reštaurácie Sarcké mýto, ktorej vývesný štít oznamoval, že je prvým domom v Škótsku. Nápis nad dverami o dajakých svadbách nevedel prečítať. Pol kilometra ďalej, keď vošiel do dediny Gretna, pochopil, o čo ide: vedel, že

sa sem chodievali sobášit' odvážlivci s unesenými nevestami.

Cesty boli ešte stále mokré od ranného dažďa, no slnko ich rýchlo vysušovalo. Keď horúčkovitý strach z nemeckej okupácie opadol, opäť tu nastávali smerovky a oznamovacie tabule. Faber uháňal cez reťaz dedínok na škótskej nížine: Kirkpatrick, Kirtlebridge, Ecclefechan. Páčila sa mu šira krajina, zelené slatiny sa trblietali v slnečných lúčoch.

V Carlisle sa zastavil po benzín. Pumpárka, žena stredných rokov so zaolejovanou zásterou, mu nekládla nijaké nepríjemné otázky. Faber natankoval doplna a náhradnú kanistru si pripevnil na ľavú stúpačku.

Bol veľmi spokojný s týmto malým dvojsedadlovým autíckom. Napriek vysokému veku ešte vždy vytiahlo osemdesiatku. Štvorvalcový motor s obsahom 1548 kubických centimetrov pracoval hladko, auto sa neúnavne škriabalo a spúšťalo po Škótskej vysočine. Kožené čalúnené sedadlo bolo pohodlné. Stisol húkačku, aby odplašil zatúlanú ovcu.

Prešiel malým trhovým mestečkom Lockerbie, prekročil rieku Annan po malebnom moste Johnstone Bridge a začal stúpať do vrchu Beattock. Stále častejšie a častejšie zaradoval trojku.

Rozhodol sa, že nepôjde do Aberdeenu priamo, cez Edinburgh a pobrežnou cestou. Väčšina škótskeho východného pobrežia na obe strany od Firth of Forthu bola vojenským pásmom. Bol to šesťnásť kilometrov široký úsek, do ktorého bol zakázaný vstup. Prirodzene, úrady nemohli strážiť celú rozlohu. No aj tak by Fabera na hraniciach pásma mohli zastaviť a vypočúvať.

Napokon doňho aj tak bude musieť preniknúť – čím neskôr, tým lepšie – a už si v hlave dával dokopy príbeh, ktorý vyrozpráva, keby sa ho vypytovali. Motorizmus ako koníček prestali súkromníci za posledných pár rokov pestovať, lebo systém prídeltu benzínu bol čoraz prísnejší, a

keď ktokoľvek používal auto na nevyhnutné cesty, stíhali ho, ak zo súkromných dôvodov odbočil čo len niekoľko metrov zo stanovenej trasy. Faber čítal o jednom slávnom impresáriovi, ktorého zavreli za to, že použil benzín, určený na poľnohospodárske účely, na to, aby zaviezol niekoľko hercov z divadla do hotela Savoy. Nekonečná propaganda vysvetľovala ľuďom, že jeden bombardér značky Lancaster spotrebuje na cestu na Porúrie deväťtisíc litrov. Nič by Faberovi neurobilo väčšiu radosť, ako míňať benzín, ktorý by inak slúžil pri bombardovaní jeho vlasti; no keby ho teraz, keď na prsiach skrýva dôležité informácie, zastavili a zatvorili za porušenie prídelového zákona, bola by to neznesiteľná irónia.

Mal starosti. Premávka pozostávala väčšinou z vojenských áut, a Faber nemal vojenské doklady. Nemohol tvrdiť, že preváža dôležité zásoby, lebo v aute nemal nijaký náklad. Zamračil sa. Kto v dnešných časoch cestoval? Námorníci na dovolenke, štátni úradníci, zriedkaví dovolenkári, odborníci... To je všetko. Mohol by sa vydávať za inžiniera, špecialistu v dajakom prísne tajnom odbore, ako napríklad vysokotepelné prevodovkové oleje, a predstierať, že ide do Invernessu riešiť do továrne akýsi výrobný problém. Keby sa ho pýtali, do ktorej továrne, povedal by, že je to tajné. (Vždy si musel vymyslieť dajaké vzdialené miesto určenia, aby človek, čo kladie otázky, nemohol vedieť, že tam nijaká podobná továreň nejestvuje.) Pochyboval, že by inžinierski poradcovia nosili montérky, aké ukradol starým sestrám – no za vojny bolo možné všeličo.

Keď si všetko dal takto dokopy, zmocnil sa ho pocit, že ho nemôžu ohroziť nijaké náhodné cestné kontroly. Ostávalo tu nebezpečenstvo, že ho zastaví ktosi, kto hľadá konkrétne Henryho Fabera, špióna na úteku. Majú fotografiu...

Vedia, ako vyzerá. Poznajú jeho tvár!

... a onedlho budú mať aj opis auta, v ktorom sa vezie. Nepredpokladal, že by kvôli nemu zabarikádovali cesty, keďže nevedia, kam sa uberá; bol si však istý, že všetci policajti v Británii pasú po sivom Morrise Cowley, „Býčom ňufáku“ s poznávacou značkou MLN 29.

Keby ho zbadali v pustom kraji, nechtyli by ho hneď, pretože vidiecka polícia nebola motorizovaná, mala iba bicykle. Policajt by však zatelefonoval na svoje veliteľstvo a o niekoľko minút by za Faberom poslali autá. Keby zočil policajta, musel by toto auto ukryť, ukradnúť nové a odbočiť z plánovanej trasy. Na riedko obývanej škótskej nížine mal šancu dostať sa do Aberdeenu bez toho, aby naďabil na hliadku. V mestách to bude iné. Tam väčšmi hrozilo nebezpečenstvo, že by ho mohlo naháňať policajné auto.— Ťažko by sa mu podarilo uniknúť: mal staré a pomerne pomalé vozidlo a policajti boli väčšinou dobrí šoféri. V tom prípade by bolo najrozumnejšie vystúpiť a pokúsiť sa stratiť v dave alebo v bočných uličkách. Vždy, keď musel vojsť do väčšieho mesta, premýšľal, či nešupnúť auto kamsi do priekopy a neukradnúť iné. Bol tú však háčik; nechal by tak za sebou MI5 prvotriednu stopu. Azda bude najlepšie urobiť kompromis:— prejde mestami, no bude sa usilovať držať iba bočných uličiek. Pozrel sa na hodinky. Do Glasgowa dorazí za súmraku a potom mu bude pomáhať tma.

Nebolo to síce ktovieako uspokojivé, ale ak človek chce byť celkom v bezpečí, nesmie byť špiónom.

Keď sa vydriapal na tristošesťdesiat metrov vysoký Beattock, odrazu začalo pršať. Faber zastal, vystúpil z auta a natiahol plátennú strechu. Vzduch bol ukrutne rozpálený. Faber sa pozrel hore. Obloha sa rýchlo zat'ahovala. Sľubovala hromy-blesky.

Čoskoro vyšli najavo nedostatky vozidla. Vietor a dážď prenikali dnu niekoľkými dierami v plátennej streche a maličký stierač, ktorý zhŕňal vodu z vrchnej časti vodorovne rozdeleného predného skla, mu otváral iba

uzučký tunel, cez ktorý bolo vidno cestu. Terén bol čoraz kopcovitejší a motor začínal vynechávať. Dalo sa to čakať, veď dával tomu dvadsaťročnému autu poriadne zabrať.

Prehánka ustala. Búrka, čo spočiatku hrozila, neprišla, no obloha ďalej ostávala tmavá a ovzdušie ťaživé.

Faber prešiel cez Crawford, zahniezdený v zelených vrchoch: Abington – s kostolom a poštou na západnom brehu rieky Clyde; a cez Lesmahagow na kraji vresoviska.

O polhodinu nato dorazil na predmestie Glasgowa. Len čo naďabil na zastavanú oblasť, odbočil na sever od hlavnej cesty v nádeji, že sa mu podarí mesto obísť. Prešiel cez rad uličiek, križoval hlavné tepny, čo viedli do východných štvrtí, až sa dostal na Cumbernauld Road, kde sa dal opäť na východ a rýchlo zmizol z mesta.

Trvalo mu to kratšie, než predpokladal. Šťastie sa ho stále držalo.

Viezol sa cestou A 80, míňal továrne, bane a farmy. Mysľou sa mu mihali ďalšie škótske názvy: Millerston, Stepps, Muirhead, Mollinsburn, Condorrat.

Šťastie ho opustilo medzi Cumbernauldom a Stirlingom.

Uháňal po rovnej, trochu klesajúcej hradskej, lemovanej po oboch stranách šírymi poľami. Ručička tachometra vystúpila na sedemdesiatpäťku, keď v motore odrazu zahučalo. Ozval sa hlasný cvengot, ako keď sa cez ozubené koleso preťahuje veľká reťaz. Spomalil na päťdesiatku, no hluk akosi neutíchal. Podľa všetkého vypovedala dajaká dôležitá súčiastka mechanizmu. Faber sa pozorne započúval. Bolo to buď vydraté guľkové ložisko v prevodovej sústave, alebo diera v ktorejkoľvek z kľúčových častí. Isto to bolo dačo vážnejšie ako zapchatý karburátor či zanesená sviečka; teda čosi, čo mohli opraviť iba v dielni.

Zastavil a pozrel pod kapotu. Všade bolo plno oleja, ale inak nenašiel nijakú stopu. Vrátil sa za volant a odštartoval. Auto očividne ťahalo slabšie, no ešte išlo.

Keď prešiel zo päť kilometrov, začalo sa z chladiča pariť. Faber si uvedomil, že auto čoskoro ostane definitívne stát'. Hľadal miesto, kde sa ho zbaviť.

Našiel blatistý úvoz, ktorý odbočoval z hlavnej cesty pravdepodobne kamsi na farmu. Sto metrov od hradskej zahýbal za černicové krovie. Faber zaparkoval tesne pri kriku a zhasol motor. Sípene unikajúcej pary pomaly utíchlo. Vystúpil a zamkol dvere. Prišlo mu tak trochu ľúto Emmy a Jessie, ťažko sa im veru podarí dať auto opraviť ešte pred koncom vojny.

Pobral sa späť na vozovku. Odtiaľ nebolo vidno nič. Azda prejde deň či dva, kým opustené auto vyvolá podozrenie. Vtedy, pomyslel si Faber, už možno budem v Berlíne.

Vykročil pešo. Skôr či neskôr dôjde do dajakého mesta, kde bude môcť ukradnúť ďalší voz. Aj tak išlo všetko dobre: pred necelými dvadsiatimi štyrmi hodinami vyrazil z Londýna a do zajtra do šiestej večera, keď sa má ponorka dostaviť na miesto stretnutia, má ešte celý deň.

Slnko už dávno zapadlo a teraz sa odrazu rozhostila tma. Faber takmer nevidel. Našťastie bol stred cesty vyznačený bielou čiarou – nové bezpečnostné opatrenie kvôli zatemneniu – no aj na tú Faber ledva dovidel. Ešteže v nočnom tichu dosť zavčasu začuje prichádzajúce auto.

Prešlo okolo neho iba jedno. Počul z diaľky jeho zachrípnutý motor a niekoľko metrov zišiel z cesty, aby ho nebolo vidno. Počkal, kým prejde. Bol to veľký Vauxhall 10, odhadoval Faber, a uháňal vysokou rýchlosťou. Nechal ho prejsť, vrátil sa na cestu a kráčal ďalej. O dvadsať minút ho opäť zazrel stát' pri krajnici. Keby ho bol zbadal včas, bol by si urobil obchádzku cez polia, no auto malo vypnuté svetlá aj motor, takže Faber doňho v tme takmer narazil.

Skôr než stačil porozmýšľať, čo urobí, zasvietila naňho spod kapoty baterka a ozval sa hlas: „Je tam niekto?“

Faber vstúpil do kužeľa svetla a spýtal sa: „Máte poruchu?“

„To by som povedal.“

Svetlo skĺzlo dolu, a keď Faber podišiel bližšie, uvidel v jeho odraze fúzatú tvár chlapa stredných rokov v dvojradovom kabáte. V druhej ruke pomerne neisto držal veľké páčidlo; zdalo sa, že nevie, čo s ním.

Faber pozrel do motora. „Čo mu je?“

„Neťahá,“ odvetil chlap. „Chvíľu išiel ani divý a potom začal strečkovať. Bohužiaľ, nevyznám sa veľmi v motoroch.“ Opäť zasvietil na Fabera baterkou. „A vy?“ spýtal sa s nádejou v hlase.

„Nie veľmi,“ ozval sa Faber, „ale rozoznám odpojený kontakt.“ Vzal chlapovi baterku, siahol do motora a pripevnil vytiahnutý kontakt späť na hlavu valca. „Skúste teraz.“

Chlap nasadol do auta a naštartoval. „Skvelé!“ prekrikoval motor. „Ste génus! Nastúpte!“

Faberovi prebleslo mysl'ou, že by to mohla byť šikovná pasca MI5, no hneď takúto myšlienku zavrhol: keby aj vedeli, kde momentálne je, čo považoval za nepravdepodobné, prečo by s ním mali jednať v rukavičkách? Mohli by naňho poslať dvadsať policajtov a niekoľko obrnených áut. Nastúpil.

Šofér vyrazil z miesta, chytro poprehadzoval rýchlosti a auto čoskoro solídne uháňalo. Faber si urobil pohodlie.

„Mimochodom, volám sa Richard Porter,“ ozval sa chlap za volantom.

Faber si rýchlo spomenul na preukaz v náprsnnej taške. „James Baker,“ predstavil sa.

„Teší ma. Musel som kdesi okolo vás prejsť – nevidel som nikoho.“

Faber si uvedomil, že chlap sa mu ospravedlňuje za to, že mu nezastal – teraz všetci brávali stopárov, pre nedostatok benzínu. „To nič,“ povedal. „Asi som bol na poli v kríku, ul'aviť si. Počul som auto.“

„Idete zd'aleka?“ Porter mu ponúkol cigaru.

„Ďakujem pekne, ale nefajčím,“ odmietol Faber. „Áno, z Londýna.“

„Celú cestu autostopom?“

„Nie, v Edinburghu sa mi pokazil voz. Podľa všetkého treba vymeniť súčiastku, ktorá sa nedá zohnať, tak som ho musel nechať v opravovni.“

„Smola. Idem do Aberdeenu, môžem vás vysadiť kdekoľvek po ceste.“

Faber rýchlo premýšľal. Opäť ho postretlo šťastie. Zatvoril oči a predstavil si mapu Škótska. „To je skvelé,“ povedal. „Som na ceste do Banffu, takže by mi veľmi pomohlo, keby som sa dostal do Aberdeenu. Mal som v pláne ísť po hlavnej hradskej, lebo som si nevzal pas – patrí Aberdeen do zakázaného pásma?“

„Iba prístav,“ odvetil Porter. „No kým ste u mňa v aute, nemusíte sa o také veci starať – som zmierovací sudca a člen miestneho policajného výboru. Čo vy na to?“

Faber sa usmial. Mal šťastný deň. „Ďakujem,“ povedal. Rozhodol sa zmeniť tému rozhovoru. „Robíte na celý úväzok? Myslím, toho sudcu.“

Porter si priložil zápalku k cigare a vyfúkol dym. „Nie celkom. Som už napoly v penzii, viete? Predtým som býval právnym poradcom, kým nezistili, že mám slabé srdce.“

„Ach,“ Faber sa usiloval vtesnať do hlasu súcitu. „Neprekáža vám, dúfam, že fajčím.“ Porter zakýval tučnou cigarou. „Ani trochu.“

„Čo vás vedie do Banffu?“

„Som inžinier. Majú tam v továrni akýsi problém... viete, celá vec má trochu zvláštny význam.“

Porter zdvihol ruku. „Viac ani slovo. Rozumiem.“

Chvil'ku bolo ticho. Auto prefrčalo cez niekoľko miest. Porter akiste vynikajúco poznal cestu, keď sa v tme hnal takou rýchlosťou. Veľké auto hltalo kilometre. Jeho hladký chod pôsobil uspávajúce Faber potlačil zívnutie.

„Ach, veď vy musíte byť unavený,“ spomenul si Porter. „Som ja ale hlupák. Len si pospíte, neberte na mňa ohľad.“

„Ďakujem,“ povedal Faber. „Zdriemnem si.“ Zatvoril oči.

Pohyb auta bol ako hojdanie vlaku a Faberovi sa opäť prisnil strašný sen o príchode do Anglicka, ibaže teraz v trochu inej podobe. Nevečeral vo vlaku a nezhováral sa so spolucestujúcim o politike, ale z neznámych príčin musel cestovať v tendri, sedel na kufríkovej vysielacke a chrbtom sa opieral o tvrdú železnú stenu. Keď vlak vošiel do stanice Waterloo, všetci – aj cestujúci, čo vystupovali – už mali Faberovu fotografiu s bežeckým mužstvom; ľudia hľadeli jeden na druhého a porovnávali obrázok s tvármi v dave. Pri kontrole lístkov mu železničiar stisol plece a spýtal sa: „Vy ste predsa ten chlap z fotografie, nie?“ Faber nemohol vypovedať slova. Iba sa díval na snímku a spomínal, ako si vtedy bežal po ten pohár. Božemôj, ako len utekal: pridal trochu priskoro, do záverečného finiša vyrazil o pol kilometra skôr, než plánoval, a posledných päťsto metrov sa mu chcelo zomrieť – a teraz azda zomrie pre tú fotografiu, čo má kontrolór lístkov v ruke... „Zobud'te sa! Zobud'te sa!“ vravel mu železničiar a odrazu bol Faber opäť vo vauxhalle Richarda Portera a majiteľ ho budil.

Ruku už mal na polceste k ľavému rukávu, kde ukrýval stilet, keď si za stotinu sekundy uvedomil, že pre Portera je James Baker iba nevinným stopárom. Vtedy mu ruka klesla a uvoľnil sa.

„Budíte sa ako vojak,“ bavil sa na ňom Porter. „Sme v Aberdeene.“

Faber si spomenul, že je súdny úradník a jeden zo šéfov miestnej polície. Zablúdil sa naňho v slabom svetle svitania: Porter mal červenú tvár, hladké fúzy a jeho zvrchník farby tavej srsti vyzeral drahý. Bol bohatý a vo svojom meste mal vplyv, predpokladal Faber. Keby zmizol, takmer ihneď by ho začali hľadať. Rozhodol sa, že ho nezabije.

„Dobré ráno,“ zaželel Faber.

Pozrel von oknom na granitové mesto. Pomaly sa vliekli hlavnou ulicou s radmi obchodov po oboch stranách. Vykračovalo si tu niekoľko robotníkov, čo si privstali; všetci sa cieľavedome uberali jedným smerom. Rybári, pomyslel si Faber. Mesto vyzeralo chladné a veterné.

„Nechceli by ste sa naraňajkovať a oholiť, kým sa poberiete ďalej?“ spýtal sa Porter. „Nech sa páči ku mne.“

„Ste veľmi láskavý, ale nie, ďakujem...“

„Nemáte za čo. Keby nie vás, ešte vždy by som trčal na A osemdesiatke kdesi pri Stirlingu a čakal, kým otvorí dajakú opravovňu.“

„Nemôžem vaše pozvanie prijať. Radšej pôjdem ďalej.“

Porter nenástožil a Faber mal pocit, že sa mu uľavilo, keď ponuku neprijal. „V tom prípade,“ povedal chlap, „vás vysadím na George Street – je to začiatok A deväťdesiatšestky, priamej cesty do Banffu.“ O chvíľu zabrzdil na akomsi rohu. „Tu sme.“

Faber otvoril dvere. „Ďakujem, že ste ma odviezli.“

„Veď nemáte za čo.“ Porter mu podal ruku. „Veľa šťastia.“

Faber vystúpil, zatvoril dvierka a auto odštartovalo. Pomyslel si, že sa v tomto prípade nemá čoho báť; Porter príde domov, prespí celý deň, a keď zistí, že pomohol Faberovi na úteku, bude už neskoro a nebude môcť v tej veci nič podniknúť.

Hľadel za vauxhallom, kým mu nezmizol z očí, potom prešiel cez cestu a vykročil ulicou so sľubným názvom Trhová. Čoskoro sa ocitol v dokoch, dal sa viesť nosom a došiel na rybí trh. Na tomto rušnom, hlučnom, zapáchajúcom mieste sa cítil príjemne nenápadne, pretože všetci tu boli oblečení v pracovnom ako on. Vo vzduchu poletovali mokré ryby a mrzké poznámky. Faber mal čo robiť, aby porozumel tunajšiemu sekanému hrdelnému nárečiu. V jednom zo stánkov si kúpil horúci silný čaj v

štvrtlitrovom otlčenom hrnčeku a veľký rožok s poriadnym krajcom bieleho syra.

Sadol si na akýsi sud, aby sa najedol a popremýšľal. Dnes večer bude musieť ukradnúť loď. Hnevalo ho, že musí čakať celý deň; stál pred otázkou, kam sa uchýli na nasledujúcich dvanásť hodín; teraz už bol tak blízko pri cieľi, že nemohol riskovať, a ukradnúť čln za bieleho dňa bolo oveľa opovážlivejšie než za večerného súmraku.

Doraňajkoval a vstal. Zvyšok mesta sa preberie k životu až o niekoľko hodín. Využije ten čas na to, aby si našiel dobrý úkryt.

Obišiel doky a prílivoý prístav. Bezpečnostné opatrenia boli len povrchné a našiel niekoľko miest, kadiaľ by sa dalo prešmyknúť okolo kontrolných stanovísk. Dostal sa až k piesočnatej pláži a vydal sa po vyše trojkilometrovej promenáde. Na jej konci, v ústí rieky Don, kotvilo niekoľko výletných jacht. Tie by sa Faberovi veľmi hodili, no isto v nich nebude palivo.

Vychádzajúce slnko zakryla hrubá klenba mraku. Vzduch sa opäť oteplil a visela v ňom búrka. Niekoľko tvrdohlavých dovolenkárov vyšlo z pobrežných hotelov, meravo sedelo na pláži a čakalo na slnko. Faber zapochyboval, že sa ešte v ten deň dočkajú. Mohol by sa ukryť tu. Polícia prezrie železničnú stanicu, autobusové depo, no neurobí podrobnú prehliadku mesta. Azda preskúmajú niekoľko hotelov a penziónov. Pravdepodobne nebudú kontrolovať každého na pláži. Rozhodol sa stráviť deň v ležadle.

V stánku si kúpil noviny a prenajal si ležadlo. Vyzliekol si košeľu a natiahol si ju cez montérky. Sako si neobliekol.

Keby sa blížil policajt, Faber by ho zbadal oveľa skôr, než by sa dostal až k nemu, mal by teda dost času zmiznúť z pláže a stratiť sa v uliciach.

Začítal sa do novín. S potešením konštatovali, že na Taliansko sa sústredila nová ofenzíva spojencov. Faber bol

skeptický. Anzio boli jatky. Tlač bola mizerná a v novinách chýbali fotografie. Dočítal sa, že polícia hľadá istého Henryho Fabera, ktorý stiletom zavraždil v Londýne dvoch ľudí...

Prešla okolo neho akási žena v plavkách a vrhla naňho dlhý pohľad. Faberovi zamrelo srdce. Potom si uvedomil, že flirtovala. Chvilu odolával pokušeniu osloviť ju. Už tak dlho... V duchu sa striasol. Trpezlivosť, len trpezlivosť. Zajtra už bude doma.

Bol to malý rybársky čln, vari dvadsať metrov dlhý, so širokou palubou a zabudovaným motorom. Anténa prezrádzala výkonnú rádiostanicu. Väčšinu paluby zaberali príklopy, ktorými sa prechádzalo do lodného priestoru. Kajuta bola pri korme a bolo v nej miesta práve pre dvoch stojacich chlapov, palubnú dosku a riadiace prístroje. Trup lode bol z prekladaných dosák, pospájaných nitmi a nanovo vytmelených, náter vyzeral čerstvý.

Aj ďalšie dve lode, čo kotvili v prístave, by sa Faberovi boli hodili, no ako tak stál na móle a pozoroval posádku tejto, videl, že ju pred odchodom priviazali a natankovali. Počkal pár minút, kým nadobro nezmizli, potom prešiel po obrubníku prístaviska a skočil do lode. Volala sa *Marie II*.

Zistil, že kormidlo je priviazané reťazou. Sadol si na dlážku malej kajuty, aby ho nebolo vidno, a desať minút páčil zámku. Hrubá vrstva mračien, čo ešte vždy zastierala oblohu, spôsobila, že sa zavčasu stmievalo.

Keď uvoľnil kormidlo, vytiahol malú kotvu, vyskočil späť na breh a odviazal laná. Vrátil sa do kabíny, napumpoval dieselový motor a potiahol štartér. Motor zakašlal a stíchol. Skúsil ešte raz. Tentoraz veselo zavrčal. Pustil sa manévrovať z kotviska.

Vymotal sa okolo ďalších dvoch zakotvených plavidiel a našiel bójami označený hlavný kanál, ktorý viedol von z prístavu. Predpokladal, že iba lode s oveľa väčším

ponorom sa naozaj musia držať tejto cesty, no pomyslel si, že opatrnosti nikdy nie je nazvyš.

Keď vyplával z prístavu, ovanul ho ostrý vetrík a dúfal len, že to neznačí zhoršenie počasia. More bolo prekvapujúco rozbúrené a vynášalo pevnú loďku vysoko na hrebene vln. Faber naplno pridal plyn a podľa palubného kompasu nastavil kurz. V zásuvke pod kormidlom našiel mapy: vyzerali staré a málo používané – kormidelník isto dobre poznal miestne vody a nepotreboval ich. Faber si overil polohové údaje, ktoré si vryl do pamäti onej noci v Stockwelli, spresnil kurz a zachytil kormidlo.

Obloky kajuty boli mokré a nebolo cez ne vidno. Faber nevedel, či je to dážď, alebo či to špliecha morská voda. Vietor stínal vrcholce vln. Faber na chvíľu vystrčil hlavu z kajuty a celú mu ju poriadne zmáčalo.

Zapol rádio. Chvíľku hučalo, potom v ňom zapraskalo. Pohol frekvenčnou ručičkou, blúdil po vlnách a chytil niekoľko skomolených správ. Naladil na frekvenciu ponorky a vypol – ešte bolo priskoro nadväzovať spojenie.

Keď sa preplavil k hlbším vodám, vlny sa zväčšili. Teraz každá dvíhala zadok lode, ako keď kôň vyhadzuje kopytami, na hrebene sa čln chvíľu vrátilo držal a napokon opäť prudko vyrazil do ďalšieho boja. Faber márne zísal cez okná kajuty. Nastala noc a nebolo vidno vôbec nič. Bolo mu trochu ťažko od žalúdka.

Vždy keď presviedčal sám seba, že vlny už nemôžu byť väčšie, prišla nová obluda, mohutnejšia než všetky predchádzajúce, a vyniesla ich až k oblohe. Čoraz častejšie sa valili jedna za druhou, takže loď vlastne stále kormou mierila k oblohe alebo k morskému dnu. Keď sa čln ocitol v jednom z nezvyčajne hlbokých válovov, osvetlil ho odrazu blesk ako za jasného dňa. Faber videl, ako sa cez provu prevalila sivozelená hora vody a hrnula sa cez palubu a kajutu, v ktorej stál. Nevedel, či prenikavý treskot, ktorý sa ozval o chvíľu, bol hrom, alebo či sa lámu

trámy. Horúčkovo začal v kabíne hľadať záchrannú vestu. Nenašiel nič.

Opäť sa zablyslo. Faber sa chytil zamknutého kormidla a chrbtom sa oprel o stenu kajuty, aby sa udržal na nohách. Nemalo teraz zmysel viesť loď – aj tak pôjde, kam ju poženie more.

Neprestajne si navrával, že loď musí byť stavaná tak, aby vydržala takéto nečakané letné búrky. Nevedel sa však presvedčiť. Skúsení námorníci by pravdepodobne rozpoznali znaky blížiacej sa pohromy a nevyplávali by na more, museli vedieť, že plavidlo nevydrží takýto nápor.

Nemal potuchy, kde je. Mohol byť späť v Aberdeene, alebo takmer na mieste stretnutia. Sadol si na dlážku kajuty a zapol rádio. Búrlivé hojdanie a otrasy sťažovali manipuláciu. Keď sa prístroj rozohrial, pokúšal sa naladiť ho, no nič nechytíl. Nastavil zvuk na maximum: nič.

Muselo vytrhnúť anténu zo strechy kajuty.

Prepol stanicu na „vysielanie“ a opakoval niekoľko ráz jednoduchú správu: „Ozvite sa, prosím“; potom opäť preladil na príjem. Nerobil si veľkú nádej, že jeho signál kamsi doletí.

Zastavil motor, aby ušetril palivo. Bude sa musieť dostať z búrky – ak sa bude dať – a potom opraviť alebo pripevniť späť anténu. Nafta sa mu môže zísť.

Loď sa hrozivo sklzála bokom po ďalšej obrovskej vlne a Faber si uvedomil, že motor potrebuje na to, aby mohol viesť plavidlo čelom k vlnám. Potiahol štartér, no zbytočne. Skúsil to ešte niekoľko ráz, potom sa vzdal a preklímal bláznivý nápad vypnúť motor.

Loď sa naklonila na bok, až Faber spadol a narazil hlavou na kormidlo. Omráčený ležal na dlážke kabíny a čakal, že sa člň každú chvíľu prevráti. Ďalšia vlna narazila do kajuty a tentoraz sklenené obloky nevydržali. Faber sa odrazu ocitol pod vodou. Podľa všetkého sa člň potápal. Faber sa pozviechal a vynoril sa. Všetky okná boli vybité, no člň ešte plával. Kopnutím vyrazil dvere kajuty a voda sa

vyvalila von. Kíčovito sa zavesil na kormidlo, aby ho nezmietla do mora.

Bolo to neuveriteľné, ale búrka silnela. Jednou z Faberových posledných súvislých myšlienok bolo, že takýto nečas zavíta do tunajších vôd asi tak raz za storočie. Potom všetky sily a vôľu sústredil na to, aby sa udržal na kormidle. Mal sa k nemu priviazať, no teraz sa už neodvážil pustiť a hľadať kus povrazu. Loď sa stále driapala a klesala na vlnách ako bralá, takže už ani nevedel, či je hore alebo dolu. Víchrica a tisíce litrov vody sa ho usilovali zmiesť z miesta. Nohy sa mu neprestajne šmýkali po vlhkej dlážke a stenách a vo svaloch na rukách cítil páľčivú bolesť. Vždy keď zistil, že má hlavu nad vodou, nabral do pľúc vzduchu, no inak zadržiaval dych. Koľko ráz len-len neomdlel. Nejasne si uvedomoval, že rovná strecha kajuty zmizla.

Zakaždým keď blesk osvetlil oblohu, naskytol sa mu krátky neutešený pohľad na more. Vlna ho vždy zaskočila: valila sa pred ním, pod ním, dvíhala sa vedľa neho alebo bola mimo dohľadu. S hrôzou zistil, že si necíti ruky, pozrel sa na ne a videl, že ich má stále zakvačené do kormidla ako v posmrtnom krči. V ušiach mu jednotaj hučalo, nedalo sa rozlíšiť, či je to vietor, hrmenie alebo more.

Pomaly ho opúšťal zdravý úsudok. Odrazu sa pred ním vynorilo dievča, ktoré naňho hľadelo vtedy na pláži. Bola skutočnejšia ako vidina, neblúznil celkom. Ustavične k nemu kráčala po rozhojdanej palube rybárskej lode, plavky sa jej lepili na telo, stále sa približovala, no nikdy sa nedostala až celkom k nemu. Vedel, že keby podišla na dosah, odlepil by mŕtve ruky od kormidla a načiahol by sa za ňou. Neprestajne si však opakoval: „Ešte nie, ešte nie,“ a ona sa len blížila, usmievala a krútila bokmi. Pokúšalo ho pustiť sa a preklenúť priepasť, no čosi v podvedomí mu vravelo, že ak sa čo len o vlások pohne, nikdy ju

nedosiahne, tak iba čakal, hľadel a tiež sa na ňu podchvíľou usmieval; videl ju, aj keď zatvoril oči.

Vznášal sa na hranici vedomia a bezvedomia. Rozum mu pomaly vypovedúval, najprv zmizlo more a loď, potom sa strácalo dievča, až sa napokon striasol, prebral a uvedomil si, že akýmsi zázrakom ešte vždy stojí, drží sa kormidla, ešte žije; chvíľu sa premáhal, aby sa udržal pri vedomí, no napokon ho vždy opäť premohla únava.

V jednej zo svetlejších chvíľ si všimol, že vlny sa valia jedným smerom a nesú loď so sebou. Oblohu opäť osvetlil blesk a on zočil obrovskú tmavú masu, neuveriteľne vysokú vlnu – nie, nebola to vlna, ale útes... Radosť z toho, že je tak blízko pevniny, sa utopila v strachu, žeby ho mohlo hodiť o skalú a roztrieskať. Neprezieravo sa pokúsil potiahnuť štartér, rýchlo stiahol ruku späť ku kormidlu, ale už sa mu nepodarilo chytiť.

Nová vlna vydvihla loď a odvrhla ju ako zahodenú hračku. Faber padal, jednou rukou stále zvieral kormidlo a vtom si všimol, že z vlny trčí skala, špicatá ako dýka. Bolo takmer isté, že prepichne loď. No trup malého plavidla sa iba šuchol o kraj útesu a odnášalo ho ďalej.

Začínali sa valiť vlny ako hory. Hneď prvá bola priveľká na stavbu člna. Loď sa prudko zrútila do koryta a praskot roztriešteného trupu zaznel do noci ako výbuch. Faber vedel, že je s ňou koniec.

Voda ustúpila a on zistil, že trup sa zlomil pri náraze na pevninu. V nemom úžase hľadel na kus pláže vo svetle najbližšieho blesku. More zdvihlo zničenú loď z piesku, cez palubu sa opäť prevalila voda a zrazila Fabera na zem. V tej chvíli uzrel všetko zreteľne ako za dňa. Pláž bola uzučká a vlny sa rozbíjali rovno o útesy. No napravo stálo akési mólo a od neho viedol mostík hore na skalú. Vedel, že keby vybehol z lode na breh, najbližšia vlna by ho zatopila tonami vody, alebo by mu rozdrvila lebku o kamene ako škrapinku. Ale keby sa mu podarilo vystihnúť

čas medzi dvoma vlnami a vyškrabať sa na mólo, mohol by po mostíku utiecť z dosahu mora.

Ešte to môže prežiť.

Nasledujúca vlna rozčesla palubu, akoby napúšťané drevo nebolo o nič pevnejšie ako banánová šupka. Lod' sa pod Faberom prelomila a ustupujúci prúd ho ťahal za sebou. Vydriapal sa na breh, nohy sa mu triasli ako huspenina, ale dal sa do behu, s čľapotom trielil po plytčine k mólu. Tých niekoľko metrov behu bolo preňho najťažšou životnou skúškou. Chcel sa potknúť, aby sa mohol zvaliť do vody a umrieť; no držal sa na nohách, presne ako vtedy, keď zvíťazil v pretekoch na 5000 metrov; tu odrazu narazil na jeden z pilierov móla. Natiahol ruky, prinútil ich na niekoľko sekúnd precitnúť, zakvačil sa do dosák a nadvihol sa až po bradu ponad okraj; potom vyhodil nohy a prevalil sa hore.

Len čo si kľakol, prihrnula sa vlna. Hodil sa dopredu. Vlna ho niesla niekoľko metrov, potom ho nemilosrdne hodila o dosky. Nahltal sa vody a už videl hviezdičky.

Keď ťarcha na chrbte poľavila, opäť chcel pozbierať vôľu a pohnúť sa. Nedalo sa. Cítil, ako ho čosi neprekonateľné ťahá dozadu. Odrazu sa ho zmocnila zúrivosť. Nedá sa poraziť, práve teraz nie! Vykričal všetku zlosť na búrku, more, Britov, Percivala Godlimana, a odrazu bol opäť na nohách a ozlomkrky uháňal hore rampou preč od mora, bežal so zatvorenými očami a otvorenými ústami ako šialený, riskoval, že mu roztrhne pľúca a doláme si kosti; matne si spomínal, že sa takéhoto bláznovstva už raz dopustil a skoro vtedy zomrel; utekal, hoci nemal potuchy kam, no jedno vedel – kým bude pri vedomí, nezastane.

Rampa bola dlhá a strmá. Silný chlap, odpočínutý a v dobrej kondícii, by vybehol až hore. Unavený atlét-olympionik by sa dostal do polovice. Priemerný štyridsiatnik by zvládol meter, dva.

Faber vybehol až hore.

Asi meter pred koncom mostíka dostal ľahkú porážku a stratil vedomie, no stačil ešte dvakrát zabrat nohami a zrútil sa na premočenú zem.

Nevedel, ako dlho tam ležal. Keď otvoril oči, búrka ešte zúrila, ale už sa rozodnilo a niekoľko metrov pred sebou zočil domec, ktorý vyzeral obývaný.

Nadvihol sa na kolená a pustil sa plaziť ku dverám.

18

Ponorka U-505 neúnavne krúžila dookola, predierala sa hĺbkami ani bezzubý sivý žralok, silné motory pomaly klepali. Jej pán, korvetný kapitán Werner Heer, popíjal náhradkovú kávu a usiloval sa nefajčiť. Mal za sebou dlhý deň a dlhú noc. Nepáčila sa mu táto úloha, bol rodený bojovník, a tu sa o nič nebojovalo; navyše sa mu nepáčil neželaný hosť na palube, mlčanlivý dôstojník abwehru so zákernými belasými očami.

Major tajnej služby Wohl sedel oproti kapitánovi. Dofrasa, ten chlap nikdy nevyzerá unavený, pomyslel si. Modré oči skúmali okolie, vnímali, no ich výraz sa nemenil. Uniforma sa mu nepokrčila, hoci podmorský život nebol ktovieako pohodlný; presne každých dvadsať minút si zapaloval novú cigaretu, vyfajčil ju a nechával polcentimetrový ohorok. Heer by bol rád prestal fajčiť, hoci len preto, aby mohol vydať zákaz a uprieť Wohlovi tento pôžitok, ale nanešťastie sám priveľmi holdoval tabaku.

Heer nikdy nemal rád ľudí zo špionáže, vždy mal pri nich pocit, že zbierajú o ňom informácie. Nerád spolupracoval s abwehrom. Bol kapitánom bojovej lode a nepostavili ju na to, aby sa tu motali okolo britského pobrežia a vyčkávali tajných agentov. Považoval za číre šialenstvo ohroziť taký drahý výdobytok bojovej techniky, o kvalifikovanej posádke ani nehovoriac, len kvôli akémusi chlapovi, ktorý sa azda ani neobjaví.

Dopil a vystrúhal grimasu. „Nanič káva,“ vyhlásil. „Má odpornú chuť.“

Wohl na ňom chvíľu spočinul bezvýrazným pohľadom, potom sa opäť odvrátil. Nepovedal nič.

Heer sa nepokojne zamrvil na stoličke. Na lodnom mostíku by sa prechádzal hore-dolu, no v ponorkách si ľudia zvykli obmedzovať zbytočné pohyby. „Ten váš chlap v takomto počasí isto nepríde.“

Wohl pozrel na hodinky. „Počkáme do šiestej ráno,“ povedal pokojne.

Nebol to rozkaz, lebo Wohl nemohol Heerovi nič nariadiť; no aj takéto suché konštatovanie bolo pre vyššieho dôstojníka urážkou. „Počujte, dočerta, ja som tu kapitánom!“

„Obaja sa budeme riadiť podľa rozkazov,“ ozval sa Wohl. „Ako viete, prichádzajú z najvyšších miest.“

Heer ovládol hnev. Pravdaže, ten mladý naničhodník mal pravdu. Poslúchne. Keď sa vrátia do prístavu, podá na Wohla hlásenie za neposlušnosť. Nie že by mu to dajako pomohlo: za pätnásť rokov služby sa naučil, že na väčšie zvieratá sa vzťahujú osobitné zákony.

„Ak je ten váš agent šialenec a pustí sa dnes v noci na more, isto nie je taký dobrý námorník, aby to prežil,“ povedal.

Jedinou Wohlovou odpoveďou bol stále rovnaký, nič nehovoriaci pohľad.

Heer zavolať radistovi. „Tak čo, Weissmann?“

„Nič nového, pán kapitán.“

„Mám také nepríjemné tušenie, že to mumlanie, čo sme pred pár hodinami zachytili, bolo od neho,“ vyhlásil Wohl.

„Ak je tak, potom bol ďaleko od miesta stretnutia, pán major,“ dovolil si poznamenať radista. „Ja by som skôr povedal, že to bol iba blesk.“

„Ak to nebol on, tak je dobre,“ dodal Heer. „A ak bol, iste sa utopil.“ Znelo to samoľúbo.

„Nepoznáte ho,“ povedal Wohl a tentoraz sa mu v hlase objavil náznak citu.

Heer sa odmlčal. Zvuk motora sa nepatrne zmenil a videlo sa mu, že v ňom počuje akýsi slabý klepot. Ak po ceste domov ešte zosilnie, dá ponorku v prístave prezrieť. Vlastne, mohol by to urobiť v každom prípade, aspoň by sa vyhol ďalšiemu výletu s týmto nemožným majorom Wohlom.

Jeden z námorníkov nazrel dnu. „Kávu, pán kapitán?“

Heer pokrútil hlavou. „Ak si dám ešte jednu, už ju budem aj cikať.“

„Ja by som prosil,“ ozval sa Wohl. Vytiahol si cigaretu. To prinútilo Heera pozrieť na hodinky. Bolo šesť desať. Lišiak Wohl meškal s cigaretou, ktorú mal fajčiť o šiestej, len aby ponorku ešte niekoľko minút zadržal. „Kurz domov,“ zavelil Heer.

„Moment,“ zastavil ho Wohl. „Azda by sme sa mali najprv pozrieť na hladinu.“

„Nebláznite,“ protirečil Heer. Teraz mal istú pôdu pod nohami. „Uvedomujete si, aká tam zúri búrka? Nebudeme môcť otvoriť príklop a cez periskop neuvidíme ani na pár metrov.“

„Ako môžete v tejto hĺbke vedieť, čo je tam hore za nečas?“

„Zo skúseností,“ odvetil Heer.

„Tak aspoň oznámte základni, že náš človek nenadviazal spojenie. Možno nám prikážu, aby sme tu ostali.“

Heer si nahnevane vzdychol. „Z týchto hĺbok sa nedá nadviazať spojenie s nikým, ani so základňou,“ povedal.

Napokon sa mu predsa len podarilo vyvieť Wohla z miery. „Kapitán Heer, dôrazne vám odporúčam, aby ste sa vynorili na hladinu a pred odchodom z miesta stretnutia poslali rádiovú správu domov. Máme tu vyzdvihnúť človeka, ktorý získal informácie životne dôležité pre budúcnosť ríše. Sám führer čaká na jeho hlásenie!“

Heer naňho pozrel. „Ďakujem, že ste vyjadrili svoju mienku, pán major,“ povedal. Obrátil sa. „Plnou parou vpred!“ vybrechol.

Tichý zvuk oboch dieselových motorov sa zmenil v hukot a ponorka začala naberať rýchlosť.

19

Keď sa Lucy prebudila, búrka, čo sa strhla predošlého večera, ešte vždy zúrila. Naklonila sa ponad peľastú posteľ, dávala pozor, aby nevyrušila Davida, a vzala si z dlážky náramkové hodinky. Bolo čosi po šiestej. Vietor zavýjal okolo strechy. David mohol pokojne spať ďalej, dnes sa nedalo ktoviečo robiť.

Premýšľala, či im v noci nepostŕhalo zo strechy dajaké škridlice. Bude treba prezrieť povalu. Musí počkať na Davida, inak sa bude hnevať, že si nepýtala dovolenie.

Vykĺzla z postele. Bola veľká zima. Tých niekoľko predchádzajúcich teplých dní bolo iba klamlivým letom – predzvesťou búrky. Teraz bolo chladno ako v novembri. Stiahla si cez hlavu flanelovú nočnú košeľu a rýchlo si navliekla spodnú bielizeň, nohavice a sveter. David sa zamrivil. Pozrela naňho: obrátil sa, no nezobudil sa.

Prešla cez predsienku a nazrela do Joovej izby. Trojročnému chlapčekomu už vymenili postieľku za riadnu posteľ a často z nej v noci zo spánku padal. Dnes ráno bol v posteli, ležal na chrbátiku, ústa mal otvorené. Lucy sa usmiala. Bol utešený, keď spal.

Ticho zišla dolu a chvíľu sa čudovala, prečo sa prebudila tak zavčasu. Azda Jo vydal dajaký zvuk, alebo ju vyrušila búrka.

Kľakla si ku kozubu, vysúkala rukávy na svetri a pustila sa rozkladať oheň. Keď vymetala rošt, popískovala si melódiu, ktorú počula v rozhlase: *Si, či nie si, si, či nie si moje zlato?* Prehrabala studený popol a z väčších nezhorených polien pripravila základ na nový oheň.

Na podkúrenie použila suché papradie, na to navíšila drevo a uhlie. Niekedy dávala iba drevo, no v takomto počasí bolo lepšie uhlie. Chvíľu podržala nad ohniskom kus novinového papiera, aby pomohla ťahu v komíne. Keď ho odtiahla, drevo horelo a uhlie bolo do červena rozžeravené. Poskladala papier a odložila ho pod uhliak.

Oheň čoskoro vyhreje domček, no za ten čas dobre padla šálka horúceho čaju. Lucy sa pobrala do kuchyne a postavila kanvicu na elektrický varič. Na podnos položila dve šálky, potom pohľadala Davidove cigarety a popolník. Zavarila čaj, naliala ho do šálok a niesla táčnu cez halu ku schodom.

Už mala jednu nohu na spodnom stupienku, keď začula klopanie. Zastala, zamračila sa a povedala si, že to azda dačím hrmoce vietor. Vystúpila na ďalší schod. Opäť začula ten zvuk. Vyzeralo to, akoby ktosi klopal na vchodové dvere.

Bolo to, prirodzene, smiešne. Nemal kto búchať, iba ak Tom, no ten chodieval zboku, kuchynským vchodom, a nikdy neklopal.

Opäť sa to ozvalo.

Len aby uspokojila zvedavosť, zišla dolu schodmi, v jednej ruke vyvažovala podnos a druhou otvorila predné dvere.

Od ľaku vypustila táčnu. Chlap vpadol dnu a zvalil ju. Lucy vykrikla.

Strach však trval iba chvíľu. Neznámy bezvládne ležal vedľa nej v predizbe na dlážke a očividne nebol schopný nikoho napadnúť. Šaty mal do nitky premočené, ruky a tvár od zimy mramorovo biele.

Lucy vstala. David sa po zadku sklúzol dolu schodmi. „Čo je? Čo je?“ vypytoval sa.

„Pozri,“ odvetila Lucy a ukázala na neznámeho.

David sa v pyžame spustil až na koniec schodiska a vyšvihol sa do svojho kresla na kolesách. „Nechápem,

prečo treba tak kričať,“ povedal. Priviezol sa bližšie a pozrel na chlapa na zemi.

„Prepáč. Vyľakal ma.“ Naklonila sa nad ležiaceho, chytila ho za ruky a ťahala do obývačky. David sa pobral za ňou. Lucy dovliekla neznámeho pred kozub.

David zamyslene hľadel na bezduché telo. „Odkiaľ sa tu, prepánajána, vzal?“ čudoval, sa.

„Musí to byť stroskotanec z dajakej lode.“

„Akiste.“

Lucy si však všimla, že má na sebe robotnícke, nie námornícke šaty. Skúmala ho. Bol to mohutný chlap, dlhší ako dvojmetrová predložka pred kozubom, s mocnými plecami a krkom. Mužná tvár mala jemné črty, vysoké čelo a vysunutú bradu. Pomyslela si, že keby nebol taký bledý, mohol by byť celkom pekný.

Cudzinec sa zamrivil a otvoril oči. Spočiatku vyzeral veľmi vyľakane, ako keď sa chlapča prebudí na neznámom mieste; čoskoro sa však uvoľnil, bystro sa poobzeral, krátko spočinul pohľadom na Lucy, Davidovi, obluku, dverách a ohnisku.

„Musíme ho vyzliecť,“ povedala Lucy. „Prines pyžamu a župan, David.“

David sa vyviezol von a Lucy si kľakla k neznámemu. Najprv mu vyzula baganče a ponožky. Pozoroval ju a v očiach sa mu objavil záblesk spokojnosti. No keď sa chcela dotknúť saka, prekřížil si ruky na prsiach.

„Ak ostanete v týchto šatách, zomriete na zápal pľúc,“ upozornila ho tak láskavo, ako len vedela. „Ukážte, vyzlečiem vás.“

„Nazdávam sa, že sa ešte dosť dobre nepoznáme, a napokon, nikto nás zatiaľ nepredstavil,“ bránil sa neznámy.

Boli to jeho prvé slová. Zneli isto, vyjadroval sa tak formálne, až sa to nehodilo k tomu, ako strašne vyzeral, a Lucy sa nahlas rozosmiala. „Hanbite sa?“ vyzvedala.

„Iba si myslím, že chlap by si mal zachovať rúško tajnosti.“ Naširoko sa uškrňal, no odrazu mu úsmev zmizol z tváre a od bolesti zatvoril oči.

David sa vrátil a cez ruku mal prehodenú čistú pyžamu. „Vidím, že ste si zatiaľ celkom dobre porozumeli,“ poznamenal.

„Budeš ho musieť vyzliecť,“ oznámila mu Lucy. „Mne nechce dovoliť.“

Z Davidovho pohľadu sa nedalo nič vyčítať.

„Ďakujem, zvládnem to sám,“ povedal neznámy, „pravda, ak to nebudete pokladať za nevďak.“

„Poslúžte si,“ odvetil David. Položil pyžamu na stoličku a pobral sa von.

„Urobím ešte čaj,“ dodala Lucy a šla za Davidom. Zatvorila za sebou dvere obývačky.

V kuchyni už David plnil kanvicu, z úst mu visela zapálená cigareta. Lucy rýchlo odpratala z predizby porcelánové črepy a pobrala sa k Davidovi.

„Ešte pred piatimi minútami nebolo isté, či vôbec žije, a teraz sa sám oblieka,“ ozval sa David.

Lucy mala plné ruky práce s čajníkom. „Možno sa hanbil.“

„Predstava, že by si ho mala vyzliekať, ho veľmi rýchlo postavila na nohy.“

„Nechce sa mi veriť, že niekto môže byť až taký hanblivý.“

„Tvoje vlastné nedostatky v tejto oblasti ti bránia pochopiť, ako pôsobí na druhých.“

Lucy zahrkotala šálkami. „Zvyčajne bývaš zatrpknutý a uštipačný až po raňajkách. A okrem toho, ako môže oblasť pôsobiť?“

„Keď sa nevieš brániť inak, chytáš za slová.“ David zadusil ohorok cigarety v mláčke vody vo výlevke.

Lucy naliala do čajníka vriacu vodu. „Aspoň dnes sa nehádajme – máme pre zmenu lepšiu zábavu.“ Vzala podnos a pobrala sa do obývačky.

Neznámy si práve zapínal pyžamový kabát. Keď vošla, odvrátil sa. Položila táčnu a naliala čaj. Keď sa k nemu obrátila, mal už na sebe Davidove veci.

„Ste veľmi láskavá,“ poďakoval sa. Mal priamy , pohľad.

Naozaj nevyzerá na hanblivého človeka, pomyslela si Lucy. Bol od nej o pár rôčkov starší – odhadovala, že môže mať okolo štyridsiatky. Azda preto. Postupne sa zviechal.

„Sadnite si bližšie k ohňu,“ nabádala ho. Podala mu čaj.

„Neviem, či udržím tanierik,“ ospravedlňoval sa.

„Neslúžia mi prsty.“ Vzal si šálku do stuhnutých rúk, oblapil ju dlaňami a tak si ju opatrne niesol k ústam.

Vošiel David a ponúkol mu cigaretu. Host' odmietol.

Na dúšok vyprázdnil šálku. „Kde som?“ spýtal sa.

„Volá sa to tu Ostrov búrok,“ odvetil David.

Návštevníkovi sa očividne uľavilo. „Už som si myslel, že ma odnieslo späť na pevninu.“

David mu postrčil bosé nohy k ohňu, aby si ich ohrial. „Pravdepodobne vás zahnilo do zálivu,“ povedal. „More tam všeličo nanosí. Tak vlastne vznikla pláž.“

Vošiel rozospatý Jo a vliekol za sebou jednorukého medvedíka, väčšieho, než bol sám. Keď zbadal cudzieho človeka, rozbehol sa k Lucy a skryl si tvár.

„Vyl'akal som vám dcérku,“ usmial sa host'.

„Je to chlapec. Musím ho ostrihať.“ Lucy vzala Joa do lona.

„Prepáčte.“ Chlap opäť zatvoril oči a zakolísal sa v kresle.

„Lucy vstala. Joa posadila na pohovku. „Musíme ho, < neboráka, uložiť.“ David.“

„Počkaj,“ povedal David. Podišiel bližšie k neznámemu. „Myslíte, že to ešte ktosi prežil?“ spýtal sa.

Chlap zdvihol hlavu. „Bol som sám,“ zamrmľal. Vyzeral na odpadnutie.

„David...“ ozvala sa Lucy.

„Ešte jednu otázku: zahlásili ste pobrežnej stráži kurz?“

„Čo na tom záleží?“ spýtala sa Lucy. „Záleží, lebo ak áno, možno ho hľadájú, riskujú životy a mohli by sme im dať vedieť, že je v bezpečí.“

„Ja... nie... nič som neoznámil,“ povedal návštevník pomaly.

„To stačí,“ prerušila Lucy Davida. Kľakla si k chlapovi. „Vládzete hore po schodoch?“ Prikývol a pomaly vstal.

Lucy si prehodila jeho ruku cez plece a pomaly ho viedla von. „Uložím ho do Joovej postele,“ oznámila manželovi.

Schody brali po jednom, na každom oddychovali. Keď došli až hore, aj tá trocha farby, ktorá pri ohni vystúpila neznámemu na tvár, opäť zmizla. Lucy ho odvliekla do menšej spálne. Zvalil sa na posteľ.

Poprikrývala ho, dobre zababušila, vyšla von a ticho za sebou zatvorila.

Fabera ako príliv zaplavila úľava. Musel vynaložiť priam nadľudské úsilie, aby sa tých posledných niekoľko minút ovládal. Cítil sa ochrnutý, porazený a chorý.

Keď sa dvere otvorili, na chvíľu si dovoľil vypnúť. Nebezpečenstvo nastalo vtedy, keď ho to pekné žieňa začalo vyzliekať a on si spomenul, že má na prsiach kazetu s filmom. To v ňom zaraz prebudilo ostražitosť. Báľ sa, že by mohli zavolať sanitku, no nikto to nespomínal: azda je ostrov veľmi malý a nie je na ňom nemocnica. No hlavná vec, že nie je na pevnine – tam by sa nedalo vyhnúť hláseniu o stroskotaní lode. Podľa toho, akým smerom sa uberali otázky domáceho, usúdil, že mu v najbližšom čase nič podobné nehrozí.

Faber nemal dosť síl uvažovať o ďalších úskaliach. Nateraz bol v bezpečí a viac nemohol podniknúť. Zatiaľ bol v teple, v suchu a nažive a posteľ bola mäkká.

Obrátil sa a prezrel si miestnosť: dvere, oblok, komín. Zvyk zachovávať opatrnosť pretrvával všetko, okrem samotnej smrti. Steny boli ružové, akoby manželia boli čakali dievčatko. Na dlážke ležal vláčik a hŕba

obrázkových kníh. Bolo to bezpečné, útulné miesto; domov. Cítil sa ako vlk v košiari, ibaže chromý vlk.

Zatvoril oči. Napriek únave sa musel donútiť, aby uvoľnil sval za svalom. Postupne mu z hlavy vyfučali všetky myšlienky a zaspal.

Lucy ochutnala ovsenú kašu a pridala ešte štipku soli. Zachutila im podľa Tomovho receptu, na škótsky spôsob, bez cukru. Nikdy nezačne kašu opäť sladieť, aj keď raz bude cukru dosť, a nie na prídel. Zvlášťne, ako si človek privykne na hocičo, keď musí: čierny chlieb, margarín a slaná kaša.

Nabrala na tanieri a rodina zasadla k raňajkám. Jo si do kaše nalial veľa mlieka, aby si ju ochladil. David teraz neuveriteľne veľa jedával, pritom však nepriberal: vonku mu trávilo. Hľadela mu na ruky položené na stole. Mal ich drsné a hnedé ako robotník. Všimla si predtým cudzincove ruky. Mal dlhé prsty, pod krvou a odreninami mu svietila biela pokožka. Nebol navyknutý na námornícku drinu.

„Dnes veľa neurobíš,“ povedala. „Zdá sa, že búrka neutíchne.“

„To nič,“ odvrkol David. „O ovce sa treba starať v každom počasí.“

„Kde budeš?“

„Na Tomovom konci. Pôjdem jeepom.“

„Môžem ísť s tebou?“ spýtal sa Jo.

„Dnes nie,“ odvetila Lucy. „Je priveľmi mokro a zima.“

„Ale mne sa ten ujo nepáči.“

Lucy sa usmiala. „Hlupáčik. Nič nám neurobí. Je taký chorý, že sa takmer ani nemôže pohnúť.“

„Kto je to?“

„Nevieme, ako sa volá. Stroskotal s loďou a my sa musíme oňho starať dovtedy, kým sa nebude cítiť tak dobre, že sa bude môcť vrátiť na pevninu. Je to veľmi milý pán.“

„Je to môj strýko?“

„Nie, celkom neznámy človek, Jo. Dojedz.“

Jo vyzeral sklamaný. Raz už videl strýka. Podľa jeho hlavičky to boli ľudia, čo rozdávali cukríky, ktoré mal rád, a peniaze, ktoré mu boli nanič.

David doraňajkoval a obliekol si pršiplášť. Bol to kabát v tvare stanu s rukávami a otvorom na hlavu, ktorý zakrýval nielen jeho, ale aj kreslo. Nasadil si rybársky klobúk a zaviazal si ho pod bradou. Pobožkal Joa a rozlúčil sa s Lucy.

O minútu počula štartovať jeep. Podišla k obloku a pozorovala, ako David odchádza do dažďa. Zadné kolesá auta sa šmýkali v blate. Bude si musieť dávať pozor.

Obrátila sa k Joovi. „Toto je psík,“ oznámil jej. Kreslil kašou a mliekom po obruse.

Lucy zalomila rukami. „Ale si tu narobil!“ vykrikla. Jo sa zatváril nahnevane a rozmrzene a Lucy si uvedomila, ako veľmi sa ponáša na otca. Mali obaja tmavú plet', skoro čierne vlasy a sklon utiahnuť sa, keď sa hnevali. No Jo sa veľa smial – našťastie zdedil čosi aj po Lucinej rodine.

Jo si skúmavý pohľad omylom vysvetlil ako hnev. „Prepáč,“ ospravedlnil sa.

Umyla ho nad kuchynskou výlevkou, potom poodkladala riad z raňajok a neprestávala myslieť na neznámeho hore. Teraz, keď už nehrozilo bezprostredné nebezpečenstvo a vedela, že chlap nezomrie, začala ju zožierať zvedavosť. Kto je to? Odkiaľ je? Čo robil v takej búrke? Má rodinu? Prečo je oblečený ako robotník, má ruky úradníka a stredoanglický prízvuk? Bolo to vzrušujúce.

Prišlo jej na um, že keby bývala kdekoľvek inde, nebola by sa tak ľahko preniesla cez to, že sa tak odrazu objavil. Ved' mohol byť hoci dezertér, zločinec, ba dokonca vojnový zajatec na úteku. No keď človek žije na ostrove, celkom zabúda, že jestvujú nielen priateľské, ale aj zákerné bytosti. Tak sa potešila novej tvári, že by sa jej

videlo nevďačné podozrieť. Azda, aj keď si to nerada pripúšťala, jej bol príťažlivý muž milší ako komukoľvek inému... Radšej na to prestala myslieť.

Hlúposť. Bol taký vyčerpaný a chorý, že nemohol nikoho ohroziť. Veď aj inde by každý prichýlil dobitého človeka v bezvedomí. Keď sa bude cítiť lepšie, môžu sa ho na všetko povypytovať, a keby nevedel rozumne vysvetliť, ako sa sem dostal, ešte vždy môžu z Tomovho domca vysielaczkou podať správu na pevninu.

Keď poumývala riady, vykradla sa hore a nazrela k nemu. Spal tvárou k dverám, a keď nakukla, hneď otvoril oči. Spočiatku sa mu opäť v tvári na zlomok sekundy mihol strach.

„To som iba ja,“ zašepkala Lucy. „Chcela som sa len presvedčiť, či ste v poriadku.“

Mlčky zatvoril oči.

Zišla dolu. Obliekli si s Joom nepremokavé plášte, obuli čižmy a vybrali sa von. Ešte vždy lialo ako z krhly a fúkal silný vietor. Pozrela na strechu: naozaj im odnieslo niekoľko škridlíc. Zohnutá proti vetru vykročila na útes.

Pevne držala Joa za ruku, lebo inak by ho ľahko mohol odniesť vietor. O dve minúty začala ľutovať, že neostali dnu. Dážď jej stekal za golier plášt'a a za sáry čižiem. Raz-dva bola do nitky premočená a Jo na tom musel byť rovnako. No teraz, keď už aj tak boli mokří ako myši, vydržia ešte pár minút. Lucy sa chcela pozrieť na pláž.

Keď však podišli ku koncu mostíka, zistila, že sa to nedá. Úzka drevená rampa bola mokrá, šmýkala sa a v tejto víchrici by ľahko mohla stratiť rovnováhu a zrútiť sa do dvadsaťmetrovej priepasti na breh. Musí jej stačiť pohľad zhora.

A bol to veľkolepý obraz.

Obrovské vlniská, každá ako menší domec, sa valili rýchlo za sebou, takmer si šliapali na päty. Na pláži sa ešte väčšími nadúvali, hrebene sa im krútili do tvaru otáznika a vzápätí zúrivo narážali na úpätie útesu. Vodná triešť sa ani

vejár dvíhala až navrch skaly; Lucy rýchlo ustúpila a Jo zvýskol od radosti. Počula synov smiech iba preto, že jej skočil do náručia a ústa mal pritisnuté pri jej uchu: ostatné zvuky prehlušoval hukot vetra a mora.

Či ju len nadchýnal pohľad na to, ako živly zúrivo chrčia, vzpínajú sa a revú! Keď stála iba kúsok od priepasti, cítila sa zároveň ohrozená i v bezpečí, triasla sa od zimy a pritom sa potila od strachu. Bolo to vzrušujúce a Lucy nemala v živote veľa vzrušenia.

Už-už sa chcela vrátiť, aby Jo náhodou neprechladol, keď zočila čln.

Pravdaže, teraz to už bol iba vrak, a to ju ohúrilo. Celé ostali iba palubné dosky a trámy kýlu. Ležali roztrúsené po skalách pod útesom ako hĺstka rozsypaných zápaliek. Lucy si uvedomila, že to bola veľká loď. Mohol ju síce ovládať jeden človek, ale s námahou. A škody, ktoré more spôsobilo ľudskému dielu, boli na zaplakanie. Ťažko bolo nájsť dva kusy dreva, ktoré by ešte držali pospolu.

Ako sa, preboha, ten chlap odtiaľ dostal živý?

Striasla sa pri myšlienke na to, čo by vlny a skaly porobili s ľudským telom. Jo si všimol, ako sa jej odrazu zmenila nálada, a zakričal jej do ucha: „Pod' už domov.“ Rýchlo sa odvrátila od mora a ponáhľala sa po blatistom chodníčku späť k domu.

Dnu si zobliekli mokré kabáty, klobúky a čižmy a rozvešali ich po kuchyni sušiť. Lucy sa pobrala hore pozrieť neznámeho. Tentoraz neotvoril oči. Zdalo sa, že pokojne spí, no predsa mala pocit, že sa prebral, spoznal jej chôdzu po schodoch, a než stačila otvoriť dvere, opäť zatvoril oči.

Napustila do vane horúcu vodu. Obaja boli do nitky premočení. Vyzliekla Joa a posadila ho dnu, potom odrazu tiež zhodila zo seba šaty a vkĺzla k nemu. Teplo bolo príjemné. Zažmúrila oči a oddychovala. Dobré padlo byť doma, v teple, zatiaľ čo búrka bezmocne bičovala hrubé kamenné múry.

Odrazu sa jej život stal zaujímavým. Jednej noci prišla búrka, vrak a záhadný chlap; po troch jednotvárných rokoch. Dúfala, že sa neznámy čoskoro zobudí a ona sa o ňom všetko dozvie.

Bolo načas pustiť sa variť obed pre chlapov. Mala jahňaciu hrud' na guláš. Vyšla z kúpeľa a jemne sa vyutierala. Jo sa zabával s ohryzenou gumenou mačičkou, ktorú si brával do vane. Lucy na seba hľadela v zrkadle, prezerala si biele šmuhy, ktoré jej na bruchu ostali od tehotenstva. Pomaly bledli, no nikdy celkom nezmiznú. Azda by pomohlo, keby si opálila celé telo. V duchu sa usmiala: Načo by to robila? Veď kto sa už zaujíma o jej brucho? Nikto okrem nej samej.

„Môžem ešte trochu ostať?“ spýtal sa Jo. Často používal slovo trochu a mohlo to znamenať hoci aj pol dňa.

„Len kým sa oblečiem,“ odvetila. Zavesila uterák na vešiak a pobrala sa ku dverám.

Stál v nich neznámy a hľadel na ňu.

Dívali sa jeden na druhého. Čudné, pomyslela si neskôr Lucy, keď si uvedomila, že sa ani trochu nebála. Pozeral na ňu totiž akosi zvláštne: v jeho pohľade nebol zlý úmysel, chlipnosť, výsmech, ani zmyselnosť. Nehľadel jej na lono, ba ani na prsia, ale do tváre – do očí. Aj ona naňho uprela trochu zmätený, no nie zahanbený pohľad a v kútiku duše sa čudovala, prečo nevykríkla, nezakryla sa rukami a nezabuchla mu pred nosom dvere.

Napokon sa mu však v očiach predsa len čosi objavilo – azda sa jej to iba zazdalo, no zazrela v nich obdiv, záblesk dobromyseľného huncútstva a náznak smútku – potom čaro pominulo, on sa obrátil, vrátil sa do spálne a zatvoril dvere. O chvíľu Lucy začula vrzgot pier, ako si sťažka ľahol na posteľ.

Nechápala, prečo na ňu odrazu doľahol pocit strašnej viny.

Percival Godliman už tentoraz zavrhol akékoľvek zábrany.

Všetci policajti Spojeného kráľovstva dostali Faberovu fotografiu a zhruba polovica z nich nemala za úlohu nič iné, ako hľadať ho. V mestách prekutávali hotely a penzióny, železničné a autobusové stanice, kaviarne a nákupné strediská, mosty, priechody a zbombardované, očividne opustené parcely. Na vidieku prezerali stodoly, silá, prázdne chalupy a zrúcaniny hradov, húštiny, čistinky a obilné polia. Ukazovali fotografiu predavačom lístkov na staniciach, čerpadlárom, prievozníkom, vyberačom poplatkov. Obsadili všetky osobné prístavy a letiská, každá pasová kontrola mala za prepážkou vylepený Faberov portrét.

Polícia sa nazdávala, že hľadá nebezpečného vraha.

Radový strážnik na ulici vedel toľko, že chlap na obrázku zaklal v Londýne dvoch ľudí. Vyšší dôstojníci poznali trochu viac: že jedna z vražd bola sexuálna, druhá podľa všetkého bez motívu a tretia – o ktorej podriadeným nemali povedať – bol nevysvetliteľný surový útok na istého vojaka vo vlaku z Euston do Liverpoolu. Iba policajní prezidenti a niekoľkí dôstojníci Scotland Yardu vedeli, že dotýčny vojak bol prechodne v službách MI5 a že všetky tri vraždy súvisia so špionážou.

Aj novinári boli presvedčení, že ide o zvyčajný hon na vraha. Deň nato, ako Godliman rozšíril podrobnosti, uverejnila väčšina novín príbeh v neskorších vydaniach – prvé vydania, určené pre Škótsko, Ulster a Severný Wales ho už nestihli, takže priniesli až na druhý deň skrátenú verziu. O stockwellskej obeti písali ako o robotníkovi, prisúdili jej iné meno a hmlistú londýnsku totožnosť. V správe, ktorú Godliman poskytol tlači, sa tento zločin dával do súvislosti so smrťou pani Uny Gardenovej z roku 1940, no vzájomný vzťah oboch prípadov sa naznačoval iba nejasne. Hovorilo sa v nej, že vražednou zbraňou bol stilet.

Dvojó liverpoolských novín sa čoskoro dozvedelo o mŕtvoľe vo vlaku a redakcie uvažovali, či je páchatelom ten londýnsky prepichávač. Vyzvedali na liverpoolskej polícii. Obom telefonoval policajný prezident. Ani jedny noviny správu nepriniesli.

Dokopy zatkli dvestopäťdesiatsedem vysokých počerných chlapov v podozrení, že ide o Fabera. Dvadsiatí deviatí z nich nemohli dokázať, že v nijakom prípade nemohli vraždy spáchať. Vyšetrovatelia z MI5 sa so všetkými dvadsiatimi deviatimi zhovárali. Dvadsiatí siedmi si zavolali rodičov, príbuzných a susedov, ktorí im dosvedčili, že sa narodili v Británii a žili tu celých tých dvadsať rokov, ktoré Faber strávil v Nemecku.

Zvyšných dvoch previezli do Londýna a vypočúval ich sám Godliman. Obaja boli osamelí starí mládenci, nemali žijúcich príbuzných a viedli túlavý život.

Prvý z nich bol dobre oblečený, vyzeral solídne a nepresvedčivo tvrdil, že cestuje po krajine a príležitostne pracuje ako robotník. Godliman mu vysvetlil, že hľadá nemeckého špióna a že môže – na rozdiel od polície – kohokoľvek bez rečí zatvoriť až do konca vojny. Dodal ešte, že mu vôbec nejde o páchatelov bežných zločinov a všetko, čo vypovie na Ministerstve vojny, je prísne dôverné a nedostane sa ďalej.

Väzeň sa rýchlo priznal, že podvádzal dôverčivé osoby a nadiktoval adresy devätnástich starších dám, od ktorých za posledné tri týždne podfukom získal rodinné šperky. Godliman ho odovzdal polícii.

Necítil záväzok zachovať sa čestne k profesionálnemu luhárovi.

Ani posledný podozrivý nevydržal Godlimanov nátlak. Jeho tajomstvo spočívalo v tom, že ani zďaleka nebol starým mládencom. Mal v Brightone manželku. Aj v Solihulle a Birminghame. Ba i v Colchestri, Newbury a Exeteri. Ešte v ten istý deň sa všetkých šesť vedelo

preukázať platnými sobášnymi listami. Bigamistu poslali do väzenia, kde mal čakať na proces. –

Hon pokračoval a Godliman zatiaľ spával v kancelárii.

Bristol, železničná stanica Temple Meads:

„Dobré ráno, slečna. Pozreli by ste sa na toto, prosím?“

„Hej, dievčence – strážnik nám chce ukázať obrázky!“

„No, netrkocte už toľko a radšej mi povedzte, či ho poznáte.“

„Fíha, fešák! Kiež by.“

„Keby som vám povedal, čo porobil, hneď by ste hovorili inak. Mohli by ste sa pozrieť všetky, prosím?“

„Nikdy som ho nevidela.“

„Ani ja.“

„Ani ja.“

„Nie.“

„Keď ho chytíte, spýtajte sa ho, či by si nechcel dať rande s peknou mladou Bristolčankou.“

„Teda vy ste dobré – ja neviem... Iba za to, že vám dajú pánske nohavice a chlapeckú robotu, hneď si myslíte, že sa musíte správať ako...“

Riečny prístav vo Woolwichi:

„Hnusný čas, však, pán strážnik?“

„Dobrý deň, pán kapitán. Vonku na mori to bude vari ešte horšie.“

„Čím vám poslúžim? Alebo sa chcete iba previezť cez rieku?“

„Mohli by ste sa pozrieť na jedného chlapíka, kapitán?“

„Len čo si založím okuliare. Ach, nebojte sa nič, toľko ešte vidím, aby som mohol kormidlovať loď. Okuliare potrebujem len na blízko. Tak ukážte...“

„Vraví vám to niečo?“

„Ľutujem, pán strážnik. Vôbec nič.“

„No, keby ste ho videli, dajte mi vedieť.“

„Pravdaže.“
„Bon voyage.“

Východný Londýn 1, Leak Street číslo 35:

„Seržant Riley – aké prekvapenie!“
„Len sa nenamáhaj, Mabel. Koho tu máš?“
„Samých väzených hostí, veď ma poznáte.“
„Práveže poznám. Preto som tu. A nezmizol náhodou daktorý z tých tvojich počestných hostí?“
„Odkedy naháňate do armády?“
„Neverbujem, Mabel. Hľadáme istého lotra, a ak je tu, iste sa ti priznal, že je na úteku.“
„Pozri, Jack – ak ti poviem, že tu nemám nikoho neznámeho, zmizneš a prestaneš otravovať?“
„Prečo by som ti mal veriť?“
„Pamätáš sa na tridsiaty šiesty rok?“
„Vtedy si vyzerala lepšie, Mabel.“
„Aj ty, Jack.“
„Dobre, vyhrala si... mrkni sa na toto. Keby sa tu objavil, pošli mi avízo, dobre?“
„Jasné.“
„Ale švihom.“
„Dobre.“
„Mabel... zapichol nožom jednu ženu v tvojom veku. Bacha na to.“
„Ďakujem.“
„Ahoj.“
„Daj na seba pozor, Jack.“

Billova kaviareň na ceste A 30 neďaleko Bagshotu:

„Jeden čaj, Bill. A dvakrát cukor.“
„Dobrý deň, pán strážnik Pearson. Psí čas.“
„Čo to máte na tom tanieri, Bill, kamienky z Portsmouthu?“
„Veď viete, že žemle s maslom.“

„Aha! Dám si dve. Ďakujem... Počujte, chlapci! Všetci, čo si chcú dať pri kontrole rozobrať autá na márne kúsky, môžu hneď a zaraz odísť... To už je lepšie. Pozrite sa, prosím, na túto fotografiu.“

„Prečo ho hľadáte – išiel na bicykli bez svetiel?“

„Len nežartuj, Harry – daj to kolovať. Neviezol náhodou niekto z vás toho chlapa?“

„Ja nie.“

„Nie.“

„Ľutujem, pán strážnik.“

„Nemal som tú česť.“

„Ďakujem, chlapci. Keby ste ho náhodou kdesi videli, hláste to. Porúčam sa.“

„Pán strážnik?“

„Prosím, Bill?“

„Nezaplatili ste za žemle.“

„Konfiškujem ich ako dôkazový materiál. Majte sa.“

Smethwickovo čerpadlo, Carlisle:

„Dobrý deň, pani. Môžete sa mi chvíľočku venovať...?“

„Hneď to bude, len vybavím tohto pána... Dvanásť libier šesť pencí, prosím. Ďakujem. Do videnia...“

„Ako idú obchody?“

„Zle, ako zvyčajne. Čím vám môžem poslúžiť?“

„Mohli by sme ísť na chvíľu do kancelárie?“

„Hej, poďme... Prosím.“

„Pozrite sa na túto fotografiu. Nepredávali ste náhodou v poslednom čase tomuto chlapovi benzín?“

„Nebude ťažké spomenúť si. Nemáme teraz záplavu zákazníkov... ach! A viete, že som ho obsluhovala?“

„Kedy?“

„Predvčerom ráno.“

„Ste si istá?“

„No... bol starší ako tu na obrázku, ale mal by to byť on.“

„Aké mal auto?“

„Sivé. Nevyznám sa veľmi v značkách, podnik vedie vlastne môj muž, ale teraz je u námorníkov.“

„Ako vyzeralo? Bol to športový voz? Limuzína?“

„Starší typ so skladacou plátennou strechou. Dvojsedadlový. Športový. Na stúpadle mal ešte rezervnú kanistru a aj tú som mu načapovala doplna.“

„Nepamätáte sa, čo mal oblečené?“

„Nie veľmi. Myslím, že pracovný oblek.“

„Bol vysoký?“

„Áno, vyšší než vy.“

„Dočerta, to bude on! Máte tu telefón...?“

William Duncan mal dvadsaťpäť rokov, bol vysoký meter osemdesiat, vážil dobrých sedemdesiatpäť kíl a prekypoval zdravím. Vďačil za to hojnému pobytu na čerstvom povetrí a nezáujmu o tabak, alkohol, ponocovanie a lumpačenie. Napriek tomu ho však nepovolali za vojaka.

Do ôsmich rokov vyzeral ako normálne dieťa, azda bol iba trochu zaostalý, no potom sa prestal duševne vyvíjať. Neprežil nijaký otras ani úraz, nikto nevedel, čomu pripísať neočakávanú poruchu. Ba trvalo niekoľko rokov, kým si vôbec všimli, že s ním čosi nie je v poriadku; ako desaťročný bol trochu zaostalý, ako dvanásťročnému mu to iba pomalšie myslelo, no v pätnástich už bol očividne nasprostastý a v osemnástich ho všetci poznali ako Ťuťmáka Willieho.

Obaja jeho rodičia sa hlásili k temnej náboženskej sekte fundamentalistov, ktorá nedovoľovala vyznavačom civilný sobáš (čo mohlo i nemuselo byť príčinou Willieho trdnomyselnosti). Pravdaže, modlili sa zaňho, no zaviedli ho aj k odborníkovi do Stirlingu. Doktor, starší pán, ho podrobil niekoľkým skúškam a potom rodičom ponad zlatý

rám okuliarov oznámil, že chlapec dosiahol duševný vek osemročného dieťaťa a nikdy ho už neprekoná. Modlili sa zaňho ďalej, no zmierili sa s tým, že túto skúšku zoslal na nich pán, usilovali sa teda o Willieho spasenie a tešili sa na deň, keď sa všetci stretnú v blaženosti a on sa uzdraví. Do tých čias však potreboval zamestnanie.

Kravy môže pásť každý osemročný chlapec, no predsa je to zamestnanie, a tak sa Ťuťmák Willie stal pastierom. A práve keď vyháňal stádo, zazrel auto po prvý raz.

Myslel si, že sú v ňom milenci.

Willie vedel o milencoch toľko, že jestvujú a na tmavých miestach, v lesíkoch, kinách a autách stvárajú čudné veci a že sa o tom nemá hovoriť. Rýchlo teda prehnal kravy okolo krovia, pri ktorom parkoval dvojsedadlový Morris Cowley, Býčí ňufák, z roku 1924 (o autách tiež vedel toľko ako osemročný chlapec) a veľmi sa usiloval nepozerať dnu, aby sa náhodou nestal svedkom hriechu.

Zaviedol svoje malé stádo do kravina na pôdoj, okľukou sa vrátil domov, navečeral sa, nahlas a s námahou prečítal otcovi kapitolu z tretej knihy Mojžišovej a pobral sa do postele snívať o zaľúbencoch.

Auto tam stálo aj na druhý deň večer.

Pri všetkej nevinnosti Willie vedel, že čokoľvek milenci jeden druhému stvárajú, nerobia to nikdy dvadsaťštyri hodín v kuse.

Tentoraz sa pobral rovno k autu a nazrel dnu. Bolo prázdne. Zem pod motorom bola čierna a lepkavá od oleja. Williemu svitlo ďalšie vysvetlenie: auto sa pokazilo a šofér ho tu odstavil. Neprišlo mu na um čudovať sa, prečo bolo napoly ukryté v kroví.

Keď došiel do kravina, povedal farmárovi, čo videl. „Tam na cestičke pri hradskej je pokazené auto.“

Farmár bol mohutný chlap s hustým obočím pieskovej farby, ktoré pri premýšľaní vraštil. „A nikto nebol nablízku?“

„Nie – a stálo tam aj včera.“

„Prečo si mi to nepovedal hneď?“

Willie sa začervenal. „Myslel som si, že tam sú... milenci.“

„Aha!“ Farmár si uvedomil, že Willie sa nielen ostýcha, ale je doslova v rozpakoch. Potľapkal chlapca po pleci. „No dobre, bež domov, ja sa už o všetko postarám.“

Keď podojili, išiel sa farmár presvedčiť na vlastné oči. Jemu sa už videlo čudné, prečo je auto napoly ukryté. Počul o londýnskom prepichávačovi, a hoci hneď nepodľahol panike, že auto tu nechal vrah, zišlo mu na um, že i voz môže mať niečo spoločné s dajakým zločinom. Po večeri pre istotu poslal najstaršieho syna na koni do dediny zatelefonovať na políciu do Stirlingu.

Polícia sa dostavila skôr, než sa syn stačil vrátiť. Bolo ich najmenej dvanásť a všetci akoby nerobili nič iné, len jednostaj pili čaj. Farmár so ženou pol noci nespali a starali sa o nich.

Zavolali Ťuťmáka Willieho, aby ešte raz vyrozprával, čo videl. Chlapec zopakoval, že prvý raz zočil auto večer predtým; zasa sa zapýril, keď vysvetľoval, ako predpokladal, že sú v ňom milenci.

Napokon to bola pre všetkých najvzrušujúcejšia noc vojny.

V ten večer mal Percival Godliman pred sebou už štvrtú noc, ktorú mal stráviť v kancelárii. Pobral sa teda domov okúpať, preobliecť a zbaliť si kufor.

Mal služobný byt v činžiaku v Chelsea. Neveľký, no pre jedného chlapa miesta dost; mal tu čisto a útulne, s výnimkou pracovne, do ktorej upratovačka nesmela ani vkročiť, a preto sa v nej hromadili haldy kníh a papiera. Nábytok bol, pravdaže, predvojnový, no vybraný s vkusom, a tak celý byt pôsobil príjemne. V obývačke stáli čierne klubovky a gramofón a kuchyňa bola plná takmer nepoužívaných prístrojov, ktoré „šetria prácu a čas“.

Kým mu do vane tiekla voda, pofajčieval – v poslednom čase sa dal na cigarety, lebo s fajkou bolo veľa roboty – a prezeral si svoj najcennejší majetok, hrôzostrašne fantastický stredoveký výjav, ktorého autorom bol pravdepodobne Hieronymus Bosch. Bolo to rodinné dedičstvo a Godlimanovi sa obraz tak páčil, že ho nikdy nepredal, hoci potreboval peniaze.

Vo vani premýšľal o Barbare Dickensovej a jej synovi Petrovi. Nikomu o nej nepovedal, ani Bloggsovi; chcel ju spomenúť vtedy, keď sa zhovárali o tom, či sa oženiť druhý raz, no prerušil ich plukovník Terry. Bola vdova: manžel jej zahynul hneď na začiatku vojny. Godliman nevedel, koľko má rokov, no vyzerala asi na štyridsať, čo bolo primálo na matku dvadsaťdvaročného syna. Prekladala zachytené nepriateľské signály, bola bystrá, zábavná a veľmi prítiažlivá. A aj bohatá. Ešte než sa toto všetko zomlelo, pozval ju Godliman trikrát na večeru. Namýšľal si, že ho ľúbi.

Narafičila mu stretnutie so synom Petrom, ktorý bol kapitánom. Godlimanovi sa páčil. Vedel však čosi, o čom Barbara a Peter nemali ani potuchy: chlapec pôjde do Normandie.

Mal teda ďalší dôvod chytiť Nadela.

Vyšiel z kúpeľa a dlho, dôkladne sa holil. Som do nej zaľúbený? premýšľal pri tom. Nevedel, ako človek pociťuje lásku v stredných rokoch. Isto to nie je búrlivá mladícka vášeň. Náklonnosť, obdiv, neha a záblesk akejsi túžby? Ak toto všetko dokopy znamená lásku, potom ju ľúbi.

A teraz chcel s niekým žiť. Dlhé roky túžil iba po samote a svojej vede. Priateľské ovzdušie vojenskej výzvednej služby ho celkom opantalo: večierky, nočné posedenia, keď vypuklo čosi veľkolepé, duch odhodlaného amatérstva, bláznivá túžba po pôžitku, keď ľudom jednoducho hrozila nečakaná smrť – to všetko ho nadchlo. Vedel, že po vojne ho to prejde, no čosi predsa ostane:

potreba pohovárať sa s kýmisi blízkym o sklamaníach a úspechoch, potreba dotknúť sa kohosi v noci, potreba povedať: „Pozri! Vidíš? Nie je to skvelé?“

Vojna bola neľútostná, mučivá, sklúčujúca a nepríjemná, no človek mal aspoň priateľov. Godliman tušil, že ak mu má mier opäť priniesť samotu, bude nešťastný.

Nateraz pociťoval ako vrchol blaha dotyk čistej bielizne a čerstvo vyžehlenej košele. Zbalil si do kufru ďalšie čisté šatstvo, sadol si a pred odchodom do kancelárie chcel vychutnať pohárik whisky. Vojenský šofér v zabavenom daimleri môže vonku ešte chvíľu počkať.

Keď zazvonil telefón, práve si napchával fajku. Odložil ju a radšej si zapálil cigaretu.

Aparát mal napojený na centrálu Ministerstva vojny. Telefonista mu oznámil, že volá hlavný superintendent Dalkeith zo Stirlingu.

Počkal na cvaknutie, ktoré značilo, že ho prepojili, a ozval sa: „Haló, tu Godliman.“

„Našli sme vášho Morrisa Cowley,“ informoval ho Dalkeith bez dlhého úvodu.

„Kde?“

„Na A osemdesiatke, kúsok na juh od Stirlingu.“

„Prázdny?“

„Hej, pokazený. Trčí tam najmenej dvadsaťštyri hodín. Odviezol ho pár metrov od hradskej a ukryl za krovím. Našiel ho akýsi nahlúply farmársky chlapec.“

„Dá sa odtiaľ pešo zísť kamsi na autobusovú alebo železničnú zastávku?“

„Nie.“

Godliman zavrčal. „Takže sa náš chlap musel alebo pobrat po vlastných, alebo si dakoho stopol.“

„Hej.“

„Popýtali by ste sa naokolo...“

„Už sme sa pokúšali zistiť od miestnych ľudí, či ho niekto nevidel, alebo neodviezol.“

„Dobre. Informujte ma ďalej... Ja zatiaľ odovzdám správu Scotland Yardu. Ďakujem, Dalkeith.“

„Budeme vás informovať. Do videnia.“

Godliman zavesil slúchadlo a pobral sa do pracovne. Sadol si k atlasu a nalistoval v ňom cestnú mapu severnej Británie. Londýn, Liverpool, Carlisle, Stirling... Faber smeruje do severovýchodného Škótska.

Godliman premýšľal, či by nemal ešte raz zvážiť teóriu, že sa Faber pokúsi dostať von. Najlepšia cesta vedie predsa cez neutrálne Írsko. A východné pobrežie škótska bolo doslova zaplavené rozličnými vojenskými oblasťami. Mal by Faber nervy pokračovať v prieskume, keď vie, že mu je MI5 na stope? Napokon si Godliman povedal, že to nie je možné; vedel, že Faber má dobrý žalúdok, no predsa sa mu to videlo nepravdepodobné. V Škótsku by predsa nemohol vypátrať nič dôležitejšie ako to, čo už vedel.

Bolo teda jasné, že sa Faber chystá utiecť cez východné pobrežie. Godliman si v mysli zrekapituloval, aké možnosti úniku mávajú agenti: malé lietadlo, ktoré by pristálo kdesi v pustých slatinách; cesta cez Severné more na vlastnú päsť ukradnutou loďou; stretnutie s ponorkou kdesi pri pobreží; prevoz na obchodnej lodi cez neutrálnu krajinu do Baltického mora, vylodenie vo Švédsku a prechod cez hranice do okupovaného Nórska... spôsobov bolo veľa.

Musí informovať Yard o najnovších výsledkoch pátrania. Požiadajú všetky škótske policajné zbory, aby sa pokúsili nájsť niekoho, kto vzal stopára kdesi pri Stirlingu. Godliman sa vrátil do obývačky k telefónu, no ten zazvonil skôr, než k nemu došiel. Zdvihol slúchadlo.

„Tu Godliman.“

„Volá vás akýsi Richard Porter z Aberdeenu.“

„Ach!“ Godliman čakal, že sa ozve Bloggs z Carlisle.

„Spojte ho, prosím. Haló? Tu Godliman.“

„Á, tu Richard Porter. Som členom tunajšieho policajného výboru.“

„O čo ide, prosím?“

„Viete, priateľko, je to veľmi trápna záležitosť.“

Godliman premohol netrpezlivosť. „Pokračujte.“

„Ten chlapík, ktorého hľadáte pre... vraždy nožom a tak ďalej... Som presvedčený, že je to ten lotor, ktorého som viezol vo vlastnom aute.“

Godliman silnejšie zovrel slúchadlo. „Kedy?“

„Predvčerom v noci. Pokazil sa mi voz na A osemdesiatke hneď za Stirlingom. Uprostred noci, dočerta. A odrazu ide okolo mňa ten chlapík, peši, a opraví mi auto akoby nič. Akoby len tak...“

„Kde ste ho vysadili?“

„Rovno tu, v Aberdeene. Vravel, že ide do Banffu. Viete, včerajšok som takmer celý prespal, takže až dnes popoludní...“

„Netrápte sa, pán Porter. Ďakujem, že ste zavolali,“

„Tak do videnia.“

Godliman zabubnoval na vidlicu a opäť sa mu ozval telefonista Ministerstva vojny.

„Spojte ma s pánom Bloggsom, prosím,“ povedal. „Je v Carlisle.“

„Práve čaká na linke.“

„Výborne.“

„Haló, Percy? Čo nového?“

„Opäť sme mu na stope, Fred. Nechal morris pri Stirlingu a autostopom sa dostal do Aberdeenu.“

„Do Aberdeenu?“

„Tuším sa usiluje uniknúť východnou stranou.“

„Kedy ta dorazil?“

„Asi včera skoro ráno.“

„V tom prípade nám nemal kedy ubziknúť, iba ak by sa naozaj poponáhlal. Tu hore zúri najväčšia búrka, akú si ľudia pamätajú. Strhla sa včera v noci a ešte trvá. Z prístavu neodchádzajú lode a v takomto nečase isto nepristane nijaké lietadlo.“

„Dobre! Ponáhľaj sa ta, ako len môžeš. Ja zatiaľ rozhybem tamojšiu políciu. Zavolaj, keď budeš na mieste.“

„Už letím.“

„Fred?“

„No?“

„Predsa toho smrada chytíme.“

Keď Godliman zavesil, Fred sa ešte stále smial.

21

Keď sa Faber zobudil, bola už skoro tma. Cez oblok spálne videl posledné sivé záblesky na oblohe, ktoré tušom zatierala dobyvačná noc. Búrka neutíchala: dážď bubnoval na streche, voda pretekala cez odkvap, vietor neúnavne zavýjal a dobiedzal.

Zapálil nočnú lampku. Vyčerpalo ho to a klesol späť na vankúš. Slabosť ho desila. Tí, čo veria, že v sile je pravda, musia byť vždy mocní a Faber dobre poznal, v čom spočíva jeho etika. Na hladine pocitov mu vždy plával strach: azda preto prežil až doteraz. Nikdy sa necítil dosť bezpečný, bolo to až chorobné. Nejasne tušil, ako všetci šípime tie najzákladnejšie veci o nás samých, že práve pre túto neistotu sa stal vyzvedačom: bola to jediná cesta životom, na ktorej mohol zabíjať každého, kto preňho znamenal čo i len najmenšiu hrozbu. Strach zo slabosti bol jedným z príznakov, ku ktorému sa pridružovala chorobná túžba po nezávislosti, neistota a pohrdanie vojenskými nadriadenými.

Ležal na detskej posteli v spálni s ružovými stenami a skúmal si telo. Zdalo sa, že je celé posiate odreninami, no nemal nič zlomené. Necítil horúčku: napriek tomu, že celú noc strávil na lodi, odolal jeho organizmus zápalu pľúc. Bol iba slabý. Nevidelo sa mu, že by to mohlo byť len z vyčerpania. Spomenul si na to, ako dobehol na koniec rampy, ako si pomyslel, že už-už zomrie, a premýšľal, či si tým zúfalým záverečným šprintom do kopca nespôsobil dajaké trvalé zranenie.

Skontroloval si aj majetok. Kazetu s negatívmi mal ešte vždy prilepenú na prsiach, stilet priviazaný k ľavej ruke a doklady a peniaze v náprsnom vrecku pyžamy.

Zhodil zo seba prikrývky, s námahou si sadol a nohy spustil na dlážku. Na okamih sa mu zakrútila hlava, no závrat opäť pominul. Vstal. Bolo dôležité odolať pocitu nemohúcnosti. Obliekol si župan a pobral sa do kúpeľne.

Keď sa vrátil, na konci postele ležali jeho vlastné šaty, vyprané a vyžehlené: bielizeň, montérky a košeľa. Odrazu si spomenul, ako niekedy ráno vstal a v kúpeľni videl nahú ženu: bol to čudný výjav a nebol si celkom nacistom, čo sa vlastne stalo. Pamätal si, že bola veľmi pekná.

Pomaly sa obliekol. Bol by sa rád oholil, no usúdil, že sa patrí spýtať hostiteľa, či si smie z poličky v kúpeľni požičať žiletku: niektorí muži majú k holiacim potrebám taký vlastnícky vzťah ako k manželkám. Dovolil si však použiť detský hrebeň z umelej hmoty, ktorý našiel vo vrchnej zásuvke bielizníka.

Ľahostajne pozrel do zrkadla. Nebol márnivý. Vedel, že niektorým ženám sa páči, no iným zasa nie, čo platilo aj pre väčšinu mužov. Pravdaže, mal viac žien než iní, no pripisoval to svojim chúťkam, nie zovňajšku. Obraz v zrkadle mu naznačil, že vyzerá slušne, a to mu celkom stačilo.

Spokojný vyšiel zo spálne a pomaly kráčal dolu schodmi. Opäť pocítil vlnu slabosti; zasa ju prekonal silou vôle, kŕčovito sa držal zábradlia a cieľavedome kládol jednu nohu pred druhú, až zišiel na prízemie.

Pri dverách do obývačky zastal, a keďže nepočul nijaký zvuk, pokračoval do kuchyne. Zaklopal a vošiel. Mladí manželka sedeli za stolom a dojedali večeru.

Keď vstúpil, žena vstala. „Vy ste hore?!“ zvolala. „Myslíte, že už smiete?“

Faber sa nechal odvieť k stoličke. „Ďakujem,“ povedal. „Radšej ma nenúťte tváriť sa, že som chorý.“

„Azda ani sám nevíte, cez aké peklo ste prešli,“ povedala. „Zajedli by ste si?“

„Nechcem vám robiť starosti...“

„Ale choďte, aké starosti. Odložila som vám trochu horúcej polievky.“

„Ste takí láskaví a ja ani neviem, ako sa voláte,“ povedal Faber.

„David a Lucy Roseovci.“ Nabrala polievky do misky a postavila ju pred Fabera na stôl. „Prosím ťa, odkroj kúsok chleba, David.“

„Henry Baker.“ Faber nevedel, prečo to vlastne povedal: nemal na toto meno doklady. Henryho Fabera naháňala polícia, mal teda použiť meno James Baker; no pre čosi chcel, aby ho táto žena oslovovala Henry, bolo to v angličtine najbližšie jeho vlastnému menu Henrik. Azda sa nič nestane – ešte vždy môže povedať, že sa volá James, no vždy ho oslovovali Henry.

Chlipol si polievky a odrazu pocítil ukrutánsky hlad. Rýchlo ju všetku zjedol a potom sa pustil do chleba. Keď dojedol, Lucy sa zasmiala. Bola pôvabná, keď* sa smiala: ústa sa jej naširoko rozťahli a odhalili rad rovnomerných bielych zubov, v kútikoch očí sa jej vytvorili veselé vrásky.

„Ešte?“ ponúkla ho.

„Ďakujem pekne.“

„Vidím, že vám robí dobre. Vracia sa vám farba na líca.“

Faber zistil, že sa cíti lepšie. Druhú porciu zjedol pomalšie, nie vari preto, že by bol sýty, ale zo zdvorilosti.

„Ako to, že ste sa v takej búrke ocitli na mori?“ spýtal sa David. Ozval sa teraz po prvý raz.

„Netráp ho, David,“ zahriakla ho Lucy.

„To nič,“ odvetil Faber. „Urobil som hlúposť, to je všetko. Po prvý raz od začiatku vojny som sa dostal na dovolenku, na rybačku, a jednoducho som nechcel pripustiť, aby mi ju počasie pokazilo. Aj vy ste rybár?“

David pokrútil hlavou. „Chovám ovce.“

„Máte veľa zamestnancov?“

„Iba jedného, starého Toma.“

„Isto je na ostrove viac ovčích fariem.“

„Nie. My bývame na tomto konci. Tom na druhom a medzi nami sú iba ovce.“

Faber pomaly pokýval hlavou. To bolo dobre – veľmi dobre. Žena, mrzák, dieťa a starec nemohli byť preňho prekážkou. Hneď sa cítil oveľa mocnejší.

„Aké máte spojenie s pevninou?“ spýtal sa.

„Raz za dva týždne prichádza loď. Najbližšie ju čakáme v pondelok, no isto nevypláva, ak búrka ešte potrvá. Tom má v chalupe vysielaciu, ale tú sme sme použili iba v naliehavých prípadoch. Keby vás hľadali, alebo keby ste nevyhnutne potrebovali lekársku pomoc, použil by som ju. Ale ako vidím, teraz to nie je treba. Načo by sme aj volali: kým sa búrka neutíši, aj tak by po vás na ostrov nemohol nikto prísť, a keď sa vyčasí, aj tak pripláva loď.“

„Pravdaže,“ Faber sa usiloval skryť nadšenie. Kdesi v podvedomí ho stále znepokojovala otázka, ako sa v pondelok dohodne s ponorkou. V obývačke u Roseovcov videl obyčajné tranzistorové rádio, z ktorého by si v prípade potreby vedel urobiť vysielaciu. No to, že Tom má riadnu rádiostanicu, situáciu veľmi uľahčovalo.

„A načo je Tomovi vysielacia?“ spýtal sa.

„Je členom pozorovacieho zboru. V júli 1940 bombardovali Aberdeen. Pred náletom neprišla nijaká výstraha. Doplatilo na to päťdesiat ľudí. Vtedy najali Toma. Ešte že sluch má lepší ako zrak.“

„Bombardovacie lietadlá leteli akiste z Nórska.“

„Asi.“

Lucy vstala. „Podme do izby.“

Obaja sa pobrali za ňou. Faber necítil ani slabosť, ani závrat. Podržal Davidovi dvere do obývačky, a ten sa zaviezol až k ohňu. Lucy ponúkla Faberovi koňak. Odmietol. Naliala manželovi a sebe.

Faber odpočíval v kresle a skúmal manželský pár. Lucy bola naozaj zarážajúco pôvabná: mala oválnu tvár, oči zvláštnej mačacojantárovej farby, posadené naširoko od seba, a husté tmavohrdzavé vlasy. Pod pánskym rybárskym svetlom a vrecovitými nohavicami sa dala tušiť ladná, plná postava. Keby si nakrútila vlasy, obliekla hodvábne pančuchy a koktailové šaty, mohla by byť doslova očarujúca. Aj David bol driečny, takmer krásavec, špatil ho iba tieň veľmi tmavej brady. Vlasy mal takmer čierne a južanskú pleť. Súdiac podľa rúk, bol by vysoký, keby mal nohy. Faber tušil, že David má mocné a svalnaté ruky, keď sa toľké roky preváža hore-dolu v kresle.

Áno, bola to pôvabná dvojica – no čosi medzi nimi škripalo. Faber nebol odborník na manželstvá, no keď sa cvičil vo vypočúvacej technike, naučil sa rozumieť tichému jazyku tela, odhaľovať podľa nenápadných posunkov, či sa človek bojí, dôveruje, čosi skrýva alebo klame. Lucy a David sa len zriedkakedy na seba pozreli, nikdy sa jeden druhého nedotkli. Zhovárali sa s ním viac než medzi sebou. Obchádzali okolo seba ako moriaky a obaja sa vždy usilovali udržať si navôkol kus voľného priestranstva. Vládlo medzi nimi obrovské napätie. Pripomínali Churchilla a Stalina, ktorí boli dočasne nútení bojovať bok po boku a zo všetkých síl potláčali hlbokú nevraživosť. Faber by bol rád vedel, aký strašný zážitok tkvie v pozadí ich nenávisti.

Tento útulný domček musí byť ako tlakový hrniec, na prasknutie plný citov, napriek všetkým tým koberčekom, svetlej maľovke, kvietkovaným kreslám, blčiacemu ohňu a akvarelom na stenách. Žiť tu takto osamote, keď im je jedinou spoločnosťou dieťa a starec, s toľkým napätím medzi sebou... pripomenulo mu to jednu hru, čo videl v Londýne od akéhosi Američana Tennesseeho neviemakého.

Odrazu David do seba obrátil koňak a povedal: „Musím si ísť ľahnúť. Poboľieva ma chrbát.“

Faber vstal. „Prepáčte, zdržal som vás,“ ospravedlňoval sa.

David mu kývol rukou, aby si sadol. „Ale kdeže. Vy ste celý deň spali, nebude sa vám chcieť tak skoro do postele. A okrem toho Lucy sa iste rada pozhovára. To všetko preto, že sa správam macošsky k vlastnému chrbtu – ale chrbty sú stavané tak, že si záťaž delia s nohami, viete?“

„Radšej si dnes vezmi dve tabletky,“ povedala Lucy. Z hornej poličky knižnice vzala fľaštičku, vytriasla z nej dve pilulky a podala ich manželovi.

Prehltol ich bez vody. „Dobrá noc prajem.“ Vyviezol sa von.

„Dobrá noc, David.“

„Dobrá noc, pán Rose.“

O chvíľu Faber začul, ako sa David vlečie hore schodmi a bol zvedavý, ako to robí.

„Kde bývate, pán Baker?“ spýtala sa Lucy, akoby chcela prehlušiť Davidove zvuky.

„Volajte ma Henry, prosím vás. V Londýne.“

„Už som tam nebola celú večnosť. Ešte z neho voľačo ostalo?“

„Zmenil sa, ale nie tak, ako by ste si mysleli. Kedy ste tam boli naposledy?“

„V štyridsiatom.“ Naliala si ďalší koňak. „Odkedy sme tu, iba raz som odišla z ostrova, vtedy, keď sa malo narodiť dieťa. V dnešných časoch sa ani nedá veľmi cestovať, však?“

„Prečo ste sem prišli?“

„Hm.“ Sadla si, sŕkala nápoj a hľadela do ohňa. „Azda by som nemal...“

„To nič. V deň svadby sme mali nehodu. David prišiel o nohy. Mal za sebou výcvik bojového pilota... myslím, že sme obaja potrebovali utiecť. Viem, že to bola chyba, no vtedy sme to privítali ako dobrý nápad.“

„A tu sa zrodila jeho nevôľa.“

Prevítala ho prenikavým pohľadom. „Ste vnímavý.“

„Veď je to vidno na prvý pohľad.“ Hovoril veľmi ticho.
„Nezaslúžite si toľké nešťastie.“

Niekoľkokrát zažmurkala. „Priveľa vidíte.“

„Nie je to ťažké uhádnuť. Prečo sa nezariadite inak, keď sa vám spolu nedarí?“

„Neviem, čo vám na to povedať. Chcete počuť zvyčajné táraniny? Manželské prísahy, dieťa, vojna... Ak aj jestvuje iná odpoveď, neviem, akými slovami by som ju vyjadrila.“

„Pocit viny,“ povedal Faber. „Ale premýšľate, či ho neopustiť, však?“

Dívala sa naňho a pomaly krútila hlavou na znak úžasu.
„Odkiaľ to všetko viete?“

„Za štyri roky tu, na ostrove, ste stratili schopnosť pretvarovať sa. A okrem toho, z odstupu sa tieto veci javia vždy jednoduchšie.“

„Boli ste niekedy ženatý?“

„Nie. Práve to som tým myslel.“

„A prečo? Nepovedala by som to na vás.“

Teraz sa pre zmenu Faber zamyslene zahľadel do ohňa. Ozaj, prečo sa neoženil? Sám pred sebou dôvodil najmä povolaním. Ale to jej nemohol povedať, a aj keby, bolo to vysvetlenie skôr zľahčené ako úprimné. „Neverím, že by som mohol dakoho až natoľko ľúbiť,“ ozval sa odrazu. Slová vychrlil bez rozmyslu a uvažoval, či je to naozaj pravda. O chvíľu sa začal čudovať, ako sa Lucy podarilo prekonať jeho ostražitosť, keď si sám už-už myslel, že ju odzbrojuje.

Obaja chvíľu mlčali. Oheň dohasínal. Niekoľko zatúlaných dažďových kvapiek zabľúdilo dolu komínom, chladnúce uhlie zasyčalo. Nezdalo sa, že by búrka ustávala. Faber sa pristihol, že myslí na svoju poslednú milenkú. Ako sa to volala? Gertrude. Bolo to pred siedmimi rokmi, ale ešte teraz si ju vedel vybaviť v blikotajúcich plameňoch: mala okrúhlu germánsku tvár, svetlé vlasy, zelené oči, pekné prsia, priširoké boky, tučné stehná,

neforemné nohy; rozprávala ani expres a bola divo, nenásytné posadnutá sexom... Zaliečala sa mu tým, že obdivovala jeho rozum (aspoň to tvrdila) a zbožňovala jeho telo (to mu ani nemusela vravieť). Písala texty populárnych piesní a predčítala mu ich vo svojom úbohom suterénnom berlínskom byte: nebola to výnosná profesia. Predstavoval si, ako leží nahý v rozhádzanej spálni a núti ho, aby s ňou stváral stále nezvyčajnejšie a erotickejšie veci: ubližoval jej, obchytkával sám seba, ležal celkom bez pohnutia, kým ho ona milovala... Zľahka potriasol hlavou, aby z nej vyhnal spomienky. Za celé tri roky celibátu takto nepremýšľal. Podobné predstavy človeka zbytočne znepokojujú. Pozrel na Lucy.

„Kamsi ste sa zatúlali,“ povedala s úsmevom.

„Spomienky,“ odvetil. „Náš rozhovor o láske...“

„Nemala by som vás tým zat'ážovať.“

„Akáže záťaž.“

„Boli to príjemné spomienky?“

„Veľmi. A vaše? Aj vy ste sa zamysleli.“ Opäť sa usmiala. „Ja som bola v budúcnosti, nie v minulosti.“

„A čo tam vidíte?“

Už-už chcela odpovedať, no potom si to rozmyslela. Opakovalo sa to dva razy. V očiach sa jej zjavil záblesk napätia.

„Hádam že si nájdete iného muža,“ ozval sa Faber. Pritom si myslel: Prečo to vlastne robím? „Staršieho od Davida a nie takého pekného; práve pre ten nedostatok ho budete ľúbiť. Bude múdry, nie však bohatý; súcitný, nie však sentimentálny; jemný, nežný, milujúci... Bude...“

Koňakový pohár nevydržal tlak v jej ruke. Črepy jej padli do lona a na koberec, no nevšímala si ich. Faber podišiel k jej stoličke a kľakol si pred ňu. Lucin palec krvácal. Vzal ju za ruku.

„Ublížili ste si.“

Pozrela naňho. Plakala.

„Prepáčte,“ ospravedlnil sa.

Porezala sa iba ľahko. Z vrecka nohavíc vytiahol vreckovku a priložil ju na ranku. Pustil jej ruku, začal zbierať úlomky rozbitého skla a vyčítal si pritom, že ju nepobozkal, keď mal príležitosť. Odložil črepy na kozub.

„Nechcel som vás zarmútiť,“ povedal.

Odtiahla vreckovku a prezrela si palec. Ešte vždy krvácal.

„Keby ste mali kúsok obväzu...“ ponúkol sa. „V kuchyni.“

Našiel kľbko obväzu, nožnice a zatvárací špendlík. Do malej misky napustil horúcu vodu a vrátil sa do obývačky.

Kým bol preč, akosi sa jej podarilo zotrieť si z tváre stopy slz. Celý čas odovzdane sedela ako ochrnutá, kým jej kúpál palec v horúcej vode, utrel ho a ranu obviazal kúskom gázy. Celý čas mu hľadela do tváre, nie na ruky; no z jej výrazu sa nedalo nič vyčítať.

Skončil a prudko vstal. Bolo to smiešne, zašiel príďaleko. Najvyšší čas prestať. „Myslím, že sa radšej poberiem do postele,“ povedal.

Prikývla.

„Prepáčte...“

„Prestaňte sa ospravedlňovať,“ vyzvala ho. „Nepristane vám to.“

Hlas mala drsný. Aj ona má pocit, že sa jej situácia vymkla z rúk, pomyslel si.

„Ostanete ešte?“

Pokrútila hlavou.

„Tak teda...“ Pobral sa ku dverám a otvoril jej.

Keď prechádzala okolo neho, vyhýbala sa mu pohľadom. Kráčal za ňou cez predizbu a hore schodmi. Keď ju pozoroval, ako stúpa hore, nedalo mu nepredstaviť si ju v iných šatách, ako by sa jej boky pohojďávali pod hodvábnou látkou, dlhé nohy v pančuchách namiesto sivých vlnených nohavíc, v topánkach na vysokých opätkoch namiesto zoderatých plstených papúč.

Na konci schodiska, na malom odpočívadle, sa obrátila a zašepkala: „Dobrá noc.“

„Dobrá noc, Lucy,“ rozlúčil sa aj on.

Chvíľu sa naňho dívala. Načiahol sa jej za rukou, ona však predvídala jeho úmysel a rýchlo sa odvrátila, vošla do svojej spálne a zavrela za sebou dvere; ani sa len neobzrela, nechala ho tam stáť s natiiahnutou rukou a otvorenými ústami, rozhutovať o jej, no najmä o svojich myšlienkach.

22

Bloggs sa nebezpečne rýchlo hnol proti noci na zabavenom Sunbeame Talbot s presýteným motorom. Kopcovité kľukaté škótske cesty sa leskli od dažďa a na niekoľkých nižších položených miestach boli aj vyše päť centimetrov pod vodou. Na predné sklo doliehali návaly dažďa. Na vyšších nechránených výškoch ho víchrica takmer išla odfúknuť z cesty do vlhkej mačiny pozdĺž hradskej. Bloggs prekonával kilometer za kilometrom, sedel naklonený na prednom sedadle a civel cez malý polmesiačik skla, ktorý mu čistil stierač, namáhal si oči, čo sa tak usiloval vypátrať smer cesty, ktorá sa hadila pred ním, lebo reflektory bojovali s oslepujúcim dažďom. Na sever od Edinburghu prešiel tri zajace; až ho zbolelo, keď pocítil náraz, ako im pneumatiky zvalcovali huňaté telka. Nespomalil, onedlho však začal premýšľať, či zajace zvyčajne v noci vychádzajú.

Od námahy ho rozbolela hlava a od meravého sedenia chrbát. Navyše bol aj hladný. Otvoril oblok, aby mu chladný vánok nedal zaspať, no dnu sa vovalilo toľko vody, že ho musel hneď zatvoriť. Spomenul si na Nadela, či Fabera, alebo ako sa teraz volal: usmiaty mladík v bežeckom drese s trofejou v ruke. Veru, aj v týchto pretekoch Faber víťazil. Mal štyridsaťosem hodinový náskok a výhodu, že iba sám vie, kam sa uberá. Bloggs by

si s ním rád zasúťažil, keby nešlo o tak veľa, tak čertovsky veľa.

Premýšľal, čo by robil, keby sa s ním raz ocitol zoči-voči. Rovno by som toho podliaka zastrelil, kým by on nezabil mňa, pomyslel si. Faber bol profík a s takými sa nežartuje. Špióni väčšinou bývali amatéri: rozčarovaní revolucionári, ľavičiari či pravičiari, ľudia, ženúci sa za zdanlivým leskom tohto povolania, nenásytní muži či láskou posadnuté ženy, obeť vydierania. No tí niekolkí profesionáli boli naozaj nebezpeční, pretože vedeli, že profesionáli, proti ktorým pracujú, nepoznajú zľutovanie.

Keď Bloggs dorazil do Aberdeenu, do svitania chýbala ešte hodina-dve. Nikdy v živote s toľkou vďakou neprivítal pouličné svetlá, hoci matné a pozakrývané. Nemal potuchy, kde je policajná stanica, a na ulici nebolo nikoho, kto by mu ukázal cestu. Vozil sa teda po meste, až kým nezazrel dobre známú belasú lampu (tiež zahalenú).

Zaparkoval auto a prebehol ,cez dážd' dnu. Už ho čakali. Godliman telefonoval a teraz už ozaj čosi znamenal. Bloggsa zaviedli do kancelárie hlavného superintendenta Alana Kincaida, zrelého päťdesiatnika. V miestnosti boli ďalší traja dôstojníci: Bloggs im popodával ruku a vzápätí zabudol ich mená.

„Ale ste sa riadne poponáhľali z Carlisle,“ povedal Kincaid.

„Skoro som sa pritom zabil,“ odvetil Bloggs. Sadol si. „Keby ste mi mohli zohnať aspoň dajaký obložený chlebič.“

„Pravdaže.“ Kincaid vystrčil hlavu z dverí a čosi zakričal. „Hneď som tu,“ oznámil Bloggsovi.

Steny kancelárie vymaľovali zájdenou bielou farbou, bola v nej doštená dlážka a jednoduchý masívny nábytok: písací stôl, niekoľko stoličiek a kartotéka. Inak pôsobila celkom pusto: chýbali obrazy, ozdoby či akýkoľvek iný náznak ľudskosti. Na dlážke ležal podnos so špinavými

šálkami a vzduch bol presýtený dymom. Zapáchalo tam ako v miestnosti, kde chlapi celú noc pracujú.

Kincaid mal malé fúziky, riedke sivé vlasy a okuliare. Bol to statný, inteligentne vyzerajúci muž v košeli a trakoch. Bloggs ho odhadoval na typ policajta, akí tvoria oporu britskej polície. Hovoril s miestnym prízvukom, čo bolo znamením, že tak ako Bloggs, aj on sa statočne škriabal po rebríčku hodností, hoci podľa veku sa dalo usudzovať, že postupoval pomalšie.

„Čo viete o význame celého prípadu?“ spýtal sa Bloggs.

„Nie veľa,“ odvetil Kincaid. „Ale váš šéf, pán Godliman, povedal, že tie dve londýnske vraždy sú nič proti tomu, čo ten človek ešte spáchal. Vieme aj, z ktorého ste oddelenia, a keď si spočítame dve a dve, vychádza nám, že Faber je mimoriadne nebezpečný špión.“

„Čosi také,“ potvrdil Bloggs.

Kincaid prikývol.

„Čo ste doteraz podnikli?“ spýtal sa Bloggs. Kincaid si vyložil nohy na stôl. „Pricestoval sem pred dvoma dňami, však?“

„Hej.“

„Vtedy sme po ňom začali pátrať. Mali sme fotografie – predpokladám, že ich dostali všetky policajné stanice.“

„Áno.“

„Prehľadali sme hotely a penzióny, železničnú a autobusovú stanicu. Dôsledne, aj keď“ sme vtedy ešte nevedeli, že je u nás. Ani vari netreba pripomínať, že všetko zbytočne. Pravdaže, pustili sme sa do toho ešte raz, no podľa môjho názoru Faber hneď opustil Aberdeen.“

Policajtku s hodnosťou strážnika vošla so šálkou čaju a hrubým obloženým chlebíkom so syrom. Bloggs sa jej poďakoval a hltavo sa doň pustil.

„Ešte než vypravili prvý ranný vlak, mali sme na stanici svojho človeka,“ pokračoval Kincaid. „Aj pri autobusovom depe. Ak teda opustil mesto, musel byť ukradnutý, alebo

zastaviť auto. Nedostali sme však nijaké hlásenie o krádeži vozidla.“

„Dočerta,“ zaklial Bloggs s plnými ústami hrubozrnného chleba. Prehltol. „Vypátrať toho chlapa bude riadna fuška.“

„Preto sa rozhodol pre autostop.“

„Možno sa pustil na more.“

„Ani jedna loď, čo v ten deň odišla z prístavu, nebola dosť veľká na to, aby sa na nej ktosi prepašoval. A odvtedy už pre búrku nijaká nevyplávala.“

„A čo krádeže člnov?“

„Nič nehlásili.“

Bloggs pokrčil plecami. „Keď sa nedá ísť na more, možno sa majitelia ani nevybrali do prístavu – v tom prípade si nikto nevšimne, že mu zmizla loď, kým búrka neprestane.“

„To nám neprišlo na um, šéf,“ povedal jeden z dôstojníkov v kancelárii.

„Veru,“ potvrdil Kincaid.

„Azda by mohol vedúci prístavnej správy skontrolovať všetky plavidlá, ktoré tam pravidelne kotvia...“ navrhol Bloggs.

„Rozumiem,“ odvetil Kincaid. Už aj vykrúcal číslo.

O chvíľu sa ozval do telefónu. „Kapitán Douglas? Tu Kincaid. Hej, viem, že slušní ľudia o takomto čase spia. Ale ešte som vám nepovedal to najhoršie – chcem, aby ste si urobili vychádzku v daždi. Áno, dobre ste počuli...“

Ostatní policajti sa rozosmiali.

Kincaid zakryl dlaňou mikrofón a spýtal sa: „Viete, čo sa vraví o námorníckej reči? Je to všetko pravda.“ A opäť prehovoril do telefónu. „Skontrolujte všetky stále kotviská a zaznamenajte všetky plavidlá, čo nie sú na svojom zvyčajnom mieste; tie, čo sú oprávnene mimo prístavu, neberte do úvahy. Pošlite mi mená, adresy, a ak máte, aj telefónne čísla majiteľov. Hej. Hej, viem... Zdvojnásobím. Dobré, fľašu. A želám vám dobré ráno, priateľko.“ Zložil.

Bloggs sa usmial. „Okorenil vám to?“

„Keby som použil obušok tak, ako mi navrhoval, už nikdy by som si nemohol sadnúť.“ Kincaid zvažnel. „Potrvá mu to zhruba polhodinu a potom budeme potrebovať niekoľko hodín, kým si overíme všetky adresy. Stojí to za pokus, hoci si stále myslím, že odišiel autostopom.“

„Aj ja,“ súhlasil Bloggs.

Dvere sa otvorili a vošiel chlap stredných rokov v civile. Kincaid a jeho podriadení vstali, Bloggs ich nasledoval.

„Dobré ráno,“ úctivo pozdravil Kincaid. „Toto je pán Bloggs. Pán Bloggs, pán Richard Porter.“

Potriasli si ruky. Porter mal červenú tvár a starostlivo pestované fúziky. Mal na sebe dvojradový zvrchník farby ťavej srsti. „Teší ma,“ ozval sa. „Ja som ten babrák, čo vášho chlapa odviezol do Aberdeenu. Je mi to veľmi trápne.“ Nehovoril s miestnym prízvukom.

„Aj mňa teší,“ odvetil Bloggs. Na prvý pohľad vyzeral Porter presne ako somár, čo je schopný rozvážať špióna hoci cez pol Anglicka. No Bloggs už takýchto ľudí poznal: ¹ pod prejavmi hlupáckej srdečnosti sa môže skrývať bystrý rozum. „Ako ste prišli na to, že chlap, ktorého ste viezli, je... ten vrah?“ spýtal sa.

„Dopočul som sa o opustenom morrise. Práve na tom mieste som ho vzal.“

„Videli ste fotografiu?“

„Áno. Nemohol som si síce chlapíka dobre poobzerať, lebo väčšinou sme šli v tme, ale dosť dobre som ho videl v svetle baterky, keď sme mali hlavy pod kapotou, a potom, keď sme na svitaní dorazili do Aberdeenu. Keby som sa mal riadiť iba podľa obrázku, povedal by som, že by to *mohol* byť on. Ale keďže viem, že som ho vzal neďaleko miesta, kde ukryl morris, vravím, že to je on.“

„Súhlasím,“ povedal Bloggs. Na chvíľu sa zamyslel, špekuloval, čo dôležité by sa mohol od tohto človeka

dozvedieť. „Aký dojem urobil na vás Faber?“ spýtal sa napokon.

„Pôsobil vyčerpane, nervózne a odhodlane – v tomto poradí,“ pohotovo odvetil Porter. „A nebol Škót.“

„Čo by ste povedali, aký mal prízvuk?“

„Neutrálny. Nič v hlase neprezrádzalo, že by bol fric... iba ak takto spätne, no môže to byť iba moja predstava. Hovoril s prízvukom, aký sa na človeka nalepí v podradnejších súkromných školách okolo Londýna. Nehodil sa k jeho oblečeniu, ak viete, čo tým chcem povedať. Mal na sebe montérky. To je ďalšia vec, čo ma trkla až potom.“

Kincaid ho prerušil a ponúkol čaj. Všetci si prosili. Policajt sa pobral ku dverám.

Bloggs usúdil, že Porter predsa nie je až taký ťuťmák, ako vyzerá. „O čom ste sa zhovárali?“

„Och, takmer o ničom.“

„Ale boli ste spolu celé hodiny...“

„Väčšinu cesty prespal. Opravil mi auto – bol to iba odpojený kábel, no ja sa, bohužiaľ, do motorov rozumiem ako hus do piva – potom mi povedal, že aj jemu sa v Edinburgu pokazil voz a že ide do Banffu. Vlastne vôbec nechcel ísť cez Aberdeen, vraj nemá priepustku do vojenského pásma. A ja... som mu bohužiaľ povedal, nech ho to netrápi. Že sa zaňho zaručím, keby nás zastavili. Teraz si prichodím ako najväčší hlupák, ale vtedy som mal pocit, že mu musím urobiť láskavosť. Vytiahol ma z riadnej kaše, veď viete.“

„Nikto vám nič nevyčíta,“ upokojoval ho Kincaid.

Bloggs mu síce všeličo vyčítal, no nepovedal nič. „Len veľmi málo ľudí Fabera pozná a môže nám povedať, aký je,“ začal. „Mohli by ste dobre popremýšľať a charakterizovať ho?“

„Prebudil sa ako vojak,“ povedal Porter. „Bol zdvorilý a vyzeral inteligentný. Pevne mi stisol ruku. Všimam si, ako ľudia podávajú ruky.“

„Nič viac? Len si spomeňte.“

„Ešte čosi, keď sa preberal...“ Porter sa zamračil a celá rozžiarená tvár mu zvráskavela. „Pravou rukou sa takto načiahol k ľavému predlaktiu.“ Predviedol pohyb.

„To už je čosi,“ uznal Bloggs. „Tam asi nosieva nôž. V pošve v rukáve.“

„Ľutujem, ale nič viac mi neprichádza na um.“

„A vravel, že ide do Banffu. To znamená, že ta nepôjde.“

„Myslíte?“

„Špióni zo zásady klamú. Stavím sa, že vy ste mu najprv zavesili na nos, kam sa zberáte, a až potom on vám.“

„Tuším.“ Porter uznanlivo prikývol. „Tak, tak.“

„Buď sa chystal priamo do Aberdeenu, alebo sa vybral na juh, len čo ste ho vysadili. Keďže povedal, že ide na sever, pravdepodobne na sever nešiel.“

„Takéto dohady sa niekedy nevyplácajú,“ ozval sa Kincaid.

„Veru, niekedy,“ uškrnul sa Bloggs. „Povedali ste mu, že ste zmierovací sudca?“

„Áno.“

„Preto vás nezabil.“

„Čože? Preboha! Čo to vravíte?“

„Vedel, že by vás hneď začali hľadať.“

„Božemôj,“ zopakoval Porter. Trochu zbledol. Očividne mu vôbec nezišlo na um, že by ho naozaj mohol zavraždiť.

Dvere sa opäť otvorili. Vošiel akýsi chlap. „Zistil som, čo ste chceli, a dúfam, že to aspoň stálo za to, doboha,“ spustil.

Bloggs sa uškrnul. Bol to bezpochyby veliteľ prístavu: nízky človečik s pristrihnutými bielymi vlasmi, fajčil obrovskú fajku a mal na sebe sako s mosadznými gombičkami.

„Pod'ťe ďalej, kapitán,“ vítal ho Kincaid. „Kde ste tak premokli? Nemali ste sa púšťat' do takého lejaka.“

„Neondite mi mozog,“ rozčúlil sa kapitán. Bloggs nevedel presne odhadnúť, nakoľko sa naozaj hnevá: ale vari nie veľmi, súdiac podľa toho, ako sa ostatní zabávali.

„Dobré ráno, pán kapitán,“ pozdravil Porter.

„Dobré ráno, vaša ctihodnosť,“ odvetil kapitán.

„Čo pre nás máte?“ spýtal sa Kincaid.

Kapitán si zložil čiapku a striasol z dienk a dažďové kvapky. „Stratila sa *Marie II.*“ oznámil. „Videl som ju prichádzať, keď sa strhla búrka. Vyplávať som ju nevidel, ale viem, že v ten deň už nemala odísť. Zdá sa však, že predsa len zmizla.“

„Kto je majiteľom?“

„Tom Halfpenny. Volal som mu. V ten deň ju zakotvil a od tých čias ju nevidel.“

„Čo je to za loď?“ spýtal sa Bloggs.

„Malý rybársky čln, dlhý vari dvadsať metrov so širokou palubou. Ale masívny. S motorom vnútri. Nijaká krásavica – tunajší rybári nestavajú lode podľa módných časopisov.“

„Položím vám jednu veľmi závažnú otázku,“ povedal Bloggs. „Mohla tá loď vydržať búrku?“

Kapitán sa odmlčal, lebo si prikladal zápalku k fajke. „S veľmi šikovným námorníkom pri kormidle možno áno,“ odvetil po chvíli. „A možno ani vtedy nie.“

„Ako ďaleko mohol zájsť, kým sa strhla búrka?“

„Nie veľmi – zopár kilometrov. *Marie II* odstavili až večer.“

Bloggs vstal, prešiel sa okolo stoličky a opäť si sadol. „Kde je teda teraz?“

„S najväčšou pravdepodobnosťou leží ten prekliaty šialenec na morskom dne.“ V kapitánovom vyhlásení nechýbala škodoradosť.

Bloggs sa však nemohol uspokojiť s predpokladom, že Faber je mŕtvy. Potreboval istotu. Celého sa ho zmocnil

nepokoj, nemohol obsedieť, všetko ho svrbelo a bol zúfalý. Poškrabkal si bradu: mal by sa oholiť. „Uverím, keď sa presvedčím na vlastné oči,“ vyhlásil.

„To sa vám nepodarí.“

„Nie som zvedavý na vaše pochybovačné reči,“ príkro odvrkol Bloggs. „Potrebujem informácie, nie pesimizmus.“ Ostatní v miestnosti si uvedomili, že hoci je mladý, má zo všetkých najvyššiu hodnotu. „Preberme si všetky možnosti. Po prvé: odišiel z Aberdeenu po súši a *Marie II* ukradol ktosi iný. V tom prípade je už teraz podľa všetkého v cieli, no Britániu zatiaľ pre búrku nemohol opustiť. Všade ho hľadá polícia – len to môžeme podniknúť v rámci prvého bodu.

Po druhé: ešte vždy je v Aberdeene. Aj s touto možnosťou sme počítali: stále po ňom pátrame.

Po tretie: vyplával z Aberdeenu po mori. Zhodli sme sa, myslím, na tom, že to je najpravdepodobnejšie. Rozčleňme ešte tento bod. Tri A: prestúpil na iné plavidlo – pravdepodobne ponorku – ešte než sa strhla búrka. Predpokladáme, že nemal dosť času, no predsa sa mu to len mohlo podariť. Tri B: kdesi si našiel úkryt alebo stroskotal – na pobreží či na dajakom ostrove. Tri C: zahynul.

Ak sa mu podarilo stretnúť s ponorkou, sme hotoví. Prehrali sme. V tom prípade už nemôžeme podniknúť nič. Túto možnosť teda radšej neberme do úvahy. Ak si našiel úkryt alebo stroskotal, skôr či neskôr o tom získame dôkazy – nájde sa *Marie II* alebo jej zvyšky. Len čo sa vyčasí, môžeme lietadlom prezrieť pobrežie aj more. Ak sa aj utopil, nájdeme na hladine plávať trosky lode.

Ostávajú nám teda tri možnosti. Budeme hľadať ďalej; zahájime nové pátranie po pobreží na sever i na juh od Aberdeenu; pripravíme leteckú obhliadku mora, len čo sa vyčasí.“

Medzi rečou sa hore-dolu prechádzal a zamyslene si hľadel na nohy. Teraz zastal a poobzeral sa. „Pripomienky, otázky, návrhy?“

Čas pokročil a pomaly to na všetkých doliehalo. Bloggsovo nečakané odhodlanie z nich striaslo dotieravú otupenosť. Jeden sa naklonil dopredu a mädlil si ruky, druhý si zaväzoval šnúrky, tretí obliekal sako. Chceli sa pustiť do práce. Neboli nijaké otázky.

„Dobre,“ zakončil Bloggs. „Podme vyhrať vojnu.“

23

Faber bdel. Telo azda aj potrebovalo spánok, hoci celý deň preležal v posteli, no mozog mu pracoval na zvýšené obrátky, premieľal možnosti, načrtával obrazy, premýšľal o ženách a domove.

Teraz, keď mal už-už odtiaľto vyviaznuť, prepadli ho bolestne sladké spomienky na vlast'. Premýšľal o celkom smiešnych veciach, napríklad o hrubých klobáskach, čo sa krájajú na plátky, o autách na pravej strane cesty, o naozaj vysokých stromoch, no najmä o materinskej reči s pribojnými, presnými slovami, tvrdými spoluhláskami a čistými samohláskami, so slovesom na konci vety, tam, kam patrí, kde v závere vrcholí význam.

Keď už premýšľal o vyvrcholení, opäť si spomenul na Gertrude: na jej tvár pod svojou, šminky, čo stieral bozkami, na oči, ktoré silno žmúrila od rozkoše a potom otvárala, aby sa s pôžitkom zahľadela do jeho, na široko roztvorené ústa, ktorými jednotaj vzdychala: *Ja, Liebling, ja...*

Bolo to smiešne. Sedem rokov žil ako mních, ona však na dačo také nemala dôvod. Isto mala po Faberovi najmenej tucet chlapov. Ba azda je aj mŕtva, možno zahynula, keď Briti bombardovali, alebo ju zavraždili tí šialenci za to, že má o centimeter dlhší nos ako treba, či ju zrazilo auto v zatemnených uliciach. No aj tak sa naňho

nebude veľmi pamätať. Pravdepodobne ju už nikdy neuvidí. Ostávala však preňho symbolom.

Precitlivenosť bola prepychom, ktorý si nikdy nedoprial. Mal v povahe akúsi ľadovú žilu, pestoval si ju, lebo ho chránila. Teraz bol však už iba kúsok od víťazstva a cítil sa voľný, čo, pravda, neznamenal, že môže zabudnúť na ostražitosť; no predsa len si dovoľil trochu zarojiť.

Zúriaca búrka ho chránila ako telesná stráž. V pondelok jednoducho pomocou Tomovej rádiostanice nadviaže spojenie s ponorkou, odkiaľ pošlú do zálivu čln, len čo sa zlepší počasie. Ak však búrka do pondelka ustane, hrozí malá komplikácia: zásobovacia loď. David a Lucy budú, prirodzene, očakávať, že sa ňou vráti na pevninu.

Predstavil si Lucy v živých farbistých vidinách, ktoré nevedel celkom ovládať. Videl jej pozoruhodné jantárové oči, ktorými ho skúmala, keď jej obväzoval palec; krivky jej postavy, keď stúpala pred ním po schodoch v neforemných mužských šatách; jej plné, dokonale okrúhle prsia, keď stála nahá v kúpeľni; a keď sa spomienky menili na predstavy, naklonila sa ponad obväz a pobožkala ho na ústa, zvrtila sa na schodoch a objala ho, vykročila z kúpeľne a položila si jeho ruky na prsia.

Nepokojne sa prevracal v malej posteli, preklínal obrazotvornosť, ktorá naňho zosielala takéto sny, aké nepamätal od školských rokov. Vtedy, ešte než získal prvé ozajstné skúsenosti, spriadal vyumelkovane erotické scenáre v hlavných úlohách so staršími ženami, s ktorými denne prichádzal do styku: naškrobená vrchná vychovávateľka; manželka profesora Nagela, tmavá štíhla intelektuálka; obchodníčka z dediny, ktorá si na červeno farbila pery a s manželom sa zhovárala opovržlivo. Dakedy spojil všetky tri do jednej búrlivej vidiny. Keď ako pätnásťročný zviedol v šere západopruského lesa slúžkinu dcéru, prestal sa oddávať orgiám v snoch, lebo sa mu videli d'aleko krajšie ako neutešená skutočnosť. Mladý Henrik

bol z toho celý preč: kde sa podelo to oslepujúce vyvrcholenie, pocit, že sa človek vznáša vo vzduchu ako vták, mystické spojenie dvoch tiel? Predstavy ho zaboleli, pripomínali mu, že zlyhal, keď ich chcel uskutočniť. Pravdaže, neskôr sa Henrik všeličo naučil, prišiel na to, že extáza nie je naplnením mužskej túžby, ale že pramení zo spoločného pôžitku oboch. Vyslovil tento názor pred starším bratom, ktorému prichodil banálny, pokladal to skôr za samozrejmosť ako za objav, a čoskoro k tomu dospel aj Henrik.

Napokon sa stal dobrým milencom. Mal rád sex a vyžíval sa v ňom. Nikdy nebol veľkým zvodcom, dobývanie žien ho nevzrušovalo. No vedel rovnako dobre poskytovať aj prijímať uspokojenie nešpekuloval zbytočne nad technikou. Niektorým ženám sa veľmi páčil, a to, že o tom nevedel, ich dráždilo ešte väčšmi.

Usiloval sa zrátať, koľko mal žien: Anna, Gretchen, Ingrid, jedna Američanka, dve prostitútky zo Stuttgartu... nespomínal si na všetky, no nemohlo ich byť viac než dvadsať.

Pomyslel si však, že ani jedna nebola taká pekná ako Lucy. S nevôľou si vzdychol: nechal sa ňou uniesť len preto, že už bol skoro doma a tak dlho si dával pozor. Hneval sa sám na seba. Bol to prejav nedisciplinovanosti: človek nemá nikdy poľaviť, kým do bodky nesplní úlohu, a to zatiaľ nemá za sebou, ešte nie celkom.

Ostával problém zásobovacej lode. Prišlo mu na um niekoľko riešení: azda najjednoduchšie by bolo zneškodniť obyvateľov ostrova, vyčkat' loď a poslať lodníka späť s dajakou výhovorkou. Mohol by povedať, že je tu na návšteve a že sa sem priplavil iným člnom: že je príbuzný alebo pozoruje vtáky... čokoľvek. Teraz sa nebolo treba venovať takej maličkosti. Neskôr, keď sa vyčasí, čosi vymyslí.

Nemal nijaké veľké starosti. Osamelý ostrov na míle vzdialený od pobrežia, so štyrmi obyvateľmi – ideálny

úkryt. Odtiaľto sa dostane z Británie tak ľahko ako dieťa z drevenej ohrádky. Keď si spomenul na situácie, z ktorých už vyviazol – na päť chlapov z domobrany, Yorkshirčana z vlaku, posla abwehru – videlo sa mu, že teraz má pevnú pôdu pod nohami.

Starec, mrzák, žena a dieťa... Bola by hračka pozabíjať ich.

Aj Lucy bdela. Počúvala. A bolo veru čo. Nečas húdol ako orchester, dážď bubnoval na strechu, vietor pískal v odkvapoch, more s plážou hrali glissando. Starý dom rozprával, vízgal v kĺboch, ako odolával nárazom vetra. Aj v izbe sa ozývali zvuky: Davidovo pomalé, pravidelné dýchanie, ktoré v hlbokom spánku po dvojnásobnej dávke prášku hrozilo prejsť v chrápanie, no nikdy naozaj neprešlo; rýchlejšie, povrchnejšie oddychovanie Joa, ktorý sa pohodlne rozvaloval na rozkladacej posteli pri protiaľnej stene.

V tomto hluku sa vonkoncom nedá spať, pomyslela si Lucy; no potom sa hned' opravila: Koho chcem vlastne balamutiť? Bdela kvôli Henrymu, ktorý videl jej nahé telo, nežne sa dotýkal jej rúk, keď jej obväzoval palec, a teraz ležal vo vedľajšej izbe a pravdepodobne tvrdo spal.

Vlastne jej o sebe veľa nepovedal: iba to, že nie je ženatý. Nevedela, kde sa narodil – nedalo sa to uhádnuť podľa prízvuku. Vôbec nenaznačil, čím sa živí, predpokladala, že bude mať dajaké zaujímavé povolanie, azda je zubár alebo vojak. Na právneho zástupcu nebol dost' nudný, na novinára bol zasa priveľmi inteligentný a lekári nikdy nevedia zatajiť svoje zamestnanie dlhšie ako päť minút. Na advokáta nebol dost' bohatý a na herca bol I priskromný. Stavila teda na armádu.

Uvažovala, či žije sám. Azda s matkou? Alebo s dajakou ženou? Ako sa oblieka, keď nie je na rybačke? Rada by ho videla v tmavomodrom dvojradovom obleku s

bielou vreckovkou v náprsnom vrecku. Má auto? Iste; nezvyčajnú značku a celkom nové. Určite chodíeva veľmi rýchlo.

To ju priviedlo k spomienkam na Davidov dvojsedadlový voz a tuho stisla oči, aby zmazala tienisté predstavy. Premýšľať o čomsi inom, len premýšľať o čomsi inom.

Opäť sa upriamila na Henryho a uvedomila si čosi zvlášťne: túžila milovať sa s ním.

Bolo to prečudesné želanie; čosi, čo podľa jej predstáv zvyčajne sužovalo chlapov, a nie ženy. Žena môže nadviazať letmú známosť s mužom, môže sa jej vidieť príťažlivý, zatúži bližšie sa s ním zoznámiť, ba azda sa doňho aj zaľúbi, no nikdy nepocíti náhlu telesnú túžbu, iba ak by bola... nenormálna.

Povedala si, že je to smiešne, potrebuje sa milovať s vlastným manželom, a nie páriť sa s prvým odchodnejším chlapom, čo jej príde pod ruku. Nie som taká, povedala si.

No aj tak bolo príjemné myslieť na to. David a Jo tvrdo spali: nič jej nebránilo vstať, prejsť cez plošinku, vojsť do jeho izby a vklíznuť k nemu do postele...

Nie, nič jej nebránilo, iba ak charakter, pôvod a dobrá výchova.

Ak to raz s niekým skúsi, isto to bude dakto podobný Henrymu. Akiste by bol milý, nežný a uznanlivý; neopovrhoval by ňou za to, že sa mu ponúka ako štetka zo Soho.

Prevrátila sa na posteli a usmievala sa nad vlastným bláznovstvom: veď ako by sa dozvedela, či ňou pohádza, alebo nie? Pozná ho iba deň, a aj ten väčšinou prespal.

Ale páčilo by sa jej, keby na ňu opäť tak obdivne hľadel s nádychom akéhosi pobavenia. Bolo by príjemné vnímať na tele dotyk jeho rúk, pritíkať sa k jeho teplej pokožke.

Zistila, že jej telo reaguje na predstavy. Pocítila pokušenie dotýkať sa samej seba, no odolala, tak ako

odolávala štyri roky. Ale aspoň som nevyschla ako dáka stará baba, pomyslela si.

Pohla nohami a vzdychla, keď cítila, ako sa jej okolo lona rozlieva príjemné teplo. Už toho bolo priveľa. Bol čas spať. Dnes v noci sa jednoducho nemôže milovať ani s Henrym, ani s nikým iným.

Keď si to pomyslela, vstala z postele a pobrala sa ku dverám.

Faber začul na plošinke kroky a automaticky zareagoval.

Mysel' mu v okamihu precitla z malátnych chlipných myšlienok, ktoré ju dovtedy zamestnávali. Jediným pružným pohybom spustil nohy na zem a vyklzol spod prikrývok; potom potichu prešiel cez izbu a so stiletom v ruke si stal do najtmavšieho kúta pri okne.

Počul, ako votrelec otvára dvere, vstupuje a opäť zatvára. Vtedy začal pochybovať – vrah by za sebou nechal otvorené, aby mohol rýchlo utiecť, no prišlo mu na um tisíc príčin, prečo je vylúčené, aby ho tu nepriateľ vypátral.

Zaplašil myšlienku, lebo len preto ešte žije, že nikdy nezanedbával ani tú najnepravdepodobnejšiu možnosť. Vietor na chvíľu ustal a on začul nadýchnutie, slabý vzdych kdesi pri svojej posteli, podľa ktorého zistil, kde návštevník je. Skočil.

Už ležala pod ním na posteli tvárou dolu, s nožom pri krku a kolenom na krížoch, keď prišiel na to, že votrelcom je žena. O zlomok sekundy neskôr zistil, kto je to. Povolil zovretie, načiahol sa k nočnému stolčeku a zažal.

V tlmenom svetle lampy vyzerala bledá.

Faber rýchlo schoval nôž do pošvy, aby ho nezbadala.

Uvoľnil jej telo. „Prepáčte,“ ospravedlnil sa.

Obrátila sa na chrbát a dívala sa, ako nad ňou obkročmo sedí. Rozchichotala sa.

„Myslel som si, že je to zlodej,“ dodal Faber.

„A odkiaľ by sa tu vzal?“ zasmiala sa. Rumenec jej vrátil farbu na líca.

Mala na sebe voľnú, staromódnu flanelovú nočnú košeľu, ktorá jej siahala od hrdla až po členky. Tmavohrdzavé vlasy ležali roztrúsené na Faberovom vankúši. Oči mala velikánske a pery vlhké.

„Ste veľmi krásna,“ povedal Faber ticho.

Zatvorila oči.

Faber sa nad ňu naklonil a pobožkal ju na ústa. Ihneď roztvorila pery a lačne opätovala bozk. Končekmi prstov jej hladkal plec, hrdlo a uši. Zahniezdila sa pod ním.

Chcel ju dlho bozkávať, preskúmať jej ústa a vychutnávať dôvernosi; no uvedomil si, že na nehu niet času. Rukou mu siahla do nohavíc pyžamy a stisla. Tíško zastonala a začala prudko dýchať.

Faber sa načiahol za svetlom a zhasol ho, stále ju pri tom bozkával. Odtiahol sa a vyzliekol si pyžamový kabát. Rýchlo, aby nemala čas čudovať sa, čo vlastne robí, si oddrapil od prs kazetu. Vôbec mu neprekážala páľčivá bolesť, keď si strhával lepiacu pásku z pokožky. Zastrčil fotografie pod posteľ. Odopol si aj dýku z ľavého predlaktia a odložil ju.

Vyhrnul jej nočnú košeľu až po pás. Nemala pod ňou nič.

„Rýchlo,“ povedala. „Rýchlo.“

Faber sa nad ňu naklonil.

Odišla od neho pár hodín po úsvite. Zo susednej spálne sa ozval nepatrný zvuk a ona akoby si odrazu spomenula, že má v dome ešte aj muža a syna. Faber jej chcel povedať, že je to jedno, že vôbec nezáleží na tom, čo sa manžel dozvie alebo čo si pomyslí, stisol však jazyk za zuby a pustil ju. Ešte raz ho vášnivo pobožkala, potom vstala, vyhladila si na tele dokrkvanú nočnú košeľu a po špičkách sa vykradla. S pôžitkom ju pozoroval.

Je to kus, pomyslel si. Ležal na chrbte a hľadel do povaly. Bola trochu naivná a mimoriadne neskúsená, no napriek tomu skvelá. Aj by som sa do nej vedel zaľúbiť, uvažoval.

Vstal a spod postele vytiahol kazetu s filmom a nôž v pošve. Premýšľal, či si ich má nechať pri sebe. Azda zatúži pomilovať sa s ňou aj cez deň... Rozhodol sa nevzdať dýky – bez nej by mal pocit, že je nahý – a kazetu kamsi ukryť. Položil ju na bielizník pod doklady a náprsnú tašku. Vedel, že porušuje všetky zásady, bol však presvedčený, že toto je jeho posledná úloha, a mal pocit, že si zaslúži pôžitok so ženou. Ani by sa vlastne nič nestalo, keby ktosi tie fotografie uvidel – čo by mohol podniknúť?

Opäť si ľahol do postele, no zasa vstal. Roky cviku mu nedali riskovať. Vložil si kazetu a doklady späť do vrecka. Teraz môže oddychovať.

Začul detský hlások, Lucine kroky dolu schodmi a Davidovo šuchanie do kúpeľne. Bude musieť vstať a naraňajkovať sa s domácimi. Aj tak sa mu teraz nechcelo spať.

Stál pri dažďom zaffkanom obloku, pozoroval vyčíňanie búrky, až kým nepočul, že sa dvere kúpeľne otvárajú. Potom si obliekol pyžamovú košeľu a pobral sa oholiť. Bez dovolenia použil Davidovu britvu.

Teraz to už bolo jedno.

24

Erwin Rommel od začiatku vedel, že sa poškriepi s Heinzom Guderianom.

Generál Guderian bol presne ten typ šľachtického prúsiackeho dôstojníka, akých Rommel neznášal. Poznal ho už dlho. Ešte v začiatkoch spolu velili Goslarskému jágerskému pluku v poľskej kampani. Keď odchádzal z Afriky, navrhol Rommel ako svojho zástupcu Guderiana, lebo vedel, že bitka je už aj tak prehratá: manéver nevyšiel,

pretože v tom čase bol Guderian u Hitlera v nemilosti, a ten odporúčanie rázne zamietol.

Rommelovi generál prichodil ako človek, čo si na koleno rozprestrie hodvábnu vrečkovku, aby sa mu nepokrčili nohavice, keď popíja v pánskom klube. Dôstojníkom bol preto, že ním bol aj jeho otec a že starý otec bol bohatý. Rommel, syn učiteľa, sa za krátke štyri roky vyšvihol z podplukovníka na maršala a nenávidel túto vojenskú kastu, ku ktorej nikdy nepatril.

Teraz cez stôl hľadel na generála, ktorý si uchlipkával z koňaku, ktorý ukoristili od francúzskych Rothschildovcov. Guderian a jeho nahrávač generál von Geyr prišli do Rommelovho hlavného stanu v La Roche Guyon v severnom Francúzsku, aby ho informovali, ako má rozvinúť jednotky. Na takéto návštevy reagoval Rommel všelijako – od netrzezlivosti po zúrivosť. Podľa jeho názoru bol generálny štáb iba na to, aby sa staral o prísun vojakov a špionážnych správ. Zo skúseností z Afriky vedel, že nie sú schopní plniť ani jedno, ani druhé.

Guderian mal pristrihnuté svetlé fúziky a okolo očných kútikov toľko vrások, až sa zdalo, že sa jednoducho usmievajú. Bol vysoký a driečny, čo škaredému a plešivejúcemu Rommelovi ešte väčšmi bránilo obľúbiť si ho. Vyzeral bezstarostne a v tomto štádiu vojny mohol byť bezstarostný iba blázon. Neospravedlňovalo ho ani to, že práve dojedli tunajšiu teľacinu a dopili víno odkiaľsi z juhu.

Rommel sa díval von oknom, pozoroval, ako z líp steká dážď na dlažbu, a čakal, že Guderian začne diskusiu. Keď napokon prehovoril, bolo jasné, že generál premýšľal, ako sa čo najlepšie vyjadriť, a rozhodol sa ísť na vec okľukou.

„V Turecku,“ začal, „sa deviata a desiata britská armáda s domácim vojskom sústreďuje na gréckych hraniciach. V Juhoslávii sa tvoria partizánske skupiny. Francúzi v Alžírsku sa chystajú na inváziu na Riviéru. Rusi

podľa všetkého pripravujú obojživelný útok na Švédsko. Spojenci v Taliansku pochodujú na Rím.

A nielen to, dostávame aj všelijaké nenápadné kopance: únos generála na Kréte, vražda dôstojníka rozviedky v Lyone, útok na radarovú stanicu na Rhodose, sabotáž v Aténach, pri ktorej opotrebovaným olejom zničili lietadlo, útok na komando v Sagvaagu, výbuch v kyslíkovej továrni v Boulogne-sur-Seine, vykoľajený vlak v Ardenách, explózia benzínového skladu v Boussens... Mohol by som pokračovať.

Situácia je jasná. Na okupovaných územiach sa množia záškodnícke akcie a zrady; všade na našich hraniciach vidno prípravy na inváziu. V lete sa bezpochyby uskutoční veľká ofenzíva spojeneckých vojsk a tieto šarvátky nás akiste majú zmiast', aby sme nevedeli, odkiaľ útok príde.“

Generál sa odmlčal. Lekcia, ktorú prednášal ako dajaký školský riaditeľ, Rommela dráždila a využil príležitosť prerušiť ju. „Na to máme generálny štáb: má zabezpečiť informácie, zhodnotiť činnosť nepriateľa a predpovedať jeho ďalšie kroky.“

Guderian sa zhovievavo usmial. „Musíme si však byť vedomí toho, že aj jasnovidectvo má svoje hranice. Iste aj vy máte názor na to, odkiaľ čakať útok, všetci dajaký máme. Naša stratégia však musí počítať s možnosťou, že sa mýlime.“

Odrazu Rommel pochopil, kam generál týmito okolkami mieri, a premohol chuť vykričať nesúhlas ešte skôr, než skončí.

„Velíte štyrom ozbrojeným divíziám,“ pokračoval Guderian. „Druhej tankovej v Amiens, šestnástej v Rouene, dvadsiatej prvej v Caene a druhej SS v Toulouse. Generál von Geyr vám už navrhol, aby ste ich všetky sústredili dosť ďaleko od pobrežia, nech sú kedykoľvek pripravené na rýchlu odvetu. Takáto vojenská leš' je naozaj základom politiky veliteľstva ozbrojených síl. Vy ste však nielen neuskutočnili von Geyrov návrh, ale ešte

ste aj presunuli dvadsiatu prvú divíziu až k atlantickému pobrežiu.“

„A zvyšné tri sa ta budú musieť presťahovať čo najskôr,“ vybuchol Rommel. „Kedy vám tam všetkým konečne svitne? Spojenci ovládli vzdušný priestor. Keď raz spustia útok, väčšie pohyby nebudú možné. Nebudú sa dať robiť rýchle operácie. Ak vaše vzácne tanky budú v čase invázie v Paríži, tak tam aj ostanú – priklincuje ich britské letectvo – až kým nebudú spojenci pochodovať po bulvári St. Michel. Viem to, už mi to vyviedli. Dva razy!“ Odmlčal sa, aby nabral dych. „Sústredovať vojsko ako pohyblivú rezervu znamená odpísať ho. K protiútoku nedôjde. Náporu musíme čeliť na pobreží, tam, kde je nepriateľ najzraniteľnejší, a zatlačiť ho do mora.“

Keď vysvetľoval vlastný plán obrany, rumenec mu zmizol z tváre. „Nastražil som podmorské prekážky, posilnil Atlantický val, podmínoval polia a dal zatĺcť koly na všetkých lúkach, ktoré by mohli slúžiť ako pristávacie plochy za našimi líniami. Všetky moje jednotky budujú opevnenia, keď práve nemajú výcvik.“

Ozbrojené divízie musím presunúť k pobrežiu. Rezervy vrchného velenia sa musia rozvinúť v šíky po celom Francúzsku. Z východného frontu sem treba odveliť deviatu a desiatu divíziu SS. Celú stratégiu musíme sústrediť na to, aby sme zabránili spojencom zmocniť sa predmostia na pobreží, lebo keď sa im to raz podarí, prehráme bitku... a azda aj vojnu.“

Guderian sa naklonil dopredu, oči sa mu zúžili v akomsi zúrivom úškrne. „Chcete, aby sme bránili Európu od nórskeho Trömsa cez celý Iberský polostrov až po Rím? Odkiaľ máme vziať toľko vojska?“

„To ste sa mali pýtať v tridsiatom ôsmom,“ zamrmľal Rommel.

Po tejto poznámke, ktorá pri všeobecne známej Rommelovej apoliticke vyznela o to zarážajúcejšie, nastalo rozpačité ticho.

Mlčanie prerušil von Geyr. „Čo myslíte vy, pán poľný maršal, odkiaľ príde útok?“

Rommel chvíľu uvažoval. „Donedávna som bol presvedčený o správnosti teórie Doverskej úžiny. No keď som bol naposledy u fűhrera, zapôsobili na mňa jeho argumenty pre Normandiu. A nadchol ma aj jeho inštinkt a presnosť. Preto som presvedčený, že by sme mali tanky rozvinúť predovšetkým pozdĺž normandského pobrežia, jednu divíziu umiestniť azda do ústia rieky Somme a zaistiť ju ešte aj inými jednotkami, nielen mojimi.“

Guderian slávnostne pokrútil hlavou. „Nie, nie, nie. Je to priveľmi riskantné.“

„Som ochotný predostrieť svoje dôvody aj samotnému Hitlerovi,“ pohrozil Rommel.

„Budete to musieť urobiť,“ odvetil Guderian rezignovane, „lebo ja s vašim plánom súhlasiť nebudem, iba ak...“

„Ak?“ Rommela prekvapilo, že by generál azda bol ochotný ustúpiť.

Guderian sa zahniezdil na stoličke; len veľmi neochotne povoloval takémuto zanovitému odporcovi, akým bol Rommel. „Azda viete, že vodca čaká na správu od istého mimoriadne schopného agenta z Anglicka.“

„Pamätám sa,“ prikývol Rommel. „Nadel.“

„Áno. Dostal úlohu určiť silu Prvej americkej armády, ktorá sídli pod Pattonovým velením vo východnej časti Anglicka. Ak zistí – a som si istý, že sa tak stane – že je to veľké, dobre vyzbrojené vojsko pripravené na útok, budem vám ďalej oponovať. No ak odhalí, že všetko je iba podfuk, malá vojenská maškaráda, dostanete svoje tanky. Prijímate takýto kompromis?“

Rommel kývol veľkou hlavou na znak súhlasu. „Všetko teda závisí od Nadela.“

„Všetko závisí od Nadela.“

25

Lucy sa odrazu začala v dome cítiť stiesnene. Venovala sa zvyčajným ranným prácam – rozkladala oheň v sporáku, varila kašu, upratovala, obliekala Joa – no mala pritom pocit, že na ňu padajú všetky múry. Ved' v dome boli iba štyri miestnosti spojené malou chodbičkou a schodiskom; človek sa nemohol pohnúť bez toho, aby do niekoho nenarazil. Keď zastala a započúvala sa, hneď mala prehľad, čo kto robí: Henry napúšťal vodu do umývadla, David sa vliekol dolu schodmi, Jo okrikoval maca v obývačke. Lucy potrebovala chvíľu samoty, kým sa stretne s ľuďmi; trocha času, aby si v hlave mohla usporiadať nočné zážitky, zatlačiť ich trocha do pozadia, nech môže normálne konať a nemusí sa premáhať.

Tušila, že nebude vedieť dobre klamať. Nemala na to nadanie ani skúsenosti. Usilovala sa spomenúť si, či už dakedy podviedla niekoho blízkeho, no nedarilo sa jej to. Nie preto, že by žila podľa veľmi prísnych zásad a na lož nemohla ani pomyslieť, ale jednoducho doteraz nemala príčinu zachovať sa nečestne. Znamená to, uvažovala, že som žila utiahnuto?

David a Jo sa usadili pri kuchynskom stole a pustili sa do jedla. Muž mlčal, chlapec neprestajne rozprával, robilo mu radosť vyslovovať slová. Lucy nemala na jedlo ani pomyslenia.

„Nebudeš?“ spýtal sa David akoby nič.

„Už som mala.“ Aha – prvá lož. Nebolo to najhoršie.

Búrka neustávala a Lucy sa cítila ešte stiesnenejšie. Dážď bol taký hustý, že z kuchynského okna bolo sotva vidno stodolu. Človek sa cítil ešte väčšmi uväznený, keď

otvoriť okno či dvere bolo hotové umenie. Pod nízkou oceľovosivou oblohou a chumáčmi hmly jednoducho vládlo šero. Pomedzi zemiakové hriadky v záhrade tiekli potoky dažďovej vody a z kvetinového záhona sa stal plytký rybníček. Spod strechy prístavby zmylo hniezdo a vtáčence splašene bŕkali okolo odkvapu.

Lucy počula, ako Henry kráča dolu schodmi, a hneď jej bolo lepšie. Nevedela prečo, ale bola presvedčená, že on vie podvádzať veľmi dobre.

„Dobré ráno!“ srdečne pozdravil Faber. David naňho pozrel zo svojho kresla na kolesách, v ktorom sedával aj pri stole, a usmial sa. Lucy sa motala okolo sporáka. Celá tvár jej blčala. Faber v duchu vzdychol, no David akoby si nič nevšimol. Henry si o ňom pomaly začínal myslieť, že je ťuťmák.

„Nech sa páči raňajkovať, Henry,“ ponúkla ho Lucy.

„Ďakujem veľmi pekne.“

„Žiaľ, nemôžem vás pozvať do kostola. Musia nám postačiť náboženské piesne z rozhlasu.“

Faber pochopil, že je nedeľa. „Ste nábožní?“

„Nie,“ odvetil David. „A vy?“

„Nie.“

„Pre nás farmárov je nedeľa ako každý iný deň,“ pokračoval David. „Chystám sa autom na druhý koniec ostrova za svojím pastierom. Ak máte chuť, mohli by ste ísť so mnou.“

„Veľmi rád,“ odvetil Faber. Aspoň bude mať príležitosť obhliadnuť si terén. Potrebuje poznať cestu k chalupe s vysielačkou. „Chcete, aby som šoféroval?“

David naňho zagánil. „Ide mi to celkom dobre.“ Nastala chvíľa napätého ticha. „V takomto počasí treba ísť len po pamäti. Bude oveľa bezpečnejšie, keď si sadnem za volant ja.“

„Bezpochyby.“ Faber sa pustil do jedla.

„Mne je to jedno,“ nástojil David. „Nemusíte ísť, ak si myslíte, že by to bolo priveľmi...“

„Rád pôjdem, naozaj.“

„Dobre ste spali? Nevideli ste sa mi včera večer veľmi unavený. Dúfam, že vás Lucy dlho nezdržala.“

Faber silou vôle odolal a nepozrel na Lucy. Kútikom oka zazrel, že sa pýri až po korienky vlasov. „Prespal som včera celý deň,“ povedal a usiloval sa dívať Davidovi do očí.

Nedalo sa. David hľadel na manželku. Odvrátila sa. Čelo mu zbrázdil náznak vrásky a na chvíľu mu klesla čelúšť – vyzeral ako stelesnené prekvapenie.

Fabera to trochu hnevalo. David sa teraz stal jeho sokom a od nepriateľstva k podozrievaniu je už len krôčik. Nebude to nebezpečné, no podľa všetkého to bude otrava.

Manžel sa rýchlo spamätal. Odtisol si kreslo od stola a odviezol sa k zadným dverám. „Vytiahnem jeep zo stodoly,“ zahundral. Vzal si z vešiaka pršiplášť a pretiahol si ho cez hlavu, potom otvoril dvere a vyšiel.

Za tú chvíľočku, čo boli dvere otvorené, vtrhla búrka do malej kuchynky, zanechala za sebou mokrú dlážku a uzímených ľudí. Keď sa zavreli, Lucy sa striasla a pustila sa utierať vodu z dlaždičiek.

Faber natiahol ruku za jej plecom.

„Nie,“ povedala a varovne pohodila hlavou smerom k Joovi.

„Nebud' smiešna,“ povedal Faber.

„Myslím, že na to prišiel,“ odvetila.

„Len chvíľu uvažuj a sama uvidíš, že je to vlastne jedno.“

Zamyslela sa. „Veru máš pravdu.“

Faber pokrčil plecami. Zvonku sa ozval netrpezlivý klaksón jeepu. Lucy mu podala nepremokavý plášť a vysoké čižmy.

„Nezhovárajte sa o mne,“ poprosila ho.

Faber sa obliekol do dažďa a vykročil k predným dverám. Lucy sa pobrala za ním, dvere do kuchyne zatvorila kvôli Joovi.

Keď už mal Henry ruku na kľúčke, obrátil sa a pobožkal ju.

Vrúcne opätovala bozk, potom sa zvrtila a odišla do kuchyne.

Faber prebehol cez dážď a more blata a naskočil do jeepu vedľa Davida. Ten hneď vyštartoval.

Vozidlo bolo zvlášť upravené pre beznohého šoféra. Malo ručný plyn, automatickú prevodovku a na volante rukoväť, aby sa auto dalo viesť jednou rukou. Poskladané kreslo sa zmestilo do osobitného priestoru za sedadlom vodiča. Na poličke nad predným sklom ležala brokovnica.

David šoféroval spoľahlivo. To, čo vravel o ceste, bola pravda: dve brázdy vo vresovisku, vyjazdené pneumatikami jeepu. Hlbšie miesta boli plné kaluží. Auto sa šmýkalo v blate. Zdalo sa, že Davidovi sa to páči. V ústach mal cigaretu a na tvári akýsi nezmyselný výraz udatnosti. Azda toto pokladal za náhradu lietania.

„Čo robíte, keď nechytáte ryby?“ spýtal sa s cigaretou v ústach.

„Som štátny zamestnanec,“ odvetil Faber.

„V akej oblasti pracujete?“

„S financiami. Som iba malým kolieskom v stroji.“

„V štátnej pokladnici?“

„Predovšetkým.“

Ani táto hlúpa odpoveď Davida neodradila a vypytoval sa ďalej. „Zaujímavá práca?“ nástojil.

„Ujde.“ Faber si turboval mozog a vymýšľal príbeh. „Mal by som mať prehľad o tom, koľko stojí ktoré strojové vybavenie, a väčšinou zisťujem, či veľmi nežmýkame daňových poplatníkov.“

„Máte na starosti určité výrobky?“

„Všetko od kancelárskych spiniek po letecké motory.“

„Aha, hej. Všetci prikladáme ruku k dielu, ako vieme.“

Bola to uštipačná poznámka a David nemal, prirodzene, ani potuchy, prečo sa Faber neurazil. „Som pristarý na vojaka,“ odvetil krotko.

„Boli ste v prvej vojne?“

„Vtedy som bol primladý.“

„Tomu sa povie šťastie.“

„Veru.“

Cesta viedla teraz celkom po okraji útesu, no David nespomalil. Faberovi prebleslo myslou, že ich azda chce oboch zabiť. Načiahol sa za držadlom.

„Idem prirýchlo na váš vkus?“ vyzvedal David.

„Akiste poznáte cestu,“ odvetil Faber.

„Vyzeráte vyľakane,“ skonštatoval David.

Faber mlčal a David trochu spomalil; očividne bol spokojný, že sa mu podarilo čosi dosiahnuť.

Faber spozoroval, že ostrov je pomerne rovinatý a holý. Terén sa mierne vlnil, no doteraz nebolo vidno nijaké kopce. Rástla tu väčšinou tráva, trochu papradia a kríkov, no stromov bolo poriedku: nič nebránilo výčinom počasia. Roseove ovce musia byť otužilé, pomyslel si.

„Ste ženatý?“ spýtal sa znenazdajky David.

„Nie.“

„Múdro.“

„Veru neviem.“

„Akiste si v Londýne užívate,“ David naňho úkosom pozrel.

Fabera vždy poburovalo, keď sa o ženách hovorilo uštipačne a pohrdlivo. „Povedal by som, že musí byť veľké šťastie mať takú ženu ako Lucy,“ odvetil príkro.

„Myslíte?“

„Hej.“

„Ale zmena poteší, čo?“

Na čo, dočerta, naráža, premýšľal Faber. „Neviem, aké to je žiť s jednou ženou,“ povedal.

„Veru.“

Sám nevie, čo chce, pomyslel si Faber. Rozhodol sa mlčať, lebo všetko, čo povedal, bolo iba olejom na oheň.

„Nevyzeráte veľmi na vládneho revízora účtov. Kde máte dáždnik a pinč?“ Faber sa pokúsil o úsmev. „Na písárika vyzeráte celkom zdatný.“

„Chodievam na bicykli.“

„Musíte byť chlapík, keď ste prežili to stroskotáme.“

„Ďakujem.“

„Nevyzeráte pristarý na vojaka.“

Faber sa naňho zahľadel. „Na čo narážate, David?“ spýtal sa pokojne.

„Sme na mieste,“ povedal David.

Faber vyzrel z okna a zočil domec, veľmi podobný Lucinmu, s kamennými múrmi, šindľovou strechou a malými oblôčikmi. Stál na jedinom vršku, ktorý Faber doteraz na ostrove videl, a ani to nebol vlastne nijaký kopec. Dom vyzeral masívne, neohrozene. Po ceste k nemu prešli s jeepom popri hlúčku borovíc a jedlí. Faber sa čudoval, prečo nepostavili chalupu tu, kde by ju stromy mohli chrániť.

Vedľa domu rástol úboho zakvitnutý hloh. David zabrzdil. Faber pozoroval, ako si David rozťahol kreslo a vykĺzol doň zo sedadla: nechcel mu nasilu ponúkať pomoc.

Do domu vošli doštenými dverami bez zámky. V predizbe ich privítala čiernobiela kólia, malý psík so širokou hlavou, ktorý vrtel chvostom a nebrechal. Aj znútra bola chalupa taká istá ako Lucina, no panovalo tu iné ovzdušie: pôsobila pusto, neveselo, nemal v nej kto upratovať.

David ho viedol do kuchyne. Pastier sedel pri starosvetskom kuchynskom sporáku na drevo a ohrieval si ruky. Vstal.

„Toto je Tom McAvity, Henry,“ predstavil ho David.

„Teší ma,“ povedal Tom formálne.

Faber mu podal ruku. Bol to nízky mocný chlap s tvárou, ktorá pripomínala starý žltohnedý kufor. Na hlave

mal súkennú čiapku a fajčil velikánsku fajku s viečkom zo šedivníkového koreňa. Mocne stisol ruku, pokožku mal na nej ani šmirgel'. Z tváre mu trčal obrovský nos. Faber sa musel veľmi sústredovať, aby mu rozumel: hovoril s veľmi silným škótskym prízvukom.

„Dúfam, že vám nebudem prekážať,“ ospravedlňoval sa Faber. „Chcel som sa len previezť.“

David sa pomkol k stolu. „Myslím, že dnes ráno veľa neurobíme, Tom, len sa poobzeráme.“

„Hej. Ale najskôr si dáme čaj.“

Tom nalial do troch hrnčiek silný čaj a do každého pridal za hit whisky. Všetci traja sedeli a mlčky popíjali, David fajčil cigaretu a Tom s pôžitkom poťahoval z fajky; Faber bol presvedčený, že väčšinou takto spolu mlčali, pofajčievali a ohrievali si ruky.

Keď dopili čaj, odložil Tom hrnčeky do plytkej kamennej výlevky a vydali sa na cestu jeepom. Faber sedel vzadu. Tentoraz išiel David pomaly a psík, ktorého volali Bob, bežal popri aute a bez veľkej námahy držal s nimi krok. David očividne vynikajúco poznal okolie, pretože spoľahlivo viedol auto cez trávnatú planinu a ani raz nezapadol do močaristého prepادلiská. Ovce boli ubiedené. Premočené sa túlili v dierach alebo pritískali ku kríkom ostružín či k záveterným svahom a vôbec nemali vôľu pásť sa. Ešte aj jahniatka, úbožiatka, sa skrývali pod matkami.

Faber videl, že pes zastal, na chvíľu sa započúval a potom vyrazil celkom iným smerom.

Aj Tom ho sledoval. „Bob čosi našiel,“ povedal.

Asi štvrt' míle šli v jeepe ,za psom. Keď zastali, počul Faber more: boli neďaleko severného cípu ostrova. Pes stál na okraji malej rokliny. Keď chlapi vystúpili z auta, začuli to, čo vetril Bob: úzkostlivé bľačanie ovce. Poberali sa k rokline a nazreli dolu.

Zviera ležalo na boku asi v sedemmetrovej hĺbke, neisto sa držalo na strmej stene. Prednú nohu malo

skrútenú v neprirodzenej polohe. Tom sa opatrne spustil dolu a prezrel mu nohu.

„Dnes bude baranina,“ zvolal.

David vybral z auta brokovnicu a spustil ju Tomovi. Ten vyslobodil zviera z múk.

„Chceš ju zviazať?“ zakričal naňho David.

„A neprišiel by mi Henry pomôcť?“

„Pravdaže,“ odvetil Faber. Spustil sa dolu tou istou cestou ako Tom. Spolu chytili mŕtvu ovcu za nohy a dali sa ju ťahať hore. Faberovi sa zachytil plášť na akomsi trnistom kríku, až skoro spadol; napokon sa mu podarilo vymaniť, no ozval sa pritom prenikavý trhavý zvuk.

Naložili zviera do jeepu a odštartovali. Faber zistil, že je naskrze premočený a že oddrapil takmer celý chrbát plášťa. „Prepáčte, tuším som ho celý zničil,“ povedal.

„Pre dobrú vec,“ odvetil Tom.

Čoskoro sa vrátili do Tomovej chalupy. Faber si vyzliekol plášť a mokré pracovné sako, ktoré dal Tom nad sporák vysušiť. Potom sa po jednom vybrali do priľahlej budy – Tom nemal modernú kanalizáciu, akú dali urobiť v Lucinom dome – a pastier opäť uvaril čaj.

„Prvá strata tohto roku,“ ozval sa David.

„Hej.“

„V lete roklinu oplotíme.“

„Hej.“

Faber cítil, že ovzdušie sa zmenilo: už nebolo také ako pred dvoma či tromi hodinami. Sedeli, pili a fajčili ako predtým, no David vyzeral nepokojný. Dvakrát ho Faber pristihol, ako naňho zamyslene hľadá.

„Necháme ťa, nech môžeš dať do poriadku ovcu, Tom,“ povedal napokon David.

„Hej.“

David s Faberom odišli. Tom nevstal, zato pes ich odprevadil ku dverám.

Než naštartoval jeep, vzal David sponad okna pušku, nabil ju a položil späť.

Na ceste domov sa mu zasa zlepšila nálada a rozhovoril sa. „Lietal som na stíhačkách, viete. Spitfire, pekné mašiny. V každom krídle štyri guľomety, americké brownings, tisíc dvesto šesťdesiat rán za minútu. Fricovia dávajú prednosť kanónom, ich Me stodeviatky majú iba po dva guľomety. Kanón narobí viac škôd, zato naše brownings sú rýchlejšie a presnejšie.“

„Nevravte,“ povedal Faber zdvorilo.

„Hurikánom neskôr namontovali kanóny, no vojnu o Britániu vyhrali stíhačky typu Spitfire.“

Fabera toto chvastúnstvo dráždilo. „Koľko nepriateľských lietadiel ste zostrelili?“

„Stratil som nohy ešte pri výcviku,“ odvetil David.

Faber mu pozrel do tváre: bola ako maska potláčanej zúrivosti.

„Nie, dosiaľ som nezabil ani jedného Nemca,“ dodal David.

To bol jasný signál. Faber sa odrazu začal mať na pozore. Nemal potuchy, na čo mohol David prísť, čo mohol odhaliť, no nebolo pochyb, že sa čosi chystá. Faber sa trochu pootočil tvárou k Davidovi, na dlážke sa zaprel nohou do tunela prevodovky a pravú ruku si nenápadne položil na ľavé predlaktie. Čakal, čo David podnikne.

„Zaujímate sa o lietadlá?“ spýtal sa David.

„Nie.“ Faberov tón nič neprezrádzal.

„Sledovanie lietadiel sa tuším stalo národnou zábavou. Ako pozorovanie vtáctva. Ľudia si kupujú knihy o letectve. Celé popoludnia vylihujú na chrbte a ďalekohľadom pozorujú oblohu. Myslel som si, že aj vy ste jedným z tých nadšencov.“

„Prečo?“

„Prosím?“

„Prečo si myslíte, že by som mal byť jedným z nich?“

„Ach, neviem.“

David zastavil auto, aby si mohol zapáliť cigaretu. Boli uprostred ostrova, osem kilometrov od Tomovej chalupy a

d'alších osem od Lucinej. David odhodil zápalku na dlážku. „Azda pre tie fotografie, čo vám vypadli z vrecka saka:..“

Vzápätí šmaril horiacu cigaretu Faberovi do tváre a načiahol sa za puškou nad predným sklom.

26

Sid Cripps vyzrel z obloka a zahrešil popod nos. Lúka bola plná amerických tankov – stálo ich tam najmenej osemdesiat. Uvedomoval si, že je vojna a všetko okolo toho, no keby sa ho boli aspoň opýtali, bol by im ponúkol iné pole, kde nerástla taká bujná tráva. Teraz mu pásy akiste zvalcovali najlepšiu pastvinu.

Natiahol si baganče a vyšiel von. Na poli sa potĺkalo niekoľko amerických vojakov a on premýšľal, či si všimli býka. Keď prišiel ku schodíkom pri plote, zastal a poškrabal sa na hlave. Dialo sa tu čosi veľmi čudné.

Tanky mu nezvalcovali trávu. Nezanechali nijaké stopy. Americkí vojaci vyrývali stopy akýmsi nástrojom, ktorý pripomínal brány.

Kým sa Sid usiloval urovnať si to všetko v hlave, býk zočil tanky. Chvíľu sa na ne díval, hrabol do zeme a sťažka sa dal do behu. Rútil sa na jeden z nich.

„Somár sprostý, rozbiješ si hlavu,“ zahundral Sid.

Aj vojaci pozorovali býka. Zdalo sa, že sa zabávajú.

Býk uháňal plnou parou proti tanku, rohmi sa zapichol do boku obrneného vozidla. Sid zbožne dúfal, že britské tanky sú silnejšie než americké.

Keď zviera odtiahlo rohy, ozval sa prenikavý sykot. Tank splasol ako vypustený balón. Americkí vojaci sa váľali od smiechu.

Sid Cripps sa opäť poškrabal v hlave. Bolo to všetko veľmi čudné.

Percival Godliman sa pod daždníkom ponáhlal cez Parlamentné námestie. Pod pršiplášťom mal tmavý pásikavý oblek a na nohách vyleštené topánky – lepšie povedané, boli vyleštené, kým nevyšiel do dažďa – pretože nie každý deň, ba keď sa to tak vezme, nie každý rok mal možnosť osobne sa stretnúť s Churchillom.

Vojak z povolania by bol nervózny, keby išiel za najvyšším veliteľom ozbrojených síl s takými zlými) správami. Godliman nebol, lebo popredný historik sa nemá čo báť vojakov a politikov, iba ak by jeho pohľad na dejiny bol oveľa prevratnejší než Godlimanov. Nebol teda nervózny, skôr ustarostený.

Myslel na to, koľkú snahu, um, zručnosť, starostlivosť, peniaze a ľudské sily investovali do triku s Prvou americkou armádou vo východnej Anglii: štyristo výsadkových lodí z drevených latiek oblepených plátom, ktoré držali na vode prázdne barely, zaplňalo prístavy a ústia riek; šikovne vyrobené nafukovacie tanky, delá, nákladné autá, polopásové vozidlá, ba dokonca aj muničné sklady; na stránkach miestnych novín v čitateľských rubrikách sa objavovali sťažnosti na pokles morálky, odkedy sem zavítali tisícky amerických vojakov; atrapa naftovej lodenice v Doveri, ktorú navrhol najlepší architekt v celej Británii a najatí remeselníci z filmových ateliérov ju postavili z preglejky a odpadových potrubí; šikovne zašvindľované hlásenia, ktoré do Hamburgu posielali nemeckí agenti, „preškolení“ spojeneckým vedením; z rozhlasu jednotaj hučali správy, ktoré výlučne pre nemeckých poslucháčov písali profesionálni spisovatelia a vynikajúco ich informovali, napríklad , takto: „Podľa oznámenia I/5 Kráľovského pluku sa v nákladnom vlaku podľa všetkého neoprávnene skrýval väčší počet žien v civile. Čo s nimi – vziať ich do Calais?“

Dosiahli veľa. Všetko nasvedčovalo tomu, že Nemci naleteli. A teraz celý ten veľkolepý fígel' ohrozoval jediný špión, ktorého sa Godlimanovi nepodarilo chytiť.

Krátkymi, vrabčími krôčikmi odmeriaval westminsterskú dlažbu k bráničke na ulici Great George Street číslo dve. Ozbrojená stráž pri hŕbe vriec s pieskom mu prezrela priepustku a vpustila ho dnu. Prešiel cez vestibul a po schodoch zišiel do Churchillovho podzemného hlavného stanu.

Vyzeralo to tu ako v podpalubí vojnovéj lode. Sídlo veliteľa, chránené pred bombardovaním jedenapolmetrovou strechou zo spevneného betónu, malo príklopové oceľové dvere a opory z tvrdého dreva. Keď Godliman vošiel do miestnosti, kde bola mapa, zo zadnej rokovacej sály vošiel hlúčik mladíkov so sviatočným výrazom v tvári. O chvíľu sa za nimi objavil jeden z pobočníkov a zočil Godlimana.

„Idete veľmi presne, pán Godliman,“ povedal pobočník. „Čaká vás.“

Godliman vstúpil do malej, útulnej rokovacej miestnosti. Dlážka bola pokrytá kobercami a na stene visel portrét kráľa. Elektrický ventilátor rozháňal vo vzduchu tabakový dym. Churchill sedel v čele starého, ako zrkadlo hladkého stola, uprostred ktorého stála soška fauna – znak Churchillovho zavádzacieho manévru, Londýnskej riadiacej sekcie.

Godliman sa rozhodol nesalutovať.

„Sadnite si, pán profesor,“ vyzval ho Churchill.

Godliman si odrazu uvedomil, že Churchill nie je mohutný, iba sedí ako veľký človek: so spustenými plecami, laktami na operadle stoličky, zvesenou bradou a rozkročenými nohami. Namiesto slávnej kombinézy bol oblečený ako typický advokát – v čiernom saku a sivých pásikavých nohaviciach, okrem toho mal na sebe belostnú košeľu s bodkovaným belasým motýlikom. Hoci bol robustné stavaný a mal brucho, ruka, čo zvierala plniace pero, vyzerala jemná, prsty tenké. Plet mal ružovú ani bábätko. V druhej ruke držal cigaru a na stole vedľa papierov stál pohár čohosi, čo vyzeralo ako whisky.

Robil si poznámky na okraj strojom písanej správy a podchvíľou čosi zahundral. Godliman necítil nijakú posvätnú úctu pred veľkým človekom. V čase mieru nebol Churchill ktovieakou štátnickou hviezdou, no ako vojenský vodca bol šikovný, a za to si ho Godliman vážil. (Po rokoch Churchill skromne popieral, že by bol býval britským levom, tvrdil, že iba dostal možnosť zaručať. Godliman s týmto vyhlásením súhlasil.)

Prudko zdvihol zrak. „Akiste niet pochýb o tom, že ten prekliaty špión vypátral, čo máme za lubom,“ povedal.

„Nijakých pochýb,“ odvetil Godliman.

„Myslíte, že sa mu podarilo utiecť?“

„Stíhali sme ho až do Aberdeenu. Je takmer isté, že odtiaľ odišiel predvčerom v noci ukradnutou loďou – pravdepodobne na schôdzku v Severnom mori. No keď sa strhla búrka, nemohol byť ďaleko od prístavu. Azda stihol ponorku ešte pred nečasom, no to sa mi nechce veriť. S najväčšou pravdepodobnosťou sa utopil. Lutujem, že vám nemôžeme podať presnejšiu informáciu.“

„Aj ja,“ povedal Churchill. Odrazu sa zdalo, že sa hnevá, hoci nie na Godlimana. Vstal zo stoličky a podišiel k nástenným hodinám; ako zhypnotizovaný hľadel na nápis *Kráľovná a imperátorka Viktória Ministerstvu práce, 1889*. Potom, akoby zabudol, že je s ním Godliman, vykročil hore-dolu pozdĺž stola a čosi si hundral pre seba. Godliman zachytával slová a to, čo počul, ho zarazilo. Veľký muž si mrmlal: „Táto mohutná postava, trochu zhrbená, čo sa dlhými krokmi prechádza hore-dolu, si odrazu neuvedomuje nič okolo seba, iba vlastné myšlienky...“ Bolo to, akoby hral sám seba v hollywoodskom scenári, ktorý písal takto na pochode.

Predstavenie sa skončilo tak znenazdajky, ako sa začalo, a ak si Churchill aj uvedomoval, že sa správal čudne, nedával to na vedomie. Sadol si, podal Godlimanovi kus papiera a povedal: „Toto je rozmiestnenie nemeckých vojenských síl z minulého týždňa.“

Godliman čítal:

<i>Ruský front:</i>	122 delostreleckých divízií. 25 tankových divízií 17 kombinovaných divízií
<i>Taliansko a Balkán:</i>	37 delostreleckých divízií 9 tankových divízií 4 kombinované divízie
<i>Západný front:</i>	64 delostreleckých divízií 12 tankových divízií 12 kombinovaných divízií
<i>Nemecko:</i>	3 delostrelecké divízie 1 tanková divízia 4 kombinované divízie

„Z tých dvanástich tankových divízií na západe,“ povedal Churchill, „je iba jedna umiestnená na pobreží Normandie. Veľké divízie SS *Das Reich* a *Adolf Hitler* sú prvá v Toulouse a druhá v Bruseli a nehýbu sa. Čo vám to všetko vraví, pán profesor?“

„Že naša leť a maskovacie manévry zabrali,“ odvetil Godliman.

„Stoppercentne!“ vyštekol Churchill. „Sú zmätení, nevedia, na čom sú, a aj najlepší odhadcovia strieľajú vedľa. A predsa!“ Urobil pauzu, vyrátanú na efekt. „A predsa generál Walter Bedell Smith, náčelník štábu generála Eisenhowera, tvrdí, že...“ Vzal zo stola ďalší papier a nahlas čítal. „Ak sa Nemci opevnia, budú naše vyhliadky udržať predmostie pobrežia iba päťdesiatpercentné.“

Odložil cigaru a hlas mu celkom zmäkol. „Začneme piateho júna, azda šiesteho alebo siedmeho. Príliv bude priaznivý... je rozhodnuté. V juhozápadnom Anglicku sa už začali zhromažďovať jednotky. Aj teraz sa po vidieckych cestách presúvajú konvoje. Za štyri roky príprav na túto päťdesiatpercentnú šancu musel celý po

anglicky hovoriaci svet – najväčšia civilizácia od čias Rímskej ríše – vynaložiť všetku vojenskú a priemyselnú silu. Ak sa tomu špiónovi podarí utiecť, stratíme aj poslednú možnosť.“

Chvíľu hľadel na Godlimana, potom vzal pero do krehkej bielej ruky. „Nechodte za mnou s pravdepodobnosťami, pán profesor,“ povedal. „Prineste mi Nadelovo telo.“

Sklopil pohľad a začal písať. Percival Godliman po chvíli vstal a potichu vyšiel z miestnosti.

27

Tabak z cigarety horí pri teplote osemsto stupňov celzia. No uhlík na jej konci zvyčajne obaluje tenká vrstva popola. Ak má cigareta spôsobiť popáleninu, treba ju pritísnuť takmer na celú sekundu k pokožke, letmý dotyk skoro necítiť. To isté platí aj o očiach, žmurkanie je totiž najrýchlejší ľudský reflex. Iba amatéri hádžu cigarety. Profesionáli – a na svete je iba pár ľudí, ktorým sú ruvačky povolaním – ich neberú na vedomie.

Faber si nevšímal horiacu cigaretu, ktorú doňho hodil David. Urobil dobre, pretože sa mu iba šuchla o čelo a spadla na kovovú dlážku jeepu. Chňapol po Davidovej puške, a to bola chyba. Mal vytiahnuť stilet a protivníka prepichnúť; David ho síce teoreticky mohol zastreliť skôr, no ešte nikdy predtým zbraňou nemieril na človeka, nieto ešte zabil, takže by takmer isto zaváhal a vtedy ho mohol Faber zneškodniť.

Za chyby sa draho platí.

David oboma rukami držal pušku uprostred – ľavou hlavne a pravou pažbu – a už ju mal vari pätnásť centimetrov von z poličky, keď sa Faberovi jednou rukou podarilo schmatnúť koniec hlavne. David ju ťahal k sebe, ale Faberovo zovretie ho na chvíľu zastavilo a zbraň mierila do skla.

Faber bol silný, no David bol výnimočne mocný. Plecami, rukami a zápästiami štyri roky prevážal vlastné telo aj s kreslom, a tak sa mu svaly mimoriadne vyvinuli. A navyše držal pušku oboma rukami pred sebou, kým Faber iba jednou a aj to akosi spakruky. David sa opäť zaprel, tentoraz ešte rozhodnejšie, a hlaveň sa Henrymu vyšmykla.

Vo chvíli, keď mu puška mierila na brucho a Davidov prst sa ovíjal okolo kohútika, cítil sa na prahu smrti.

Vymrštil sa celou silou a vyletel zo sedadla. V okamihu, keď puška vystrelila s ohlušujúcim rachotom, ktorý spôsoboval bolesť v očných jamkách, narazil hlavou do plátennej strechy jeepu. Oblok vedľa spolujazdcovho sedadla sa rozletel na márne kúsky a cez prázdny rám šibal dnu dážď. Faber sa skrútil a dopadol späť, nie však na svoje miesto, ale na Davida. Oboma rukami ho chytil pod krk a hrdúsil palcami.

David sa usiloval stiahnuť pušku medzi ich telá a vypáliť z druhej hlavne, no zbraň bola priveľká. Faber mu pozrel do očí a zbadal v nich... čo to bolo? Nadšenie! Pravdaže, konečne mal možnosť bojovať za vlasť. Vtom sa jeho výraz zmenil, telo pocítilo nedostatok kyslíka a začalo oň bojovať.

David pustil zbraň, zahnal sa oboma laktami, ako len mohol, a celou silou nimi vrazil Faberovi dolu do rebier.

Henry pocítil mučivú bolesť a skrivil tvár, no nepovolil zovretie na Davidovom hrdle. Vedel, že vydrží úderý dlhšie, než protivník vystačí s dychom.

David určite myslel na to isté. Prekrížil si ruky medzi telami a dal sa Fabera odtláčať; potom, keď sa mu podarilo vybojovať niekoľkokocentimetrovú medzeru, vymrštil ruky smerom hore a rozhodil ich od seba. Tým sa vymanil z hrdúsivého objatia. Pravú ruku zovrel v päšť a celou silou, hoci neodborne, vrazil Faberovi do lícnej kosti a vohnal mu slzy do očí.

Faber odpovedal sériou úderov na telo; David mu ďalej otľkal tvár. Boli priveľmi blízko seba, nemohli si za taký

krátky čas naozaj ublížiť, začalo sa však ukazovať, že David je silnejší.

Faber si nahnevane uvedomoval, že David si prefíkane vybral čas a miesto boja: mal tu všetky výhody – prekvapenie, zbraň a obmedzený priestor, v ktorom sa presadili jeho svaly a Faberova lepšia rovnováha a pohyblivosť veľa nezavážili.

Faber sa trochu posunul, bokom sa dotkol rýchlostnej páky a zaradil rýchlosť. Motor stále bežal, auto poskočilo a on stratil rovnováhu. David využil príležitosť na dlhý priamy úder zľava, ktorý – skôr so šťastím ako zámerne – zasiahol Fabera rovno do brady a odhodil ho krížom cez 5 kabínu jeepu. Hlavou narazil do stĺpika, plecom do kľučky, dvere sa otvorili, Faber urobil premet dozadu, vyletel von a dopadol tvárou do blata.

Chvíľu bol taký omráčený, že sa nemohol pohnúť. Keď otvoril oči, videl iba odraz belasého blesku na zahmlenom červenom pozadí. Počul, ako motor jeepu hučí o závod. Zatriasol hlavou, zúfalo sa usiloval odohnať spreď očí ten ohňostroj a s námahou sa dvíhal na ruky a na kolená. Hukot jeepu utíchol a opäť sa priblížil. Obrátil hlavu za zvukom, a keď sa mu farby pred očami rozpustili a zmizli, videl, ako sa auto naňho rúti šílenou rýchlosťou.

David ho chcel prejsť.

Keď už mal predný nárazník sotva meter od tváre, hodil sa nabok. Zacítil nápor vetra. Keď jeep prefrčal okolo, blatník mu zachytil natiahnutú nohu; nahustené pneumatiky trhali mačinu ako napitú špongiu a odfrkávali blato. Dvakrát sa pregúľal v mokrej tráve, potom sa zdvihol na jedno koleno. Noha ho bolela. Pozoroval, ako auto prechádza v malom kruhu, obracia sa a opäť sa ženie k nemu.

Cez sklo videl Davidovu tvár. Mladík sa nakláňal dopredu, hrbil sa za volantom, ústa a zuby stískal v akomsi divom, takmer šílenom úškl'abku. Akoby si predstavoval, že pilotuje stíhačku a so všetkými tými browningami, čo

vystrelia tisícdvestošesťdesiat rán za minútu, sa spúšťa z nebies na nepriateľské lietadlo.

Faber sa pomkol ku kraju útesu. Jeep nabral rýchlosť. Faber vedel, že teraz už nebude vládnuť bežať. Pozrel sa do priepasti: bol to kamenistý, takmer zvislý svah k moru, čo zúrilo v asi štyridsaťmetrovej hĺbke. Jeep sa rútil po kraji zrúzu rovno naňho. Faber sa obzeral a horúčkovo hľadal vyčnievajúcu skalu alebo akúkoľvek oporu. Nenašiel však nič.

Auto bolo od neho už iba zo štyri-päť metrov a hnalo sa vyššie šesťdesiatkou. Kolesá malo ani nie dva metre od priepasti. Faber sa hodil na brucho, nohy spustil do prázdna, celou váhou sa zaprel o predlaktia a zavesil sa na kraj útesu.

Kolesá ho minuli iba o niekoľko centimetrov. Pár metrov ďalej sa jedna pneumatika šmykla do priepasti. Faber si už-už myslel, že sa voz prevráti a zrúti dolu do mora, no zvyšné tri kolesá ho vytiahli do bezpečia.

Faberovi sa pod lakťami zosunula pôda. Jeep spôsobil otrasy, ktoré uvoľnili zem. Cítil, ako sa kúsok zošmykol. Štyridsať metrov pod ním vrelo rozzúrené more a udieralo do skál. Faber natiahol jednu ruku tak ďaleko, ako len mohol a zaryl sa prstami do mäkkej pôdy. Cítil, že sa mu láme necht, no nevšimol si to. Takisto sa zachytil aj druhou rukou. Keď mal takto obe zakvačené v zemi, začal sa ťahať hore. Išlo mu to neuveriteľne pomaly, no postupne dostal hlavu na úroveň rúk, boky na pevnú pôdu, až napokon sa prevrátil a odkotúľal ďalej od priepasti.

Jeep sa opäť obracal. Faber sa rozbehol k nemu. Noha ho bolela, ale nemal ju zlomenú. David pridával rýchlosť a chystal sa na útok. Faber sa zvrtol a v pravouhlých kľúčkách sa rozbehol smerom k autu, čím nútil Davida jednoducho krútiť volantom a uberať plyn.

Faber vedel, že to nevydrží dlho. Bol si istý, že sa unaví prv ako David. Toto musí byť posledný nájazd.

Rozbehol sa rýchlejšie. David nasadil priamy kurz, nasmeroval auto rovno na Fabera. Ten odskočil a jeep krivolako zamenévroval. Bol teraz celkom blízko. Faber sa dal do šprintu tak, aby David musel urobiť malý okruh, ak sa chce obrátiť. Voz spomaľoval a Faber sa k nemu približoval. Už bolo medzi nimi iba niekoľko metrov, keď Davidovi svitlo, čo má Faber za lubom. Chcel odbočiť, ale už bolo neskoro. Faber zboku pribehol k autu, vyskočil a dolu tvárou dopadol na plátennú strechu.

Pán sekúnd iba ležal a lapal dych. Poranená noha ho páčila, akoby ju mal v ohni, boleli ho pľúca.

Jeep stále napredoval. Z pošvy v rukáve vytiahol Faber stilet a dlhým kľukatým rezom rozpáral strechu. Plátno odvislo dolu a Faberovi sa otvoril výhľad na Davida.

Ten vyvrátil hlavu. Tvárou mu preletel výraz nesmierneho úžasu. Faber sa zahnal a chcel pichnúť nožom.

David naplno šliazol na plyn a skrútol volant. Jeep poskočil vpred a prudkú zákrutu zvládol iba na dvoch kolesách a so škripotom. Faber sa silou-mocou usiloval udržať na streche. Voz stále naberal rýchlosť, opäť dopadol na štyri kolesá, no potom sa zasa zdvihol. Niekoľko metrov sa nebezpečne kolísal a napokon sa kolesá pošmykli na premočenej zemi a auto sa s rinčaním prevalilo na bok.

Faber kusisko odletel a nepríjemne dopadol. Vyrázilo mu dych. Chvíľu sa nevládal pohnúť.

Jeep sa ešte raz dostal nebezpečne blízko okraja priepasti.

Niekoľko metrov od seba zbadal Faber v tráve svoj nôž. Zdvihol ho a obrátil sa k autu.

Davidovi sa akosi podarilo vyliezť aj s kreslom cez rozpáranú strechu; sedel na vozíku a poháňal ho preč pozdĺž útesu. Faber musel uznať, že má odvahy.

Aj tak však musí umrieť.

Faber sa rozbehol za ním. David musel počuť kroky, lebo keď ho Henry už-už doháňal, kreslo zastalo a zvrátilo sa; Faber zočil v protivníckovej ruke ťažké páčidlo.

Faber sa vrhol na vozík a prevrátil ho. Prebleslo mu myslou, že môžu obaja aj s kreslom skončiť dolu v mori – potom ho páčidlo zasiahlo do temena a omráčilo ho.

Keď prišiel k sebe, kreslo ležalo vedľa neho, no Davida nebolo. Vstal a v nemom úžase sa obzeral navôkol.

„Tu som!“

Hlas prichádzal z priepasti. David musel vyletieť zo stoličky a zošmyknúť sa cez okraj. Faber sa priplazil k útesu a pozrel dolu.

David sa jednou rukou držal kmeňa akéhosi kriaka, čo rástol tesne pod okrajom. Druhú mal zakvačenú do malej trhlinky v skale. Visel tu tak, ako niekolo minút predtým Faber. Už nebol taký sebavedomý a v očiach sa mu zračila už iba hrôza.

„Preboha, vytiahnite ma!“ kričal zachrípnuto.

Faber sa naklonil bližšie. „Ako ste sa dozvedeli o fotografiách?“ spýtal sa.

„Pomôžte mi, prosím vás!“

„Povedzte mi o fotografiách.“

„Ach, bože.“ David sa zo všetkých síl usiloval sústrediť. „Keď ste u Toma vyšli von, nechali ste si v kuchyni sušiť sako. Tom sa vybral hore po ďalšiu whisky a ja som vám prehľadal vrecká. Našiel som negatívy.“

„A len preto ste ma chceli zabiť?“ spýtal sa prekvapene Faber.

„Aj za to, čo ste mi porobili so ženou v mojom vlastnom dome. Angličan by sa tak nikdy nesprával.“

Faber sa musel zasmiať. „Kde sú teraz negatívy?“

„Mám ich vo vrecku.“

„Dajte mi ich a vytiahnem vás.“

„Budete si ich musieť vybrať sám, nemôžem sa pustiť.“

Faber si ľahol na brucho, siahol pod Davidov pršíplášť do vrecka saka. Keď sa dotkol kazety s filmom, spokojne

si vydýchol a vytiahol ruku. Prezrel jej obsah: zdalo sa, že nič nechýba. Odložil si škatuľku do vrecka, zapol si ho a opäť sa načiahol za Davidom.

Schmatol krík, na ktorom visel, a celou silou ho vydrapil.

„Nie!“ vykrikol David Zúfalo hľadal oporu, lebo druhá ruka sa mu nezadržateľne šmýkala zo skuliny v skale.

„To je nečestné!“ skríkol. Potom sa mu prsty nadobro vyšmykli.

Chvíľu akoby visel vo vzduchu: potom začal padat, rýchlejšie a rýchlejšie, po ceste dva razy narazil do skaly a napokon s hlasným čľapotom dopadol do vody.

Faber chvíľu hľadel dolu, aby sa presvedčil, či náhodou nevypláva. „Nečestné?“ zamrmľal si pre seba. „Čo je nečestné? Vari nevieš, že je vojna?“

Pár minút sa ešte díval na more. Raz sa mu zazdalo, že sa na hladine mihol žltý plášť, no kým sa stačil lepšie prizrieť, už zmizol. Bolo vidno iba vodu a skaly.

Odrazu pocítil nesmiernu únavu. Postupne sa začali hlásiť všetky zranenia: noha, udretá hlava, podliatiny na celej tvári. David Rose bol blázon, chvastúň a nanič manžel, pred smrťou prosíkal o milosť; bol to však aj statočný chlap a zahynul za vlast' – splnilo sa mu želanie.

Faber premýšľal, či aj jeho čaká hrdinská smrť.

Napokon sa odvrátil od útesu a vykročil k prevrhnutému jeepu.

28

Percival Godliman sa cítil svieži, odhodlaný, ba až nadšený.

Keď sa nad tým zamyslel, škrelo ho to. Zápalisté prejavy pôsobia na radových vojakov, intelektuáli si namýšľajú, že sú voči nim odolní. Hoci vedel, že predstavenie veľkého muža šlo presne podľa scenára, crescendá a diminuendá boli naplánované ako v symfónii,

zapôsobilo naňho ani na kapitána školského kriketového mužstva posledné napomínanie učiteľa telocviku.

Vrátil sa do kancelárie a žrali ho mrie, musel čosi podniknúť.

Odložil si dáždňik do stojana, zavesil mokrý pršiplášť a pozrel na seba v zrkadle na vnútornej strane skrinkových dverí. Odkedy spolupracuje s anglickou kontrašpionážou, čosi sa mu zmenilo v tvári. Minule sa mu náhodou dostala do rúk vlastná fotografia z roku 1937, na ktorej bol so skupinou oxfordských študentov. Vtedy vyzeral naozaj starší ako teraz: bledý, vlasy schlpené, neforemný oblek ako typický penzista. Rozstrapatené vlasy zmizli: teraz bol plešivý, mal iba venček okolo hlavy ani mních. Obliekal sa ako obchodný zástupca, a nie ako učiteľ. Videlo sa mu – aj¹ keď tušil, že si to azda iba navráva – že má mocnejšiu čelúšť, jasnejší pohľad a dôkladnejšie sa holí.

Sadol si za písací stôl a zapálil si cigaretu. Túto novinku už natoľko nevítal: začal kašľať, usiloval sa skoncovať s neduhom a zistil, že mu celkom podľahol. Teraz za vojny fajčili v Británii takmer všetci, chlapi ba aj podaktoré ženy. Ved' zastávali mužskú robotu, mali teda nárok na chlapské neresti. Godlimanovi zabehol dym a zaodfhal. Zahasil cigaretu vo vrchnáku od konzervy, ktorý používal namiesto popolníka (hlineného riadu bol nedostatok).

Strhujúce reči o tom, že treba vykonať nemožné, majú jednu chybu, uvažoval: nedávajú nijaký praktický návod, ako sa s tým vysporiadať. Spomenul si na svoju dizertačnú prácu o cestách istého tajomného stredovekého mnícha menom Thomas of the Tree. Godliman si vytýčil síce pomerne malichernú, no o to ťažšiu úlohu: zostaviť mapu mníchovho päťročného putovania. Celý projekt ohrozilo osemmesačné obdobie, keď mal Thomas byť buď v Paríži, alebo v Canterbury, a Godliman za svet nevedel vypátrať kde. V dostupných prameňoch túto informáciu prosto nemohol nájsť. O mníchovom pobyte v tom čase nebolo

nijakých správ a hotovo. Mladý nadšenec Godliman však jednoducho odmietal veriť, že by sa to nedalo vypátrať. Ďalej predpokladal, že kdesi musí byť zmienka o tom, ako Thomas tých osem mesiacov strávil, hoci, ako je všeobecne známe – takmer nič z toho, čo sa v stredoveku stalo, sa nezapisovalo. Ak nebol mních v Paríži ani v Canterbury, musel byť kdesi na ceste medzi oboma mestami, dôvodil Godliman. Napokon sa mu v amsterdamskom múzeu podarilo objaviť plavebné záznamy, ktoré dokazovali, že sa Thomas nalodil na člň do Dôveru a ten odviaľalo z kurzu, až napokon stroskotal pri írskom pobreží. Za tento ukázkový dejepisný výskum dostal Godliman profesúru.

Mohol by sa pokúsiť uplatniť tento spôsob myslenia aj vo Faberovom prípade.

Bolo veľmi pravdepodobné, že sa Faber utopil. Ak nie, bude už azda v Nemecku. V oboch prípadoch by už 1 Godliman nemohol podniknúť nič, preto ich nebral do úvahy. Musí predpokladať, že Faber žije a že kdesi pristál.

Vykročil z kancelárie a zišiel o poschodie nižšie do miestnosti, kde boli mapy. Našiel tam strýka, plukovníka Terryho, stáť pred mapou Európy s cigaretou v ústach a premýšľať. Godliman spozoroval, že to teraz na Ministerstve vojny bývalo bežným javom: dôstojní páni ako v tranze hľadievali na mapy a v duchu si zratúvali, či vyhrajú alebo prehrajú vojnu. A to všetko azda preto, že všetky plány boli už hotové. Obrovská mašinéria sa dala do pohybu a tým, čo urobili veľké rozhodnutia, už neostávalo nič iné, len čakať, či boli správne.

„Ako si pochodil u veľkého šéfa?“ spýtal sa Terry, keď ho videl vojsť.

„Dával si whisky,“ odvetil Godliman.

„Pije celý deň, ale nikdy to na ňom nevidno,“ povedal Terry. „Čo vravel?“

„Chce Nadelovu hlavu na mise.“ Godliman prešiel cez miestnosť k mape Veľkej Británie a ukázal prstom na Aberdeen.

„Keby si posielal ponorku po agenta na úteku, kde by sa podľa teba najbezpečnejšie dostala čo najbližšie k pobrežiu?“

Terry zastal pri ňom a pozrel na mapu. „Neusiloval by som sa dostať za päťkilometrovú hranicu. Pre istotu by som však zastal nanajvýš pätnásť kilometrov od pobrežia.“

„Múdro.“ Godliman nakreslil ceruzkou dve čiary rovnobežné s pobrežím, jednu päť a druhú pätnásť kilometrov od neho. „A keby si bol sviatočný námorník a vybral sa z Aberdeenu v malom rybárskom člne, ako ďaleko by si sa pustil bez obáv?“

„Chceš vedieť, koľko sa v takom člne dá bez rizika prejsť?“

„Presne tak.“

Terry pokrčil plecami. „Spýtaj sa námorníkov. Povedal by som, dvadsaťpäť až tridsať kilometrov.“

„Súhlasím.“ Godliman nakreslil polkruh s polomerom tridsať kilometrov a so stredom v Aberdeene. „A teraz: ak Faber žije, je alebo späť na pevnine, alebo kdesi v tomto priestore.“ Ukázal na plochu ohraničenú rovnobežnými čiarami a polkruhom.

„Tam predsa nie je nijaká zem.“

„Máme podrobnejšiu mapu?“

Terry otvoril jednu zo zásuviek a vybral z nej podrobnú mapu Škótska. Rozprestrel ju na skrinke. Godliman prekreslil značky z menšej mapy na väčšiu.

Ani tu sa neukazovala nijaká pevnina.

„Ale pozri,“ upozornil Godliman. Kúsok na východ od pätnásťkilometrovej hranice ležal dlhý úzky ostrov.

Terry sa naklonil bližšie. „Ostrov búrok,“ prečítal. „Výstižné.“

Godliman luskol prstami. „Stavím sa, že je tam.“

„Môžeš ta niekoho poslať?“

„Keď sa búrka utíši. Bloggs je hore: dám mu pristaviť lietadlo. Môže vyštartovať, len čo sa zlepší počasie.“ Pobral sa ku dverám.

„Veľa šťastia!“ zakričal za ním Terry.

Godliman vybehol po schodoch o poschodie vyššie a vošiel do svojej kancelárie. Zdvihol telefón. „Dajte mi pána Bloggsa v Aberdeene, prosím.“

Kým čakal, načrtol si na spisochoz ostrov. Mal tvar hornej polovice vychádzkovej palice, zahnutej na západnom konci. Musí byť vari pätnásť kilometrov dlhý a zo dva kilometre široký. Rozmýšľal, čo je to za miesto: pustý kus skaly, alebo kvitnúca roľnícka usadlosť? Ak tam Faber je, ešte vždy sa môže dať do styku s ponorkou: Bloggs sa musí dostať na ostrov včas. Bude to ťažké.

„Mám na linke pána Bloggsa,“ ozval sa telefonista.

„Fred?“

„Ahoj, Percy.“

„Myslím, že je na istom Ostrove búrok.“

„Kdeže,“ odvetil Bloggs. „Práve sme ho zatkli.“

Stilet bol dvadsaťdva centimetrov dlhý s vyrezávanou rukoväťou a krátkym hrubým priečnym trámikom. Ihlicovitú čepel mal neobyčajne ostrú. Bloggsovi prichodil ako mimoriadne účinná smrtiaca zbraň. Bol čerstvo vyleštený.

Bloggs a hlavný superintendent Kincaid naň postojacky hľadeli, ani jeden z nich nemal chuť dotknúť sa ho.

„Chcel sa dostať na autobus do Edinburghu,“ povedal Kincaid. „Jeden zo strážnikov ho zočil pri pokladnici a vyzval ho, aby sa legitimoval. Pustil kufor a vzal nohy na plecia. Akási sprievodkyňa ho ovalila strojčekom na lístky. Prišiel k sebe až o desať minút.“

„Podme sa naňho pozrieť,“ povedal Bloggs.

Pobrali sa chodbou k celám. „Tu je,“ ukázal Kincaid.

Bloggs nazrel cez priezor. Chlap sedel na stolčeku v najvzdialenejšom kúte cely, chrptom sa opieral o stenu, oči mal zatvorené, ruky vo vreckách. „Nie je vo väzení po prvý raz,“ poznamenal Bloggs. Bol vysoký, mal peknú podlhovastú tvár a tmavé vlasy. Mohol to byť človek z fotografie, ale ťažko sa to dalo určiť presne.

„Chcete ísť dnu?“ spýtal sa Kincaid.

„O chvíľu. Čo mal v kufri okrem stiletu?“

„Vlamačské náčinie. Peknú hrbku peňazí v malých bankovkách. Pištoľ a pár nábojov. Čierne šaty a topánky s podrážkami z vrúbkovaného kaučuku. Dvesto cigariet Lucky Strike.“

„Nijaké fotografie?“

Kincaid pokrútil hlavou.

„Dočerta,“ zahrešil Bloggs rozčarovane.

„Doklady má na meno Peter Fredericks z Wembley v Middlesexe. Vraví, že je nezamestnaný nástrojár a hľadá prácu.“

„Nástrojár?“ začudoval sa Bloggs. „Za posledné štyri roky nebolo v celej Británii jediného nezamestnaného nástrojára. Človek by si myslel, že to špión bude vedieť. Ale aj tak...“

„Začnem ho vypočúvať ja, alebo chcete vy?“ spýtal sa Kincaid.

„Nech sa páči.“

Kincaid otvoril dvere a Bloggs vošiel za ním. Chlap v kúte ľahostajne rozlepil oči. Nezmenil polohu.

Kincaid si sadol k malému jednoduchému stolíku. Bloggs sa oprel o stenu.

„Ako sa naozaj voláte?“ spýtal sa hlavný superintendent.

„Peter Fredericks.“

„Čo robíte tak ďaleko od miesta bydliska?“

„Hľadáam prácu.“

„Prečo nie ste v armáde?“

„Mám slabé srdce.“

„Kde ste boli v posledných dňoch?“

„Tu, v Aberdeene. Predtým v Dundee a ešte predtým v Perth.“

„Kedy ste pricestovali do Aberdeenu?“

„Predvčera.“

Kincaid hodil očkom na Bloggsa a ten prikývol. „Nebud'te smiešny,“ povedal Kincaid. „Nástrojári si nemusia hľadať prácu. Nemáme ich nazvyš. Radšej povedzte pravdu.“

„Hovorím pravdu.“

Bloggs si vybral z vrecka všetky drobné a uviazal si ich do vreckovky. Stál, mlčky hľadel a pravou rukou pohojdával uzlík.

„Kde sú fotografie?“ spýtal sa Kincaid.

Chlapov výraz sa nezmenil. „Neviem, o čom hovoríte.“

Kincaid pokrčil plecami a pozrel na Bloggsa.

„Vstaňte,“ vyzval ho detektív.

„Prosím?“ spýtal sa chlap.

„VSTAŇTE!“ vyštekol Bloggs.

Chlap sa znechutene zdvihol.

„Dopredu!“

Prešiel dva kroky k stolu.

„Meno?“

„Peter Fredericks.“

Bloggs sa odlepil od steny a udel ho ťažkou vreckovkou. Zasiahol ho rovno do koreňa nosa a chlap skríkol. Rukami si chytil tvár.

„Pozor!“ zvriskol Bloggs. „Meno!“

Chlap sa vystrel, spustil ruky k telu a zašepkal: „Peter Fredericks.“

Bloggs ho opäť udel na to isté miesto. Tentoraz chlap klesol na kolená a do očí mu vyhrkly slzy.

„Kde sú fotografie?“ skríkol Bloggs.

Chlap nemo zakrútil hlavou.

Bloggs ho vytiahol na nohy, kolenom mu vrazil do slabín a udel ho do brucha. „Čo si urobil s negatívmi?“

Chlap sa zvalil na dlážku a zvracal. Bloggs ho kopol do tváre. Ozvalo sa ostré prasknutie, akoby sa čosi zlomilo. „A čo s ponorkou? Kde je stretnutie? Aké je znamenie?“

Kincaid zozadu chytil Bloggsa. „Dost“, povedal. „Toto je moja stanica a môžem prižmúriť oko len do istej miery.“

Bloggs sa k nemu obrátil. „Nevyšetrujeme prípad drobnej krádeže, Kincaid – tento chlap ohrozuje celé naše vojnové úsilie.“ Strčil policajtovi pod nos ukazovák. „Pamätajte, som pracovníkom MI5 a budem si na vašej stanici robiť, čo len chcem. Keď väzeň umrie, zodpovednosť beriem na seba.“ Opäť sa obrátil k chlapovi na dlážke.

Ten hľadel na Bloggsa a Kincaida. Na tvári, zaliatej krvou, sa mu zračil úžas. „O čom to hovoríte?“ spýtal sa slabým hlasom. „Čo to má znamenať?“

Bloggs ho opäť vytiahol na nohy. „Si Henrik Rudolph Hans von Mueller-Guder, narodený v Olne dvadsiateho šiesteho mája 1900, alias Henry Faber, podplukovník nemeckej rozviedky. O tri mesiace ťa obesia za špionáž, ak ťa nebudeme môcť lepšie využiť živého ako mŕtveho. Radšej by si sa mal usilovať byť užitočným, podplukovník Mueller-Guder.“

„Nie“, bránil sa chlap. „Nie, nie! Som zlodej, nie špión. Prosím!“ Kryl sa pred Bloggsovou zdvihnutou päťou. „Môžem to dokázať.“

Bloggs ho opäť udrel a Kincaid zasiahol druhý raz. „Počkajte“, požiadal. „V poriadku, Fredericks – ak sa tak naozaj voláte – dokážte, že ste zlodej.“

„Minulý týždeň som vyraboval tri domy v Jubilee Crescent“, lapal chlap po vzduchu. „Z jedného som ukradol asi päťstovku, z druhého dajaké šperky – diamantové prstene a perly – a z posledného nič, kvôli tomu psovi... musíte vedieť, že vravím pravdu, iste to hlásili, nie? Ach, božemôj...“

Kincaid pozrel na Bloggsa. „Všetky tie vlámania sa naozaj stali.“

„Mohol sa o nich dočítať v novinách.“

„O treťom nepísali.“

„Čo ak ich aj spáchal, a napriek tomu je špión? Aj tí vedia krahnúť.“

„Ale to sa stalo minulý týždeň – vtedy bol váš chlap predseda v Londýne.“

Bloggs chvíľu mlčal. „Doriti,“ ulľavil si napokon a vyšiel von.

Fredericks sa cez krvavú clonu pozrel na Kincaida. „Kto je to, nejaký gestapák?“ spýtal sa.

Kincaid sa naňho zamyslene zahľadel. „Buďte radi, že nie ste ten, ktorého hľadá.“

„No?“ spýtal sa Godliman do telefónu.

„Falošný poplach.“ Na toľkú diaľku mal Bloggs chrapľavý a skreslený hlas. „Obyčajný drobný vlamač, ktorý pri sebe náhodou nosí stilet a vyzerá ako Faber.“

„Takže sme opäť tam, kde sme boli,“ povedal Godliman. „Dočerta.“

„Hovoril si čosi o akomsi ostrove.“

„Áno. Ostrov búrok – leží asi pätnásť kilometrov od pobrežia na východ od Aberdeenu. Nájdeš ho na podrobnej mape.“

„Prečo si si taký istý, že je tam?“

„Nie som si istý, vôbec nie. Ešte stále musíme počítať so všetkými možnosťami – s inými mestami, s pobrežím, so všetkým. Ale ak ukradol tú loď, tú...?“

„Marie II.“

„Áno. Ak ju ukradol, mal sa s ponorkou stretnúť pravdepodobne kdesi neďaleko ostrova. Ak mám pravdu, potom sa buď utopil, alebo stroskotal na ostrove.“

„Dobre, dáva to zmysel.“

„Aké je tam hore počasie?“

„Stále rovnaké.“

„Mohol by si sa dostať na ostrov veľkou loďou?“

Bloggs zachrčal. „Veľkou loďou sa asi dá plávať v každej búrke. Ale na ostrove nebude nijaký slávny prístav, čo myslíš?“

„Radšej si to zistí. Asi máš pravdu. Teraz počúvaj: neďaleko Edinburghu je bojová letecká základňa. Keď ta prídeš, budeš už mať pristavený hydroplán. Vyštartuješ hneď, len čo búrka začne utíchať. Zburcujeme aj pobrežnú políciu – neviem, kto ta dorazí skôr.“

„Hm.“ Bloggs mal v hlase pochybnosti. „Ak aj ponorka vyčká na koniec búrky, dostane sa ta prvá.“

„To je fakt.“ Godliman si zapálil cigaretu, hľadal inšpiráciu. „No, mohli by sme vyslať vojenskú korvetu, nech krúži okolo ostrova a chytá Faberove signály. Keď sa nečas utíši, vypraví na ostrov čl. Áno, to je dobrý nápad.“

„A čo stíhačky?“

„Dobre. Ale aj tie budú musieť počkať, kým sa vyčasí.“

„Už to nemôže dlho trvať.“

„Čo vravia škótski meteorológovia?“

„Vraj ešte najmenej deň.“

„Dofrasa.“

„Nie je to také strašné,“ povedal Bloggs. „Bude tam trčať aspoň tak dlho ako my tu.“

„Ak tam vôbec je.“

„Ved' to.“

„V poriadku,“ dodal Godliman. „Nasadíme korvetu, pobrežnú políciu, stíhačky a hydroplán.“

„A mňa.“

„Mal by si hneď vyraziť. Zavolaj mi z Rosythu. Dávaj si pozor.“

„Ahoj.“

Godliman zavesil. Cigaretu, ktorú zabudol v popolníku, vyhorela na malý ohorok. Zapálil si druhú, potom si vzdychol, opäť zdvihol slúchadlo a pustil sa organizovať.

Jeep ležal na boku a vyzeral mohutný, no bezradný ako ranený slon. Motor zhasol. Faber sa mocne zaprel a auto majestátne dopadlo na všetky štyri kolesá. Prežilo bitku pomerne nepoškodené. Plátenná strecha bola, pravdaže, zničená: miesto, ktoré Faber rozpáral nožom, sa rozšírilo na dlhú trhlinu od jedného konca až po druhý. Predný blatník, ktorý sa zaryl do zeme a zastavil vozidlo, bol pokrčený. Reflektor na tej strane bol rozbitý, v okne diera po guľke. Predné sklo ostalo ako zázrakom nedotknuté.

Faber preliezol na predné sedadlo, rýchlostnú páku zaradil na neutrál a chcel naštartovať. Motor zakašlal a skapal. Skúsil znovu a motor zabral. Uľahčene si vzdychol: nezvládol by teraz dlhú cestu peši.

Chvíľu sedel v aute a prezeral si rany. Opatrne sa dotkol členka: poriadne mu napúchal. Azda si naštiepil kosť. Hodilo sa mu, že vozidlo prispôsobili pre beznohého šoféra, lebo by nebol mohol stúpať na brzdom pedál. Dotkol sa hrče na temene – mal ju asi ako golfovú loptičku, a keď si ju chytil, ruka sa mu lepila od krvi. Preskúmal si tvár v prednom zrkadle. Bola posiatá malými tržnými rankami a veľkými podliatinami; vyzeral ako porazený boxer po zápase.

Nepremokavý plášť si nechal v chalupe, takže sako aj montérky mal premočené od dažďa a zablatené. Musí sa čo najskôr zohriať a osušiť.

Zovrel volant a do ruky mu vystrelila páľčivá bolesť: zabudol na odtrhnutý necht. Pozrel naň. Bolo to najhoršie zo všetkých zranení. Bude musieť šoférovať jednou rukou.

Pomaly sa pohol a našiel čosi, čo pripomínalo cestu. Nehrozilo nebezpečenstvo, že by na ostrove zabľúdil – stačilo pustiť sa pozdĺž útesu, ktorý ho zavedie k Lucy.

Musí si vymyslieť dajakú lož, ako vysvetliť Lucy, čo sa stalo s manželom. Pravdaže, mohol by jej povedať hoci aj pravdu, veď čo by podnikla. Keby mu však chcela zneprijemňovať život, musel by ju zabiť, no kdesi v ňom

rástla nevôľa zavraždiť Lucy. Ako sa tak pomaly uberal v aute popri priepasti v ležaku a zavýjajúcom vetre, čudoval sa nad touto doteraz nepoznanou skutočnosťou, akýmsi predsudkom. Po prvý raz pocítil nechúť zabiť. Nie že by predtým býval nemorálny, naopak. Navravel si, že keď vraždí, je to ako keby zabíjal na bojisku, a v tom podľaňli jeho city rozumu. Vždy, keď niekoho usmrtil, prišlo mu zle, zvracal, ale prichodilo mu to nepochopiteľné, a preto si to radšej nevšímal.

Prečo teda nechcel zneškodniť Lucy?

Pripomínalo mu to pocit, ktorý mal vtedy, keď jednoducho *musel* poslať luftwaffe nesprávne údaje o polohe katedrály svätého Pavla: nutkanie chrániť krásu. Lucy bola pozoruhodným výtvorom prírody, nesmierne pôvabná a krehká ako umelecké dielo. Faber sa mohol vyrovnáť s tým, že vraždí, no nedalo mu byť obrazoborcom. Hneď ako si to uvedomil, začudoval sa nad tým. Ale veď špióni bývajú zvláštni ľudia.

Spomenul si na niektorých agentov, čo vstúpili do služieb abwehru v tom istom čase ako on: Otto, nordický obor, ktorý vyrábala jemné papierové figúrky na japonský spôsob a nenávidel ženy; Friedrich, prefíkaný malý matematický génus, čo skákal na tieň a dostával päťdňové depresie, ak prehral partiu šachu; Helmut mal zasa rád knihy o otroctve v Amerike a čoskoro vstúpil do služieb SS... každý bol iný, všetci svojskí. Ak aj mali čosi spoločné, nevedel čo.

Zdalo sa mu, že sa vlečie čoraz pomalšie a pomalšie, dážd' a hmla jednostaj hustli. Začínala ho znepokojovať priepasť po ľavej ruke. Bolo mu veľmi horúco a striasali ho návaly zimnice. Uvedomil si, že nahlas rozprával o Ottovi, Friedrichovi a Helmutovi; spoznal príznaky blúznenia. Nútil sa nepremýšľať o inom, iba ako udržať jeep rovno. Hukot vetra nadobudol akýsi rytmus, hypnotizoval. Raz sa pristihol, že stojí na mieste a hľadá na more. Nemal potuchy, ako dlho to trvalo.

Videlo sa mu, že ide celé hodiny, kým zočil Lucinu chalupu. Viedol auto k nej a premýšľal: musím pamätať na to, že treba stúpiť na brzdu, nech nenarazím do steny. Vo dverách stála akási postava a dívala sa naňho cez dažďovú clonu. Musí sa ešte dosť dlho ovládať, aby ju mohol oklamať. Musí mať na pamäti, mať na pamäti...

Keď sa jeep vracal, bolo už neskoro popoludní. Lucy sa o chlapov bála a zároveň sa hnevala, že neprišli domov skôr, na obed, ktorý im navarila. Ako sa zvečerievalo, stále častejšie hľadela von oknom a vyzerala ich.

Keď zočila, ako sa jeep spúšťa dolu krátkym svahom k domu, hneď vedela, že čosi nie je v poriadku. Blížil sa neuveriteľne pomaly, kľučkoval po celej ceste a sedel v ňom len jeden. Keď podišiel ešte kúsok, spozorovala, že predok má nabúraný a reflektor rozbitý.

„Božemôj,“ vzdychla si ticho.

Vozidlo sa zatriaslo a zastalo pred chalupou. Vtedy zistila, že dnu sedí Henry. Nevystupoval. Lucy vybehla do dažďa a otvorila dvere na šoférovej strane.

Henry tam sedel so zaklonenou hlavou a privretými očami. Ruku mal na brzde. Tvár mal zakrvavenú a doudieranú.

„Čo sa stalo?“ spýtala sa Lucy. „Čo sa stalo?“

Henryho ruka sklzla z brzdy a jeep sa pohol dopredu.

Lucy sa naklonila ponad neho a zaradila rýchlostnú páku na neutrál.

„Nechal som Davida u Toma,“ povedal Henry. „Na spiatočnej ceste sme havarovali...“ Zdalo sa, že ho slová stoja veľa námahy.

Uľavilo sa jej, keď už vedela, čo sa prihodilo. „Pod dnu,“ vyzvala ho rázne. Povedala to tak nástojčivo, že sa Henry trochu prebral. Obrátil sa k nej, nohu si položil na stúpadlo, chcel zísť z auta, no vtom spadol na zem. Lucy si všimla, že členok má napuchnutý ako balón.

Rukami ho chytila popod pazuchy a postavila ho na nohy. „Stúpaj na druhú nohu a opri sa o mňa,“ poradila mu. Jeho pravú ruku si ovinula okolo krku a odpoly ho odniesla dnu.

Jo vyjavene hľadel, ako pomáha Henrymu do obývačky a ukladá ho na pohovku. Ľahol si na chrbát a zatvoril oči. Šaty mal premočené a zablatené.

„Chod' hore, Jo, a obleč sa do pyžamy, prosím ťa,“ kázala mu.

„Ale ešte si mi nepovedala rozprávku. Je mŕtvy?“

„Nie, nie je, len havaroval autom, a preto ti dnes nemôžem porozprávať. Bež!“

Diet'a nespokojne zamrňalo a Lucy sa naň výhražné pozrela. Pobralo sa.

Vybrala z košíka so šijacími potrebami veľké nožnice a poprestrihávala Henrymu šaty: najskôr sako, potom montérky a naostatok košeľu. Zarazene sa zamračila, keď zbadala nôž v pošve, priviazanej k ľavému predlaktiu. Usúdila, že je to dajaký zvláštny nástroj na čistenie rýb alebo čosi také. Keď sa usilovala sňať mu ho, odtisol jej ruku. Pokrčila plecami a pustila sa do topánok. Ľavá išla ľahko aj s ponožkou, no keď sa dotkla pravej, vykrikol od bolesti.

„Treba ju zobuť,“ nástojila. „Musíš čosi vydržať.“

Na tvári sa mu objavil akýsi zvláštny úsmev a potom prikývol. Prestrihla šnúrky, jemne, no pevne chytila topánku oboma rukami a stiahla ju. Tentoraz ani nemukol. Prerezala aj gumu na ponožke a tiež mu ju vyzula.

Vošiel Jo a začudoval sa: „Veď je len v nohavičkách!“

„Má do nitky premočené šaty.“ Pobožkala chlapca na dobrú noc. „Chod' si ľahnúť, zlato. Prídem ťa poprikrývať.“

„Aj mackovi božtek.“

„Dobrá noc, macko.“

Jo vyšiel. Lucy opäť pozrela na Henryho. Oči mal otvorené a usmieval sa. „Aj Henrymu,“ povedal.

Naklonila sa k nemu a pobožkala ho na dokaličenú tvár. Potom mu opatrne prestrihla a zobliekla spodky.

Teplô z kozuba mu rýchlo osuší nahé telo. Pobralla sa do kuchyne, napustila misu teplej vody a pridala trochu dezinfekčného prostriedku na rany. Pohľadala ešte bal vaty a vrátila sa do obývačky.

„Už druhý raz si sa objavil polomŕtvy na našom prahu,“ povedala, keď sa púšťala do práce.

„Zvyčajný signál,“ ozval sa Henry.

„Čože?“

„Čakáme v Calais na armádu prízrakov.“

„O čom to hovoríš, Henry?“

„Každý piatok a pondelok.“

Pochopila, že blúzni. „Radšej nerozprávaj,“ kázala mu. Trochu mu nadvihla hlavu, aby mu mohla umyť zaschnutú krv okolo rany.

Odrazu si prudko sadol, divo na ňu pozrel a spýtal sa: „Aký je dnes deň? Aký je dnes deň?“

„Nedeľa, upokoj sa.“

„Dobre.“

Potom už bol ticho a dovolil jej odviazať nôž. Vyumývala mu tvár, obviazala prst so strhnutým nechtom a na členok dala obklad. Keď skončila, chvíľu postála a hľadela naňho. Zdalo sa, že spí. Dotkla sa mu dlhej jazvy na prsiach a hviezdovitého fláku na boku. Usúdila, že je to materské znamienko.

Kým odhodila dokmášané šaty, prezrela vrecká. Nebolo tam toho veľa: trocha peňazí, doklady, kožená náprsná taška a filmová kazeta. Všetko to poukladala na hrbku vedľa rybárskeho noža na policu nad kozubom. Bude mu treba dať dajaké Davidovo oblečenie.

Nechala ho ležať a pobralla sa hore za Joom. Chlapček ležal na medvedíkovi a spal s rozhodnými rukami. Pobožkala ho na mäkké líčko a pozakrývala. Vyšla von a odstavila jeep do stodoly.

Naliala si čosi v kuchyni, potom si sadla, pozorovala Henryho a túžila, aby sa zobudil a opäť ju pomiloval.

Keď sa prebral, bola už takmer polnoc. Otvoril oči a prebleslo mu v nich všetko to, čo už poznala: najprv úľak, potom ostražité skúmanie miestnosti, napokon úľava. Z ničoho nič sa ho spýtala: „Čoho sa bojíš, Henry?“

„Neviem, čo tým myslíš.“

„Vždy vyzeráš vyľakane, keď sa preberáš.“

„Ktovie.“ Pokrčil plecami a zdalo sa, že ho pohyb zabolelo. „Božemôj, ale som dobitý.“

„Nepovieš mi, čo sa stalo?“

„Áno, ak mi dáš trochu koňaku.“

Vybrala fľašu zo skrinky. „Môžeš si obliecť Davidove šaty.“

„O chvíľu... iba ak by ti to bolo nepríjemné.“

S úsmevom mu podala pohár. „Naopak, celkom sa mi to páči.“

„Čo sa stalo s mojimi šatami?“

„Musela som ich na tebe rozstrihať. Všetko som vyhodila.“

„Dúfam, že nie aj s dokladmi.“ Usmial sa, no kdesi za tým sa skrývalo ešte čosi.

„Sú nad kozubom,“ ukázala. „Na čo máš ten nôž, na čistenie rýb alebo čo?“

Pravou rukou sa dotkol ľavého predlaktia, kde nosieval dýku. „Presne tak,“ odvetil. Chvíľu vyzeral neisto, potom sa s vypätím všetkých síl uvoľnil a popíjal koňak. „Dobré je to.“

„No?“ ozvala sa po chvíli.

„Čo?“

„Ako sa ti podarilo zbaviť môjho muža a nabúrať jeep?“

„David sa rozhodol, že ostane na noc u Toma. Majú starosti s dajakými ovcami na mieste, ktorému hovorili Roklina...“

„Poznám to.“

„Šesť či sedem sa ich zranilo. Všetky sú u Toma v kuchyni a robia strašný huriavk, lebo ich obväzujú. No a David navrhol, aby som sa vrátil a povedal ti, že tam ostáva. Vlastne ani neviem, ako sa mi podarilo havarovať. Nepoznám auto, cesta takmer nejestvuje, do čohosi som narazil, dostal som šmyk a jeep skončil na boku. Podrobnosti...“ pokrčil plecami.

„Musel si ísť dosť rýchlo – vyzeral si strašne, keď si prišiel.“

„Asi som sa trochu poprevracal vo voze. Udreľ som si hlavu, vytkol členok...“

„Prišiel o necht, rozbil si tvár a skoro chytil zápal pľúc. Máš tuším šťastie na nehody.“

Spustil nohy na dlážku, vstal a pobral sa k polici nad kozubom.

„Vieš sa obdivuhodne pozviechať,“ povedala potichu Lucy.

Priväzoval si nôž na ruku. „My rybári bývame otužilí. Čo bude s tými šatami?“

Vstala a podišla celkom k nemu. „Načo sú ti teraz šaty? Je čas ísť do postele.“

Pritiahol si ju k sebe, pritisol na nahé telo a vrúcne pobožkal. Hladkala mu stehná.

Po chvíli sa od nej odtiahol. Z police si pozbieral veci, vzal ju za ruku a krivkajúc viedol hore do spálne.

30

Široká biela diaľnica sa hadila bavorským údolím a stúpala do hôr. Na zadnom koženom sedadle štábneho mercedesu ticho a zachmúrene sedel poľný maršal Gerd von Rundstedt. V šesťdesiatke si bol vedomý toho, že má priveľmi rád šampanské a neveľmi obľubuje Hitlera. Na jeho úzkej trúchlivej tvári sa odrážala dlhá a trnistá cesta za kariérou, akú nemal nijaký iný Hitlerov dôstojník: už sa ani

nepamätal, koľkokrát bol v nemilosti, no führer ho napokon vždy povolal späť.

Keď auto prechádzalo cez Berchtesgaden, dedinku zo šestnásteho storočia, premýšľal, prečo sa vždy vrátil k veleniu, keď mu Hitler prepáčil. Peniaze preňho neznamenal nič; už dosiahol najvyššiu možnú hodnotu; vyznamenania boli v tretej ríši bezcenné a neveril, že by si v tejto vojne daktó mohol vyslúžiť česť.

Práve Rundstedt prvý nazval Hitlera „českým desiatnikom“. Vedť ten kratúch nemal ani potuchy o nemeckej vojenskej tradícii, ani – až na niekoľko vnuknutí – o stratégii. Keby bol mal, nikdy by nezačal túto vojnu, pretože sa nedala vyhrať. Rundstedt bol najlepší nemecký vojak, dokázal to v Poľsku, Francúzsku a v Rusku, no neveril vo víťazstvo.

Napriek tomu nechcel mať nič spoločného so skupinkou generálov, ktorí, ako vedel, kuli sprisahanie proti Hitlerovi. Prižmuroval nad nimi oko, no *Fahneneid*, krvná prísaha nemeckého bojovníka, ho priveľmi zaväzovala na to, aby sa k nim pridal. Vari práve preto aj naďalej slúži ríši. Či v práve alebo nepráv, vlastť bola v nebezpečenstve a on nemal inú možnosť, ako ju brániť. Som ani starý husársky kôň, pomyslel si: keby som ostal doma, musel by som sa hanbiť.

Teraz velil piatim armádam na západnom fronte. Mal pod sebou jeden a pol milióna chlapov. Pravda, neboli také silné, ako by mali byť – niektoré divízie neznamenal dokopy nič viac ako sanatória pre invalidov z ruského frontu, trpeli nedostatkom zbraní a v radovom vojsku bolo veľa inonárodných regrútov – keby však Rundstedt šikovne rozvinul sily, mohol by zabrániť spojencom obsadiť Francúzsko.

A práve toto rozvinutie síl musí teraz prediskutovať s Hitlerom.

Auto sa škriabalo hore Kehlsteinstrasse, ktorá sa končila pred obrovskými bronzovými dverami do vrchu

Kehlstein. Jeden z príslušníkov stráže SS stisol gombičku, brána sa s hukotom otvorila a vozidlo vošlo do dlhého mramorového tunela, osvetleného bronzovými lampášmi. Na konci tunela šofér zastal, Rundstedt prešiel k výtahu, sadol si do jedného z kožených kresiel a nechal sa vyviezť sto štyridsať metrov hore do Adlerhorstu, Orlieho hniezda.

V predsieni mu Rattenhuber vzal pištoľ a nechal ho čakať. Bez veľkého nadšenia si prezeral Hitlerov porcelán a v mysli si opakoval, čo povie.

O chvíľu sa svetlovlasý telesný strážca vrátil a zaviedol ho do rokovacej miestnosti.

Pripomínala mu palác z osemnásteho storočia. Po stenách boli rozvešané olejomaľby a gobelíny, stála tu Wagnerova busta a velikánske hodiny s bronzovým orlom navrchu. Z bočného obloka sa ponúkal naozaj pozoruhodný výhľad: bolo odtiaľ vidno salzburské kopce a vrchol Untersbergu, hory, kde podľa legendy čaká telo cisára Fridricha Barbarossu, aby mohlo vstať z mŕtvych a zachrániť vlasť. Na zvláštnych sedliackych stoličkách sedel v miestnosti Hitler a iba traja členovia jeho štábu: admirál Theodor Krancke, námorný veliteľ na západe, generál Alfred Jodl, náčelník štábu, a admirál Karí Jesko von Puttkamer, Hitlerov osobný pobočník.

Rundstedt zasalutoval a ponúkli mu stoličku. Sluha priniesol misu kaviárových chlebíčkov a pohár šampanského. Hitler si zastal pri veľkom okne s rukami zopnutými za chrbtom a hľadel von. Odrazu sa ozval a ani sa pri tom neobrátil. „Rundstedt zmenil mienku. Teraz súhlasí s Rommelom, že spojenci vtrhnú do Normandie. Presne to už veľmi dlho tuším. Len Krancke je stále za Calais. Povedzte mu, Rundstedt, ako ste dospeli k terajšiemu uzáveru.“

Rundstedt prehltol kúsok chlebíka a odkašlal si do dlane. Dočerta, ten Hitler nemá nijaké spôsoby: nedá človeku ani vydýchnuť. „Sú tu dve príčiny: nové poznatky a nový spôsob uvažovania,“ začal Rundstedt. „Najprv teda

poznatky. Posledný prehľad o spojeneckom bombardovaní vo Francúzsku bezpochyby ukazuje, že prvoradým cieľom nepriateľa je zničiť všetky mosty cez Seinú. Ak sa vylodia v Calais, bude Seina pre bitku bezvýznamná, no ak pristanú v Normandii, všetky naše rezervy budú musieť prejsť cez rieku, aby sa dostali na bojisko.

Po druhé, nový spôsob uvažovania. Trochu som premýšľal nad tým, ako by som viedol inváziu do Francúzska, keby som velil spojeneckým vojskám. Vyvodil som z toho záver, že prvoradým cieľom musí byť vytvoriť predmostie, cez ktoré by sa mohli čo najrýchlejšie presúvať vojaci a zásoby. Prvý nápor treba preto očakávať v oblasti s veľkým, priestraným prístavom. Prirodzene, tu sa ponúka Cherbourg.

Obraz bombardovania a strategické požiadavky ukazujú na Normandiu,“ zakončil. Zdvihol pohár a vyprázdnil ho, sluha podišiel a dolial mu.

„Všetky správy výzvednej služby hovoria o Calais...“ namietal Jodl.

„A práve sme popravili šéfa abwehru za zradu,“ prerušil ho Hitler. „Aj vy ste toho názoru, Krancke?“

„Nie, führer, nie som,“ odvetil admirál. „Aj ja som uvažoval, ako by som viedol inváziu, keby som bol na druhej strane, prihliadal som však pritom na isté skutočnosti námornej povahy, o ktorých pán Rundstedt nemusí byť informovaný. Som presvedčený, že zaútočia pod rúškom tmy, za mesačného svitu a plného prílivu, aby mohli preplávať ponad Rommelove podmorské zábrany, mimo útesov, skalnatých vôd a silných prúdov. Normandia? Nikdy.“

Hitler znechutene pokrútil hlavou na znak nesúhlasu.

„Ešte je tu jedna nepatrná okolnosť, ktorú pokladám za dôležitú,“ povedal Jodl. „Ozbrojená strážna divízia sa presunula zo severného Anglicka do Hove na juhovýchodnom pobreží a zlúčila sa s Prvou americkou armádou generála Pattona. Dozvedeli sme sa to od

odpočívacej služby – po ceste došlo k zmätkom s batožinou, jednej jednotke omylom dali strieborné príbory druhej a tí blázni sa o tom dohadovali rozhlasom. Je to elitná britská divízia, samá modrá krv, velí jej generál sir Allan Henry Shafto Adair. Som presvedčený, že keď sa strhne bitka, nebudú ďaleko od jej ohniska.“

Hitlerovi nervózne šklbalo rukami a tvár mal skrútenú v nerozhodnom kŕči. „Generáli!“ vybrechol na nich. „Alebo mi radíte každý inak, alebo nijako! Vo všetkom vás musím vodiť za ruku, vo všetkom!“

Rundstedt mu, bezočivo ako vždy, skočil do reči. „Vaše prvotriedne tankové divízie zbytočne leňošia v Nemecku, môj vodca. Ak sa stane to, čo predpokladám, nikdy sa nedostanú načas do Normandie, aby odvrátili inváziu. Prosím vás, odveďte ich do Francúzska a pridajte Rommelovi. Ak sa mylíme a invázia sa predsa len začne od Calais, ešte vždy budú dosť blízko na to, aby zasiahli do bitky.“

„Neviem... neviem!“ Hitlerovi sa rozšírili oči a Rundstedt už začal premýšľať, či opäť nepostupoval pritvrdo.

Prvý raz sa ozval Puttkamer. „Dnes je nedeľa, môj fűhrer,“

„A čo?“

„Zajtra v noci azda ponorka nalodí toho agenta, Nadela.“

„Aha, áno! Konečne niekto, komu môžem veriť.“

„Každú chvíľu môže poslať hlásenie vysielaczkou. No azda má dôvody, prečo sa vyhýba rádiovému spojeniu; v tom prípade prinesie informácie osobne. Keďže je tu takáto možnosť, vari by ste mohli uvážiť a odložiť rozhodnutie o dvadsaťštyri hodín pre prípad, že by sa s nami dnes či zajtra, jedným či druhým spôsobom dal do styku.“

„Niet času odkladať rozhodnutia,“ namietal Rundstedt. „Neuveriteľne zosilnelo bombardovanie a množia sa sabotážne akcie. Inváziu môžeme čakať každý deň.“

„Nesúhlasím,“ odporoval Krancke. „Poveternostné podmienky budú vyhovovať až začiatkom júna.“

„A to už nie je tak ďaleko!“

„Dost’!“ skríkol Hitler. „Rozhodol som sa. Moje tanky ostanú v Nemecku – nateraz. V utorok, po dohovore s Nadelom, opäť zvážim rozvrhnutie síl. Ak budú jeho informácie svedčiť v prospech Normandie – a verím, že budú – presuniem tanky.“

„A ak sa neozve?“ spýtal sa Rundstedt krotko.

„Ak sa neozve, aj tak zvážim situáciu.“

Rundstedt súhlasne prikývol. „S vašim dovoľením, vrátim sa späť k veleniu.“

„V poriadku.“

Rundstedt vstal, zasalutoval a vyšiel. V med’ou obkladanom výťahu, ktorý sa rútil stoštyridsať metrov do podzemnej garáže, cítil, ako sa mu obracia žalúdok. Rozmýšľal, či je to z rýchleho klesania, alebo pri myšlienke na to, že osud vlasti leží v rukách jedného jediného agenta.

31

Lucy sa pomaly prebúdzala. Postupne sa lenivo preberala z teplej prázdnoty hlbokého spánku, predierala sa cez nánosy bezvedomia, začínala kúsok po kúsku vnímať svet: najprv rozohriate mocné chlapské telo vedľa seba, potom nezvyčajnosť detskej postieľky, zvonku zvuky búrky, ktorá zúrila tak neúnavne ako včera a predvčerom, slabý závan mužskej pokožky, svoju ruku prehodenú cez jeho hrud', nohu prepletenú cez jeho nohu, akoby ho tým chcela zadržať, svoje prsia pritisknuté k jeho boku, denné svetlo, čo jej udieralo do viečok, ľahké pravidelné oddychovanie, ktoré jej nežne hladkalo tvár a napokon odrazu, akoby uhádla hádanku, vedomie, že tu leží ako vykričaná nevernica s chlapom, s ktorým sa zoznámila iba pred štyridsiatimi ôsmimi hodinami, a že sú nahí v posteli v manželovom dome.

Otvorila oči a zbadala Joa.

Stál vedľa v dokrkvanej pyžame, s rozstrapatenými vlasmi, pod pazuchou doriadenú handrovú bábu, cmúľal si palec a vyjavene hľadel, ako sa mamička a ten cudzí ujo k sebe túlia v jeho, Joovej posteli. Lucy nevedela z jeho výrazu nič vyčítať, o takomto čase sa vždy na všetko díval s doširoka otvorenými očami, akoby bol každé ráno celý svet vynovený a úžasný. Mlčky naňho hľadela, nevedela čo povedať.

Vtom sa Henry ozval hlbokým hlasom: „Dobré ráno.“

„Dobré ráno,“ odvetil Jo, keď si vytiahol palec z úst, potom sa obrátil a vyšiel zo spálne.

„Dočerta, dočerta, dočerta,“ zahrešila Lucy.

Henry sa zošuchol na posteli a keď mal tvár zároveň s jej, pobožkal ju. Rukou jej zašiel medzi stehná a majetnícky ju chytil.

Odtisla ho. „Preboha, prestaň.“

„Prečo?“

„Jo nás videl!“

„A čo?“

„Môže sa prerieknúť, veď vieš. Skôr či neskôr niečo povie Davidovi. Čo teraz?“

„Nič. David sa jednoducho všetko dozvie. Záleží na tom?“

„Pravdaže záleží.“

„Nechápem prečo. Ublížil ti, nemáš si čo vyčítať.“

Lucy si odrazu uvedomila, že Henry prosto nemá ani potuchy o zložitej spleti manželských záväzkov a povinností. „Nie je to také jednoduché,“ povedala.

Vstala z postele a cez predizbu prešla do svojej spálne. Natiahla si nohavičky, nohavice a sveter, potom si spomenula, že Henrymu zničila všetky šaty a že mu musí požičať Davidove. Pohládala spodnú bielizeň a ponožky, pletenú košeľu a pulóver so špicatým výstrihom a napokon – celkom naspodu jednej z truhlíc – našla nohavice, čo neboli od kolien odstrihnuté a zašité. Jo ju celý čas mlčky pozoroval.

Odniesla šaty do druhej spálne. Henry bol v kúpeľni a holil sa. „Veci máš na posteli,“ zakričala mu cez dvere.

Zišla dolu, založila oheň v kuchynskom sporáku a postavila zohrievať panvicu s vodou. Rozhodla sa, že na raňajky budú varené vajcia. Umyla Joovi tvár v kuchynskej výlevke, učesala ho a rýchlo ho obliekla. „Dnes ráno si akýsi tichý,“ poznamenala veselo. Neodpovedal.

Henry zišiel dolu a sadol si za stôl tak prirodzene, akoby to roky robieval každé ráno. Lucy mala veľmi čudný pocit, keď ho tak videla v Davidových šatách, podávala mu na raňajky vajíčko a ha stôl pred neho kládla stojan s hriankami.

„Je ocko mŕtvy?“ spýtal sa odrazu Jo.
 Henry sa naňho podozrievavo pozrel, no nepovedal nič.
 „Hlúpost'. Je u Toma,“ odvetila Lucy.
 Jo si ju nevšímal a oslovil Henryho. „Máte ockove šaty a moju mamičku. Budete odteraz mojím ockom?“
 „Z úst detí a dojčiat...“ zahabkala Lucy.
 „Videl si včera večer moje šaty?“ spýtal sa Henry.
 Jo prikývol.
 „Tak teda vieš, prečo som si musel požičať ockove. Keď si zoženiem nové, vrátim mu ich.“
 „Aj mamičku?“
 „Pravdaže.“
 „Zjedz vajíčko, Jo,“ povedala Lucy.
 Diet'a sa očividne upokojilo a pustilo sa do raňajok. Lucy hľadela cez kuchynský oblok. „Lod' dnes nepríde,“ oznámila.
 „Si rada?“ vyzvedal Henry.
 Pozrela naňho. „Neviem.“
 Nebola hladná. Kým Jo a Henry jedli, vypila šálku čaju. Jo sa potom pobral hore hrať a Henry spratal zo stola. Keď ukladal riad do výlevky, spýtal sa: „Máš strach, že by ti David mohol ublížiť, myslím telesne?“
 Odmietavo pokrútila hlavou.
 „Mala by si naňho zabudnúť,“ pokračoval Henry. „Aj tak si chcela od neho odísť. Prečo sa máš teda trápiť nad tým, či sa to dozvie alebo nie?“
 „Je to môj manžel,“ povedala. „A to čosi znamená. Aký bol, taký bol... no preto ešte... nemám právo ponížovať ho.“
 „Ale máš vari právo kašľať na to, či sa cíti ponížený alebo nie.“
 „Tu nevystačíš s logikou. Ide o to, čo cítim.“
 Odovzdane rozhodil rukami. „Radšej sa poberiem k Tomovi zistiť, či sa ti muž nechce vrátiť. Kde mám topánky?“

„V obývačke. Donesiem ti kabát.“ Vyšla hore a zo skrine vytiahla Davidovo staré jazdecké sako. Bolo z jemného sivozeleného tvídu, veľmi elegantné, so zúženým pásom a šikmými chlopňami na vreckách. Lucy našla na rukávy kožené záplaty, aby mu predĺžila život: takéto šaty už nebolo dostať. Odniesla ho dolu do obývačky, kde sa Henry obúval. Ľavú topánku už mal zašnúrovanú a pravú nohu si opatrne strkal do druhej. Lucy si k nemu kľakla na pomoc.

„Už ti odpuchla,“ povedala.

„Ale ešte stále bolí, hnusoba.“

Natiahli topánku, no nezaviazali ju a šnútku vyvliekli. Henry skúsil vstať. „Ide to,“ vyhlásil.

Lucy mu pomohla do saka. V pleciach mu bolo trochu priúzke. „Už nemáme viac pršiplášťov,“ povedala.

„Tak zmoknem.“ Pritiahol si ju k sebe a vášnivo pobožkal. Objala ho a chvíľu ho mocne držala.

„Dnes chod' opatrnejšie,“ kázala mu.

Usmial sa a prikývol, opäť ju pobožkal – tentoraz letmo – a pobral sa von. Hľadela, ako krivka k stodole, stála pri obluku, kým nenaštartoval jeep, nepohol sa a nezmizol z dohľadu na miernom víšku. Keď odišiel, ulavilo sa jej, no zároveň pocítila aj akúsi prázdnotu.

Pustila sa upratovať dom, ustielala posteľ, umývala riad, čistila a ukladala veci na poriadok. Všetko však robila akosi ľahostajne. Nemala pokoja. Trápilo ju, ako ďalej, stále dookola zvažovala staré dôvody a nebola schopná myslieť na nič iné. Chalupa na ňu pôsobila skôr tiesnivo ako útulne. Tam kdesi vonku jestvoval veľký svet, svet vojny a hrdinstva, plný farieb, vášní a ľudí, miliónov ľudí; zatúžila byť tam, uprostred diania, spoznávať nové myšlienky, mestá, počúvať hudbu. Zapla rádio: bolo to márne, lebo správy v nej vyvolávali ešte väčší pocit osamelosti. Hlásili frontové udalosti z Talianska, prídelové opatrenia sa trochu zmiernili, londýnsky vrah bol ešte vždy na slobode, Roosevelt mal prejav...

Sandy Macphersonová začala hrať na divadelnom organe a Lucy vypla rozhlas. Nič z toho sa jej netýkalo. Nežila medzi nimi. Chcelo sa jej kričať.

Musí z domu, aj v takomto počasí. Bude to iba symbolický únik, neväznili ju predsa kamenné múry domca, no aj tak to bude lepšie ako nič. Zašla hore po Joa, len ťažko sa jej podarilo odtrhnúť ho od regimentu vojačikov na hranie a zababušila ho do nepremokavých šiat.

„Prečo ideme von?“

„Pozrieť, či príde loď.“

„Povedala si, že dnes nepríde.“

„Čo keby predsa.“

Na hlavu si nasadili svetložlté rybárske čiapky, zaviazali ich pod bradou a vyšli von.

Viator ju ovalil ako presne mierený úder, stratila rovnováhu a zapotácala sa. O chvíľočku mala tvár takú mokrú, ani keby si ju namočila do lavóra, konce vlasov, ktoré jej vykúkali spod čiapky sa jej meravo lepili na líca a na plecía plášťa. Jo vykrikol od nadšenia a skočil do mláky.

Kráčali po okraji útesu hore k zálivu a hľadeli dolu na obrovské vlny Severného mora, ktoré sa rútili do záhuby proti skalám a na pláž. Búrka povytrhávala morské rastliny až z ktovieakých hĺbok a v celých hĺbach ich hádzala na piesok a kamene. Matka a syn sa ako zhypnotizovaní nechali unášať pohľadom na mozaiku vín v neprestajnom pohybe. Stávalo sa im to často: more ich oboch uchvacovalo a Lucy potom nikdy presne nevedela, ako dlho ho mlčky pozorovali.

Čaro tentoraz prestalo pôsobiť vo chvíli, keď čosi zočila. Spočiatku to bol iba záblesk farby v priehlbine medzi vlnami, taký letmý, že ani presne nevedela, o aký odtieň išlo, taký malý a vzdialený, že hneď zapochybovala, či ho vlastne videla. Hľadala ho, no márne, a pohľad jej sklízol späť do zálivu a na malé mólo, na ktorom sa v

nánosoch zbierali kusy vraku, aby ich opäť zmietla nová vlna. Po búrke, v prvý pekný deň, vyjdú si s Joom prečesávať pláž a hľadať poklady, čo im vyvrhlo more. Vrátia sa domov so zvláštne sfarbenými skalkami, kúskami dreva záhadného pôvodu, obrovskými mušľami a poskrúcanými úlomkami zhrdzaveného kovu.

Opäť zazrela ten záblesk, tentoraz oveľa bližšie a na niekoľko sekúnd. Bola to svetložltá farba, akú mali všetky ich pršiplášte. Hľadela na predmet cez dažďovú clonu, no za ten krátky čas sa jej nepodarilo určiť tvar. Ale prúd ho unášal bližšie, všetko hnal do zálivu a odpadky hádzal na piesok, ako keď si muž vykladá obsah vrecák na stôl.

Bol to plášť: presvedčila sa, keď ho more vynieslo na hrebeň vlny a ukázalo jej ho po tretí, posledný raz. Henry prišiel včera bez kabáta, ale ako sa dostal do mora? Vlna sa rozbila o mólo a vyhodila predmet na dosky mostíka. Lucy si uvedomila, že to nie je Henryho plášť, lebo majiteľ bol ešte v ňom. Výkrik hrôzy jej odniesol od úst vietor, takže ho ani sama nepočula. Kto je to? Odkiaľ prišiel? Ďalšie stroskotanie?

Prišlo jej na rozum, že azda ešte žije. Musí sa ísť pozrieť. Zohla sa a zakričala Joovi do ucha: „Ostaň tu... stoj na mieste... ani sa nepohni!“ Potom zbehla po rampe dolu.

V polovici cesty začula vzadu kroky: Jo sa vybral za ňou. Mostík bol úzky a šmyklavý, veľmi nebezpečný. Zastala, obrátila sa a vzala dieťa na ruky. „Neposlušný chlapec, povedala som ti, aby si čakal,“ karhala ho. Pozrela na telo dolu, odtiaľ na bezpečnú pôdu útesu, chvíľu ňou lomcovala mučivá nerozhodnosť, uvedomila si, že more môže každú chvíľu človeka zmyť, a pustila sa dolu s Joom v náručí.

Menšia vlna zakryla telo, a keď voda ustúpila, bola už Lucy dosť blízko. Videla, že je to chlap a že je vo vode už dosť dlho; napuchol a more mu zmylo všetky črty. To značilo, že je mŕtvy. Už teda preňho nemohla nič urobiť a

nechcela riskovať svoj a synov život len preto, aby zachránila mŕtvolu. Už sa chcela obrátiť, keď sa jej čosi v nafúknutom obličaji zazdalo povedomé. Bezradne naň hľadela, usilovala sa porovnať ho s čímisi, čo mala v pamäti; a vtom, celkom znenazdajky pochopila, čím je. Stuhla od hrôzy, srdce akoby jej zamrelo a zašepkala: „Nie, David, nie!“

Zabudla teraz na nebezpečenstvo a vykročila vpred. Ďalšia menšia vlna sa jej rozstrekla o kolená a naplnila jej čižmy spenenou slanou vodou, no Lucy si to nevšímala. Jo sa jej zahniezdil v náručí, aby videl dopredu, ona mu však skríkla do ucha, aby sa nedíval a pritisla mu hlavu na svoje plece. Pustil sa do plaču.

Kľakla si k telu a dotkla sa rukou hrôzostrašnej tváre. Bol to David. Bezpochyby. Bol už dlhšie mŕtvy. Pre istotu ešte nadvihla plášť a uvidela kýpte nôh.

Nemohla sa s tým zmieriť. Vlastne si aj želala jeho smrť, no v poslednom čase mala k nemu zmätený vzťah – vedomie viny a strach, že ju nachytá pri nevere. Žiaľ, hrôza, voľnosť, úľava: všetky pocity sa jej ako vtáky vznášali v mysli, a ani jeden nechcel zosadnúť.

Bola by tam nehybne stála ďalej, no prirútila sa veľká vlna. Zvalila ju a Lucy si poriadne glgla morskej vody. Akosi sa jej podarilo udržať Joa v náručí a ostat' na rampe; keď príval trochu opadol, vstala a vybehla hore, preč z dosahu nenásytného oceána.

Celou cestou na útes sa ani raz neobzrela. Keď už mala chalupu na dohľad, zbadala, že pred ňou stojí jeep. Henry sa vrátil.

Ešte vždy niesla Joa na rukách; pustila sa do behu, potkýnala sa, túžila podeliť sa o svoju bolesť s Henrym, cítiť, ako ju objíma, nechať sa utešovať. Z úst sa jej vydierali trhané vzlyky a slzy na tvári nebolo vidno, miešali sa s dažďom. Zadnými dverami vošla do domu, vrútila sa do kuchyne a rázne zložila Joa na zem.

„David sa rozhodol, že ešte deň ostane u Toma,“ povedal Henry.

Hľadela naňho a nechcela veriť vlastným ušiam. Potom razom všetkému porozumela.

Henry zabil Davida.

Najprv pochopila výsledok, a ten ju zložil ako rana päšťou do žalúdka; o zlomok sekundy jej boli jasné príčiny. Stroskotanie, nôž zvláštneho tvaru, na ktorom tak lipol, nabúraný jeep, správy o londýnskom vrahovi so stiletom: odrazu všetko do seba zapadalo, ako keby ktosi zo škatule vyhodil do vzduchu skladačku a ona ako zázrakom dopadla presne pospájaná.

„Netvár sa tak prekvapene,“ povedal Henry s úsmevom. „Majú tam kopu roboty a ja som ho veľmi nepresviedčal, aby sa vrátil.“

Tom. Musí ísť za Tomom. On bude vedieť, čo robiť; ochráni ju aj Joa, kým nepríde polícia; má psa a pušku.

Strach ustúpil závanu smútku, ľútosti nad tým Henrym, v ktorého verila, ktorého takmer ľúbila; nikto taký nejestvoval – vybájila si ho. Namiesto vrúcneho, silného, láskavého muža videla pred sebou netvora, čo sedel, usmieval sa a chladnokrvne jej odovzdával vymyslené odkazy od manžela, ktorého zavraždil.

Potlačila triašku. Vzala Joa za ruku, vyšla z kuchyne, cez predsieň a von prednými dverami. Nasadla do jeepu, Joa posadila vedľa seba a naštartovala.

No už tu bol aj Henry, nohu si nedbanlivo vyložil na stúpadlo a s Davidovou brokovnicou v ruke sa pýtal: „Kam ideš?“

Zamrelo jej srdce. Keby sa teraz pohla, mohol by strieľať. (Prečo si odrazu zmyslel vziať pušku so sebou dnu, čo ho varovalo?) Sama mohla riskovať, no nesmie ohroziť Joa. „Chcem iba odstaviť jeep.“

„A na to potrebuješ Joa?“

„Rád sa prevezie. Čo je to za krížový výsluch?“

Henry pokrčil plecami a odstúpil.

Chvíľu naňho hľadela, ako tam stojí v Davidovom saku, len tak očistom drží manželovu pušku, a premýšľala, či by ju naozaj zastrelil, keby sa jednoducho pohla.

Potom si spomenula, ako v ňom hneď na začiatku vycítila ľadovú strunu, a pochopila, že pre ten vyšší princíp by vedel chladnokrvne spáchať čokoľvek.

Doláhla na ňu nesmierna únava a vzdala sa. Hodila spiatočku a zacúvala s vozom do stodoly. Vypla motor, vystúpila a pobrala sa s Joom do chalupy. Nemala potuchy, čo povie Henrymu, ako sa bude v jeho prítomnosti správať, ako zatají, čo vie, ak sa už vôbec neprezradila.

Nemala nijaký plán.

Dvere stodoly však nechala otvorené.

32

„Sme na mieste M,“ povedal kapitán a spustil teleskop.

Prvý dôstojník vyzrel do dažďa a vodnej triešte. „Nie je to práve najpohostinnejšia dovolenková oblasť, čo povieť? Poriadne neprívetivá, povedal by som.“

„Veru.“ Kapitán bol starosvetsky námorný dôstojník s prešedivenou bradou a more brázdil už za prvej vojny s Nemeckom. No aj tak si zvykol prižmurovať oči nad poručíkovým šibalským vyjadrovaním, pretože z chlapca sa napriek očakávaniu vyklul prvotriedny námorník.

„Chlapec“, ktorý už ťahal cez tridsiatku a podľa terajších vojnových pomerov bol už starý mazák, vôbec netušil o týchto výsadách. Celou silou sa držal zábradlia, keď sa korveta škriabala na strmý svah vlny, hľadala rovnováhu na hrebeni a ponárala sa do koryta. „A teraz, keď sme už tu, pán kapitán, čo treba robiť?“

„Kružiť okolo ostrova.“

„Rozkaz, pán kapitán.“

„Mať sa na pozore a vyzeráť ponorku.“

„V tomto nečase ju ťažko zazrieme pod hladinou – a keby aj, uvidíme ju, až keď dopláva na dopľutie.“

„Búrka sa dnes v noci, najneskôr zajtra vyzúri.“
Kapitán si začal napchávať fajku tabakom.

„Myslíte?“

„Som o tom presvedčený.“

„To je ten námornícky inštinkt?“

„Hej, a predpoveď počasia,“ zavrčal kapitán.

Korveta oboplávala mys a námorníci zazreli zálivček s mólom. Nad ním, hore na útese, sa malý štvorhranný domček hrbil proti vetru.

„Pristaneme tam s člnom, len čo sa bude dať,“ ukázal kapitán rukou.

Prvý dôstojník prikývol. „No aj tak...“

„Prosím?“

„Jedna cesta okolo ostrova nám potrvá hodinu.“

„No a?“

„Hej, azda sa nám pošťastí a náhodou sa v pravý čas ocitneme na pravom mieste...“

„Inak sa ponorka vynorí nad hladinu, naloží pasažiera, opäť zmizne, a my neuvidíme ani vlnky, čo po nej ostanú,“ dokončil zaňho kapitán.

„Veru.“

Kapitán si zapálil fajku tak obratne ako človek s dlhoročnou skúsenosťou na rozbúrených moriach. Niekoľkokrát zabafkal, potom plnými pľúcami vtiahol dym „Nad rozkazom nementuj,“ povedal a cez nos vyfúkol dym.

„Trochu nešťastne zvolený citát, pán kapitán.“

„Prečo?“

„Týka sa povestného útoku Ľahkej brigády.“

„Fíha! To som nevedel.“ Kapitán spokojne zabafkal.

„Dobre sa žije, keď je človek vzdelaný.“

No východnom cípe ostrova stál ešte jeden domec. Kapitán zaostřil teleskop a spozoroval na ňom veľkú anténu profesionálnej rádiostanice. „Sparks!“ zvolal. „Oprobujte sa spojiť s tamtou chalupou. Skúste frekvenciu Kráľovského pozorovacieho zboru.“

„Rozkaz, pán kapitán.“

Keď stratili domec z dohľadu, radista zakričal: „Nijaká odpoveď, pán kapitán.“

„V poriadku, Sparks,“ odvetil kapitán. „Nebolo to dôležité.“

Posádka jednotáženíka pobrežnej hliadky sedela v podpalubí v aberdeenskom prístave, mastila oko o drobné a zabávala sa na slabomyseľnosti, ktorá bola podľa nej príznačná pre vyššie hodnosti.

„Ešte,“ vyhlásil Jack Smith, typický Škót.

Albert Parish, „Cíbik“, tučný Londýňčan ďaleko od domova, mu nadelil horníka.

„Trop.“ povedal Smith.

Cíbik sa pohrabal vo vyhratom banku. „Jeden a pol penny,“ skonštatoval posmešne. „Dúfam len, že sa dočkám toho, aby som si ich mohol užiť.“

Smith zotrel zrazenú paru z vnútornej strany bočného okienka a vyzrel na lode, ktoré sa pohojďovali v prístave. „Podľa toho, ako sa kapitán plaší,“ poznamenal, „by si človek myslel, že sa chystáme na celý poondiaty Berlín, a nie na akýsi Ostrov búrok.“

„Nevieš? Sme útočné čelo invázie spojencov.“ Cíbik si obrátil desiatku, potiahol eso a povedal: „Oko!“

„A čo je to za chlapa – dezertér?“ spýtal sa Smith. „Podľa mňa je to robota pre vojenskú políciu, nie pre nás.“

Cíbik miešal balík. „Ja ti poviem, kto to je: vojnový zajatec na úteku.“

Nikto tomu neveril a všetci to dali zborovo najavo posmeškami.

„Dobre, kašlime na to. Ale keď ho zbalíme, sledujte, aký bude mať prízvuk.“ Zložil karty. „Počujte, aké lode chodia na Ostrov búrok?“

„Iba člň s potravinami.“ odvetil ktosi.

„Tak ak je dezertér, môže sa dostať na pevninu iba v črne s potravinami. Vojenskej polícii by stačilo počkať, kým sa obchodník preplaví ako zvyčajne na ostrov, a spakovať dezertéra, keď vystúpi tu, na tejto strane. Načo tu teda sedíme a čakáme, aby sme mohli zdvihnúť kotvy a vyraziť ta nadzvukovou rýchlosťou, len čo sa zlepší počasie? Iba ak...“ Urobil melodramatickú pauzu. „Iba ak by mal inú možnosť dostať sa z ostrova.“

„Akú?“

„Ponorku.“

„Somariny,“ pohrdavo prehlásil Smith. Ostatní sa iba zasmiali.

Cíbik rozdal ďalšie karty. Tentoraz vyhral Smith a všetci ostatní platili. „Som o šiling lepší,“ povedal Cíbik. „Tuším sa utiahnem do tej chutnej chalúčky v Devone. Iste ho nechytíme.“

„Dezertéra?“

„Zajatca.“

„Prečo?“

Cíbik sa poklepal po hlave. „To dá rozum. Keď sa utíši búrka, my budeme tu a ponorka na dne zálivu pri ostrove. Kto teda dorazí skôr? Fricovia.“

„Tak prečo to robíme?“ spýtal sa Smith.

„Pretože tým, čo rozkazujú, to nemyslí tak dobre, ako vášmu drahému Albertovi Parishovi. Len sa smejte!“ Opäť rozdali karty. „Stavte sa. Uvidíte, že mám pravdu. Čo to je, Smithko, penny? Došľaka, nebud' blázon. Stavím päť ku jednej, že sa vrátíme z Ostrova búrok s prázdnyimi rukami. Ide niekto do toho?“

„Nikto,“ povedal Smith. „Rozdávaj.“

Cíbik teda rozdal karty.

Veliteľ leteckej eskadry Peterkin Blenkinsop (usiloval sa skrátiť Peterkin na Peter, no vojaci na to vždy akosi prišli) naškrobene stál pred mapou a prihováral sa poslucháčom v

miestnosti. „Vyletíme v trojiciach,“ začal. „Prvá vyštartuje hneď, len čo to dovoľí počasie. Náš cieľ,“ paličkou ukázal na mapu, „je tu. Ostrov búrok. Na mieste určenia budeme dvadsať minút krúžiť nízko nad hladinou a vyzeráť ponorky. Po dvadsiatich minútach sa vrátíme na základňu.“ Odmlčal sa. „Tým, ktorým to logicky myslí, musí byť už azda jasné, že ak chceme miesto nepretržite sledovať, druhá trojica musí vyštartovať presne dvadsať minút po prvej a tak ďalej. Otázky?“

„Prosím,“ ozval sa nadporučík letectva Longman.

„Longman?“

„A čo máme robiť, keď zbadáme ponorku?“

„Bombardovať ju, ako ináč. Zhodiť zopár granátov. Spôsobiť jej ťažkosti.“

„Ale my sme bojovní letci, pán major, nemáme veľa možností, ako zastaviť ponorku. To je skôr pre vojnové lode, nemyslíte?“

Blenkinsop si vzdychol. „Ako zvyčajne; kto si myslí, že vie lepšie, ako vyhrať vojnu, môže pokojne napísať pánu Winstonovi Churchillovi, Downing Street číslo desať, juhozápadný Londýn jeden. A teraz, chce sa niekto naozaj čosi spýtať, a nie len tvrdohlavo kritizovať?“

Nijaké otázky už neboli.

Neskoršie roky vojny vychovali celkom iný druh leteckých dôstojníkov, uvažoval Bloggs. Sedel v služobnej miestnosti pri ohni na čalúnenej stoličke, počúval, ako dážd' bubnuje na cínovej streche, a podchvíľou podriemkaval. Piloti z čias bitky o Britániu boli nenapraviteľné veselí, rozprávali študentským slangom, jednoducho popíjali, vyzerali neúnavní a povznesení nad vidinu smrti v plameňoch, ktorej stáli každý deň zoči-voči. Neskôr už nevystačili len so školáckym hrdinstvom, vojna ich zavliekla ďaleko od domova a vzdušné súboje stíhačiek, kde záležalo na obratnosti každého jednotlivca, ustúpili jednotvárnej drine

bombardovacích výprav. Ešte vždy pili a používali žargón, no pôsobili staršie, tvrdšie, otrlejšie: z „odvážnych školákov“ už neostalo nič. Bloggs si spomenul, čo vyviedol tomu úbožiakovi obyčajnému vlamačovi v policajnej väznici v Aberdeene, a pomyslel si: Všetkých nás to už poznačilo.

Boli veľmi tichí. Sedeli okolo neho: podaktorí driemali ako on, iní čítali alebo hrali spoločenské hry. Istý navigátor v okuliároch sa v kúte učil po rusky.

Keď si Bloggs s privretými očami prezeral miestnosť, vošiel ďalší pilot, a on si hneď pomyslel, že tento vo vojne nezostarol. Na sviežej tvári, ktorú očividne nebolo treba holiť častejšie ako raz za týždeň, mu sedel široký úškrn. Leteckú bundu mal rozopnutú a niesol si helmu. Nasmeroval si to rovno k Bloggsovi.

„Detektív inšpektor Bloggs?“

„Áno, to som ja.“

„Famózne. Som váš pilot. Charles Calder.“

„Fajn.“ Bloggs mu podal ruku.

„Šarkan je pripravený, motor spieva ako vtáča. Je to obojživelník, ako iste viete.“

„Áno.“

„Famózne. Pristaneme na mori, zarolujeme asi desať metrov od pobrežia a vysadíme vás do člna.“

„A počkáte, kým sa vrátim.“

„Presne tak. No, teraz nám už chýba len počasie.“

„Veru. Počujte, Charles, naháňam toho chlapa šesť dní a šesť nocí po celej Británii, rád by som dohnal trochu spánku, kým budeme môcť vyštartovať. Dúfam, že sa nenahneváte.“

„Kdeže!“ Pilot si sadol a spod bundy vytiahol hrubú knihu. „Ja zasa doháňam vzdelanie,“ povedal. „*Vojna a mier*.“

„Famózne,“ povedal Bloggs a zažmúril oči.

Percival Godliman a jeho strýko, plukovník Terry, sedeli vedľa seba v miestnosti s mapami, popíjali kávu a popol z cigariet odklepkávali do uhliaka, ktorý stál na dlážke medzi nimi.

„Neviem si predstaviť, čo by sme ešte mohli podniknúť,“ opakoval sa Godliman.

„Už si vravel.“

„Korveta je už na mieste a stíhačky len niekoľko minút odtiaľ, takže ponorku začnú ostreľovať, len čo sa ukáže nad hladinou.“

„Ak ju uvidia.“

„Korveta vyšle na ostrov čatu, hneď ako sa bude dať. Čoskoro nato sa dostaví Bloggs a pobrežná polícia bude tvoriť zadný voj.“

„A nikto z nich si nemôže byť istý, že sa tam dostane načas.“

„Viem,“ povedal zúfalo Godliman. „Urobili sme všetko, čo sa dalo, ale stačí to?“

Terry si zapálil ďalšiu cigaretu. „A čo obyvatelia ostrova?“

„Aha, áno. Sú tam iba dva domy. V jednom býva chovateľ oviec s manželkou – majú malé dieťa – a v druhom starý pastier. Pastier má rádiostanicu, pracuje pre Kráľovský pozorovací zbor, ale nijako sa s ním nemôžeme spojiť: pravdepodobne ju má stále nastavenú na vysielanie. Je starý.“

„A čo ten farmár?“ spýtal sa Terry. „Ak je to šikovný chlap, mohol by tvojho špióna zadržať.“

Godliman pokrútil hlavou. „Je to mrzák na vozíku.“

„Prepánajána, vari nemáme ani štipku šťastia?“

„Nie,“ povedal Godliman. „Všetko praje Nadelovi.“

33

Lucy sa pomaly upokojovala. Postupne ju opantávala ľadová chladnokrvnosť, umŕtvovala jej city a zbystrovala vedomie. Už ju tak často nestriasalo pri myšlienke na to, že

žije pod jednou strechou s vrahom, a na svoje veľké prekvapenie sa začala správať rozvážne a ostražito.

Keď upratovala a zametala okolo Henryho, ktorý sedel v obývačke a čítal román, rozmýšľala, nakoľko si v nej všimol zmenu. Stále sa mal na pozore, neušlo mu takmer nič a pri výstupe s jeepom prejavoval už akúsi nevraživosť, ak nie otvorené podozrenie. Muselo mu byť jasné, že ňou čosi otriaslo. No už keď odchádzal, bolo jej nanič, lebo ich Jo našiel spolu v posteli: mohol si myslieť, že ju trápi iba to.

Mala prečudesný pocit, že Henry presne číta jej myšlienky, ale radšej sa tvári, akoby bolo všetko v poriadku.

Rozvešala bielizeň na vešiak v kuchyni. „Prepáč, ale nemôžem donekonečna čakať, kým prestane pršať,“ povedala.

Bez záujmu pozrel na šaty a odvetil: „To nič.“ Vrátil sa do obývačky.

Medzi mokrou bielizňou bolo zamiešané jedno kompletne suché oblečenie pre Lucy.

Na obed urobila presne podľa receptu zeleninový nákyp. Zavolala Joa a Henryho a naložila na taniere.

Davidova puška stála opretá v kúte kuchyne. „Nerada vidím nabitú zbraň v dome,“ namietla Lucy.

„Po obede ju vynesiem,“ sľúbil. „Ten nákyp je dobrý.“

„Mne nechutí,“ ozval sa Jo.

Lucy vzala pušku a položila ju na kredenc. „Nič sa azda nestane, pokiaľ na ňu Jo nedočiahne.“

„Keď vyrastiem, budem strieľať Nemcov.“

„Chcem, aby si dnes popoludní spal,“ povedala mu Lucy. Pobrala sa do obývačky a z fľaštičky na príborníku vybrala jednu z Davidových tabletiiek na spanie. Dve z nich sú silná dávka pre osemdesiatkilového chlapa, usúdila, takže štvrtina jednej by dvadsaťpäťkilovému chlapcovi mala stačiť na to, aby popoludní zadriemal. Položila tabletu na lopár a rozpoltila ju, polovičku ešte rozrezala

na dve časti. Štvrtku dala na lyžičku, rozdrvila chrptom inej lyžice a rozmiešala prášok v pohárik mlieka. Podala ho Joovi a povedala: „Musíš to vypiť do poslednej kvapky.“

Henry všetko bez slova pozoroval.

Po obede usadila Joa na pohovku s hrbou kníh. Nevedel ešte čítať, no toľkokrát mu už nahlas poprečitovali všetky rozprávky, že ich vedel naspamäť; mohol si listovať, pozeráť obrázky a spamäti recitovať, čo je pod nimi napísané.

„Dal by si si kávu?“ spýtala sa Henryho.

„Naozajstnú kávu?“ prekvapil sa.

„Mám trochu v zásobe.“

„Prosím si!“

Prizeral sa, ako ju varí. Premýšľala, či sa bojí, že by sa mu do nej pokúsila namiešať uspávacie prášky. Zo susednej izby bolo počuť Joa:

„*Spýtal som sa: Je niekto doma?*“ zakričal nahlas macko Pu.

„*Nie!*“ odvetil hlas...“

...a srdečne sa rozosmial ako vždy na tomto vtipe. Bože, želala si Lucy, nedopuť, aby sa Joovi niečo prihodilo.

Naliala kávu a sadla si oproti Henrymu. Načiahol sa cez stôl a chytil ju za ruku. Mlčky sedeli, chlipkali kávu a počúvali dážď a Joov hlas.

„*Ako dlho potrvá, kým schudnem?*“ spýtal sa vyľakane Pu.

„*Myslím, že asi tak týždeň.*“

„*Nemôžem tu predsa ostať trčať celý týždeň!*“

Odrazu mal ospanlivý hlas a napokon sa celkom odmlčal. Lucy ho išla zakryť dekou. Zdvihla knihu, čo sa mu vyšmykla z rúk na dlážku. Bola to ešte jej rozprávka z detstva a tiež ju vedela naspamäť. Na prvej strane bolo matkino ex libris s nápisom: Štvorročnej Lucy s láskou mama a otec. Odložila ju na skrinku.

Vrátila sa do kuchyne. „Spí.“

„A my...?“

Natiahla ruku. Henry jej ju chytil a ona ho nežne stisla. Vstal. Viedla ho hore do spálne. Zavrela dvere a potom si cez hlavu stiahla sveter.

Chvíľu ticho stál a hľadel jej na prsia. Potom sa začal vyzliekať.

Keď vkĺzla do postele, želala si: Silu, potrebujem silu. Tohto sa bála najväčšmi, nebola si istá, či úlohu zvládne: predstierať pôžitok z jeho tela, keď necítila nič len strach, hnus a hanbu.

Lahol si k nej a objal ju.

Veľmi rýchlo zistila, že vlastne nemusí nič predstierať.

Chvíľu mu ležala na zohnutej ruke a žasla, ako môže niekto tak chladnokrvne zabíjať a pritom tak vrúcne milovať.

No spýtala sa iba: „Dáš si čaj?“

„Nie, ďakujem,“ uškrnul sa.

„Ja si zato dám.“ Vymanila sa mu z náručia a vstala. Keď sa pohol, položila mu ruku na ploché brucho a povedala: „Nie, ostaň tu. Donesiem si čaj hore. Ešte som s tebou neskončila.“

Opäť sa uškrnul. „Naozaj doháňaš stratené roky.“

Len čo vyšla z izby, úsmev zhodila z tváre ako masku. Keď nahá bežala dolu schodmi, srdce jej prudko bilo. V kuchyni buchla kanvicou o sporák a zazvonila šálkami, aby všetko vyzeralo vierohodne. Potom si začala obliekať šaty, ktoré ukryla medzi mokrou bielizou. Ruky sa jej tak triasli, že si takmer nevedela zapnúť nohavice.

Začula hore vrznúť posteľ, zamrazilo ju, zastala na mieste, načúvala a želala si: Ostaň tam! Ostaň tam! Henry sa však iba prehadzoval.

Bola hotová. Pobrala sa do obývačky. Jo tvrdo spal a škripal zubami. Božemôj, nech sa len nezobudí, modlikala Lucy. Zdvihla ho. Zo spánku mrmlal čosi o Krištofkovi

Robinovi; Lucy zažmurila oči a silou vôle ho prinútila mlčať.

Poriadne ho zababušila do deky. Vrátila sa do kuchyne a načiahla sa na kredenc za puškou. Vyšmykla sa jej z rúk, padla na poličku a rozbila tanier a dve šálky. Rachot bol ohlušujúci. Ostala stáť ako primrznutá.

„Čo sa stalo?“ zakričal Henry zhora.

„Spadla mi šálka;“ zavolala. Nepodarilo sa jej potlačiť napätie v hlase.

Posteľ opäť zavrzgala a začula, ako na dlážku dopadli nohy. Teraz už bolo neskoro vzdať sa. Vzala pušku, otvorila predné dvere a s Joom pritisnutým na prsiach utekala k stodole.

Po ceste sa jej na chvíľu zmocnila panika: sú kľúče v aute? Pravdaže, vždy ich tam nechávala.

Pošmykla sa na mokrom blate a spadla na kolená. Rozplakala sa. Chvíľu bola v pokušení ostať na mieste – nech ju zabije tak, ako zavraždil Davida; vtom si spomenula na dieťa v náručí, vstala a bežala ďalej.

Vbehla do stodoly a otvorila dvere auta. Položila Joa na sedadlo pre spolujazdca. Zošmykol sa nabok.! „Ach, bože!“ zavzlykala. Napravila dieťa a tentoraz ostalo rovno. Obehla jeep, nastúpila z druhej strany a pušku spustila na dlážku pomedzi nohy.

Otočila kľúčikom zapalovania.

Motor zakašlal a zhasol.

„Prosím, prosím!“

Skúsila znova.

Tentoraz živo zahučal.

Henry sa vyrútil zadnými dverami.

Lucy roztúrovala motor, zaradila rýchlosť. Jeep vyskackal zo stodoly. Naplno pridala plyn.

Kolesá sa chvíľu naprázdno krútili v blate, potom opäť zabrali. Jeep len nesmierne lenivo naberal obrátky. Vyrasila smerom od Henryho. Bosý sa po bahne hnal za autom.

Uvedomila si, že ju dobieha.

Celou silou stisla ručný plyn, až skoro zlomila páku. Chcelo sa jej kričať od zúfalstva. Henry bol od nej už iba vari meter, takmer zarovno s ňou; bežal ako atlét, rukami sa rozháňal ako piestami, bosými nohami drvil mačinu, líca sa mu nafukovali, nahá hrud' dvíhala.

Motor zareval, zarachotil, keď zabrala automatická prevodovka a auto dostalo nový rozbeh.

Lucy sa opäť obzrela. Henry si podľa všetkého uvedomil, že mu takmer ušla. Vyhodil sa do vzduchu a letel. Ľavou rukou sa zachytil kľúčky na dverách a za ňou nasledovala pravá. Nechal sa ťahať, niekoľko krokov trielil po boku auta, nohami sa sotva dotýkal zeme. Lucy mu hľadela do tváre, ktorú mal tak blízko pri nej: bola červená od námahy, skrútená od bolesti, žily na) mocnom krku mu navierali od úsilia.

Odrazu jej prišlo na um, čo robiť.

Odtiahla ruku od volantu, načiahla sa cez otvorené okienko a surovo ho pichla dlhým nechťom ukazováka do oka.

Pustil sa kľúčky a spadol, rukami si zakrývajúc tvár. Vzdialenosť medzi ním a jeepom sa rýchlo zväčšovala.

Lucy sa pristihla, že plače ako dieťa.

Tri kilometre od domu zočila kreslo na kolesách.

Stálo na vrchole útesu ako pamätník, kovová konštrukcia a veľké gumené kolesá odolávali neúnavnému dažďu. Lucy sa k nemu blížila z mierneho údolia a jeho čierne obrysy vnímala na pozadí bridlicovosivej oblohy a rozbúreného mora. Vyzeralo zúbožene ako jama po vyvalenom strome alebo dom s vybitými oblokmi; akoby z neho vypáčili majiteľa.

Spomenula si na to, ako ho v nemocnici videla prvý raz. Stálo pri Davidovej posteli, nové, ligotavé, on doň svižne naskočil, preháňal sa hore-dolu po izbe a vystatoval sa. „Je ľahučké ako pierko, z leteckej zliatiny,“ povedal

neveľmi nadšene a vyrazil pomedzi rady postelí. Zastal na konci izby chrbtom k nej; po chvíli sa pobrala za ním a zbadala, že plače. Kľakla si pred neho, držala mu ruky a mlčala.

Vtedy ho ešte naposledy vedela utešiť.

Tam, na útese, vietor a soľ čoskoro rozožerú kov, napokon zhrdzavie a rozsype sa, guma sa rozpadne, kožené sedadlo zhnije.

Lucy prešla okolo a ani nespomalila.

Päť kilometrov ďalej, keď bola na polceste medzi oboma domcami, jej došiel benzín.

Ubránila sa, panike, a keď jeep trasľavo zastal, usilovala sa premýšľať rozumne.

Spomenula si, ako kdesi čítala, že človek kráča rýchlosťou takmer sedem kilometrov za hodinu. Henry bol vyšportovaný, no mal poranený členok, a hoci sa mu rýchlo hojil, musel mu opäť ublížiť, keď sa hnal za autom. Má teda dobrú hodinu náskok.

(Nepochybovala o tom, že ju bude prenasledovať: aj on vedel, že v Tómovej chalupe je bezdrôtová vysielacia.)

Mala dosť času. Vzadu v jeepe bola dvojlitrová kanistra benzínu pre takéto prípady. Vystúpila, vytiahla ju a otvorila nádrž.

Potom sa opäť zamyslela a prišlo jej na rozum čosi až zarážajúco zlomyselné.

Zatvorila nádrž a pobrala sa dopredu. Presvedčila sa, či je zapalovanie vypnuté, a otvorila kapotu. Nevyznala sa v autách, no rozoznala hlavu rozdeľovača a vystopovala jeho káble do motora. Nenápadne uložila kanistru pod oblúk kolesa a otvorila uzáver.

V kabele s náradím pohľadala kľúč na sviečky. Odmontovala jednu sviečku, ešte raz sa presvedčila, či je štartér naozaj vypnutý, a pripevnila ju lepiacou páskou do hrdla kanistry s benzínom. Potom zabuchla kapotu.

Keď pôjde Henry okolo, iste sa pokúsi dať jeep do chodu. Zapne zapalovanie, to zaberie, sviečka hodí iskru a dva litre benzínu explodujú.

Nevedela naisto, koľko škody výbuch spôsobí, no o jednom bola presvedčená: motoru to nepomôže.

O hodinu neskôr špekuláciu oľutovala.

Ako sa tak plahočila blatom, premoknutá až na kožu, so spiacim dieťaťom, ktoré jej ako mŕtva váha spočívalo na pleci, túžila len ľahnúť si a zomrieť. Tá hlúpa pasca sa jej teraz videla pochybná a riskantná: benzín zhorí, nevybuchne, keď v hrdle kanistry nebude dosť vzduchu, ani nevzbíkne; ba čo je ešte horšie, Henry môže tušiť fígel', pozrieť pod kapotu, odpojiť bombu, naliať benzín do nádrže a odfrčať za ňou.

Premýšľala, či nezastať a neodpočinúť si, usúdila však, že keby si sadla, azda by už nevstala.

Čochvília by sa jej mal pred očami vynoriť Tomov domec. Nemohla sa predsa stratiť – aj keby cestu nepoznala tak dobre, celý ostrov jednoducho nebol dosť veľký na to, aby sa na ňom dalo zablúdiť.

Spoznala húštinu, v ktorej raz s Joom zazreli líšku. Musí byť vari poldruha kilometra od pastierovho domu. Keby nepršalo, už by ho videla.

Prehodila si Joa na druhé plece, pušku z jednej ruky do druhej a prinútila sa klásť jednu nohu pred druhú.

Keď napokon cez dažďovú clonu zazrela chalupu, chcelo sa jej plakať od úľavy. Bola bližšie, ako si myslela – azda pol kilometra.

Odrazu sa jej Jo videl ľahší, a aj keď posledný kus cesty viedol do kopca – jediného na ostrove – zvládla ho obdivuhodne rýchlo.

„Tom!“ zvolala, keď sa priblížila k predným dverám. „Tom, ach, Tom!“

Počula, ako jej Bob odpovedal brechaním.

Vošla prednými dverami. „Rýchlo, Tom!“ Bob jej vzrušene poskakoval okolo členkov, zúrivo štekal. Tom

nemôže byť ďaleko – azda vedľa, vonku. Lucy vyšla hore a položila Joa na pastierovu posteľ.

Rádiostanica, na pohľad zložitá spleť drôtov, ciferníkov a gombičiek, stála v spálni. Bolo na nej čosi, čo vyzeralo ako telegrafný kľúč: opatrne sa ho dotkla a ozvalo sa pípnutie. Z hĺbok pamäti sa jej vynorila spomienka – čosi z dobrodružných románov zo školských čias – Morseov kód SOS. Opäť sa dotkla klapky: tri krátke, tri dlhé, tri krátke.

Kde je Tom?

Začula zvuk a poponáhľala sa k obloku.

Hore víškom sa k domu štveral jeep.

Henry teda odhalil tú hlúpu pascu a benzín nalial do nádrže.

Kde je Tom?

Vybehla zo spálne, chcela zabúchať na dvere prístavby. Pri schodisku zastala. Bob stál v otvorených dverách do druhej, neobývanej spálne. *

„Pod' sem, Bob,“ volala ho. Pes s brechotom ostal na svojom mieste. Pobrala sa k nemu, zohla sa a chcela ho vziať na ruky.

Vtom zbadala Toma.

Ležal na chrbte na holej doštenej dlážke prázdnej izby, oči mu neprítomne hľadeli do povaly, čiapka ležala hore dnom na zemi pri hlave. Sako mal rozopnuté a na košeli pod ním svietila malá krvavá škvrnka. Pri ruke sa mu povaloval kartón od whisky a Lucy horúčkovo, no teraz už zbytočne uvažovala: ako to, že Tom toľko pije?

Skúsila mu pulz.

Bol mŕtvy.

Premýšľaj, *premýšľaj!*

Včera sa Henry vrátil dobytý, akoby s niekým zápasil. Vtedy musel zabiť Davida. Dnes sa vybral sem, po Davida, ako tvrdil. Vedel však, že David tu nie je. Prečo by teda podnikal toľkú cestu?

Očividne nato, aby zabil pastiera.

Čo ho k tomu viedlo? Aká pohnútku mu nedala pokoja, že bol schopný sadnúť do auta, odviezť sa šesťnásť kilometrov, zapichnúť starca a po návrate sa tváriť tak vyrovnané a pokojné, akoby sa bol len nadýchať čerstvého vzduchu? Lucy sa striasla.

Teraz bola sama.

Vzala psa za obojok a odtiahla ho od pánovho tela. Potom sa vrátila a zapla Tomovi sako na mieste, kde mal smrteľnú ranu po stilete. Vyšla a zatvorila dvere. „Je mŕtvy, teraz ťa potrebujem ja,“ povedala psovi.

Vrátila sa do prednej spálne a vyzrela von oblokom.

Jeep zatiahol k domu a zastal; Henry vystúpil.

34

Korveta zachytila Lucino volanie o pomoc.

„Pán kapitán,“ hlásil Sparks, „práve som prijal SOS z ostrova.“

Starý námorník sa zamračil: „Nemôžeme urobiť nič, kým sa tam nebude dať pristáť s člnom,“ odvetil. 5 „Nijaká iná správa k tomu nebola?“

„Nič viac. Ba signál sa ani nezopakoval.“

Kapitán sa ešte raz zamyslel. „Nemôžeme nič podniknúť,“ zopakoval. „Oznámte to na pevninu. A počúvajte ďalej.“

„Rozkaz.“

Zachytila ho aj odpočúvacia základňa oddelenia MI8 na jednom zo škótskych vrchov. Radista, mládenec s poraneným bruchom, ktorého vyradili z letectva a mal pred sebou už iba šesť mesiacov života, sa usiloval stopovať signály nemeckého loďstva z Nórska a SOS nebral na vedomie. O päť minút sa však striedal v službe, a len aby sa nepovedalo, spomenul udalosť svojmu nadriadenému.

„Vyslali ho iba raz,“ povedal. „Azda dajaká rybárska loď od škótskeho pobrežia – v takomto počasí môže mať akýkoľvek osamelý člnok starosti.“

„Nechajte to na mňa,“ odvetil veliteľ. „Zavolám námorníkom. Azda by som mal informovať Whitehall. Tak káže predpis, viete?“

„Ďakujem, pane.“

Na stanici Kráľovského pozorovacieho zboru vypuklo čosi ako poplach. Pravdaže, pozorovateľ nemal vyslať signál SOS, keby zazrel nepriateľské lietadlo, ale všetci vedeli, že Tom je už starý, a kto mohol predvídať, čo bude signalizovať, keď ho čosi rozruší. Rozozvučali sa teda protináleťové sirény, zburcovali všetky ostatné stanovišťa, po celom východnom pobreží Škótska mali pohotovosť protiletectvé zbrane a radista sa zúfalo pokúšal spojiť s Tomom.

Nijaké nemecké bombardéry sa, pravdaže, neobjavili a Ministerstvo vojny sa zaujímalo, prečo vyhlásili plný poplach, keď na oblohe nebolo vidno nič okrem niekoľkých vyplašených husí.

Tak im to vysvetlili.

Zachytila ho aj pobrežná polícia.

Aj by naň boli odpovedali, keby bol na správnej frekvencii a keby vedeli zistiť polohu vysielacky v dajakej rozumnej vzdialenosti.

Keďže signál bol na vlnovej dĺžke Kráľovského pozorovacieho zboru, usúdili, že pochádza od starého Toma, a nech je situácia akokoľvek vážna, nemôžu už robiť viac, ako robia.

Keď sa správa dostala k hráčskemu stolu v podpalubí jednotáženíka v aberdeenskom prístave, Cívik rozdal karty na ďalšiu partičku oka a vyhlásil: „Poviem vám, čo sa stalo. Starý Tom chytil vojnového zajatca, sedí mu na krku a čaká, kým príde armáda a odvedie si ho.“

„Somarina,“ zapochyboval Smith a všetci s jeho názorom súhlasili.

Neunikol ani ponorke U-505.

Bola ešte vždy vyše tridsať morských míľ od Ostrova búrok, no Weissman jednotaj krútil ciferníkom, a hoci to bolo nepravdepodobné, dúfal, že zachytí platne Glena Millera z americkej vojenskej siete – a náhodou naladil pravú frekvenciu v pravý čas. Podal hlásenie korvetnému kapitánovi Heerovi a dodal: „Nebolo to na našej dohovorenej dĺžke.“

Major Wohl, ktorý sa neprestajne motal okolo a bol taký otravný ako vždy, vyhlásil: „Potom to nič neznamená.“

Heer si nenechal ujsť príležitosť a opravil ho. „Ba áno,“ odsekol. „Značí to, že keď sa vynoríme, na hladine sa môže čosi diať.“

„Ale je nepravdepodobné, že by nám to mohlo spôsobiť ťažkosti.“

„Veľmi nepravdepodobné,“ uznal Heer.

„Potom je to bezvýznamné.“

„Azda je to bezvýznamné.“

Škriepili sa o tom celou cestou k ostrovu.

Stalo sa teda, že o päť minút všetci, námorníctvo, pozorovací zbor, MI8 a pobrežná polícia telefonovali Godlimanovi a informovali ho o signáli SOS. A Godliman zavola Bloggsovi.

Bloggsovi sa konečne podarilo tvrdo zaspať v služobnej miestnosti pred kozubom. Strhol sa na prenikavé zvonenie telefónu, vyskočil na rovné nohy a myslel si, že lietadlá sa už chystajú na štart.

Jeden z pilotov zdvihol slúchadlo, dvakrát povedal: „Áno“ a podal slúchadlo Bloggsovi. „Volá vás akýsi Godliman.“

„Haló, Percy,“ ozval sa Bloggs.

„Ktosi z ostrova práve volal SOS, Fred.“

Bloggs potriasol hlavou, aby odohnal zvyšky spánku.
„Kto?“

„Nevieme. Zachytili ho iba raz, neopakovalo sa to a zdá sa, že vôbec neprijímajú.“

„Teraz už akiste niet pochyb.“

„Nie. Je tam u vás všetko pripravené?“

„Všetko, až na počasie.“

„Veľa šťastia.“

„Ďakujem.“

Bloggs zavesil a obrátil sa k mladému pilotovi, ktorý ešte stále čítal *Vojnu a mier*. „Dobré správy,“ povedal mu.
„Máme istotu, že tá hitlerovská sviňa je na ostrove.“

„Famózne,“ odvetil pilot.

35

Henry pribuchol dvere auta a pomaly vykročil k domu. Opäť bol v Davidovom jazdeckom saku. Nohavice mal zablatené tam, kde spadol, a mokré vlasy sa mu lepili na hlavu. Na pravú nohu mierne kríval.

Lucy zaspätkovala od obloka, vybehla zo spálne a pustila sa dolu schodmi. Puška ležala na dlážke v predizbe, ako ju nechala. Zdvihla ju. Odrazu sa jej videla veľmi ťažká. Ešte nikdy naozaj nestrielala a nemala potuchy, ako sa presvedčiť, či je nabitá. Keby mala čas, vedela by to zistiť, ale nebolo kedy.

Zhlboka sa nadýchla a dokorán otvorila predné dvere. „Stoj!“ skríkla. Hlas jej zaznel vyššie, než mala v úmysle, pripomínal hysterický škrekot.

Henry sa príjemne usmial a kráčaľ ďalej.

Namierila naňho, hlaveň držala ľavou rukou a pažbu pravou. Prst mala na kohútiku. „Zabijem ťa!“ zvyškla.

„Nebud' smiešna, Lucy,“ prihovoril sa jej mierne. „Ako by si mi mohla ublížiť? Po tom všetkom, čo sme spolu prežili? Neľúbili sme sa, aspoň trochu...?“

Bola to pravda. Navrávala si, že by sa doňho nevedela zamilovať, a v podstate to bola pravda; no čosi k nemu cítila, a ak to aj nebola láska, potom čosi veľmi podobné.

„Už si to o mne dnes popoludní vedela,“ povedal a bol od nej vari už iba tridsať metrov, „a neprekážalo ti to, vidíš.“

Aj to bola pravda. Na chvíľu si živo predstavila, ako na ňom obkročmo sedí a pritíska si jeho nežné ruky k prsiam, a vtom si uvedomila, o čo mu ide...

„Čosi sa nám podarí vymyslieť, Lucy, ešte vždy môžeme patriť jeden druhému...“

... a Lucy potiahla kohútik.

Ozval sa ohlušujúci rachot, puška jej poskočila v rukách ako živá a pažba jej pri spätnom náraze oškrela stehno. Takmer ju od ľaku vypustila. Netušila, aký je to pocit strieľať. Na chvíľu ju to celkom ohlušilo.

Gulka preletela Henrymu vysoko nad hlavou, no aj tak ju stiahol medzi plecia, zvrtol sa a rýchlo kľučkoval k jeepu. Lucy chcela vypáliť ešte raz, no v pravý čas sa zarazila; keby vedel, že obe komory sú prázdne, uvedomila si, nič by mu nebránilo vrátiť sa.

Prudko otvoril dvierka auta, naskočil dnu a vyrazil dolu kopcom.

Lucy vedela, že príde späť.

Odrazu sa cítila šťastná, takmer veselá. Vyhrala prvé kolo – odohnala ho – a pritom je žena!

Ale vráti sa.

Bola však vo výhode. Bola dnu a mala pušku. A dosť času pripraviť sa.

Pripraviť sa. Nesmie sa nechať zaskočiť. Nabudúce bude prefikanejší. Iste sa pokúsi prekvapiť ju.

Dúfala, že vyčká do tmy; aspoň by jej doprial čas.

Najprv musí nabiť zbraň.

Pobrala sa do kuchyne. Tam mal Tom všetko – jedlo, uhlie, nástroje, zásoby – a mal takú istú pušku ako David. Vedela, že sú rovnaké, pretože David si pozorne poprezeral

Tomovu a potom si objednal presne takú istú. Radi sa zhovárali o zbraniach.

Našla pastierovu pušku a škatuľu s nábojmi. Všetko položila na stôl.

Bola presvedčená, že technika nie je nijaký zázrak: ženy sa v nej nevyznali nie preto, že by boli hlúpe, ale bránili im v tom predsudky.

Lomcovala mužovou zbraňou hlavňou od seba, až sa jej ju podarilo otvoriť. Potom prišla na to, ako sa jej to vlastne podarilo, a niekoľkokrát úkon zopakovala, aby si ho nacvičila.

Bolo to neuveriteľne jednoduché.

Nabila obe. Potom, aby mala istotu, že všetko urobila správne, namierila Tomovu pušku na kuchynskú stenu a potiahla kohútik.

Zosypala sa spřška omietky, Bob sa rozbrechal ani divý a Lucy to opäť odrelo bok a ohlušilo. Ale bola ozbrojená.

Musí mať na pamäti, že kohútikmi treba narábať jemne, aby netrhla zbraňou a neminula cieľ. Chlapov to asi učili na vojne.

Čo ďalej? Henrymu treba sťažiť prístup do domu.

Ani jedny dvere nemali, pravdaže, zámku: keď na ostrove niekoho vykradli, hneď sa vedelo, že vinník býva v susednom dome. Lucy sa poprehŕňala v Tomovej škatuli s náradím a našla ligotavú ostrú sekeru. Postavila sa na schody a pustila sa rúbať zábradlie.

Rozboleli ju z toho ruky, no o päť minút mala šesť krátkych kusov tvrdého, vyzretého dubového dreva. Pohládala kladivo a klince a pribila dubové polená krížom cez predné aj zadné dvere. Na každé štyrmi klincami pritĺkla po tri polená. Keď skončila, necítila si zápästia a kladivo sa jej videlo ťažké ani olovo, no ešte zďaleka nebola hotová.

Nabrala ďalšiu hrst' ligotavých desaťcentimetrových klincov, obišla všetky obloky v dome a popritĺkala ich.

Urobila pritom veľký objav – prišla na to, prečo si chlapi dávajú klince do úst: človek potrebuje na prácu obe ruky, a vo vrecku pichajú.

Keď skončila, bola už tma. Nerozsvietila svetlá.

Pravdaže, ešte vždy sa mohol dostať dnu, nie však potichu. Bude musieť čosi rozbiť, a to ho prezradí – vtedy nastúpi s puškami.

Vzala obe zbrane a vyšla hore pozrieť sa na Joa. Ešte vždy spal na Tomovej posteli zababušený v deke. Lucy zapálila zápalku, aby mu videla do tváre. Uspávací prostriedok mu musel riadne zabrať, mal však prirodzenú farbu, normálnu teplotu a dýchal ľahko. „Len tak ostaň, chlapčiatko,“ zašepkala. Prudký nával nehy ju ešte väčšmi naladil proti Henrymu.

Chvíľu nepokojne strážila dom, vyzerala oblokmi von do tmy; pes jej bol jednotaj v päťách. Rozhodla sa nosiť so sebou len jednu pušku, druhú odložila hore na schodoch, sekeru si však zastokla za pás nohavíc.

Spomenula si na vysielачku a niekoľkokrát vytukala SOS. Netušila, či dakto počúva, alebo či rádio vôbec funguje. Nič viac z morseovky nevedela, nemohla teda vysielat ďalej.

Prišlo jej na um, že ani Tom ju pravdepodobne neovládal naspamäť. Musí mať kdesi knihu. Keby len dakomu mohla dať vedieť, čo sa tu deje! Prehľadala dom, spálila hrbu zápaliek, vždy típla od hrôzy, keď niektorú rozsvietila neďaleko dolného okna, nenašla však nič.

Dobre, azda vedel morseovku.

Ale veď načo by mu to bolo? Mal iba oznámiť na pevninu, keby sa blížilo nepriateľské lietadlo, a prečo by taká správa nemohla ísť éterom... ako to David vravieval?... *au clair*.

Vrátila sa do spálne a opäť sa dala prezerat prístroj. Zboku na hlavnej skrini trčal mikrofón, ktorý predtým letným pohľadom nezbadala.

Ak s nimi môže hovoriť ona, môžu aj oni s ňou.

Najväčšmi na svete túžila počuť iný ľudský hlas – normálny, zdravý hlas z pevniny.

Vzala do ruky mikrofón a začala skúšať páčky.

Bob ticho zavrčal.

Položila mikrofón a v tme natiahla ruku za psom. „Čo je Bob?“

Opäť zavrčal. Cítila, ako má nastražené uši. Veľmi sa bála: sebadôvera, ktorú získala, keď sa postavila s puškou proti Henrymu, naučila sa nabíjať, zabarikádovala dvere a priklincovala obloky, to všetko sa vyparilo pri prvom zavrčaní strážneho psa.

„Dolu,“ zašepkala. „Ticho.“

Vzala ho za obojek a nechala sa viesť dolu schodmi. V tme habkala za zábradlím, zabudla, že ho porúbala na závary, a takmer stratila rovnováhu. Opäť nadobudla istotu na nohách a vyciavala si triesku z prsta.

Pes v predizbe zaváhal, potom hlasnejšie zavrčal a ťahal ju ku kuchyni. Zodvihla ho na ruky a držala mu ňufák, aby ho umlčala. Potom sa zakradla cez dvere.

Pozrela smerom k oknu, no okrem zamatovej čierňavy nevidela nič.

Načúvala. Oblok zavízzgal: najprv takmer nečujne, potom hlasnejšie. Usiloval sa dostať dnu: Bob výhražne zamrčal, no akoby porozumel stisnutiu papule, zadržal zvuk v hrdle.

Noc bola tichšia. Lucy si pomyslela, že búrka takmer nebadateľné ustáva. Zdalo sa, že Henry sa vzdal kuchynského okna. Prest'ahovala sa do obývačky.

Začula taký istý škripot, staré drevo opäť odolávalo tlaku. Teraz bol už Henry očividne rozhodnejší: ozvali sa tri tlmené údery, akoby búchal na obločný rám mäkkým bokom ruky.

Lucy zložila psa a pot'ažkala v ruke pušku. Azda sa jej to iba zdalo, ale mala pocit, že sa jej v slepej tme darí rozlišovať oblok ako sivý štvorec. Keby ho napokon predsa len otvoril, hneď vystrelí.

Ozval sa oveľa tvrdší úder. Bob sa prestal ovládať a nahlas zabrechal. Zvonku začula šuchot.

Potom sa ozval.

„Lucy?“

Zahryzla si do pery.

„Lucy?“

Hovoril takým tónom ako v posteli: hlbokým, nežným a dôverným.

„Počuješ ma, Lucy? Neboj sa. Nechcem ti ublížiť. Pozhováraj sa so mnou, prosím.“

Odolávala nutkaniu hneď a zaraz stisnúť kohútik, len aby umlčala ten strašný hlas a zahнала spomienky, ktoré v nej proti jej vôli prebúdzať.

„Lucy, drahá...“ Zazdalo sa jej, že počuje tichý vzlyk. „Napadol ma, Lucy – musel som ho zabiť... Vraždil som za vlast', nemala by si ma za to nenávidieť.“

Nechápala. Znelo to pomätene. Ak je blázon, mohol to skrývať celé tie dva dni, čo si boli takí blízki? Ved' pôsobil normálnejšie ako ktokoľvek iný – a predsa, vraždil aj predtým... iba ak by ho obvinili nespravodlivo... Dočerta! Poľavovala, a presne to iste chce.

Čosi jej prišlo na um.

„Lucy, len sa ozvi...“

Hlas slabol, ako sa po špičkách uberala do kuchyne. Bob by ju upozornil, keby prestal rečniť a podnikal čosi viac. Poprehŕňala sa v Tomovej škatuli s náradím a našla kliešte. Podišla ku kuchynskému obloku, končekmi prstov nahmatala hlavičky troch klincov, ktoré prednedávnom pritĺkla. Opatrne, tak potichu, ako sa len dalo, ich povytáhovala. Musela na to vynaložiť všetku silu.

Keď boli vonku, pobrala sa do obývačky počúvať.

„...nebráň mi a nechám ťa na pokoji...“

Nečujne otvorila kuchynské okno. Zakradla sa do obývačky, vzala psa na ruky a opäť sa vrátila do kuchyne.

„...za nič na svete by som ti nemohol ublížiť...“

Raz či dva razy pohladkala psa a zašepkala: „Neurobila by som to, keby som nemusela, Bob.“ Nato ho vystrčila von. Rýchlo zatvorila oblok, pohľadala klinec a tromi silnými údermi ho nanovo pribila.

Pustila kladivo, vzala pušku, rozbehla sa do obývačky a pritisla sa k stene vedľa okna.

„...dávam ti poslednú možnosť... au!“

Ozval sa rýchly dupot labiek, krvilačný brechot, aký Lucy nikdy predtým od ovčiarovho psa nepočula, zvuky zápasu a pád veľkého tela. Počula, ako Henry odfukuje, vzdychá, chrčí; opäť nápor psích láb, bolestný výkrik, nadávka v cudzej reči, ďalší štekot. Ľutovala, že nevidí, čo sa deje.

Zvuky sa pritlmili, doliehali z väčšej diaľky a napokon utíchli, akoby ut’al. Lucy čakala pritisnutá k stene a naťahovala uši. Chcela sa ísť pozrieť na Joa, opäť vyskúšať rádio, zakašľať, no neodvážila sa ani pohnúť. Krvilačne si predstavovala, čo všetko mohol Bob porobiť s Henrym, a túžila počuť pri dverách zvieracie odfukovanie.

Hľadela na oblok. Vtom si uvedomila, že sa naň naozaj díva: už nevidela iba štvorcovú škvrnu trochu svetlejšej sivej farby, ale aj obrysy dreveného rámu. Ešte stále panovala noc, ale už jej veľa času neostávalo: vedela, že keby vyzrela von, tmavú oblohu by rozptyľovali náznaky sotva badateľného svetla, už by nebola nepreniknuteľné čierna. Každú chvíľu začne svitať. Potom už rozozná aj nábytok v izbe a Henry ju už nebude môcť prekvapiť za tmy...

Niekoľko centimetrov od jej tváre sa s rachotom rozbilo sklo. Odskočila. Na líci pocítila slabé pichnutie, dotkla sa ho a zistila, že ju porezala odfrknutá črepina. Pripravila si pušku a čakala, že Henry vlezie oknom. Nedialo sa však nič. Až o minútku začala premýšľať, čo vlastne oblok rozbilo.

Zahľadela sa na dlážku. Medzi rozbitým sklom sa črtal veľký tmavý tieň. Zistila, že lepšie vidí, keď sa pozerá z boku. Vtedy rozoznala známe tvary psa.

Zažmúrila oči a odvrátila sa. Nevedela sa už rozlíúostiť ani nad stratou verného ovčiaka. Srdce už mala otupené všetkým tým predchádzajúcim nebezpečenstvom, smrťou: najprv David, potom Tom, napokon nekonečné mučivé napätie nočného obliehania... Cítila len hlad. Včera bola celý deň taká nervózna, že nemohla jesť, to značí, že už tridsaťšesť hodín nemala nič v ústach. Bolo to nepochopiteľné a smiešne, ale pristihla sa, že túži po chlebíku so syrom.

Ešte čosi sa tislo cez oblok.

Zbadala to kútikom oka, obzrela sa a zahľadela sa rovno na predmet. Bola to Henryho ruka.

Dívala sa na ňu ako zhyponotizovaná: ruka s dlhými prstami bez prsteňov, s pestovanými nechtami a s obvázom na končeku ukazováka, ruka, ktorá sa jej dôverne dotýkala, hrala na jej tele ako na harfe, vrazila nôž do tela starého pastiera oviec.

Vylomil kúsok skla, potom ďalší, zväčšoval dieru v obločnej tabuli. Potom ju až po laket' vsunul dnu a tápal ňou po obločnici, hľadal háčik, ktorým by si otvoril.

Mučivo pomaly, tak, aby sa pohybovala čo najtichšie, prehodila si Lucy pušku do ľavej ruky a pravou si spoza pásu vytiahla sekeru, zdvihla ju vysoko nad hlavu a celou silou zaťala do obločnice.

Henry to musel tušiť, azda ho vyplašilo šumenie vetra alebo za oknom matne zazrel pohyb tieňa, trhol sa o zlomok sekundy skôr ako dopadol úder.

Sekera sa zasekla do dreva a ostala tam trčať. Lucy si najprv myslela, že netrafila: vtom sa zvonku ozval bolestný výkrik porazeného a vedľa ostria sekery, na nalakovanom ráme, zazrela dva odťaté prsty ako húsenice.

Začula, ako uteká. Zvracala.

Vtom na ňu doľahla únava a vzápätí sa začala ľutovať. Už si dosť vytrpela, alebo vari nie? Vo svete je na takéto veci polícia a vojsko – nikto nemôže od občajnej ženy z domácnosti čakať, aby donekonečna držala v šachu vraha. Kto by jej mohol vyčítať, keby sa teraz vzdala? Kto by mohol s čistým svedomím povedať, že by to zvládol lepšie, vydržal dlhšie, vytrval ešte čo len minútku statočný, rozhodný a vynachádzavý?

Bola na konci so silami. Teraz musia nastúpiť oni: vonkajší svet, polícia a vojaci, ktokoľvek, kto je na druhom konci tej vysielacky. Už nevládze.

Odtrhla pohľad od smiešnych kúskov na obločnici a vyčerpané sa pobrala hore schodmi. Vzala aj druhú pušku a obe si odniesla do spálne.

Jo našťastie ešte spal. Celú noc sa takmer ani nepohol, vôbec nič nevedel o hrôzach okolo seba. No akosi bolo na ňom poznať, že už nespí tak tvrdo: podľa výrazu tváre a dychu vedela, že sa čoskoro prebudí a bude pýtať raňajky.

Zatúžila po tom prostom živote: ráno vstávať, robiť raňajky, obliekať Joa, venovať sa jednoduchým, otravným, no bezpečným domácim prácam, umývať, upratovať, trhať bylinky v záhrade a, robiť čaj. Nechcelo sa jej veriť, že mohla byť nespokojná s nedostatkom lásky, dlhými nudnými večerami, s nekonečnou pustou krajinou machu, šedivníka a dažďa.

Ten život sa už nikdy nevráti.

Túžila po vzrušení, hudbe*, ľudoch, nových myšlienkach. Všetko ju to razom prešlo a nechápala, ako mohla po takom dačom bažiť. Teraz sa jej videlo, že vrcholom ľudského šťastia je pokoj.

Sedela pred rádiom, študovala páčky a ciferníky. Ešte toto urobí a potom bude oddychovať. Vypäla všetky sily a prinútila sa ešte chvíľu tvorivo premýšľať. Nebolo tu tak veľa možných kombinácií. Našla gombičku s dvoma polohami, zakrútila ňou a vytukala signál morseovky. Nič sa neozvalo. Azda to znamenalo, že je teraz zapojený

mikrofón. Pritiahla si ho a prehovorila doň. „Haló, haló, je tam niekto? Haló?“

Nad ním bola páčka s nápisom *Vysielanie hore a Príjem dolu*. Bola nastavená na vysielanie. Keď sa jej mal svet ozvať, očividne bolo treba prepnúť na príjem.

Povedala: „Haló, počuje ma niekto?“ a prepla páčku na príjem.

Nič.

Potom sa ozvalo: „Hovorte, Ostrov búrok, počujeme vás, vysielate nahlas a zreteľne.“

Bol to mužský hlas. Znel mlado a silne, schopne a dôveryhodne, upokojujúco a živo, normálne.

„Ozvíte sa, Ostrov búrok, usilovali sme sa s vami spojiť celú noc... kde ste, dočerta, boli?“

Prepla páčku, chcela čosi povedať a rozplakala sa.

36

Percivala Godlimana bolela hlava, lebo veľa fajčil a málo spal. Vypil si trochu whisky, aby sa dajako pretĺkol cez dlhú znepokojujúcu noc v kancelárii, a to bola chyba. Všetko ho ťažilo: počasie, služba, zamestnanie, vojna. Po prvý raz, odkedy sa dal na lov špiónov, sa pristihol, že túži po zaprášených knižniciach, nečitateľných rukopisoch a stredovekej latine.

Vošiel plukovník Terry s dvoma šálkami čaju na podnose. „Nikto tu nespí,“ povedal bodro. Sadol si. „Sušienky?“ Ponúkol Godlimanovi tanierik.

Godliman vypil iba čaj. Na chvíľu ho to vzpružilo.

„Práve mi volal muž s hrubou cigarou,“ pokračoval Terry. „Drží s nami nočnú stráž.“

„Nechápem prečo,“ odvetil Godliman trpkou.

„Má obavy.“

Zazvonil telefón.

„Tu Godliman.“

„Mám tu pre vás pozorovací zbor z Aberdeenu.“

„Čakám.“

„Je to pán Godliman?“
 „Áno.“ Božemôj, ale to tým vojakom trvá.
 „Konečne sme sa spojili s Ostrovom búrok, pán Godliman.“
 „Chvalabohu!“
 „Nie je to náš stály pozorovateľ, ale akási žena.“
 „Čo povedala?“
 „Zatiaľ nič.“
 „Akože nič?“ Godliman potlačil nevôľu, ktorá v ňom kypela.
 „Iba... no, plače, pán Godliman.“
 „Aha.“ Godliman zaváhal. „Môžete ma s ňou spojiť?“
 „Áno. Podržte.“ Nastala pauza, ktorú prerušilo iba niekoľkonásobné šťuknutie a bzučanie. Potom začul Godliman ženský plač.
 „Haló, počujete ma?“
 Plač neutíchal.
 Do linky opäť skočil mladík a povedal: „Nebude vás počuť, kým nenastaví na príjem – aha, už to urobila. Pokračujte.“
 „Haló, mladá pani,“ ozval sa Godliman. „Keď dohovorím, poviem ‚prepínam‘, vy prepnete na vysielanie, pohovárate sa so mnou, – a keď skončíte, ohlásite ‚prepínam‘. Rozumiete? Prepínam.“
 Zaznel ženský hlas. „Ach, chvalabohu ktosi normálny. Áno, rozumiem. Prepínam.“
 „Nože,“ oslovil ju mierne Godliman, „porozprávajte mi, čo sa tam u vás stalo. Prepínam.“
 „Pred dvoma – nie, pred tromi dňami tu stroskotal akýsi chlap. Myslím, že je to ten, čo v Londýne vraždil stiletom. Zabil mi muža a pastiera oviec a teraz sa motá okolo domu a ja tu mám chlapčeka... Zaklincovala som okná, strieľala naňho, zabarikádovala dvere, pošťala som naňho psa, ale on ho zabil, udrela som ho sekerou, keď sa pokúšal dostať dnu oblokom a už ďalej nevládzem, prosím, prídte a zachráňte ma... Prepínam.“

Godliman zakryl dlaňou mikrofón. Tvár mal bielu. „Úbožiačka,“ vzdychol. No bodro sa jej ozval. „Musíte ešte chvíľu vydržať,“ začal. „Námorníci, pobrežná stráž, policajti a všelijakí iní ľudia sú na ceste k vám, ale nemôžu pristáť, kým neustane búrka. Chcem však od vás čosi, a nemôžem vám vysvetliť prečo, lebo nás môžu počúvať nepraví ľudia. Ale ubezpečujem vás, že je to absolútne nevyhnutné. Počujete ma dobre? Prepínam.“

„Áno, pokračujte. Prepínam.“

„Musíte zničiť rádiostanicu. Prepínam.“

„Ach, nie, prosím... musím?“

„Áno,“ odvetil Godliman a vtom si uvedomil, že žena ešte stále vysiela.

„Nie... nemôžem...“ Potom sa ozval výkrik.

„Haló, Aberdeen, čo sa deje?“ vypytoval sa Godliman.

Prihlásil sa mládenec. „Stanica stále vysiela, ale žena mlčí. Nič nepočujeme.“

„Vykríkla.“

„Áno, to sme zachytili.“

„Dočerta.“ Godliman sa na chvíľu zamyslel. „Aké je tam hore počasie?“

„Prší.“ Mladý hlas znel nechápavo.

„To nemá byť zdvorilostný rozhovor, chlapče,“ vyštekol Godliman. „Vyzerá to, že búrka utícha?“

„V poslednom čase trochu poľavuje.“

„Dobre. Spojte sa so mnou hneď, keď sa ten ženský hlas ozve v éteri.“

„Rozkaz, pán Godliman.“

„Ktovie, čo to dievča musí všetko podstúpiť,“ povedal profesor Terryemu. Netrpezlivo pobúchal po vidlici telefónu.

Plukovník si prekrížil nohy. „Keby len rozbila stanicu...“

„V tom prípade by pre nás nebolo podstatné, či ju zabije?“

„To si povedal ty.“

„Zavolajte mi Bloggsa z Rosythu,“ ozval sa Godliman do telefónu.

Bloggs sa strhol zo spánku a započúval sa. Vonku svitalo. Všetci v služobnej miestnosti načúvali. Neozývalo sa však nič. A práve to ich prekvapovalo: ticho.

Dážď prestal bubnovať na cínovú strechu.

Bloggs podišiel k obloku. Obloha bola sivá a na východe ju pretínal biely pás. Vietor sa odrazu upokojil a lejak sa zmenil na slabé mrholenie.

Piloti si začali nasadzovať helmy, obliekať bundy, zaväzovať baganče, zapalovať posledné cigarety.

Ozvalo sa trúbenie a nad celým letiskom zahrmel hlas: „Akcia! Akcia!“

Zazvonil telefón. Piloti si ho nevšímali a hrnuli sa cez dvere. Bloggs zdvihol. „Prosím?“

„Tu Percy, Fred. Práve sme dostali spojenie s ostrovom. Zabil oboch chlapov. Žena mu ešte odoláva, ale dlho nevydrží.“

„Prestalo pršať,“ povedal Bloggs. „Štartujeme.“

„Rýchlo, Fred. Do videnia.“

Bloggs zavesil a očami hľadal svojho pilota. Charles Calder zaspal nad *Vojnou a mierom*. Bloggs ním prudko zatriasol. „Zobud’ sa, nechráp už toľko, vstávaj!“

Otvoril oči.

Bloggs by mu vedel jednu vytáť. „Hore sa, ideme, búrka prestala!“

Pilot vyskočil. „Sedí vec,“ odvetil.

Vybehol von a Bloggs za ním.

Záchranný čln dopadol na vodu s rachotom ako výstrel z pištole a vytlačil gejzír v tvare V. More zďaleka nebolo pokojné, ale tu, v čiastočnom úkryte zálivu, nehrozilo pevnej loďke v rukách skúsených námorníkov nijaké nebezpečenstvo.

„Číslo jedna, vyplávať,“ zavelil kapitán.

Prvý dôstojník stál pri zábradlí so zoznamom troch posádok. Vo vodotesnom puzdre mal pištoľ. „Do toho, chlapci,“ povedal.

Štyria chlapi zliezli po rebríkoch a nasadli do člna. Veliteľ trónil na korme, traja námorníci schytili vesla a dali sa zberať.

Kapitán chvíľu pozoroval, ako sa pomaly približujú k mólu. Potom sa vrátil na mostík a vydal rozkaz, aby korveta ďalej krúžila okolo ostrova.

Ostré zvonenie prerušilo partičku karát na jednot'ážníku.

„Hneď som si myslel, že sa čosi deje,“ povedal Cíbik. „Už sa tak nehojdáme. Vlastne sa takmer nehýbeme. Tuším mám z toho morskú nemoc.“

Nikto ho nepočúval: posádka sa ponáhľala na svoje miesta, podaktorí si po ceste zapínali záchranné vesty.

Motory zarachotili a loď sa začala jemne, no badateľne triasť.

Smith stál na prove hore na palube, po celom dni a noci dolu sa tešil z čerstvého vzduchu a kvapôčiek vody na tvári.

Keď jednot'ážník vyplával z prístavu, pridali sa k nemu aj Cíbik.

„A už zasa ideme,“ povedal.

„Vedel som, že bude zvonit,“ ozval sa Smith. „Vieš prečo?“

„Povedz.“

„Hádaj, čo som mal v ruke? Dve esá.“

„Superoko,“ žasol Cíbik. „To sa mi ešte nestalo.“

Korvetný kapitán Werner Heer pozrel na hodinky a zahlásil: „Tridsať minút.“

Major Wohl ľahostajne prikývol. „Aké je počasie?“ spýtal sa.

„Búrka ustala,“ neochotne odvetil Heer. Radšej by si to bol nechal pre seba.

„Mali by sme sa teda vynoriť.“

„Keby bol váš človek tam, bol by sa nám ohlásil.“

„Vojnu nemožno vyhrať na základe predpokladov, pán kapitán,“ odporoval Wohl. „Rozhodne trvám na tom, aby sme sa vynorili.“

Ešte keď bola ponorka v prístave, odohrala sa medzi Heerovým a Wohlovým najvyšším nadriadeným prudká škriepka a Wohlov predstavený v nej zvíťazil. Heer bol ešte vždy kapitánom lode, no bez okolkov mu dali najavo, že nabudúce bude musieť mať čertovsky vážnu príčinu, keď bude chcieť odmietnuť dajaký dôrazný návrh majora Wohla.

„Vynoríme sa presne o šiestej,“ povedal.

Wohl opäť prikývol a odvrátil zrak.

37

Ozval sa zvuk rozbitého skla a potom čosi ako výbuch zápalnej bomby. Tresk!

Lucy pustila mikrofón. Dolu sa čosi dialo. Vzala pušku a bežala dolu.

Obývačka bola v plameňoch. Oheň sa šíril z rozbitého džbánu na dlážke. Z benzínu, ktorý ostal v aute, sa Henrymu podarilo vyrobiť nálož. Plamene sa lačne plazili po Tomovom zošliapanom koberci a oblizovali prikrývky, visiace zo staručičkej sedacej súpravy. Chytil sa perový vankúš a oheň vyšľahol až po povalu.

Lucy ho schmatla, vyšmarila von oknom a oškvíkla si pritom ruku. Strhla zo seba kabát, hodila ho na pokrovec a začala po ňom dupať. Opäť ho zdvihla a zakryla ním kvietkovanú pohovku. Už víťazila...

Ozval sa ďalší rachot skla.

Prichádzal zhora.

„Jo!“ vykrikla Lucy.

Odhodila kabát, vybehla hore schodmi do prednej spálne.

Henry sedel na posteli a Joa držal na kolenách. Dieťa bolo hore, cmúľalo si palec a v očiach malo úžas ako každé ráno. Henry mu hladkal strapaté vlasy.

„Odhod' pušku na posteľ, Lucy,“ vyzval ju Henry.

Plecia jej odovzdane klesli a poslúchla. „Vyliezol si po stene a vošiel oblokom,“ povedala mdlo.

Henry postavil Joa na zem. „Bež k mame.“

Jo sa k nej rozutekal a ona ho vzala na ruky.

Henry zdvihol obe pušky a pobral sa k rádiostanici. Pravú ruku držal pod ľavou pazuchou a na saku mal veľkú červenú škvrnu od krvi. Sadol si. „Ublížila si mi,“ žaloval sa. Potom sa sústredil na vysielacčku.

Odrazu sa z nej ozvalo: „Hláste sa, Ostrov búrok.“

Henry vzal mikrofón. „Haló?“

„Moment.“

Nastala chvíľa ticha a potom sa ozval iný hlas. Lucy v ňom spoznala toho Londýnčana, čo jej kázal zničiť stanicu. Bude sklamaný. „Haló, tu opäť Godliman,“ povedal. „Počujete ma? Prepínam.“

„Áno, počujem, pán profesor,“ odvetil Henry. „Navštívili ste v poslednom čase dajakú peknú katedrálu?“

„To ste...“

„Áno.“ Henry sa usmial. „Tešilo ma.“ Potom mu veselosť odrazu zmizla z tváre a prehodil frekvenciu.

Lucy sa zvrtila a vyšla z izby. Bolo po všetkom a ona prehrala. Ľahostajne zišla dolu schodmi a pobrala sa do kuchyne. Nemohla už robiť nič iné len čakať, kým ju zabije. Nevládala utiecť, nemala dosť síl, a on to dobre vedel.

Pozrela von oknom. Búrka utíchla. Zavýjajúca víchrica sa zmenila v svieži vánok, nepršalo a obloha na východe bola jasná, sľubovala slnečný deň. More...

Zamračila sa a prizrela sa lepšie.

Áno, bola to ponorka.

*Zničte rádiostanicu, povedal profesor.
V noci Henry zahrešil v cudzej reči.
Urobil som to pre vlast', ospravedlňoval sa.
Čakáte v Calais na armádu prízrakov, blúznil.
Zničte rádiostanicu.*

Načo by človek bral so sebou na rybačku kazetu s negatívami?

Dávno vedela, že nie je šialenec.

Bola to nemecká ponorka, Henry je nepriateľský agent a práve teraz sa s ňou usiluje spojiť vysielaczkou.

Zničte rádiostanicu.

Vedela, čo treba urobiť. Nemá právo vzdať sa, teraz, keď všetko pochopila; v hre nebol len jej život. Túto poslednú vec musí vykonať za Davida a za ostatných chlapcov, čo padli vo vojne.

Bolo jej jasné, čo treba. Nebála sa bolesti – vedela, že bude veľmi trpieť a azda ju to aj zabije – no prežila pôrod a horšie to nemôže byť.

Vedela, čo treba. Rada by bola Joa kamsi odniesla, nech to nevidí, ale nebolo času. Henry môže každú chvíľu vyladiť správnu vlnovú dĺžku a už bude neskoro.

Vedela, čo treba. Musí stanicu zničiť, ale tá je hore a pri nej Henry s oboma puškami, zabil by ju.

Vedela, čo treba.

Jednu z Tomových kuchynských stoličiek si položila doprostred izby, postavila sa na ňu, načiahla sa a vyskrutkovala žiarovku.

Zišla dolu, pobrala sa ku dverám a šťukla vypínačom.

„Vymieňaš žiarovku?“ spýtal sa Jo.

Lucy opäť vyliezla na stoličku, na chvíľu zaváhala a potom strčila tri prsty do objímky pod prúdom.

Úder, chvíľka agónie, bezvedomie.

Faber počul rachot. Našiel na vysielacke správnu frekvenciu, prepol na vysielanie a zdvihol mikrofón. Práve

sa chystal hovoriť, keď sa ozval hluk. Hneď nato zhasli všetky svetielka rádiostanice.

Tvár sa mu zatiahla hnevom. Urobila skrat v celom dome. Nepredpokladal, že je až taká vynachádzavá.

Mal ju už dávno zabiť. Čo je to s ním, dočerta? Nikdy nezaváhal, ani raz, kým nestretol túto ženu.

Vzal jednu z pušiek a pobral sa dolu.

Diet'a plakalo. Lucy bezducho ležala v kuchynských dverách. Faber si všimol prázdnu objímku a stoličku pod ňou. Zamračil sa a nechcelo sa mu veriť vlastným očiam.

Urobila to rukou.

„Bože všemohúci,“ povedal.

Lucy otvorila oči. Celé telo ju bolelo.

Henry stál nad ňou s puškou v ruke. „Prečo tak?“ spýtal sa. „Prečo nie skrutkovačom?“

„Nevedela som, že sa to dá aj skrutkovačom,“ odvetila.

Nechápavo pokrútil hlavou. „Si naozaj neuveriteľná žena,“ povedal. Zdvihol pušku, zacielen na ňu a opäť spustil zbraň. „Dočerta aj s tebou!“

Pohl'adom zabľúdil von oknom a strhol sa.

„Videla si ju,“ povedal.

Prikývla.

Chvíľu napäto stál, potom sa pobral ku dverám. Keď zistil, že sú priklincované závorou, rozbil pažbou pušky okno a vyliezol cezeň.

Lucy vstala. Jo sa jej hodil okolo nôh. Nemala dost' síl vziať ho na ruky. Odtackala sa k obloku a vyzrela von.

Henry bežal k útesu. Ponorka tam ešte vždy bola, azda trištvrte kilometra od pobrežia. Henry dobehol k priepasti a zmizol za jej okrajom. Pokúsi sa preplávať k ponorke.

Musí mu v tom zabrániť.

Božemôj, už toho bolo dost', prosíkala.

Preliezla cez okno, usilujúc sa nepočúvať pritom synčekov plač a pustila sa za Henrym.

Keď dobehla k útesu, ľahla si a pozrela cez okraj. Bol asi na polceste medzi ňou a morom. Pozrel hore a zočil ju,

na chvíľu strpol a začal sa pohybovať rýchlejšie, nebezpečne rýchlo.

Najprv jej prišlo na um zliezť za ním. Čo by si však pomohla? Aj keby ho dolapila, nevedela by ho zastaviť.

Pôda pod ňou sa mierne zosunula. Ešte sa trocha zachvela a vznikla v nej štrbina. Jednu ruku prevesila cez okraj a druhou sa zakvačila v medzere. Povolil kus zemitej kriedy, veľký asi ako melón.

Nazrela dolu zrázom za Henrym.

Pozorne zacielila a spustila kameň.

Zdalo sa, že padá neuveriteľne pomaly. Zbadal, ako naňho letí, a rukou si zakryl hlavu. Už-už sa zdalo, že ho netrafí.

Balvan mu o niekoľko centimetrov minul hlavu a zasiahol ho do ľavého pleca. Práve ľavou rukou sa pridŕžoval útesu. Pustil sa, chvíľu sa nebezpečne kýval a poranenou ľavicou tápal, kde by sa mohol zachytiť. Potom videla, že sa odklonil od steny útesu; pokrútil rukami ani veterný mlyn, nohy sa mu zošmykli z nízkeho stupienka a odrazu akoby ostal visieť vo vzduchu; napokon padol ako kameň dolu na skaly.

Nevydal ani hláska.

Zrútil sa na ploské bralo, vyčnievajúce nad hladinou mora. Prišlo jej zle od zvuku, ktorý vydalo telo, keď dopadlo. Ostal tam ležať na chrbte ako zlomená bábka, s rukami rozhodnými a hlavou neprirodzene vykrútenou.

Vyvalilo sa z neho čosi odporného a Lucy sa odvrátila.

Zabila ho.

Vtom sa zomlelo všetko odrazu.

Z oblohy sa ozval hukot, z oblakov sa vynorili tri lietadlá so značkami Kráľovského letectva na krídlach, spustili sa nad ponorku a zarachotili guľometmi.

Štyria námorníci sa poklusom blížili hore kopcom k domu a jeden z nich velil: „Ľavá-pravá-ľavá-pravá-ľavá-pravá.“

Na mori pristálo ďalšie lietadlo, vyvrhlo čln a chlapa v záchrannej veste, ktorý bez váhania začal veslovať k útesu.

Ďalšia loď oboplávala mys a výhražné sa hnala plnou parou k ponorke.

Tá zmizla pod hladinou.

Člnok narazil na skaly na úpätí zrázu, chlap vystúpil a prezeral si Henryho telo.

Zjavilo sa ešte aj plavidlo, v ktorom spoznala jednotáženík pobrežnej polície.

Jeden z námorníkov podišiel k nej a spýtal sa: „Ste v poriadku, kuriatko? Ibaže tam v chalupe akési dievčatko plače za mamičkou.“

„Je to chlapec,“ odvetila Lucy. „Musím ho ostrihať.“ A z ničoho nič sa usmiala.

Bloggs zakormidloval s člnom k telu na úpätí útesu. Loďka narazila na bralo a on sa z nej vyštveral na rovnú zem.

Bol to Nadel.

Nepochybne bol mŕtvy. Pri náraze na skalu si roztrieskal lebku ako sklenený pohár. Keď sa Bloggs prizrel bližšie, zistil, že už aj predtým bol doráňaný: mal zmrzačenú ľavú ruku a čosi s členkom.

Bloggs ho prehľadal. Stilet bol tam, kde predpokladal; v pošve na ľavom predlaktí. V náprsnom vrecku očividne drahého, no teraz zakrvaveného saka našiel náprsnú tašku, doklady, peniaze a kazetu s dvadsiatimi štyrmi negatívmi na kinofilme. Pridržal si ich proti silnejúcemu svetlu: boli to negatívy fotografií, ktoré našli v obálke, čo Faber poslal na portugalské veľvyslanectvo.

Námorníci mu zhora zhodili lano. Bloggs si nakládol Faberove veci do vrecák, potom priviazal mŕtvolu. Vytiahli ju hore a hodili povraz Bloggsovi.

Keď sa dostal hore, jeden z nich mu povedal: „Mozog ste mu síce zabudli na skale, ale to nič.“

Podporučík sa predstavil a spolu vykročili k domcu na vršku.

„Ničoho sme sa nedotkli, aby sme nezničili stopy,“ oznámil mu poddôstojník.

„Veľmi sa nad tým netrápte,“ odvetil Bloggs. „Nebude nijaké vyšetrovanie.“

Vošli dnu cez rozbité kuchynské okno. Žena sedela za stolom s dieťaťom v lone. Bloggs sa na ňu usmial. Nevedel, čo povedať.

Rýchlo sa poobzeral po domčeku. Vyzeralo to tam ako na bojisku. Videl zaklincované obloky, závorou poistené dvere, zvyšky ohňa, psa s podrezaným hrdlom, pušky, dolámané zábradlie a sekeru, zaťatú v obločnici vedľa dvoch odseknutých prstov.

Čo je to za ženu? pomyslel si.

Rozdelil námorníkom úlohy: jedného poslal upratať chalupu a uvoľniť okná a dvere, druhého opraviť vyrazenú poistku a tretieho uvariť čaj.

Sedel oproti žene a hľadel na ňu. Mala na sebe neforemné mužské oblečenie, vlasy mokré, tvár špinavú. No aj tak bola zarážajúco pekná s krásnymi jantárovými očami a oválnou tvárou.

Bloggs sa usmial na dieťa a nesmierne nežne sa prihovoral žene. „To, čo ste urobili, má nesmierny dopad na výsledok vojny,“ povedal. „Čoskoro vám vysvetlím, aké je to dôležité. Zatiaľ vám však musím položiť dve otázky. Súhlasíte?“

Zadívala sa naňho a po chvíli prikývla.

„Podarilo sa Faberovi pomocou vysielacky dohovoriť s ponorkou?“

Žena mala neprítomný výraz.

Bloggs pohľadal vo vrecku nohavíc karamelku. „Môžem dať chlapcovi cukrík?“ spýtal sa. „Vyzerá hladný.“

„Ďakujem,“ povedala.
„Ešte raz: dal sa Faber do styku s ponorkou?“
„Volal sa Henry Baker,“ odvetila.
„Aha. Tak podarilo sa mu to?“
„Nie. Urobila som skrat.“
„Šikovné,“ pochválil ju Bloggs. „Ako?“
Ukázala na prázdnu objímku nad nimi.
„Skrutkovačom, čo?“
„Nie.“ Neduživo sa usmiala. „Až taká šikovní som nebola. Prstami.“

Zdesene na ňu pozrel. Predstava, že ktosi dobrovoľne... Striasol sa. Bolo to strašné. Zahnal myšlienku. „Dobre. Myslíte, že ho z ponorky mohli vidieť bežať dolu útesom?“

Na tvári jej bolo vidno, ako veľmi sa usiluje sústrediť. „Nikto nevyšiel cez príklop,“ povedala. „Mohli ho zazrieť periskopom?“

„Nie,“ odvetil presvedčene. „To je dobrá správa. Nevedia teda, že sme ho chytili a... zneškodnili. No...“ Rýchlo zmenil tému. „Vytrpeli ste si toľko, ako chlapi v prvej línii. Zariadili sme pre vás a pre chlapca na pevnine nemocničnú opateru.“

„Dobre,“ povedala.

Bloggs oslovil poddôstojníka. „Je tu kdesi daký dopravný prostriedok?“

„Áno – tam v hájiku stojí jeep.“

„Výborne. Odvezte týchto dvoch k mólu a k vám na loď.“

„Rozkaz.“

„Zaobchádzajte s nimi slušne.“

„Pravdaže.“

Bloggs sa opäť obrátil k žene. Pocítil obrovský nával náklonnosti a obdivu. Teraz vyzerala krehká a bezradná, no vedel, že je statočná a silná, nielen krásna. Z ničoho nič ju vzal za ruku. „O deň-dva v nemocnici na vás doľahne strašná depresia. To bude znamenie, že je vám už lepšie.“

Nebudem ďaleko a lekári mi dajú vedieť. Chcem sa s vami ešte pohovárať. Ale až keď budete sama chcieť. Dobré?“

Napokon sa naňho usmiala a Bloggsa to oblažilo ako teplo kozuba. „Ste láskavý,“ povedala.

Vstala a s dieťaťom na rukách vyšla von.

„Láskavý?“ zamrmľal si pre seba. „Na môj pravdu, to je žena.“

Vyšiel hore k rádiostanici a naladil ju na frekvenciu pozorovacieho zboru.

„Volá Ostrov búrok, prepínam.“

„Hovorte, Ostrov búrok.“

„Prepojte ma do Londýna.“

„Vyčkajte.“ Nastalo dlhé ticho, potom sa ozval známy hlas. „Tu Godliman.“

„Percy, chytili sme toho... pašeráka. Je mŕtvy.“

„Skvelé, skvelé.“ Godlimanov hlas znel víťazoslávne, „Podarilo sa mu spojiť s partnerom?“

„Je takmer isté, že nie.“

„Výborne, výborne!“

„Negratulujte mne,“ upresňoval Bloggs. „Keď som sem dorazil, v krčme sa už upratovalo.“

„Kto ho teda zabil?“

„Tá žena.“

„Ja sa z toho zbláznim. Aká je?“

Bloggs sa uškrnul. „Hrdinka, Percy.“

Godliman sa nahlas rozosmial. „Tuším viem, čo tým chceš povedať.“

38

Hitler stál pri širokánskom obloku a hľadel na hory. Mal na sebe holubicovosivú uniformu a vyzeral unavený a skormútený. V noci volal svojho lekára.

Admirál Puttkamer zasalutoval a pozdravil: „Dobré ráno, môj vodca.“

Hitler sa obrátil a zblízka sa zadíval na svojho pobočníka. Tie prenikavé oči Puttkamera vždy znervóznil. „Naložili Nadel?“ spýtal sa vodca.

„Nie. So stretnutím boli dajaké problémy – anglická polícia práve naháňala pašerákov. Zdá sa však, že Nadel v tých končinách vôbec nebol. Pred pár minútami poslal vysielaczkou šifrovanú správu.“ Podával Hitlerovi kus papiera.

Ten si ho vzal, založil si okuliare a začal čítať: VAŠE STRETNUTIE NEBEZPEČNÉ VY SVINE SOM RANENÝ VYSIELAM ĽAVOU RUKOU PRVÁ AMERICKÁ ARMÁDA ZHROMAŽDENÁ VO VÝCHODNEJ ANGLII POD PATTONOM SILA VOJSKA NASLEDOVNÁ DVADSAŤJEDEN PEŠÍCH DIVÍZIÍ PÄŤ PANCIEROVÝCH DIVÍZIÍ ASI PÄTTISÍC LIETADIEL PLUS POTREBNÉ LODE NA PREPRÁVU VOJSKA V ZÁLIVE WASH ZAÚTOČIA NA CALAIS PÄTNÁSTEHO JÚNA POZDRAVUJEM WILLIHO

Hitler vrátil správu Puttkamerovi a vzdychol si. „Tak je to predsa Calais.“

„Môžeme sa na toho človeka spoľahnúť?“ spýtal sa pobočník.

„Stopercentne.“ Hitler sa odvrátil a prešiel cez miestnosť k stoličke. Pohyboval sa ťažkopádne a zdalo sa, že má bolesti. „Je to oddaný vlastenec. Poznám jeho rodinu.“

„Ale vaše tušenie...“

„Ach, povedal som, že budem dôverovať tomu, čo povie, a tak sa aj stane.“ Naznačil Puttkamerovi, že ho prepúšťa. „Povedzte Rommelovi a Rundstedtovi, že tie tanky nedostanú. A pošlite mi toho prekliateho doktora.“

Puttkamer opäť zasalutoval a pobral sa splniť rozkazy.

39

Ked' roku 1970 Nemecko porazilo Anglicko v štvrt'finále Svetového pohára vo futbale, starý otec zúrilo.

Sedel pred farebným televízorom a popod fúzy šomral na obrazovku. „Prefíkane!“ radil zhromaždeným odborníkom, ktorí práve rozoberali zápas. „Prefíkane a ľst'ou, len tak možno poraziť Germánov!“

Nevedel sa utíšiť, kým neprišli vnúčence. Joov biely jaguár zabočil na cestičku, čo viedla k skromnému domu s tromi spálňami, a malý David vybehol za starým otcom, aby si mu hneď mohol sadnúť na kolená a poťahovať ho za bradu. Zvyšok rodiny sa trochu pokojnejšie dostavil za ním: Rebecca, Davidova mladšia sestra, Joova manželka Ann a napokon sám blahobytno vyzerajúci Jo v semišovom saku. Stará mama vyšla z kuchyne privítať ich.

„Pozeral si futbal, oco?“ spýtal sa Jo.

„Strašné,“ odvetil starý otec. „Hrali sme nanič.“ Odkedy odišiel od polície do penzie, mal viac voľného času a začal sa zaujímať o šport.

Jo si poškrabkal fúzy. „Nemci boli lepší,“ vyhlásil. „Hrajú dobrý futbal. Vždy nemôžeme vyhrať.“

„Nič mi nehovor o prekliatych Nemcoch,“ zahriakol ho starý otec.

Jo sa uškrnul. „Robím s Nemeckom veľké obchody.“

Z kuchyne sa ozval hlas starej mamy. „Nepodpichuj ho, Jo!“ Tvárila sa, že hluchne, no takmer nikdy jej nič neušlo.

„Viem,“ pokračoval starký. „Všetko prepáč, zabudni a rozvážaj sa na poondiatom audi.“

„Dobré autá.“

„Prefíkane a istou, len tak možno poraziť Germánov,“ zopakoval dedo. Prihovoril sa vnukovi v lone, ktorý vlastne nebol jeho vnukom, lebo Jo nebol jeho syn. „Tak sme ich porazili vo vojne, Davy – prekabátili sme ich.“

„Ako ste ich prekabátili?“ spýtal sa David a ako každé dieťa si myslel, že jeho starí rodičia ovplyvnili dejiny.

„Vieš, prinútili sme ich, aby si mysleli...“ Starý otec stíšil hlas, zatváril sa spiklenecky a dieťa sa plné očakávania zachichotalo. „Presvedčili sme ich, že zaútočíme na Calais...“

„Ale to je vo Francúzsku, nie v Nemecku.“

„Áno, ale Nemci mali vtedy Francúzsko. Žabojedi sa nebránili tak dobre ako my.“

„Nemá to, pravda, nič spoločné s tým, že my sme ostrov,“ poznamenal Jo.

Ann ho zahriakla. „Nechaj starého otca, nech porozpráva vojnové príbehy.“

„No,“ pokračoval starký, „presvedčili sme ich, že sa chystáme zaútočiť na Calais, a oni tam sústredili všetky tanky a vojakov.“ Vankúšom naznačoval Francúzsko, popolníkom Nemcov a vreckovým nožíkom spojencov. „Ale my sme napadli Normandiu, a tam nebolo nikoho okrem starého Rommela s pár búchačkami. Prefíkané a šikovné, čo?“

„A neprišli na to?“ spýtal sa David.

„Nie. Vlastne, jednému špiónovi sa to podarilo. Nevie o tom veľa ľudí, ale ja áno, lebo za vojny som chytal vyzvedačov.“

„A čo sa s ním stalo?“

„Zabili sme ho skôr, než to stačil vyzradiť.“

„Ty si ho zabil, starý otec?“

„Nie, stará mama.“

David vytreštil oči. „Stará mama?“

Vošla stará mama s čajníkom v ruke. „Strašíš deti?“

„Prečo by to nemali vedieť?“ zavrčal. „Dostala vyznamenanie, vieš. Nechce mi povedať, kde ho má odložené, lebo nemá rada, keď ho ukazujem návšteväť.“

Stará mama nalievala čaj. „Už je to všetko za nami a najlepšie je na to zabudnúť, presne ako vraví Jo. Aj tak z toho veľa dobrého nevzišlo.“ Podala starému otcovi šálku s tanierikom.

Vzal ju za ruku a podržal. „Na dačo to predsa len bolo dobré,“ namietal. Hlas mal odrazu celkom nežný, všetka starecká nevrlosť z neho zmizla. „Stretol som hrdinku a oženil som sa s ňou.“

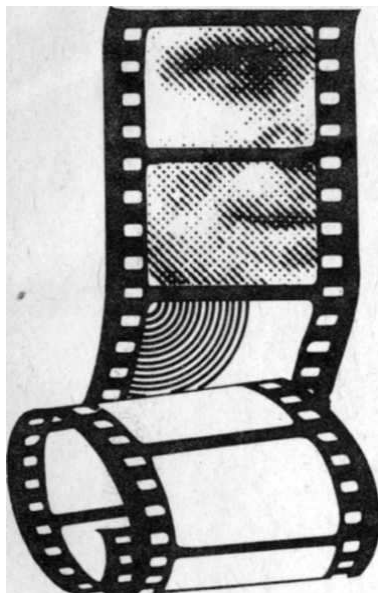
Chvíľu na seba hľadeli. Prekrásne vlasy mala teraz sivé a nosila ich zviazané do uzla. Bola väčšmi pri tele ako predtým. Dlhé roky sa obliekala pôvabne a podľa módy, no teraz už nemala postavu na výstrelky. Oči však mala stále rovnaké: veľké, jantárové a pozoruhodne krásne.

Teraz sa naňho tými očami dívala, obaja mlčali a spomínali, ako to bolo.

Potom David zoskočil starému otcovi z lona, zhodil šálku s čajom na dlážku a čaro sa rozplynulo.

Ken Follett

OSTROV BÚROK



Z anglického originálu Storm Island. Futura Publications. London 1978 preložila Alexandra Ruppeldtová. Vydala Smena, vydavateľstvo SÚV SZM. v Bratislave, ako 2733. publikáciu. Edícia Labyrint, zväzok deväťdesiaty prvý. Vydanie prvé. Rok vydania 1981. Prebal, väzbu a grafickú úpravu navrhol Ľubomír Longauer. Zodpovedný redaktor Hviezdoslav Herman. Výtvarný redaktor Pavol Blažo. Technická redaktorka Zdenka Remeňová. Jazyková redaktorka Anna Pokorná. AH 18,87 /text 18,32; ilustr. 0,55/. VH 19,18. Vytlačila Pravda, tlačový kombinát KSS – Tlačiarenské závody Pravda, závod III, Bratislava. Štúrova 4 – sádzané fotosadzbou v závode 02. 73-039-81 13/3-4. Cena viaz. 35 – Kčs.